

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ
INSTITUTAS

POLITIKOS IR MEDIJŲ MAGISTRO PROGRAMA

GABIJA MUKAITĖ

II kurso studentė

**VILNIAUS TAPATUMO KŪRIMAS ATMINIMO LENTOMIS
1990–2022 m.**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovė: Dr. Viktorija Rimaitė-Beržiūnienė

Vilnius, 2023

MAGISTRO DARBO PRIEŠLAPIS

Magistro darbo vadovės išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Magistro darbo recenzentas/ė:

.....

(v., pavardė)

Magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:

Komisijos nariai:

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas magistro darbas „Vilniaus tapatumo kūrimas atminimo lentomis 1990–2022 m.“ yra:

1. Atliktas mano pačios ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Gabija Mukaitė

(parašas)

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Mukaitė G. *Vilniaus tapatumo kūrimas atminimo lentomis 1990–2022 m.*: Politikos ir medijų specialybės magistro darbas / VU tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovė dr. Viktorija Rimaitė-Beržiūnienė. – V., 2023. – 138 p., 120 896 spaudos ženklų su tarpais, neįskaitant išnašų.

Reikšminiai žodžiai: miesto tapatumas, tapatumas, identitetas, atminimo lentos, memorialinės lentos, kolektyvinė atmintis, atminties vieta.

Šiame magistro darbe atliekama Vilniaus mieste esančių atminimo lentų turinio analizė. Ją siekiama nustatyti, kokie pagrindiniai tapatybiniai naratyvai atsiskleidžia atminimo lentomis ir koks bendras miesto tapatumas yra kuriamas jau nepriklausomybės laikotarpiu. Tyrime remiamasi pagrindinėmis teorinėmis sąvokomis: *tapatumas*, *atminties vietos kaip kolektyvinė atminties atspindys*. Darbe naudojama iš įvairių šaltinių surinkta medžiaga apie 1990–2022 m. Vilniaus mieste pakabintas atminimo lentas. Remiantis tyrimo duomenyse dažniausiai pasikartojančiomis sąvokomis, išskirti pagrindiniai tapatybiniai naratyvai (pagrindinės tematinės kategorijos). Atliktas tyrimas atskleidžia, kad Vilniaus miesto tapatumas atminimo lentomis kuriamas per tris pagrindinius tapatybinius naratyvus: *kovotojų/gynėjų ir aukų, valstybingumo ženklų* bei *kultūrinio Vilniaus*. Šiuos naratyvus kuria ir palaiko ne tik institucijos, tačiau ir įvairios bendruomenės, šie tapatybiniai naratyvai egzistuodami vienoje erdvėje kuria bendrą, ne visai nuoseklų Vilniaus identitetą.

Turinys

Įvadas.....	6
1. Teorinė prieiga: tarp tapatumo ir atminties praktikų.....	13
1.1 Miesto tapatumas.....	13
1.2 Atminties vietos kaip kolektyvinės atminties atspindys.....	17
2. Metodologija.....	22
3. Vilniaus miesto tapatumai atminimo lentomis	28
3.1 Vilnius: nuo gynėjų ir kovotojų iki aukų	30
3.1.1 Lietuvos Laisvės gynėjai, Sausio 13-oji	31
3.1.2 Partizanų (ne)įamžinimas	33
3.1.3 Kovotojai ir aukos	36
3.2 Lietuvos valstybingumo ženklai.....	39
3.2.1 Pirmosios Lietuvos Respublikos valstybingumas	40
3.2.2 Nepriklausomos Lietuvos Respublikos valstybingumas (1990–dabar)	42
3.3 Kultūrinis Vilnius	44
3.3.1 Daugiakultūris Vilnius.....	46
Išvados.....	51
Literatūros sąrašas:	53
Priedai:.....	62
Priedas nr. 1	62
Priedas nr. 2	71
Priedas nr. 3.....	77
Priedas nr. 4.....	99
Priedas nr. 5.....	113
Summary.....	137

Ivadas.

Paminklinės praktikos dažnai nurodo į istorinę atmintį ir tautos ar miesto identitetą, sutelkia dėmesį ir kelia įvairias diskusijas. Istorinė atmintis, o kartu ir istorinis identitetas Lietuvoje kuriamas nenuosekliai, atsitiktinai ir dažnai iškyla įvairių įtampų momentais. Tai pagrindžia ne tik akademinė literatūra¹, bet ir ekspertų nuomonės, kurios neretai išsiskiria². Per paskutinį penkmetį atminties lauke vyko diskusijų, kurios vedė prie pokyčių. Vieni naujausių – visą Lietuvą apėmęs sovietinių, karo tematika paremtų paminklų pašalinimo procesas, Rusijai pradėjus karą Ukrainoje. Nenuoseklumą rodo tai, kad sprendimas priimtas be ilgesnių diskusijų ir buvo inicijuotas visuomenininkų, o ne nacionalinio lygmens institucijų, kurios į procesą įsitraukė tik vėliau³. Kalbant apie pokyčius ir įtampas Vilniuje, paminėtinas daug diskusijų sukėlęs Petrui Cvirkai skirto paminklo pašalinimas⁴. Tačiau įtampos, diskusijos ir susipriešinimai kilo ne tik susitelkiant į paminklus, tačiau ir į atminimo lentas – aptariamam laikotarpiu plačiai nuskambėjo generolo Jono Noreikos-Vėtros atminimo lentos procesas, kiek mažesniai visuomenės ratui aktualus rašytojos Valerijos Valsiūnienės atminimo lentos pašalinimas. Tai rodo, kad ne tik paminklai kelia įtampas Lietuvoje, tačiau ir atminimo lentos.

Literatūros apžvalga, tyrimo laukas.

Paradoksalu, kad paminklų, kaip atminties įprasminimo vietų, tyrinėjimų laukas labai platus, apimantis kultūros, politikos, sociologijos, meno ir dalį kitų sričių, tuo tarpu atminimo lentos Lietuvoje yra bene netyrinėtos. Atminimo lentų svarbą rodo vis kylančios diskusijos viešosiose erdvėse: čia verta paminėti tiek rašytojos V. Valsiūnienės atminimo lentos nukėlimo procesą⁵, tiek plačiai aptarinėtą partizano J. Noreikos atminimo lentos sunaikinimo ir atnaujino atvejį⁶ bei mistišką

¹Rasa Čepaitienė, „Sovietmečio atmintis – tarp atmetimo ir nostalgijos“, *Lituanistica*, T. 53 Nr. 4(72) (2007), p. 36-50.

²Aida Valinskienė, „Atminties vietos XXI a. neturi likti savivalei“, *Diena.lt*, 2019 m. rugsėjo 21 d., žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d., <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/atminties-vietos-xxi-neturi-likti-savivalei-931109>; Zigmąs Vitkus, „Zigmąs Vitkus. Atminimo lentelės – ką mes su jumis darysime?“, *LRT*, 2019 m. rugpjūčio 21 d., žiūrėta 2022 m. spalio 9 d., <https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1087950/zigmas-vitkus-atminimo-lenteles-ka-mes-su-jumis-darysime>; Darius Indrišionis, „Jie neverti atminimo lentų, jie verti daugiau“, 2019 m. liepos 31, žiūrėta: 2022 m. spalio 9 d. *bernardinai.lt*, <https://www.bernardinai.lt/2019-07-31-jie-neverti-atminimo-lentos-jie-verti-daugiau/#.XUFBR1bkdyV.facebook>.

³Mindaugas Klusas, „Juozapaitis pritaria Tapino siūlymui demontuoti sovietų armiją šlovinančius paminklus: jie kelia pavojų mūsų valstybei“, *LRT*, 2022 m. balandžio 5 d., žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d. <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1663673/juozapaitis-pritaria-tapino-siulymui-demontuoti-sovietu-armija-slovinancius-paminklus-jie-kelia-pavoju-musu-valstybei>.

⁴Margarita Vorobjovaitė, „Vilniuje nukeltas paminklas Petrui Cvirkai: minioje kilo konfliktas“, *15min.lt*, atnaujinta 2021 lapkričio 19 d., žiūrėta 2022 m. spalio 9, in: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/sostineje-nukeliamas-paminklas-petrui-cvirkai-55-1600130>.

⁵LRT, „Vilniuje nukabinta atminimo lenta sovietų užverbuotai poetei Valerijai Valsiūnienei“, *LRT*, 2019 m. rugpjūčio 6 d., žiūrėta 2022 m. spalio 2, <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1085491/vilniuje-nukabinta-atminimo-lenta-sovietu-uzverbuotai-poetei-valerijai-valsiunienei>.

⁶Jakučionis, Saulius. „Ant bibliotekos sienos vėl pakabinta S. Tomo sudaužyta J. Noreikos atminimo lenta“, *Kaunodiena.lt*, 2019 m. balandžio 18 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 22 d.) <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/ant-bibliotekos-sienos-grazinama-s-tomo-sudauzyta-j-noreikos-atminimo-lenta-910419>.

Lietuvos diplomato Kazio Škirpos atminimo lentos dingimo procesą⁷. Visuomenės įsitraukimas į diskusijas apie atminimo lentas, įamžintų asmenybių vaidmens kvestionavimas yra susijęs su kolektyvinės atminties įprasminimu. Atminimo lentos Lietuvoje plačiau apžvelgiamos arba bent jau sisteminamos pramoginio turinio miesto giduose⁸. Kalbant apie atminimo lentų tyrimus, dažniausiai šių atminties ženklų tematika pasirodo tik fragmentiškai, tyrinėjant paminklines praktika. Tačiau atminimo lentos nėra tyrinėjamos kaip praktikos, kuriančios miesto identitetą.

Paminėtina, kad atminimo lentų kūrimas nėra išskirtinis procesas, vykstantis tik Lietuvoje, tuo užsiima ir kitos Europos šalys. Nors užsienio tyrimuose taip pat labiau susitelkiama į memorialų ir paminklų praktikas, tačiau užsienyje atminimo lentų tyrimų tematika yra plėtojama daugiau. Reikėtų atkreipti dėmesį į Didžiąją Britaniją, kurioje išplėtota „Blue plaques“ (liet. Mėlynųjų atminimo lentų) sistema, todėl galima rasti tyrimų, kuriuose žvelgiama į šias praktikas, kurios neretai suvokiamos ir kaip tokios, kurios prisideda prie identiteto kūrimo⁹. Taip pat tyrinėtos ir kai kurios Vengrijos atminimo lentos, siekiant suprasti veiksnius, kurie lemia atminimo lentų (bei įvairių paminklų) likimą, analizuojant, kaip visuomenė juos priima, apleidžia ar netinkamai vertina¹⁰.

Šiame magistro darbe svarbūs miesto tyrimai, susiję su materialiomis atminties vietomis. Galime rasti nemažai mokslinių darbų, kuriuose būtų nagrinėjami įvairūs Lietuvos miestai ir juose esantys paminklai, nors žvilgsnis vis nukrypsta į Vilnių (Rasos Antanavičiūtės ir Eglės Mikalajūnės darbai, Alvydo Nikžentaičio sudarytas straipsnių rinkinys), kaip šalies sostinę, tačiau randama tyrimų ir apie kitus miestus. Vasilijus Safronovas gilinosi į Klaipėdos miestą, Rasa Čepaitienė tyrinėjo ne tik Vilnių, tačiau ir mažesnius Lietuvos miestus Žemaitijos regione, domėdamasi būtent šio regiono identitetu¹¹. Pietryčių Lietuvos tyrimus atliko Irena Šutinienė, kuri pastebėjo, kad konkrečiose erdvėse, kuriose yra kalbų, religijų, kultūrų ir etc. įvairovė, atmintis dažniausiai būna nevienalytė¹². Dangiras Mačiulis tyrinėjo Šiaulių miesto atvejį, Šiaulių kaip Saulės miesto (Saulės mūšio) tapatumo ištakas ir

⁷Kauno diena, „Gedimino pilies bokšte nukabinta atminimo lenta K. Škirpai?“, Kaunodiena.lt, 2019 m. rugsėjo 9 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 13 d.), <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/gedimino-pilies-bokste-nukabinta-atminimo-lenta-k-skirpai-929648?komentarai?full>.

⁸Vienas tokių: Antanas Rimvydas Čaplinskas, *Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės*, (Vilnius: Chatibė, 2011).

⁹Laura Filardo Llamas, „To Live in the Heart (and Mind) of Others. The Construction of Memory in Northern Irish Commemorative Plaques“, *Critical Approaches to Discourse Analysis across Disciplines*, Vol. 5 (2), (2012), p. 152–170 (žiūrėta 2022 m. spalio 23 d.), https://www.lancaster.ac.uk/fass/journals/cadaad/wp-content/uploads/2015/01/Volume-5_Filardo-Llamas.pdf; Les Roberts, Sara Cohen, „Unauthorising popular music heritage: outline of a critical framework“, *International Journal of Heritage Studies*, Vol. 20, No. 3, (2014) p. 241–261, (žiūrėta 2022 m. spalio 23d.), <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13527258.2012.750619?needAccess=true>

¹⁰Agnes Eröss, „Living memorial and frozen monuments: the role of social practice in memorial sites“, *Urban Development Issues*, vol. 55, (2017), p. 19–32, in: http://real.mtak.hu/86853/1/UDI_vol55_02_Eross.pdf

¹¹Rasa Čepaitienė, „Nacionalinis pasakojimas versus lokalis istorijos: kultūrinės atminties raiška Lietuvos provincijoje“, kn. *Atminties daugiasluoksnis: miestas, valstybė, regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013), p. 229–264.

¹²Irena Šutinienė, „Tautos istorijos pasakojimo raiška daugiakultūroje aplinkoje: Pietryčių Lietuvos lenkų etninės grupės atvejis“, *Sociologija*, 2(37), (2015) p. 85–105.

įsitvirtinimą kultūrinėje atmintyje¹³. Toks skirtingų regionų, kaip tyrimo objektų, pasirinkimas, gilinantis į įvairias atminties praktikas, rodo, kad kiekvienas miestas kuria ar bent jau turi potencialo kurti skirtingus savo pasakojimus. Tačiau siekiant atskleisti lokalius regioninius pasakojimus, dažniausiai tyrinėjami būtent paminklai.

Lietuvoje gausiausia istorinės – politinės atminties tyrimų atlikta analizuojant paminklus, mat dėl jų kyla akivaizdžiausios diskusijos, nesutarimai. Vienas naujausių darbų apie paminklų kuriamus identitetus – Viktorijos Rimaitės-Beržiūnienės disertacija¹⁴, kurioje tyrinėjami paminklai, kaip tapatybės ir reprezentacijos formavimo praktikos, tačiau ne lokaliu, kaip anksčiau aptarta, o nacionaliniu lygmeniu. Taip pat galima rasti ir šios autorės straipsnių, kuriuose tyrinėjamas paminklų panaudojimas politikoje kaip vienas iš politinės galios įtvirtinimo įrankių¹⁵. Į paminklus, kaip atminties vietų praktikas, iš teorinės perspektyvos žvelgė Justinas Dementavičius, apmąstydamas jų politizavimą¹⁶. Skaidra Trilupaitytė gana išsamiai tyrinėjo su atminties vietomis (Žaliojo tilto skulptūrų atvejis) susijusių konfliktų ištakas, jų santykį su politika, atminties vietų panaudojimą politiniams tikslams siekti bei pristatė skulptūros kaip atminties vietos pokyčio galimybes¹⁷.

Naujesnių tyrimų, kurie būtų susiję su Lietuvos sostinės materialiomis paminklinėmis praktikomis po Nepriklausomybės atkūrimo, nėra gausu. Vienu iš pavyzdžių galėtų būti Audriaus Novicko tyrimai apie Vilniaus miesto centrinių aikščių įpaminklinimą ir su šia tema susijusius konfliktus bei paminklų meninį kismą¹⁸. Apie bandymą lietuvininti Vilnių bei istorinių naratyvų įtvirtinimą paminklais po Nepriklausomybės atgavimo rašė Viktorija Žilinskaitė¹⁹. Vienas naujesnių tyrimų, apimantis ir vėlyvesnį Nepriklausomybės laikotarpį – Rūtos Statulevičiūtės-Kaučikienės tyrimas apie Lukiškių aikštės įamžinimo konflikto ištakas²⁰ bei jau minėta V. Rimaitės-Beržiūnienės disertacija. Toks chronologinis tyrimų išsidėstymas rodo, kad didesnis dėmesys skiriamas lūžiniams metams – nepriklausomybės atgavimo pirmajam dešimtmečiui, kai radikaliausiai kito Vilniaus

¹³Dangiras Mačiulis, „Kolektyvinė atmintis ir miesto įvaizdis: Šiaulių atvejis“, *Acta humanitarica universitatis Saulensis*, nr. 9 (2009), p. 218–234.

¹⁴Viktorija Rimaitė- Beržiūnienė, „Paminklai Lietuvoje: valstybės tapatybės konstravimas“ (Daktaro disertacija, Vilniaus universitetas, 2022).

¹⁵Viktorija Rimaitė, „Political Monuments in Lithuania: Artistic Aesthetics and National Identity“, *Punctum International Journal of Semiotics*, 5(2), (2019) p. 72-90.

¹⁶Justinas Dementavičius, „Lituania Restituta: paminklo supolitinimo ir nupolitinimo aspektai posovietinėje Lietuvoje“, kn. *Istorija kaip politinio mąstymo veiksnys*, sud. Lopata R., et al., (Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2012), p. 350–380 bei Justinas Dementavičius, „Atsiminti negalima užmiršti: paminklų politiškumo klausimu“, kn. *Istorijos subjektas kaip istorijos politikos problema*, sud. Radžvilas Vytautas, (Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011), p. 91–112.

¹⁷Skaidra Trilupaitytė, „Medijų kultūra ar atminties transformacijos? Žaliojo tilto atvejis ir kiti paminklai“, kn. *Nacionalinis tapatumas medijų kultūroje*, sud. Gaizutytė-Filipavienė Žilvinė, Rubavičius Vytautas, (Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2011), p. 84–104.

¹⁸Audrius Novickas, „Naujausi paminklų pavidalai Vilniaus miesto centrinės dalies aikštėse“, *Urbanistika ir architektūra*, nr: 33(3) (2009), p. 145–157, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/13921630.2009.33.145-157>.

¹⁹Viktorija Žilinskaitė, „Lithuanian code: Captures of history in Vilnius cityscapes“, *Information & Media*, nr: 45 (2008), p. 90-96.

²⁰Rūta Statulevičiūtė-Kaučikienė, „Už kokią Lietuvą kovojame, kai kovojame dėl memorialo kovotojams už Lietuvos laisvę?“, *Politologija*, 106(2), (2022), p. 53-88, <https://www.zurnalai.vu.lt/politologija/article/view/25030/28263>.

miesto istorinis naratyvas per paminklines praktikas, kai buvo siekiama kuo greičiau ir efektyviau pakeisti senuosius okupacinius atminties ženklus naujais, tačiau nuoseklesnių tyrimų apie vėlesnius nepriklausomybės metus pasigendama.

Trauminė okupacinė patirtis dažnai tyrėjus verčia atsisukti į sovietmečiu vykdytą tikslingą kultūros politiką, kuria buvo siekiama internalizuoti lietuvių sąmonę, pateikiant *sau palankius* naratyvus ir kuriant aiškias tapatinimosi trajektorijas. Rimantas Buivydas analizavo Lietuvos viešųjų erdvių transformacijos iššūkius, kuriuos kelia sovietmečio paveldas, ekonomikos ir politikos svertai, bandant transformuoti paminklus²¹. Jau minėta R. Čepaitienė nemažai dėmesio skyrė Vilniaus bei visos Lietuvos kultūrinės atminties vietų kaitos ir naratyvų kūrimui sovietmečio laikotarpiu²². Taip pat autorė nemenką dėmesį skyrė ir ideologinės istorinės sąmonės temai, pastebėdama, kad Lietuvoje nėra išspręstas komunistinio laikotarpio vertinimas (kartais siejamas su nostalgija), kuris ir dabar sprendžiamas nenuosekliai ir atsitiktinai²³. Verta paminėti ir A. Nikžentaičio sudarytą straipsnių rinkinį, kuriame atskleidžiamas paminklų, kaip atminties vietos įvairiapusiškumas ir požiūris į paminklus iš skirtingų disciplinų. Rinkinyje ne mažai dėmesio skiriama sovietmečiu pastatytų paminklų analizei bei Vilniaus bei kitų miesto identiteto kūrimui²⁴.

Aktyviau renkamasi tyrinėti paminklų kismą, iki šių dienų neišlikusius paminklus arba apskritai netgi taip ir neįgyvendintus paminklų projektus²⁵. Platų istorinį laikotarpį apėmė R. Antanavičiūtė ir E. Mikalajūnė istoriniame apžvalginiame darbe apie pagrindinius Vilniaus mieste buvusius, esamus ir galėjusius būti paminklus ir jų kaitą bei įtaką miesto identiteto kūrimui darbe „Vilniaus paminklai. Kaitos istorija“, kuriame analitinė apžvalga siekia XIX amžių²⁶. Akademiniis žvilgsnis nukrypsta į gana tolimą praeitį ir jos paliktą bei buvusią atmintį, žvelgiama retrospektyviai. Šia tematika rašė R. Antanavičiūtė monografijoje „Menas ir politika Vilniaus viešosiose erdvėse“, joje atskleidžiamas sostinės viešųjų erdvių formavimas per skirtingų politinių režimų perspektyvas²⁷.

Pateikta literatūros apžvalga rodo, kad moksliniuose darbuose materialios atminties vietos dažniausiai yra suvokiamos kaip paminklų, monumentų praktikos, kurios gali formuoti miestų tapatybę – pasakojimus apie konkrečių miestų ir vietų tapatumą. Apžvalga taip pat rodo, kad tyrimuose neretai koncentruojamasi į paminklų ar kitų kolektyvinių atminties medijų kaitos momentą, kuris ypač išryškėjo Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę. Taigi, vis dar nemažai dėmesio skiriama

²¹Rimantas Buivydas, „Viešųjų erdvių transformacija Lietuvos miestuose“, *Logos*, nr: 66, (2011), p.132-140, http://litlogos.eu/L66/Logos66_132_141_Buivydas.pdf.

²²Rasa Čepaitienė, „Kultūrinės atminties sovietizacija: Vilniaus ir Minsko atvejai“, kn. *Atminties daugiasluoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2013), p. 267-319.

²³Rasa Čepaitienė, „Sovietmečio atmintis – tarp atmetimo ir nostalgijos“, *Lituanistica* T. 53 Nr. 4(72) (2007), p. 36-50.

²⁴Alvydas Nikžentaitis sud., *Atminties daugiasluoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013).

²⁵Marija Drėmaitė, Rasa Antanavičiūtė, *Neįgyvendintas Vilnius*, (Vilnius: Lapas, 2021).

²⁶Rasa Antanavičiūtė, Eglė Mikalajūnė, *Vilniaus paminklai. Kaitos istorija*, (Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2012).

²⁷Rasa Antanavičiūtė, *Menas ir politika Vilniaus viešosiose erdvėse*, (Vilnius: Lapas, 2019).

sovietmečių pastatytiems monumentams. Tai lemia, kad menčiau tyrinėjamos naujai steigiamos, santvarkų kaitos nepatyrusios atminimo vietos ir jų kuriami identitetai. Tyrimuose taip pat vis dar sprendžiama, ką daryti su senuoju sovietiniu palikimu, dažniausiai suvokiamu per paminklus. Kur kas mažiau ir rečiau tyrinėjamos kitokios atminimo vietos (ne tik paminklai), kurios viešojoje erdvėje ne tik sukelia diskusijas, tačiau taip pat gali prisidėti ir veikti kaip miesto tapatumo kūrėjos ir palaikytojos. Ne išimtis ir sostinė, kurios tyrimai apima daugiausia paminklines praktikas, jų kaitą žvelgiant retrospektyviai ir išryškinant lūžiniais metais įvykusius pokyčius. Šiuo darbu siekiama užpildyti spragą – bus žvelgiama, kokie tapatybiniai naratyvai (pasakojimai) yra formuojami menkai tyrinėjamomis atminimo lentomis Vilniaus mieste ne tik lūžiniais 1990 m., tačiau visu nepriklausomybės laikotarpiu. Ir koks bendras Vilniaus tapatumas formuojamas šiomis atminties praktikomis.

Tyrimo problema ir jos kontekstas.

Iki šiol viešojoje erdvėje pasigirdavo svarstymų apie išlikusių paminklų bei atminimo lentų legitimumą, taip sudarant įspūdį, kad atminties politikai suteikiama pakankamai daug dėmesio, tačiau didesnių ir nuoseklių veiksmų (išskyrus Žaliojo tilto ir P. Cvirkos skulptūrų nukėlimo) iki šiol nebuvo imtasi. Neretai tai lieka diskusijų lygyje. Kalbant apie įvairias atminties materialines vietas, žvilgsnis dažniausiai nukrypsta į Lietuvos sostinę – Vilnių. Daug dėmesio susilaukia sovietmečių pastatytos skulptūros, paminklai, jų stovėjimas viešosiose erdvėse neretai priešina visuomenę, nesusitariama, ar įvairūs monumentai turi likti ir edukuoti, juos papildžius istorine–kontekstine medžiaga, ar turi būti nugriauti ir užmiršti. Susidomėjimą materialiomis sovietinėmis atminties vietomis rodo ne tik viešos diskusijos, tačiau ir literatūros apžvalgoje aptarti akademiniai tyrimai. Akademikai įvairiais rakursais analizuoja paminklus, esančius ar netgi (ne)buvusius Vilniuje. Keliamas klausimas, koks šiandien yra santykis su atminties ženklais, kurie buvo sukurti okupacinės valdžios. Šia ir panašiomis temomis galima rasti ne tik pavienių straipsnių, tačiau ir literatūros apžvalgoje aptartų didesnių studijų, kuriose į įpaminklinimo situaciją įvairiais rakursais žvelgiama retrospektyviai²⁸. Toks susidomėjimas rodo, kad miesto identitetas kuriamas per bandymus atsiminti ir užmiršti: užmiršti, parodyti, kaip ir kodėl tam tikri kolektyvinės atminties objektai buvo pašalinti iš viešųjų erdvių, praktinėje plotmėje tai palydi naujų atminties praktikų atsiradimas sostinėje, todėl dabartinis Vilniaus miesto identitetas gali būti nenuoseklus ir kelti įvairias įtampas visuomenėje. Susitelkimas į kaitos momentus, o kartu ir dėmesys sovietiniams reliktais kelia klausimą, ar jau tris dešimtmečius kuriamam *savam/naujam*

²⁸Pavyzdžiui, Rasa Antanavičiūtė, *Menas ir politika Vilniaus viešosiose erdvėse*, (Vilnius, Lapas, 2019), Rasa Antanavičiūtė, Eglė Mikalajūnė, *Vilniaus paminklai. Kaitos istorija*, (Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2012).

²⁸Alvydas Nikžentaitis sud., *Atminties daugiasluoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013).

Vilniaus identitetui yra skiriama pakankamai dėmesio, nors negalime paneigti fakto, kad diskusijos dėl naujų paminklų (ne)pastatymo vis kyla²⁹.

Vilnius pergyveno nemažai politinių režimų, kurie, kaip atskleidė R. Antanavičiūtės ir E. Mikalajūnės bei kitų autorių darbai, siekė viską kontroliuoti, ne išimtis buvo ir kolektyvinė atmintis, kai įpaminklinimas buvo aiškiai formuojamas iš politinio „viršaus“³⁰. Žvelgiant retrospektyviai į laikotarpius, kuriuos sostinėje lydėjo kolektyvinės atminties objektų nuolatinė kaita, kai politinės santvarkos neatitinkantys objektai buvo šalinami iš viešųjų erdvių, juos pakeičiant kitais. Materialių atminties vietų kūrimą, o kartu su juo tapatumo naratyvų formavimą buvo siekiama vykdyti nuosekliai – įvairius monumentus inicijuodavo ir finansuodavo valdžia. Tuo tarpu dabar, Lietuvai gyvenant laisvės ir nepriklausomybės sąlygomis, nepriklausomos Lietuvos sostinės – Vilniaus – kuriamo identiteto šaknys dėl atsivėrusių galimybių kolektyvinės atminties procesuose dalyvauti platesniam veikėjų ratui nėra tokios aiškos. Rodosi, Vilniaus identitetas kuriamas pavienių asmenų, įvairių bendruomenių, kurios inicijuoja atminimo lentų atsiradimą. Vis dėlto atminties politikos procesą prižiūri savivaldybė, kuri sprendžia tokių atminties vietų (ne)atsiradimą. Susiduriama su paradoksalia situacija: politiniu lygmeniu svarstoma, kokius paminklus ar atminimo lentas pašalinti, bet paraleliai mieste atsiranda naujos memorialinės lentos, kurios patenka į antrą planą ir nesulaukia didesnio visuomenės ar akademikų susidomėjimo³¹. Todėl šiuo darbu siekiama išanalizuoti, kokie ryškiausi Vilniaus tapatumo naratyvai kuriami atminimo lentomis ir koks iš šių naratyvų formuojamas bendras Vilniaus tapatumas po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Iš esmės, kaip parodė literatūros apžvalga, atminimo lentos susilaukia mažai dėmesio, tačiau prieš kelerius metus įvykęs konfliktas dėl J. Noreikai-Generolui Vėtrai (pakabinta 1997 m.) skirtos atminimo lentos parodė tokių atminties lentų svarbą bei potencialą sukelti ar suskaidyti visuomenę bei išprovokuoti diskusijas ir nesutarimus. Į diskusijas, kurios sukosi aplink šią atminimo lentą, įsitraukė ne tik susipriešinusios visuomenės dalys, tačiau ir aukščiausi šalies politikai³². Taip pat dar

²⁹Jau kelis dešimtmečius nesusitariama kas turėtų būti Lukiškių aikštėje: Rūta Statulevičiūtė-Kaučikienė, Už kokią Lietuvą kovojame, kai kovojame dėl memorialo kovotojams už Lietuvos laisvę?, *Politologija*, 106(2), (2022), p. 53-88. <https://www.zurnalai.vu.lt/politologija/article/view/25030/28263>, diskusijų buvo ir apie J. Basanavičiaus paminklą, kilo daugiau iš estetinio požiūrio.

³⁰Rasa Antanavičiūtė, Eglė Mikalajūnė, *Vilniaus paminklai. Kaitos istorija*, (Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2012).

³¹Pavyzdžiui, atidengiant 2020 m. atminimo lentą Hadži Serajos Chano Šapšalo atminimui, žymių politikos atstovų nedalyvavo, plačiau apie tai: Trakų žemė, „Vilniuje pagerbtas Hadži Serajos Chano Šapšalo atminimas“, Trakųžemė.lt, 2020 m. lapkričio 13 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 13 d.), <http://www.traku-zeme.lt/vilniuje-pagerbtas-hadzi-serajos-chano-sapsalo-atminimas/>, nors verta paminėti, kad į atminimo lentų atidengimo ceremoniją įsitraukia aukštesni politikai, atidengiant atminimo lentą visuomeninei, žydų gelbėtojai S. Ladiginei, dalyvavo ir Vilniaus meras R. Šimašius, prof. V. Landsbergis, JAV, Vokietijos bei Izraelio ambasadoriai, plačiau apie tai: „LRT, Nauja atminimo lenta Vilniuje – pagerbta visuomenės veikėja ir pasaulio tautų teisuolė Ladigienė“, 2021 m. liepos 7 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 13 d.), <https://www.lrytas.lt/kultura/meno-pulsas/2020/07/03/news/vilniuje-atidengta-atminimo-lenta-rasytojui-petrui-dirgelai-15495064>.

³²Delfi, „G. Nausėda: „Istorinė atmintis neturėtų būti vieno kurio nors miesto ar savivaldybės sprendimas“, Delfi.lt, 2019 m. liepos 30 d., (žiūrėta 2022 rugsėjo 5), in: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/prezidentas-g-nauseda-kviecia-diskutuoti-apie-nacionaline-atminties-politika-56-1181502>.

2021 m. vasarą įvyko ir kitas su atminimo lenta susijęs įvykis – policija sutrukdė jaunimo sambūriui „*Pro patria*“ pakabinti atminimo lentą ant buvusių KGB rūmų jau anksčiau minėtam K. Škirpai, argumentuojant, kad šiai atminimo lentai nebuvo išduotas leidimas³³. Minimi įvykiai rodo, kad atminimo lentos, kaip atminties ženklas, kelia įtampas ir kuria nišas politikų pasisakymams bei tampa galios panaudojimo įrankiu. Šiandien galima justti įtampų dėl paminklo kontraversiškai vertinamam Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai³⁴ bei sovietinių paminklų nukėlimo, tačiau konfliktų dėl planuojamų ar pateiktų projektų memorialinėms lentoms viešojoje erdvėje nėra. Atminimo lentų svarbą rodo jų nuolatinis ir nesibaigiantis kūrimas, kuriuo užsiima ne tik savivaldybė, kuri galėtų kurti aiškų ir vieningą Vilniaus identitetą, tačiau ir bendruomenės ar netgi pavieniai asmenys.

Tyrimo tikslas – atlikus Vilniaus miesto atminimo lentų, pakabintų Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpiu (1990–2022 m.) analizę, ištirti, koks tapatumas ir per kokius tapatybinius naratyvus formuojamas Vilniaus mieste.

Darbo uždaviniai, kuriais bus siekiama tikslo:

1. apibrėžti pagrindines tyrime vartojamas sąvokas (*tapatumo* bei *atminties vietų, kaip kolektyvinės atminties atspindžio*) ir suformuoti teorinį tyrimo pagrindą;
2. suformuoti tyrimo metodologiją, kuri būtų tinkama atminimo lentų, kaip atminties vietos, formuojančios Vilniaus identitetą, turinio analizei;
3. ištirti atminimo lentų kūrimo procesą (savivaldybės reikalavimus bei rekomendacijas);
4. išanalizuoti, kokie pagrindiniai Vilniaus tapatybiniai naratyvai yra kuriami atminimo lentų turiniu;
5. susisteminti gautus tyrimo rezultatus, pateikti išvadas, kokie pagrindiniai tapatybiniai naratyvai formuojami Vilniaus mieste atminimo lentomis ir koks iš šių naratyvų galimai formuojamas Vilniaus miesto identitetas.

Darbo struktūra:

Pirmajame skyriuje pristatomi pagrindiniai tyrime naudoti ašiniai teoriniai konceptai ir sąvokos, tokios kaip *tapatumas* ir *atminties vietos, kaip kolektyvinės atminties atspindys*. Antrajame tyrimo skyriuje pateikiamas tyrimo dizainas, apžvelgiami numatomi analizės žingsniai, duomenų ribotumas. Trečiajame skyriuje atliekama duomenų analizė, išskiriami pagrindiniai tapatybiniai naratyvai, kurie padeda pasiekti tyrimo tikslą.

³³Alkas, „Birželio sukilimo minėjime – reikalavimas R. Šimašiui dėl K. Škirpos atminimo lentos (nuotraukos)“, Alkas.lt, 2021 m. birželio 25 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 6 d.), <https://alkas.lt/2021/06/25/birzelio-sukilimo-minejime-reikalavimas-r-simasiui-del-k-skirpos-atminimo-lentos-nuotraukos/>.

³⁴Gytis Pankūnas, „Dėl paminklo Smetonai – dvi stovyklos: perversmininko grieko nenusiplovęs autokratas ar patriotišką kartą užauginęs prezidentas?“, lrt.lt, 2023 m. sausio 3 d., (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.) <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1853714/del-paminklo-smetonai-dvi-stovyklos-perversmininko-grieko-nenusiploves-autokratas-ar-patriotiska-karta-uzaugines-prezidentas>.

1. Teorinė prieiga: tarp tapatumo ir atminties praktikų

Šioje darbo dalyje bus pristatomas teorinis darbo pagrindas, kuriuo taps du ašiniai konceptai: tapatumas ir atminties vietos, kurios yra suvokiamos kaip kolektyvinės atminties atspindys. Tapatumas neretai suvokiamas kaip tęstinis ir dažnai iš požiūrių ir prisiminimų apie praeities įvykius susidedantis konstruktas³⁵. Iš buvusių praeities įvykių ir požiūrio į tai, kaip jie yra atsimenami, konstruojami tapatybiniai naratyvai – pasakojimai bei požiūriai į konkrečius praeities įvykius ar asmenybes, o šie, susijungdami ir egzistuosdami vienoje bendruomenėje ar geografinėje aplinkoje, konstruoja bendrą tapatumą, kuris dėl skirtingų, o kartais prieštarų naratyvų įsitvirtinimų gali būti nenuoseklus ir kelti įtampas visuomenėje.

Šio darbo viena esminių ašių tampa miesto tapatybės tyrimas, todėl verta paminėti, kad šis magistro darbas įgyvendinamas konstruktyvių tyrimų paradigmoje, laikantis pozicijos, kad tapatumas kuriamas atminimo lentomis, kurioms suteikiamos įvairios reikšmės. Toks procesas nėra organiškasis, jis konstruojamas skirtingų bendruomenių ir suvokimo apie save/savo miestą. Kuriant tapatumą, ieškoma išskirtinumo save suvokti, pateikti ir įtvirtinti, apibrėžiant, kuo *mes* skiriamės nuo *kitų*, o suvokimas gali kisti laikui bėgant. Atminimo lentomis transliuojama informacija, egzistuojanti besikeičiančioje socialinėje tikrovėje, įgauna intersubjektyvias reikšmes. Nors darbe sekama pamatinėmis konstruktyvistinėmis nuostatomis: socialinės realybės konstravimo per intersubjektyvias reikšmes, išryškinat tapatumo svarbą, suvokiant ne tik, kas esu *aš/mes*, tačiau ir suvokiant pasaulį, esantį aplinkui, kuris dažniausiai suvokiamas kaip *kiti* (t.y. tie, kurie nėra *mes*), konstruktyvizmo idėjos plačiau nebus plėtojamos. Šiam tyrimui svarbiau kaip ir kokį tapatumą atminimo lentos transliuoja, todėl darbe bus koncentruojamasi tik į konkrečias miesto tapatumo ir atminties vietas, kaip kolektyvinės atminties atspindžio koncepcijas.

1.1 Miesto tapatumas

Tapatumo suvokimo ir apibrėžimų tyrimai apima platų lauką: etninį, politinį, nacionalinį, lokalų ir etc. Tapatumas tyrinėjamas pradedamas nuo mikro lygmens – tokio kaip individas. Individas jungiantis bei sudarant bendruomenes ar netgi tautas pasiekiamas ir makro lygmuo, toks kaip tautos ar valstybės su savais tapatumais. Tapatumo tyrimų apstu, juos plačiai nagrinėjo D. Campbell'as, A. D. Smith'as, A. Giddens'as, M. Barnett'as, kurie, laikydamiesi konstruktyvizmo idėjos, teigia, kad tapatumas suvokiamas per skirtį ir santykį *mes/jie* bei pabrėžiant tapatumo neorganiškumą ir nestabilumą.

Identiteto suvokimas teoriniame lygmenyje gali būti apibrėžiamas įvairiai, tačiau šiame darbe bus nagrinėjamas konkretaus miesto – Vilniaus, todėl čia svarbus įsivaizduojamos geografinės

³⁵James E. Young, „The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning“, kn. *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, sud. James E. Young, (New Haven, London: Yale University Press, 1989), p.63.

tapatybės suvokimas. Literatūros teoretikas Edward'as Wadie'as Said'as knygoje „Orientalizmas“, tyrinėdamas Vakarų požiūrį į Rytus, užčiuopia ir išryškina geografinio tapatumo aspektą. Teoretikas teigia, kad žmonių grupės, gyvenančios tam tikroje aplinkoje, ją pažymi, o visa, kas yra už šios ribos, tampa *nesava* – *svetima*³⁶. Čia atsiranda svarbi konstruktyvistų pabrėžiama tapatumo skirtis, kuri suvokiama atmenant kitų bendruomenių suvokimą apie save, nesiidentifikavimą su kitais, savų kriterijų kūrimą ir išryškinimą savo geografinėje erdvėje. E. W. Said'as, kaip ir kiti teoretikai, teigia, kad moderniose ir pirmykštėse bendruomenėse tapatybės suvokimas ateina ir iš neigimo faktoriaus, atmetant *kitų* bendruomenių idėjas kaip tas, kurios nėra savos³⁷.

Autorius įsivaizduojamas ribas tarp erdvių ir joms priskiriamų tapatumų apibūdina skirtimi tarp *mūsų* ir *jų*, tačiau pastebi, kad šios erdvės gali būti kiek savavališkos³⁸. Pabrėždamas, kad prisiimdami kokį nors tapatumą ir suvokdami jį kaip *mūsų*, nebūtinai su tuo sutiks *jie*, kurie tą patį tapatybinį naratyvą priskirtų sau, savo erdvei. Tokių analogijų galima matyti ir bandant perskaityti tapatumą iš įvairių atminties praktikų, kuriančių ir pristatančių tam tikrų vietovių tapatumus. Pavyzdžiui, tai gali būti pastebima ir atminimo lentų, kurios nėra glaudžiai susijusios tik su Vilniumi ir jo ribomis bei apima kitų miestų identitetus, atveju. Įvairiais atminties ženklais gali būti įamžinti asmenys, kurie neturėjo artimesnių ryšių su miestu, tačiau tai nekelia visuomenės susipriešinimo ar diskusijų, dažniausiai tai paaiškinant arba suprantant per Vilniaus, kaip sostinės, statusą. Šiame tyrime daroma prielaida, kad Vilniaus *savavališkumą* ir galimybę prisiimti tolesnes nei įsivaizduojamas geografinės ribas galima paaiškinti išskirtiniu miesto statusu – valstybės sostine, kuri gali leisti prisiimti ne tik lokalią miesto, tačiau bent jau iš dalies ir nacionalinę, visos valstybės tapatybę.

„<...>įsivaizduojamoji geografiija ir istorija stiprina proto savivoką, pabrėždama atstumą ir kontrastą tarp to, kas yra arti, ir to, kas yra toli“³⁹. Sekant šia E. W. Said'o idėja, galima daryti prielaidą, kad, laikui bėgant, įsivaizduojama geografiija, veikdama proto savivoką, turi potencialo būti įprasminama ir materialiomis praktikomis, kai yra nusprendžiama, ką prisiminti, o ką užmiršti arba palikti erdvei, esančiai už *mūsų* įsivaizduojamos erdvinės ribos. Tai, žvelgiant iš teorinės perspektyvos, sudaro prielaidas tam tikram tapatybės nenuoseklumui: Vilniaus tapatumas gali būti nenuoseklus, gali būti išryškinami ne visi, tačiau tik dalis įvykių ar asmenybių, kurie kurtų Vilniaus ir vilniečių tapatumą, o visą kitą paliktų užmarščiai.

E. W. Said'as teigia, kad „*Skiriant objektus vienus nuo kitų, niekada negalime išvengti tam tikro šališkumo. Toks skirstymas siejasi su tam tikromis vertybių sistemomis, kurių istorija, jei būtų galima*

³⁶ Edward W. Said, *Orientalizmas*. (Vilnius: Apostrofa, 2006), p.84

³⁷ Ibid p. 85

³⁸ Ibid p.84

³⁹ Ibid p.85.

*ją visiškai atskleisti, tikriausiai parodytų tokį patį subjektyvumą*⁴⁰, todėl galima suprasti, kad tapatybės kūrimas įprasminant jį objektais, tampa gana šališkas ir neobjektyvus. Kita svarbi idėja, kurią pabrėžia E. W. Said'as, o kartu ir Benedict'as Anderson'as bei kiti tapatybės tyrinėtojai, tai, kad tapatybė yra konstruktas, grįstas intersubjektyviomis reikšmėmis, būtent ir palaikomas anksčiau minėta skirtimi *mes – jie*, kurią kuria socialiniai, kultūriniai neatitikimai, siekiant juos išryškinti⁴¹. Atminimo lentų kūrimo procese matyti, kad šių praktikų tematikos periodiškai keičiasi, išryškinami vis kiti naratyvai, susiję su miestais, jie suburia bendruomenes ir jas reprezentuoja. Tai, kas išryškinama, priklauso ir nuo kultūrinių, socialinių, istorinių aplinkybių tiek praeityje, tiek ir dabartyje.

Tapatumo klausimai ne mažiau susiję su galios santykiais. Galia gali būti perskirstyta, kas, savo ruožtu, gali nulemti, kad tapatybės suvokimas ir raiška įgis kitą reikšmę⁴². Kiekviena valstybė bando apsibrėžti savo tapatumą, todėl nuolatos vyksta kova dėl dominavimo⁴³. Dar vienas aspektas, patvirtinantis, kad tapatumas nėra fiksuotas ir yra priklausomas nuo galios santykių, atsiskleidžia praktiškai, kai vieni tapatybiniai naratyvai ima dominuoti, o kiti paliekami užmarščiai. Būtent tai, kad nauji tapatybiniai naratyvai gali iškilti ir, laikui bėgant, imti dominuoti bei keisti senuosius, gali lemti bendro tapatumo kaitą. Kalbant apie galią ir kitų reiškinių suteikimą esamoms tapatybę kuriančioms ir atskleidžiančioms praktikoms, galima matyti ir analogijų Vilniuje, kai sovietmečiu kurtos atminimo lentos buvo ne pašalintos, tačiau joms buvo suteikiamos kitos prasmės, pavyzdžiui, pašalinant „LTSR“ ar „TSRS“ raides arba senąsias atminimo lentas pakeičiant naujomis, atsisakant sovietinių konotacijų⁴⁴. Vilniaus miesto atveju, panašu, kad galią savo rankose laiko – miesto savivaldybė, kuri sprendžia⁴⁵, kokios atminimo lentos bus (ne)pakabintos, kokie tapatybiniai naratyvai bus kuriami ir akcentuojami, tačiau pačios savivaldybės siūlymų ir iniciatyvos mažai⁴⁶, daugiau iniciatyva kyla iš atskirų miesto bendruomenių. Suvokimas, kad tapatybė yra konstruktas, priartina prie idėjos, kad ji nėra organiška ir yra konstruojama per įvairias praktikas, įskaitant ir atminties lentas. O tai veda prie politologo, vieno žinomiausių tapatumo studijų atstovo B. Anderson'o idėjų.

B. Anderson'as, svarstydamas nacionalizmo kilmę ir plitimą, teigė, kad nacijos yra kaip įsivaizduojamos bendruomenės ir yra iš prigimties ribotos bei suverenios⁴⁷. Tautos turi save

⁴⁰Edward W. Said, *Orientalizmas*. (Vilnius: Apostrofa, 2006), p.84.

⁴¹*Ibid* p.408.

⁴²*Ibid* p.409.

⁴³*Ibid*.

⁴⁴Reikšmių pakeitimo procesas buvo ne tik su atminimo lentomis, tačiau ir su paminklais, apie kai kurių paminklų reikšmių kaitą plačiau: Viktorija Rimaitytė, „Political Monuments in Lithuania: Artistic Aesthetics and National Identity“, *Punctum International Journal of Semiotics*, 5(2), (2019), p. 72-90.

⁴⁵Vilnius, Pritarimas atminimo (informacinių) lentų, įamžinimo ženklų įrengimo projektams, Vilnius.lt, atnaujinta 2022 m. gegužės 6 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 4d.), [https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-\(informaciniu\)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt](https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-(informaciniu)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt)

⁴⁶Iš tyrinėjamų 270 atminimo lentų, 26 atminimo lentos inicijuotos Vilniaus miesto savivaldybės.

⁴⁷Benedict Anderson, *Įsivaizduojamos bendruomenės: Apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą*, (Vilnius: Baltos lankos, 1999), p.21.

įprasminti, anot jo aiškinimo, net ir nedidelės tautelės gali nepažinti savo tautiečių, tačiau įsivaizduos, kad kažkokiu būdu jie jungiasi tarpusavyje⁴⁸. Jungimasis vyksta ne pagal kraują ar kilmę, tačiau per bendrą suvokimą, kas esame *mes*. Tapatumo idėja taip pat suvokiama ir ne tik per bendro prisiminimo prizmę, tačiau ir bendro užmiršimo (arba netgi bendro nutylėjimo). Tiesa, autorius pastebi, kad tapatumas negali būti „prisimintas“ (atsimintas), jis turi būti papasakotas⁴⁹. Būtent tai ir atlieka atminimo lentos, per kurias yra kuriami ir tęsiami pasakojimai, palaikomi, o kartais atvirkščiai – užmirštami kai kurie tapatybiniai naratyvai (pasakojimai).

Į materialius įamžinimus B. Anderson'as žvelgia kaip į būtinybę įprasminti nacionalistinę vaizduotę, kuriai nebūtinai yra tikslumas ar pagrįstumas⁵⁰. Autoriaus teigimu, „<...> *nacijų valstybės yra „naujos“ ir „istorinės“, tuo tarpu tautos, kurioms valstybė suteikė politinę išraišką, gyvuoja nuo neatmenamų laikų ir, kas dar svarbiau, prieš jas atsiveria neužmatoma ateitis*“⁵¹. Tam, kad dabartis ir ateitis būtų formuojama, tautos pasitelkia praeitį, ją įprasminančius įvykius, asmenybes, o būtent tai ir įamžinama atminimo lentose, *savęs* suvokimas ateina iš praeities įvykių ir jų bendro interpretavimo. Nors B. Anderson'as orientuojasi į nacionalinį tapatumą, tačiau tapatumo suvokimo principas išlieka tas pats miestų ar kitų geografinių darinių atveju: svarbu suvokti, kas mus skiria nuo *kitų*, kas mes nesame, kas yra mus supantis pasaulis ir būtent per neigimą ir supratimą, kas nesame *mes*, kas yra *kiti*, gali būti kuriamas, šiuo atveju, ir miesto tapatumas.

Siekiant paaiškinti, kodėl šiame darbe yra išskiriami *tapatybiniai naratyvai*, o ne konkrečiai Vilniaus miesto tapatumas, svarbu suvokti tai, kad, pasak sociologo Emile'o Durkheim'o bei jį sekančių autorių, individas priklauso ne vienai, o kelioms kolektyvinėms (sub)grupėms⁵². Todėl kiekvieno piliečio sąmonė ir savęs, kaip vilniečio, suvokimas gali būti suprantamas nevienodai, asmuo gali interpretuoti ir prisiminti įvairius praeities įvykius skirtingai. Būtent skirtingas suvokimas bei skirtingų įvykių akcentavimas neretai įprasminamas monumentais. Šiame darbe bus remiamasi „Nations and narrations“ knygos autoriaus ir žymaus teoretiko Homi'as Kharshedji'as Bhabha'as teorija, kurioje teigiama, kad naratyvų kūrimas remiasi tokios erdvės, kurioje kultūrinės ribos atsiveria viena kitai, egzistavimu ir naujos hibridinės kultūros, kuri sujungia jų bruožus ir išlygina skirtumus, sukūrimu⁵³. Būtent naratyvas leidžia piliečiams suvokti jų, kaip tautos, bendras vertybes ir bruožus, taip pat suteikia tautai išskirtinę ir unikalią (ar bent iš dalies tokią) padėtį tarp kitų tautų.

⁴⁸Benedict Anderson, *Įsivaizduojamos bendruomenės: Apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą*, (Vilnius: Baltos lankos, 1999), p. 21.

⁴⁹*Ibid*, p.226

⁵⁰*Ibid* p.24-25.

⁵¹*Ibid* p.26-27.

⁵²John Eidson, „Which Past for Whom? Local Memory in a German Community during the Era of Nation Building“, *Ethos*, Vol. 28, No. 4, (2000), <https://www.jstor.org/stable/640617>, p.576-579.

⁵³Homi K. Bhabha, „DissemiNation: time, narrative, and the margins of the modern nation“, kn. *Nation and Narration*, sud. Homi K. Bhabha, (New York: Routledge, 1990), p.291-315.

Tai galima pritaikyti ir miesto lygmeniu, kai savęs suvokimas pasireiškia per išskirtinumą tarp kitų miestų.

Teoretiko H. K. Bhabha'o teigimu, tapatumas gali formuotis iš pasakojimų, naratyvų (pabrėžiant, kad naratyvas, kuriantis tapatumą, yra ne vienas) ir sudaryti bendrą valstybės tapatumą⁵⁴. Iš tokio autoriaus teiginio galima suprasti, kad apskritai tapatybė ir jos jausmas sukuriama bendruomenėms pasakojant istorijas, jas perduodant ir netgi jas įamžinant. Istorijų perdavimas gali lemti ir jų interpretavimą, o tai kuria nišas tapatumo nestabilumui, kaitai, todėl svarbus kolektyvinis tapatumo kūrimas, kurio metu keičiasi požiūriai į skirtingus įvykius, asmenybes. Nors tapatumas ir bendras, tačiau jis turi perspektyvų kisti, modifikuotis. Naratyvai šiame magistro darbe bus suvokiami kaip kiekybiškai pagrindiniai pasakojimai, kurie atsiskleidžia per atminimo lentas ir formuoja Vilniaus miesto tapatumą. Bus laikomasi principo: atminimo lentos, esančios Vilniaus mieste ir patenkančios į vieną teminį lauką, kuria ne iš karto vieną bendrą ir nuoseklų, tačiau kelis pasakojimus apie tai, kas yra Vilniaus miestas, ir tik vėliau šie tapatybiniai naratyvai jungdamiesi gali susivesti į bendrą tapatumą. Tokiems pasakojimams būdingas reikšmių atsikartojimas, papildymas, įvairios bruožų modifikacijos.

Šiame magistro darbe tapatybės suvokimui bus svarbu pabrėžti pagrindinius tapatumo bruožus: geografinę apibrėžtį, kurioje, sugyvendami įvairūs žmonės ir sudarydami bendruomenes, kuria skirtingas atminimo lentas, taip pasakoja jiems svarbias istorijas ir prisideda prie bendro Vilniaus miesto tapatumo kūrimo. Kitas svarbus bruožas, kad tapatumo suvokimas, pasak minėtų autorių, kurių teorinėmis prielaidomis remiamasi darbe, taip pat ateina iš suvokimo, ne tik kas esame *mes*, tačiau ir iš suvokimo, kas yra *jie*, ir būtent *jų* bruožų atmetimo ir per tai suvokimo *mes/aš*. Taip pat svarbu pabrėžti, kad tapatumas nėra organiškas ir fiksuotas, tai – socialinis konstruktas, kuris veikiamas (politinių) galių bei laiko turi galimybę kisti, bet jo raiškai yra būdingos tam tikros praktikos, kuriomis šiame darbe laikomos atminimo lentos, apie kurių galimybes atlikti šių praktikų funkciją detaliau bus aptarta kitoje dalyje.

1.2 Atminties vietos kaip kolektyvinės atminties atspindys

James'as E. Young, kalbėdamas apie Holokausto monumentus, pabrėžė, kad „*Vieša <...>istorinio laikotarpio atmintis prasideda kultūros formų repertuare ir galiausiai baigiasi visuomenės reakcijoje į dabartinį pasaulį, atsižvelgiant į monumentalizuotą praeitį*“⁵⁵. Kalbėdamas apie Holokausto įamžinimą, autorius teigia, kad memorialai atspindi tam tikrą kultūrinį ir politinį žinojimą apie įamžinamą laikotarpį, kad būtent jais yra pateikiamas konkretus požiūris į įvykį ar

⁵⁴Homi K. Bhabha, „DissemiNation: time, narrative, and the margins of the modern nation“, kn. *Nation and Narration*, sud. Homi K. Bhabha, (New York: Routledge, 1990), p. 310-311.

⁵⁵James E. Young, „The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning“, kn. *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, sud. James E. Young, (London: Yale University Press, 1989), p.63.

asmenybę. Galima numanyti, kad įvairias istorines asmenybes ar įvykius skirtingos tautos ar bendruomenės gali vertinti skirtingai dėl skirtingo santykio su jomis, dėl ankstesnių pasakojimų apie įvykį ir asmenybę, kuris tautoje ar tam tikroje teritorijoje įsitvirtino.

„Tautos paminklų matricoje vaizduojama didingų įvykių, pergalių prieš barbarizmą istorija ir primenama kankinystė tų, kurie paaukojo savo gyvybes kovoje už tautos egzistenciją, kurie, kaip sakoma martirologiniame refrene, žuvo, kad šalis galėtų gyventi. Perimdami valstybės šiai epochai priskirtas idealizuotas formas ir reikšmes, memorialai linkę konkretizuoti tam tikras istorines interpretacijas. <...> laikui bėgant tokia idealizuota atmintis tampa tokia pat natūrali, kaip ir kraštovaizdis, kuriame ji stovi“⁵⁶. Taip E. Young‘as veda prie idėjos, kad materialios atminties vietos kuria istorijas, kad pasakojimai ir atmintis, kaip ir tapatybė, yra konstruktas, formuojamas per įvairias atminties praktikas. Atminties, kaip ir tapatumo tyrimai, gali būti siejami su konkrečia bendruomenės istorija arba jos manipuliavimu kolektyvine atmintimi⁵⁷, taip suvokiant, kad atmintis taip pat gali būti ne organiška, tačiau konstruojama.

Prieš pristatant atminties vietas, kaip kolektyvinės atminties atspindį, pirmiausia reikia trumpai apibrėžti atminimo vietos sąvoką. Tam bus pasitelkiamas vieno garsiausių atminties tyrimų istorikų Pierre‘o Nora‘o atminties vietų (Lieux de Mémoire) aiškinimas. Atminties vietas, anot šio filosofo, reikia suvokti ne kaip spontaniškos atminties išraiškas, tačiau atvirkščiai, kaip sąmoningas⁵⁸. Nors autorius išskiria materialinę, funkcinę ir simbolinę atminties dimensijas, ir pastebi, kad atminties vietomis gali tapti ne tik materialios praktikos, tokios kaip šventės ar ritualai, tačiau šiame darbe bus susitelkiama į materialiąją dimensiją. Autorius pastebi, kad atminties vietų kūrimas yra susijęs su vykstančia globalizacija ir baime išnykti bei nieko nepalikti po savo egzistavimo, todėl renkamosi istorijas įamžinti materialiais reliktais, kurie gali būti suvokiami kaip monumentai, paminklai, atminimo lentos⁵⁹. P. Nora pabrėžia ir tai, kad šiuolaikinė, t. y. moderni, visuomenė kaip jokia kita anksčiau buvusi, kuria archyvus, kurie turi potencialo tapti atminties vietomis⁶⁰. O būtent atminties vietų kūrimas susijęs su socialiniais santykiais, kurių metu įvykiai interpretuojami ir galiausiai materializuojami taip siekiant išsaugoti atmintį.

Tyrinėjant atminties praktikas, kurios kuriamos įvykiams, asmenybėms, bendruomenėms ir kt., žvilgsnis dažnai nukrypsta į materialių atminties vietų tyrimus, kadangi atminties vietomis siekiama prisiminti ir įamžinti. Šiame darbe nagrinėjamos atminimo lentos taip pat neatsiejamoms ir nuo

⁵⁶James E. Young, „The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning“, kn. *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, sud. James E. Young, (London: Yale University Press, 1989), p. 2-3.

⁵⁷Alon Confino, „The Nation as a Local Metaphor: Heimat, National Memory and the German Empire, 1871-1918“, *History and Memory*, Vol. 5, No. 1, (1993), p. 42-86, (žiūrėta 2022 m. spalio 4 d.) <https://www.jstor.org/stable/pdf/25618642.pdf> p.46.

⁵⁸Pierre Nora, „Between Memory and History: Les Lieux de Mémoire“, *Representations*, No. 26, (1989), <https://www.jstor.org/stable/pdf/2928520.pdf>, p.12.

⁵⁹*Ibid* p.13.

⁶⁰*Ibid* p.13.

atminties tyrimų lauko, todėl teoriniam pagrindui pasitelkiama ir prancūzų sociologo Maurice'o Halbwachs'o kolektyvinės atminties bei Aleidos'os ir Jan'o Assmann'o atminties konceptai, kuriais bus siekiama suprasti atminties vietų reikšmę bendruomenėms ir jų įsitraukimą ir santykį su jomis.

„*Bendruomenės bei jų gyvenvietės <...> susiformuoja per gyventojų judėjimo istoriją ir ryšius su administracija, rinkomis, socialinėmis ir kultūrinėmis tradicijomis*“⁶¹. Žvelgiant iš šios perspektyvos, vietinės bendruomenės visada turi savitų ypatumų, o vietinės populiacijos visada yra nevienalytės⁶². Jas sudaro skirtingi žmonės, kurie jungiasi į grupes ir tose grupėse pasakoja atsiminimus, kurie nebūtinai sutampa su daugumos. Per praeities reprezentacijas dabartyje vietos gyventojai kažką apie save „pasako“ ir sau patiems, ir išorei, savo turiniu šie teiginiai sudaro ne vidujai vientisą visumą, o įvairių grupių atstovų siūlomas alternatyvas, kurios turi skirtingą reikšmę vietos tapatybės ir socialinių santykių supratimui⁶³. John'as Eidson'as pastebi, kad atskirų grupių lokali atmintis dažniausiai yra kažkokie idealizuoti praeities vaizdiniai⁶⁴. Dėl to galima daryti prielaidą, kad tai, kas atsiminama, ne visada atspindi istorinę tiesą.

Lokali atmintis – tai istorinė atminties forma, kuri kuriama ir puoselėjama vietinės bendruomenės, įvairių organizacijų⁶⁵. Tiesa, M. Halbwachs'as pabrėžia, kad lokali atmintis yra istorinės atminties forma ta prasme, kad ji orientuota į kolektyvinę praeitį, kuri pranoksta atskirų bendruomenių narių patirtį. Autorius taip pat pastebi, kad atmintis formuojasi bendruomenėje, joje fiksuojami savi prisiminimai⁶⁶.

M. Halbwachs'as kolektyvinės atminties idėją grindžia bendros praeities ir patirties idėja, kuri bent iš dalies atsiskleis ir tyrime. Atminimo lentų kūrimas grindžiamas konkrečios bendruomenės, tautos ar asmenybės noru įprasminti savo praeitį, joje patirtas bendras patirtis. Individualią ir kolektyvinę sąmonę atskyręs M. Halbwachs'as teigia, kad tai, ką mes atsimename, ir tai, ką užmirštame, labai priklauso nuo socialinių rėmų, kad būtent bendruomenėje yra formuojami atsiminimai⁶⁷. Filosofas teigia, kad atsiminimai suprantami tik grupės, kuri jungia tautą, bendruomenę, bei jungiasi tiek erdvėje, tiek ir laike. Vilniaus ir kitų miestų atvejais, akivaizdu, kad bendruomenės (arba kai kuriais atvejais politinės galios) sprendžia, kas ir kaip bus prisimenama ir įamžinama. Vilniuje didelį ažiotąžą sukėlė partizano J. Noreikos-Vėtros atminimo lenta. Dalis miesto ir visos šalies bendruomenės nusprendė, kad šis asmuo turi būti įamžintas kaip partizanas, atsiribojant nuo jo veiksmų nacių okupacijos laikotarpiu. Tai rodo, kad kolektyvinė visuomenės atmintis turi galią

⁶¹John Eidson, „Which Past for Whom? Local Memory in a German Community during the Era of Nation Building“, *Ethos*, Vol. 28, No. 4, (2000), p. 575-907, (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 15 d.) <https://www.jstor.org/stable/640617>, p.582.

⁶²*Ibid* p. 582.

⁶³John Eidson, „Which Past for Whom? Local Memory in a German Community during the Era of Nation Building“, *Ethos*, Vol. 28, No. 4, (2000), p. 575-907, (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 15 d.) <https://www.jstor.org/stable/640617>.

⁶⁴*Ibid*.

⁶⁵*Ibid*, p. 580.

⁶⁶Maurice Halbwachs, *On Collective Memory*, (Chicago: The University of Chicago Press, 1992), p. 23.

⁶⁷*Ibid*, p. 23.

įprasminti įvykius taip, kaip didžiajai visuomenės daliai atrodo teisinga, nebūtinai visiškai atliepiant istorinę realybę.

A. Assmann tyrinėdama atmintį, išskiria bent keturias atminties rūšis: individualią, socialinę, politinę ir kultūrinę⁶⁸. Jų esminis skirtumas – ilgaamžiškumas. Individuali atmintis yra netvariausia iš visų išvardintų. J. Assmann teigia: „*Kiekviena individuali atmintis susikuria bendraudama su kitais. Tačiau šie „kiti“ nėra bet kokie žmonės, tai greičiau grupės, kurios savo vienybę ir savitumą suvokia per bendrą savo praeities vaizdinį*“⁶⁹. Individai priklauso daugybei įvairių grupių, todėl turi daugybę kolektyvinių savivaizdžių ir prisiminimų. Tuo tarpu socialinė atmintis yra svarbi, nes padeda kurti kolektyvinę identitetą, tačiau jos egzistavimas dažniausia neviršija 80–100 metų⁷⁰. O politinė ir kultūrinė atmintys turi galimybę išsilaikyti ilgiau. Politinė atmintis šiame darbe bus svarbi dėl kelių priežasčių. Pirmoji, kad šiame darbe tyrinėjamos atminimo lentos, be abejonės, yra bent jau iš dalies politinės atminties konstruktas, nes atminties lentų įkūrimas yra vykdomas prižiūrint ir įsitraukiant miesto valdžiai. Antroji, J. Assmann teigimu, politinė atmintis turi galimybę išsilaikyti ilgiau nei kitos dėl to, kad ši gali būti įprasminama paminklais ar kitomis materialiomis praktikomis⁷¹. O dėl to, kad ji gali būti įprasminama bei ilgiau išlikti, turi potencialo formuoti ir išlaikyti vienokį ar kitokį tapatumą.

Vilniaus miesto atminimo lentos, kaip kultūrinės atminties atspindys, vertas dėmesio dėl paradokso. A. Assmann teigia, kad kultūrinė atmintis veikia per du procesus: atsiminimą ir užmarštį, abu jie skirstomi dar į dvi dimensijas – pasyvią ir aktyvią. Atminimo lentų nesibaigiantis kūrimas rodo aktyvų atsiminimo procesą, tačiau šių atminties vietų neutralumas lemia, kad jos patenka ir į pasyvios užmaršties dimensiją.⁷² A. Assmann tai pavadino aktu, kurio metu konkretūs monumentai ar kitos materialios praktikos nėra griauamos, tačiau jiems nebesuteikiamas dėmesys, bet kažkuriuo metu jie gali vėl grįžti į kultūrinį gyvenimą⁷³. Vis tik grįžtant prie aktyvios kultūrinės atminties, verta paminėti, kad būtent ji palaiko kolektyvinę tapatybę, nes per susitelkimus, pasakojimus ir istorijos nutylėjimus ar perdavimus kitiems, formuojamas tapatumas, kuris gali būti įamžinamas atminties vietomis ir sutelkti bendruomenes⁷⁴.

⁶⁸Aurimas Švedas, *Istoriko teritorija*, (Vilnius: Aukso žuvys, 2020 m.), p.245.

⁶⁹Jan Assmann and John Czaplicka, „Collective Memory and Cultural Identity“, *New German Critique* No. 65, Spring - Summer, (1995), p. 125-132 https://www.jstor.org/stable/488538?seq=3#metadata_info_tab_contents p. 127.

⁷⁰Jan Assmann, „Communicative and Cultural Memory“, kn. *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook*, sud. Astrid Erll, Ansgar Nünning, (Berlin, New York 2008), p. 109-118, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.) https://archiv.ub.uni-heidelberg.de/propylaeumdok/1774/1/Assmann_Communicative_and_cultural_memory_2008.pdf

⁷¹Aurimas Švedas, *Istoriko teritorija*, (Vilnius: Aukso žuvys, 2020 m.), p.245.

⁷²Aleida Assmann, „Canon and archive“, kn. *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook*, sud. Astrid Erll, Ansgar Nünning, (Berlin, New York 2008), p. 109-118, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/reader.action?docID=364668>

⁷³*Ibid*, p. 99.

⁷⁴*Ibid*, p. 100.

Tradicijų formavimasis dažnai susijęs su noru jas įprasminti, todėl neretais atvejais renkamosi tai padaryti materialiomis praktikomis. Taip pat jomis siekiama išryškinti ar sutvirtinti kuriamą arba jau sukurtą tapatumą (išskirtinumą). Atmintis formuojasi ne individualiai, o socialiniuose rėmuose, įvairiose bendruomenėse ar tautose. Toks atminties perdavimas, saugojimas, besikeičiantis interpretavimas gali turėti potencialo būti įprasmintas atminties vietomis, šio magistro darbo atveju – atminimo lentomis.

Šiame darbe svarbūs naratyvų, kaip pagrindinių pasakojimų apie Vilniaus atminimo vietas, tokias kaip atminimo lentos, išskyrimas. Šių pasakojimų, kaip kolektyvinės atminties atspindžių, susijungimas vienoje erdvėje ir kuria suvokimą apie Vilniaus miestą. Atminimo lentos, kaip atminties vietos, prisideda prie istorinio Vilniaus miesto tapatumo kūrimo, konstruoja, modifikuoja kuriamus naratyvus. Tapatybiniai naratyvai periodiškai kinta, išryškina skirtingus įvykius, suteikia jiems naujų ar papildomų reikšmių. Pasakodami, kas esame *mes*, per santykį, kas yra *jie*, kuriame, (per)konstruojame ir palaikome tapatybę.

2. Metodologija

Šioje darbo dalyje bus aptariama tyrimo strategija, duomenų atranka ir analizės principai. Empirinio tyrimo pagrindinis klausimas bus sprendžiamas, atliekant kombinuotą kiekybinio ir kokybinio turinio analizę. Magistro darbe bus tyrinėjami surinkti duomenys apie 1990–2022 m. pakabintas atminimo lentas Vilniaus mieste.

Duomenų atranka ir jų rinkimas. Šio magistro darbo chronologinės ribos apibrėžtos 1990–2022 m. Chronologinių ribų atspirtis – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas, kuris siejamas ir su nauju istorinės atminties laikotarpiu, šalinant senuosius okupacinės valdžios atminties ženklus ir paraleliai kuriant naujus *savus* atminimo ženklus. Pasirinktas daugiau nei tris dešimtmečius iki šių dienų besitęsiantis laikotarpis, kuris apima laikotarpius, kuriuose buvo ir įvairių įtampų dėl istorinės atminties klausimų⁷⁵. Chronologijos pasirinkimą lėmė jau literatūros apžvalgoje pastebėtas šių chronologinių ribų tyrimų trūkumas, kurį bus siekiama užpildyti, nes tyrimai apie konkrečias įtampas ar konfliktus negali visiškai atlikti nuoseklaus tapatumo ar kolektyvinės atminties (ne)tęstinumo. Į konkrečias įtampas orientuoti tyrimai neleidžia suprasti, koks Vilniaus miesto tapatumas kuriamas per kolektyvinės atminties vietas – atminimo lentas. Atrenkant duomenis, buvo ieškoma atminimo lentų, kurios patektų į minimą laikotarpį.

Atrenkant duomenis, buvo įtrauktos ir tos atminimo lentos, kurių pakabinimo metų nepavyko identifikuoti, tačiau jų kalbinės raidos nurodo, kad jos buvo pakabintos tik po lūžinių 1990 m. Pavyzdžiui, J. Basanavičiui Bokšto g. skirta atminimo lenta, kurioje teigiama, kad asmenybė buvo „1918 m. Vasario 16-osios nepriklausomybės akto signataras“, ar atminimo lentos, skirtos „Sąjūdžio“ veiklai pažymėti, ir etc. Tiesa, kai kurių atminimo lentų įrengimo datos skirtinguose šaltiniuose skyrėsi, todėl abi datos nurodytos apibendrintose duomenų lentelėse, jas pažymint geltona spalva. Nepavykus identifikuoti kai kurių atminimo lentų įrengimo datų, pateikiama Vilniaus miesto savivaldybės išduoto leidimo įkurti atminimo lentą data. Tikėtina, kad kai kurių atminimo lentų įkūrimo data gali skirtis nuo leidimo jas įsteigti datos.

Taip pat duomenų atrankoje buvo svarbus lokalumo aspektas. Atrenkant duomenis, buvo ieškoma būtent Vilniaus miesto geografinėje teritorijoje esančių atminimo lentų. Dėl šios priežasties, buvo siekiama identifikuoti tikslią vietą (gatvę ir pastatą), kur jos yra pakabintos bei kiek įmanoma nustatyti įamžinto įvykio ar asmenybės santykį su ta vieta/pastatu. Atrenkant atminimo lentas, taip

⁷⁵Jau minėti K. Škirpos, J. Noreikos-Vėtros atminimo lentų atvejai: Kauno diena, „Gedimino pilies bokšte nukabinta atminimo lenta K. Škirpai?“, Kaunodiena.lt, 2019 m. rugsėjo 9 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 9 d.), <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/gedimino-pilies-bokste-nukabinta-atminimo-lenta-k-skirpai-929648?komentarai?full>; Vytenis Miškinis, „Generolo Vėtros atminimo lentą suniokojęs S. Tomas sulaikytas, prokuratūra pradėjo tyrimą“, 15min., atnaujinta 2019 m. balandžio 8 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 7 d.), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nusikaltimaiirnelaimes/i-ep-kandidatuojantis-stanislovas-tomas-kuju-sudauze-atminimo-lenta-generolui-vetrai-59-1127326>.

pat buvo atsižvelgta ir į tai, kad jos būtų ant išorinių pastatų fasadų. Darbe atsižvelgiama ne tik į paties miesto geografines ribas, tačiau ir tematinių atminimo lentų išsidėstymą pačiame mieste.

Paminėtina ir tai, kad į šio tyrimo duomenis buvo įtrauktos tik *atminimo lentos*, atsisakant įvairių kitų *atminimo ženklų*. Atminimo ženklais dažniausiai laikomos įvairios materialios praktikos, tokios, kaip atminimo akmenys su atminimo lentelėmis ant jų, miesto grindinyje esančios plytelės, įamžinančios įvairius įvykius ar asmenybes. Siekiant atskirti atminimo lentas nuo atminimo ženklų, buvo naudojamasi kriterijumi, kad atminimo lentos būtų įamžintos ant pastatų ir įprasmintų įvykius ar asmenybes (išimtis buvo padaryta Petro Vizbaro-Vapsvos atminimui bei priešais filharmoniją grindinyje įrengtai atminimo lentai, skirtai Didžiajam Vilniaus Seimui. Šią išimtį lėmė tai, kad jos yra įvardijamos kaip atminimo lentos ir atitinka estetinius atminimo lentų požymius: dažniausiai pasikartojančią atminimo lentų materiją, formą). Pavyzdžiui, į tyrimą nebuvo įtrauktas būsimam M. K. Čiurlionio skvero įkūrimui skirtas atminimo akmuo, esantis M. K. Čiurlionio gatvėje, taip pat nebuvo įtraukti atminimo akmenimis vadinamos nedidelės, asmenybes bei įvykius įamžinančios plokštelės, įtvirtintos miesto šaligatviuose (kuriuose įamžinamos daugiausia Holokausto aukos)⁷⁶.

Taip pat į tyrimą nebuvo įtraukti ir kai kurie Vilniaus mieste esantys „*reiškiniai*“, tokie kaip Užupio konstitucija, Literatų gatvės atminimo ženklai, nes šių ženklų įkūrimo idėja nėra tapati šio magistro darbui. Verta paminėti, kad tiek Vilniaus dailės akademijoje, tiek Vilniaus universiteto Didžiajame kieme esančios atminimo lentos, kuriose įamžinti garsiausi universiteto profesoriai ir rektoriai, nėra įtrauktos į šį sąrašą dėl keblios situacijos, nustatant jų įrengimo datą bei savivaldybės įsitraukimą į šį procesą. Nors paminėtina, kad Vilniaus universiteto kiemeliuose esančios atminimo lentos, skirtos Česlovui Milošui, Marcelijui Martinaičiui, Onai Šimaitei bei Steponui Batorui, į tyrimą buvo įtrauktos, nes joms leidimą suteikė Vilniaus miesto savivaldybė..

Didžioji dalis magistro darbe naudojamų duomenų gauti iš Vilniaus miesto Savivaldybės. Šie duomenys sudaryti iš kelių dalių. Pirmieji gauti iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miestovaizdžio skyriaus ir apima 2003–2021 m. laikotarpį. Rasta informacija apie aptakų atminimo lentų turinį, vietą ir užsakovą. Siekiant užpildyti tyrimui svarbią 1990–2003 m. spragą, buvo kreiptasi į miesto savivaldybės archyvo skyrių. Šis pasidalino Vilniaus miesto tarybos, tarybos prezidiumo, mero ir valdybos 1990–1995 m. potvarkių ir sprendimų nuasmenintais registracijos žurnalais, kuriuose buvo galima identifikuoti kai kurių atminimo lentų įkūrimo ar leidimo įrengti atminimo lentas datą, tikslią vietą mieste ir asmenybę ar įvykį, kuriam ši atminimo lenta skirta. Taip pat archyvas pateikė ir Vilniaus miesto tarybos, mero, valdybos ir administracijos direktoriaus

⁷⁶Delfi, „Vilniaus Senamiesčio grindiniuose holokausto aukas įamžino „Atminimo akmenys““, 2016 m. rugpjūčio 30 d., žiūrėta 2022 m. lapkričio 29, <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniaus-senamiescio-grindiniuose-holokausto-aukas-iamzino-atminimo-akmenys.d?id=7216452>.

(administratoriaus) 1995–2003 m. teisės aktų sąrašus, kuriuose buvo ieškoma informacijos apie suteiktus leidimus įrengti atminimo lentas bei jų įrengimo derinimo tvarkas.

Kadangi Vilniaus miesto savivaldybės pasidalinti duomenys neapima kelių šiam tyrimui svarbių kriterijų (metų ir iniciatorių), tyrimo duomenys papildyti ir sutikrinti su Vilniaus miesto savivaldybės dokumentų paieškos internetiniame puslapyje randamais oficialiais dokumentais ir teisės aktais⁷⁷. Paieška atlikta naudojant raktinius žodžius „atminimo lenta“ bei šių žodžių junginio trumpinius. Paieškos metu rasti savivaldybės išduoti leidimai įrengti atminimo lentas, būtent šiuose leidimuose rasta pagrindinė šiam tyrimui reikalinga informacija – tiksli vieta, užsakovas, leidimo įrengti atminimo lentą metai, asmenybė ar įvykis, kuriai ji skirta.

Verta paminėti, kad kai kurios atminimo lentos, kurios įtrauktos į savivaldybės pateiktus sąrašus, (apimančius 2003–2021 m.) buvo pakabintos Vilniaus mieste dar tarpukariu arba sovietmečiu. Savivaldybės pateiktuose dokumentuose nebuvo nurodyta šių atminimo lentų įtraukimo priežastis, tačiau papildoma informacija gauta iš savivaldybės bei kitų informacinių šaltinių, patvirtino, kad bent dalis tokių atminimo lentų, kurios buvo įtrauktos į šį sąrašą, nes buvo pakeistos naujomis (paliekant tą patį, arba bent iš dalies tą patį tekstą). Tačiau dalis atminimo lentų, kurios buvo pakabintos iki Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpio ir buvo įtrauktos į savivaldybės sąrašus, buvo neįtrauktos į šio tyrimo duomenis, nes nepavyko rasti informacijos apie tai, kaip ir ar apskritai jos buvo pakeistos naujomis ar buvo įvykdyta kitų pakeitimų.

Siekiant surasti kuo daugiau atminimo lentų, atsiradusių Vilniuje atkurtos nepriklausomybės laikotarpiu, duomenys pildyti iš viešai skelbiamos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau darbe LGGRTC)⁷⁸ informacijos bei internetiniuose dienraščiuose, tokiuose kaip *lrt.lt*, *diena.lt*, *delfi.lt*, *bernardinai.lt*, *alkas.lt* bei alternatyviuose šaltiniuose randamos informacijos, susijusios su atminimo lentomis Vilniuje. Dienraščiuose randami straipsniai papildė ir trūkstamą 2022 m. informacijos spragą. Taip pat pasitelkta ir Vilniaus apskrities kraštotyros internetinio puslapio *vilnijosvartai.lt* medžiaga⁷⁹. Tiek internetiniuose dienraščiuose, tiek minimame *vilnijosvartai* puslapyje rasta tyrimui naudingos informacijos, tokios kaip atminimo lentų įkūrimo metai, vietovė, kai kuriais atvejais rasta informacija apie atminimo lentos iniciatorius bei atidengimo ceremonijoje dalyvavusius asmenis. Siekiant surasti kiek įmanoma daugiau Vilniaus mieste įkurtų atminimo lentų ir su jomis susijusios informacijos, buvo pasitelkti ir gana pramoginio turinio Vilniaus miesto gidai. Vienas tokių Antano Rimvydo Čaplinsko „Vilniaus atminties knyga. Mieste įamžintos

⁷⁷Vilniaus miesto savivaldybės dokumentų paieška, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://aktai.vilnius.lt/>.

⁷⁸Genocid, „Vilniaus miestas“, atnaujinta: 2016 vasario 3 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 2d.) http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm.

⁷⁹Vilnijos vartai – puslapis, kurio tikslas – „atskleisti visuomenei, nutolusiam vartotojui <...> vienoje vietoje sutelktą, susistemintą, atrinktą, išliekamąją vertę turinčią ir bibliografiniais sąrašais paremtą informaciją apie Vilniaus apskritį – dramatiškos istorijos, turtingos materialinės ir dvasinės kultūros, savitų tradicijų kraštą“.

asmenybės⁸⁰, čia rasti kai kurių atminimo lentų iniciatoriai bei šių atminimo lentų įkūrimo metai. Renkant duomenis buvo pasitelkiamas ir Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos leidinys „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“⁸¹. Rastais duomenimis buvo galima papildyti trūkstamą informaciją, gautą iš Vilniaus miesto savivaldybės, bei praplėsti atminimo lentų kūrimo kontekstus.

Duomenų analizė. Duomenų analizei pasitelktas kombinuotas kokybinės ir kiekybinės turinio analizės metodas. Turinio analizė – tinkamas metodas analizuoti žodines ar vizualines komunikacijos priemones⁸², kuriomis šiame darbe tampa atminimo lentos. Turinio analizės panaudojimo tikslas – suprasti autoriaus ar šaltinio intencijas ar vertybes, nustatyti, kaip turinys nušviečia platesnį socialinį fenomeną. Šio metodo pasirinkimą lėmė tai, kad jis iš turimų duomenų ir jų pasikartojančių reikšmių bei temų leidžia formuoti kategorijas. Kadangi atminimo lentų tyrimai pasirodo tik fragmentiškai, pasirinkta indukcinė prieiga, kurios metu iš surinktų duomenų kuriamos kategorijos. Kokybinės ir kiekybinės turinio analizės sintezės pasirinkimą lėmė tai, kad pirmiausia buvo atsižvelgiama į kiekybinį atminimo lentų kriterijų, kurio metu buvo pastebėtas teminis kai kurių atminimo lentų tekstų turinio atsikartojimas, kuris nurodė į pagrindinius tapatybinius naratyvus. Kiekybinė analizė panaudota pirminei atminimo lentų atrankai. Po pirminio duomenų atrinkimo ir sudėliojimo į kategorijas, pasitelkiama kokybinė turinio analizė, kuri naudinga atliekant sukurtų kategorijų analizę ir duomenų interpretaciją⁸³. Taip pat kokybinė analizė leidžia tirti ir kontekstus, kurie atminimo lentų kūrimo atveju gali būti naudingi siekiant ištirti Vilniaus tapatumą.

Pirmiausia, minimi tyrimo duomenys dėliojami chronologine tvarka, siekiant pamatyti, ar yra tolygumų kuriant Vilniaus miesto tapatybinius naratyvus, ar veikiau jie formuojasi atsitiktinai ir atsikartoja bėgant metams. Po chronologinio susisteminimo, duomenys dar kartą peržiūrimi ir dėliojami pagal teminius laukus – atsižvelgiama į tai, į kokius įvykius ir su juo susijusias asmenybes kiekybiškai daugiausia yra susitelkiama steigiant atminimo lentas, bandant nustatyti, kokie naratyvai formuojami Vilniuje. Kiekybiniam tyrimui pakaktų užkoduoti raktinius žodžius, kad pavyktų atrinkti duomenis ir suskirstyti juos į kategorijas, šiuo atveju temas, kuriomis formuojami tapatybiniai naratyvai, tačiau atminimo lentų atveju situacija kiek komplikauta. Komplikuotumą kelia tai, kad kai kuriose atminimo lentose nėra plėtojama asmenybės veikla, nurodoma tik vardas bei pavardė. Todėl atminimo lentose įamžintoms asmenybėms reikia suteikti daugiau informacijos bei konteksto, kuris padėtų nustatyti, kuo asmenybė užsiėmė ir į kurią kategoriją priskirti atminimo lentą.

⁸⁰Antanas Rimvydas Čaplinskas, *Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės*, (Vilnius: Chatibdė, 2011).

⁸¹Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, sud., *Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai*, (Vilnius Versus aureus, 2015).

⁸²Satu Elo, Helvi Kyngäs, „The qualitative content analysis process“, 2008 m. kovo 18 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2648.2007.04569>.

⁸³Satu Elo et al., „Qualitative Content Analysis: A Focus on Trustworthiness“, *Sage Open*, Volume 4 (2014)., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2158244014522633>.

Chronologiškai sudėliojus duomenis ir juos kelis kartus peržiūrėjus, kiekybiškai buvo apžvelgtos tendencijos, ką siekiama įamžinti atminimo lentomis. Remiantis kiekybiniu kriterijumi buvo pastebėtos pagrindinės vartojamos sąvokos, kurios padėjo sukurti ir sudėlioti atminimo lentas į atskiras pagrindines kategorijas, t. y. tapatybinius naratyvus.

Pirmiausia buvo pastebėtos pasikartojančios sąvokos „kovotoja(-as)“, „partizanas“ „gynėjas(-a)“, jų buvo 30. Suteikus minėtoms atminimo lentoms daugiau konteksto, šios atminimo lentos buvo identifikuotos kaip į vieną kovotojų/gynėjų kategoriją patenkančios. 26 kartus pasikartojusios sąvokos: „tremtinys(-ė)“, „tremtis“, „kalinys(-ė)“, „auka“ ir jų kontekstai nurodė, kad jos gali būti apibendrintos į aukų kategoriją. Remiantis ne tik atminimo lentose esančiais teksta, tačiau atminimo lentų kontekstais, tyrimas parodė, kad kovotojai/gynėjai ir aukos dėmenys papildė tą pačią tematiką.

Tyrimo duomenyse buvo pastebėtas tarpukarį ir lūžinius 1990 m. žyminčios datos. Todėl buvo koncentruojasi į šių laikotarpių įamžinimą ir galimą bendrą sąsają. Pirmiausia buvo žvelgiama į atminimo lentose pateiktus metus, kurie nurodė į tarpukarį ir jau atkurtos nepriklausomos Lietuvos laikotarpį taip pat buvo susitelkta į valstybingumą suponuojančias sąvokas: „signataras“, „politinis veikėjas“. Apibendrinti duomenys parodė, kad įamžinant tarpukario ir atkurtos nepriklausomybės laikotarpį, daugiausia telkiamasi į politinį motyvą, kas lėmė *Lietuvos valstybingumo ženklų* kategorijos sukūrimą. Šiam naratyvui priskirtos 42 atminimo lentos.

Kiekybiškai ryškiausiai matomas kultūrinio Vilniaus tapatybinis naratyvas, kuris atsikleidė per kelias potemes: akademikai (pasikartojančios sąvokos: „profesorė(-ius)“, „akademikė(-as)“ ar jas suponuojančios sąvokos); rašytojai (sąvokos: „rašytoja(-as)“, „poetė(-as)“); dailės atstovai (sąvokos: „menininkė(-as)“, „dailininkė(-as)“, „tapytoja(-as)“); visuomenininkai/kultūros veikėjai (sąvokos: „kultūros puoselėtoja(-as)“, „visuomenininkė(-as)“; kino teatro atstovai (sąvokos: „režisierė(-ius)“, aktorė(-ius)“); muzikos atlikėjai (sąvokos: „kompozitorė(-ius)“, „dirigentas“, „chorvedys“). Šių įvairių sąvokų gausa susijungė *kultūrinio Vilniaus* tapatybiniame naratyve. Kultūros žmonių ir įvykių apibrėžimui buvo rastos ir priskirtos 149 atminimo lentos. Pagrindines atminimo lentas sudėlioti į tematinis laukus padėjo minimos sąvokos. Tuo tarpu 83 atminimo lentoms, kurių tekstai pateikiami kita užsienio kalba arba įamžina užsienio asmenybes, buvo išskirtas atskiras kultūrinio tapatybinio naratyvo dėmuo – *daugiakultūris Vilnius*. Jis siejamas su tautine, religine ir kalbine įvairove.

Būtina paminėti, kad tapatybiniai naratyvai buvo suskirstyti į dar mažesnius tapatybinius naratyvų dėmenis, kurie pasakoja konkrečias istorijas. Paminėtina ir tai, kad kai kurios atminimo lentos patenka į kelis – tapatybinius naratyvus. Po pirminio atminimo lentų sudėliojimo į kategorijas, dar kartą buvo peržiūrimi duomenys, patikrinta ar visos atminimo lentos priskirtos kategorijoms.

Tyrimo atsižvelgiama į teminių atminimo lentų gausą (skaičius pateiktas atsižvelgiant į bendrą atminimo lentų kiekį) bei metus, kada jų daugiausia buvo pakabinta, kokie galimi įvykiai ar įtampos galėjo paskatinti vieno tapatybinio naratyvo kūrimą. Atsižvelgta į galimai didžiausią įtaką galėjusius

daryti kontekstus: politinį (merų kintamumo kriterijus) ir istorinį (susijęs su įvairiomis įtampomis visuomenėje).

Analizuojant paminklinių lentų verbalinį turinį, žvelgiama į teminį pasikartojimą ir panašumą, bandoma lentas sugrupuoti ir pažvelgti, kokie tapatybiniai naratyvai formuojasi arba yra formuojami bei kokie galimi netolygumai atsiskleidžia kuriant atminimo lentas. Taip pat darbe atsižvelgiama ir į kai kurių atminimo lentų išskirtinius estetinius apipavidalinimus. Tiek, kiek leidžia tyrimo duomenys, siekiama įvertinti politikų, visuomeninių organizacijų įsitraukimą ir iniciatyvą į tokių materialinių vietų kūrimą, kuris turėtų atskleisti, ar identiteto kūrimas ateina iš visuomenės, ar yra nuleidžiamas iš politinių galių centrų.

Šiame darbe kaip lydimoji medžiaga pateikiami žemėlapiai, kurie sudaryti remiantis tyrimo duomenimis. Žemėlapiais tiriamas atminimo lentų lokalumas Vilniaus mieste, atsižvelgiant, kuriose miesto vietose išsidėsčiusios atitinkamo tapatybinio naratyvo atminimo lentos, nepaisant skirtingo jų pakabinimo laikmečio.

Tyrimo ribotumai. Duomenų analizę apsunkina tai, kad nėra oficialių atminimo lentų sąvadų, kurie apimtų 1990–2022 m. laikotarpį. Didžioji dalis analizės duomenų, gautų iš savivaldybės, apima 2003–2021 m. laikotarpį, nors gauta papildomos informacijos apie 1990–2003 m., tačiau patikslinus ir papildžius medžiagą su internete pasiekiamais Vilniaus miesto Savivaldybės dokumentų paieškos aktais matyti, kad dalis lentų į šį sąrašą nebuvo įtrauktos. Todėl be savivaldybės pateiktų sąrašų buvo įtraukti ir viešai skelbiami jau minėti LGGRTC duomenys, internetiniuose dienraščiuose randami straipsniai, kita internete prieinama medžiaga bei miesto giduose randama informacija apie atminimo lentas, pakabintas jau po nepriklausomybės laikotarpio (kuri solidžiai papildė 1990–2000 m. duomenų spragą). Taigi, tyrimą riboja informacijos prieinamumas, todėl tikėtina, kad ne visos atminimo lentos, kurios yra pakabintos po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo Vilniuje, yra paminėtos šiame darbe. Tačiau, nepaisant minimo tyrimo ribotumo, galima daryti prielaidą, kad siekiant nustatyti Vilniaus miesto tapatumą, tai neturėtų sukelti esminio skirtumo dėl pakankamai solidžios duomenų apimties, nes galimas kelių atminimo lentų neįtraukimas dėl informacijos apie jas stokos, esmingai nekeistų bendrų tyrimo rezultatų.

Darbe analizuojamos atminimo lentos, kurios buvo atrinktos pagal jau minėtą chronologinį ir teritorinį kriterijus, tai yra tos, kurios buvo pakabintos Vilniuje nepriklausomybės laikotarpiu. Tokių atminimo lentų rasta 270. Sudėliojus atminimo lentas pagal chronologiją bei tematinius laukus ir išanalizavus, kokie tapatybiniai Vilniaus miesto naratyvai formuojami, analizuojama, koks galimai bendras Vilniaus miesto tapatumas formuojasi atminimo lentomis.

3. Vilniaus miesto tapatumai atminimo lentomis

Prieš pereinant prie tapatumui reikšmingų naratyvų atskleidimo, pirmiausia bus aptariamos bendros tendencijos, išryškėjusios analizės metu. Projektus įrengti atminimo lentas Vilniaus mieste prižiūri ir priima arba nepriima miesto savivaldybė. Priklausomai nuo atminimo ženklo apipavidalinimo, įsitraukia skirtingi šios institucijos skyriai⁸⁴.

Pateiktą prašymą tiek tipinėms⁸⁵, tiek netipinėms atminimo lentoms nagrinėja Vilniaus miesto Vyriausiojo miesto architekto skyrius. Prašyme turi būti nurodyta, kam skirta lenta, siūlomas tekstas, numatyta tiksli vieta, eskizai, pateikiami argumentai. Minėtam skyriui patenkinus prašymą, jis perduodamas nagrinėti savivaldybės tarybos istorinės atminties komisijai⁸⁶. Nors atminimo lentų kūrimo siūlymams ribojimų nėra, tačiau tipinėms atminimo lentoms yra taikomi reikalavimai ir rekomendacijos. 2020 m. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinto įsakymo „Dėl tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijų tvirtinimo“ priede numatyti gana detalūs atminimo lentų kūrimo reikalavimai, apimantys dizaino, t. y. dydžio, formos, grafinius elementus. Tiesa, toliau dokumento priede yra numatytos detalios rekomendacijos ir reikalavimai atminimo lentų gamybos ir įrengimo procesams. Tačiau pačiame tekste sunku suprasti, kas yra tik rekomendacijos, o kas jau reikalavimai⁸⁷.

Reikia atkreipti dėmesį, kad savivaldybė ne tik priima ir (ne)tvirtina naujų atminimo lentų atsiradimą mieste, tačiau taip pat svarsto ir atminimo lentų nuėmimą – tai yra atminties vietų, kolektyvinės atminties praktikų pašalinimo klausimus. Tokius siūlymus gali teikti ir individualūs asmenys, ir bendruomenės. Prašymų, kuriuose būtų numatytas atminimo lentos nukabinimas nagrinėjamu laikotarpiu, nerasta (išskyrus viešojoje erdvėje pasirodžiusias diskusijas dėl J. Noreikos lentos nuėmimo⁸⁸). Tai suponuoja, kad vilniečių tapatumas atminimo lentomis yra veikiau kuriamas per bandymus atsiminti nei brutaliai siekiant užmiršti naikinant praeities ženklus. Tai leidžia teigti, kad visuomenė nėra aktyviai įsitraukusi į A. Assmann įvardytą *aktyvios užmaršties* procesą, kai inicijuojami atminimo lentų nukabinimai. Pavyzdžiui, Vilniuje iš sovietmečio likusios atminimo

⁸⁴Vilnius, „Pritarimas atminimo (informacinių) lentų, įamžinimo ženklų įrengimo projektams“, Vilnius.lt, atnaujinta 2022 m. gegužės 6 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 4 d.) [https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-\(informaciniu\)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt](https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-(informaciniu)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt)

⁸⁵Vilniaus miesto savivaldybės tipinės lentos apibrėžimas: „*Tipinės atminimo lentos yra Vilniaus miesto savivaldybės nustatyto dizaino tipiniai atminimo ženklai, skirti pažymėti Vilniaus mieste statinius ar vietas, kuriose gyveno arba lankėsi žymios asmenybės, vyko reikšmingi istoriniai arba kiti visuomenei svarbūs įvykiai*“.

⁸⁶Vilniaus miesto savivaldybės taryba, Dėl Atminimo ženklų įrengimo tvarkos aprašo tvirtinimo, 2019 m. spalio 16 d. Nr. 1-266, „*Sprendimas dėl atminimo ženklų įrengimo tvarkos aprašo tvirtinimo*“, Vilnius, 2017, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0f16cbd2f50311e9b1edb3c76ab78f41?jfwid=8m7ncrfy9> (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.)

⁸⁷Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Dėl tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijų tvirtinimo (priedas), 2020 m. balandžio 30 d., Nr. 30-986/20, „*Tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijos*“, Vilnius, 2020, <https://aktai.vilnius.lt/document/30339447>, (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.)

⁸⁸88Kauno diena, „Visuomenininkai paragino nukabinti paminklinę lentą karininkui J. Noreikai“, Kaunodiena.lt, 2015 m. spalio 29 d., (žiūrėta 2023 m. sausio 2 d.), <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/visuomenininkai-paragino-nukabinti-paminkline-lenta-karininkui-j-noreikai-717418>.

lentos rusų kalba veikiau paliekamos *pasyvios užmaršties* procesui, tiesiog nebekalbama apie tokius atminties ženklus, jie imami ignoruoti⁸⁹. Šioje vietoje reikėtų atkreipti dėmesį, kad Vilniaus mieste atminimo lentų nuėmimo (*aktyvios užmaršties*) politika veikiau užsiima savivaldybė. Joje dirba komisijos, kurios nusprendžia, kurias atminimo lentas nuimti. Vienas tokių atvejų – rašytojos V. Valsiūnienės atminimo lentos nuėmimas, kurio metu nepasitenkinimas kilo Rašytojų sąjungos nariams. Lentos nuėmimo procesas nebuvo išdiskutuotas visuomenėje, o buvo priimtas savivaldybės, remiantis turima informacija, kad rašytoja buvo užverbuota MGB⁹⁰. Nusivylimas dėl tokio elgesio aptariamoms atminimo lentos atveju kilo Rašytojų sąjungos pirmininkei, teigusiai, kad sąjunga, nors ir kreipėsi į savivaldybę, tačiau nesulaukė atsakymo bei įtraukimo į diskusiją. Sprendimas buvo priimtas Vilniaus savivaldybės miesto pavadinimų, paminklų ir atminimo lentų komisijos⁹¹. Ši situacija rodo, kad *aktyvios užmaršties* procesui savivaldybė prisiima galią, vertinant ir nusprendžiant, kokia atminimo lenta liks, o kuri bus panaikinta, neįtraukiant išorinių bendruomenių į diskusiją.

Nors galima rasti savivaldybės bandymų paskatinti Vilniaus gyventojus, ugdyti istorinę ir kultūrinę tapatybę. Vienas tokių – 2017 m. parengta Vilniaus miesto atminties kultūros puoselėjimo programa⁹². Programoje pabrėžiamas Vilniaus bendruomenių įsitraukimas, tačiau vienoje iš priemonių, punkte 1.6 numatyta, kad atminimo lentų kūrimu turėtų aktyviau užsiimti ir pati savivaldybė⁹³. Tačiau verta pastebėti, kad ne tik savivaldybės, bet ir bendruomenių įsitraukimas į atminimo lentų kūrimo procesą nuo 2016 m. iki dabar yra drastiškai sumažėjęs.

2010–2015 m. Vilniuje vidutiniškai kasmet būdavo įkuriami apie 12 atminimo lentų. Tuo tarpu 2016–2021 m. vidurkis siekė kiek daugiau nei 5 atminimo lentas per metus. Tai galėjo lemti kelios priežastys. Viena susijusi su politiniu kontekstu – Vilniaus miesto merų kaita. 2015 m. Vilniaus miesto merą Artūrą Zuoką pakeitė dabartinis meras Remigijus Šimašius. Tai galėjo lemti naujas miesto plėtojimo kryptis, kurios lėmė mažesnę dėmesį istoriniam atminties plėtojimui. Kita priežastis galėtų būti jau ne kartą minėtos atminimo lentų įrengimo sukeltos įtampos, po kurių buvo griežčiau reglamentuotas atminimo lentų kūrimo procesas⁹⁴. Taip pat 2021 m. LGRTC kilusi suirutė (centras

⁸⁹Aleida Assmann, *Užmaršties formos*, (Vilnius: Kultūros barai, 2021), p. 17-18.

⁹⁰Vilnius, „Sostinėje nebeliks atminimo lentos sovietų užverbuotai poetei V. Valsiūnienei“, Vilnius.lt, 2019 d. rugpjūčio 5 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 5 d.), <https://vilnius.lt/lt/2019/08/05/sostineje-nebeliks-atminimo-lentos-sovietu-uzverbuotai-poetei-v-valsiuniene/>.

⁹¹15min.lt, „Antradienį Vilniuje bus nuimta atminimo lentelė poetei Valerijai Valsiūnienei, Rašytojų sąjungos pozicijos klausta nebuvo“, 15min.lt, 2019 m. rugpjūčio 6 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 18 d.) in: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/antradieni-vilniuje-bus-nuimta-atminimo-lentele-poetei-valerijai-valsiunienei-56-1184160>.

⁹²Donatas Andrijauskas, „Pristatyta Vilniaus atminties kultūros puoselėjimo programa“, madeinvilnius.lt, 2017 m. kovo 8 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 18 d.) <https://madeinvilnius.lt/naujienos/lietuvos-naujienos/pristatyta-vilniaus-atminties-kulturos-puoselejimo-programa/>.

⁹³Vilniaus miesto savivaldybės meras, Dėl Vilniaus miesto atminties kultūros puoselėjimo programos tvirtinimo (priedas), priedas nr. 22-164, 2017 m. gegužės 24 d., „Vilniaus miesto atminties puoselėjimo programa“, Vilnius, 2017, <https://aktai.vilnius.lt/document/30293691> (žiūrėta 2021 m. spalio 2 d.).

⁹⁴2019 m. spalį Vilniaus miesto savivaldybės buvo patvirtintas įrengimo tvarkos aprašas dėl atminimo ženklų o 2020 m. Vilniaus miesto savivaldybės buvo patvirtintos Tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijos.

yra tiesiogiai pavaldus Lietuvos Respublikos (toliau darbe LR) Seimui), kurios metu visuomenėje buvo kvestionuojamas ne tik mokslo ir politikos susidūrimas, tačiau memorialinė centro funkcija⁹⁵. Nors reikia atkreipti dėmesį, kad remiantis viešai prieinamais LGGRTC duomenimis, paskutinė atminimo lenta pakabinta Vilniuje būtent šio Centro iniciatyva 2014 m⁹⁶.

Kaip rodo analizuoti dokumentai ir duomenys, aptariamų atminties vietų steigimas iki šiol yra nenuoseklus ir daugiau inicijuojamas atskirų bendruomenių nei kryptingai kontroliuojamas ar inicijuojamas savivaldybės ar aukštesnių institucijų⁹⁷. Todėl galima teigti, kad Vilniaus tapatumas yra kuriamas miesto gyventojų daugiausia per siekius prisiminti, tuo tarpu miesto savivaldybė atlieka priežiūros funkciją ir (ne)suteikia leidimus steigti atminimo lentas. Prisimenant ir įamžinant konkrečius įvykius ar asmenybes, kuriami tapatybiniai naratyvai – pasakojimai, kurie leidžia miestą identifikuoti ir pasijausti bendruomenės dalimi. Apie tai, kokie ir kaip tapatybiniai naratyvai kuriami Vilniuje, bus analizuojama ir plėtojama kituose tyrimo dalies poskyriuose.

3.1 Vilnius: nuo gynėjų ir kovotojų iki aukų

Pirmuoju nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu Vilniuje, be to, kad buvo intensyviai atsisakoma sovietinius laikus menančios simbolikos, taip pat prasidėjo ir kitas svarbus procesas – naujos simbolikos bei herojų įamžinimas, kuris tęsiasi iki šių dienų. Žvelgiant į visų trijų dešimtmečių tyrimo duomenis kiekybiškai, matoma tendencija, kad palaikomas kovotojų ir aukų naratyvas. Iš 270 tyrinėjamų atminimo lentų 56 yra skirtos būtent jam. Šis pasakojimas gausiai įprasminas ir paminklinėmis praktikomis bei dažniausiai siejamas su okupacine patirtimi ir ilgus metus užtęsusia kova už laisvę, tai atsikartoja ir atminimo lentų atveju⁹⁸. Reikia atkreipti dėmesį, kad valstybės, miestai bei regionai turi potencialo kurti savo pasakojimą, siejant erdvę su konkrečiais įvykiais. Tai rodo jau įvade aptari tyrimai: minėtas D. Mačiulis tyrinėjo Šiaulių tapatumo atvejį, kuris remiasi Saulės mūšio pasakojimu ir tampa šio miesto identiteto pagrindu⁹⁹. Kiti įgyvendinti tyrimai rodo, kad miestuose buvę įvykiai gali turėti įtakos formuojant miesto identitetą, todėl tai leidžia Vilniuje ieškoti įvykių, kurie gali prisidėti prie naratyvų, o vėliau ir bendro tapatumo konstravimo.

⁹⁵Valdemaras Klumbys, „Istorija ir (kontr)propaganda. Ką daryti su Genocido centru?“ lrt.lt, (žiūrėta: 2022 m. spalio 11 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1362881/valdemaras-klumbys-istorija-ir-kontr-propaganda-ka-daryti-sugenocido-centru>.

⁹⁶Genocid, „Vilniaus miestas“, atnaujinta: 2016 vasario 3 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 2d.) http://www.genocid.lt/Statiniai/Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm.

⁹⁷Iš tyrinėjamų, 270 atminimo lentos, 52 iš jų buvo inicijuotos instituciniu lygmeniu, t. y. ambasadų, ministerijų, LR Seimo. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad iš nagrinėjamų duomenų, dar 9 atminimo lentas inicijavo LGGRTC, kuris yra pavaldus LR Seimui. Tačiau šios atminimo lentos, nors ir įrengiamos centro, tačiau dažnu atveju būna inicijuojamos įvairių bendruomenių. Likusių kiek daugiau nei 200 atminimo lentų iniciatoriai yra įvairios bendruomenės, organizacijos, pavieniai asmenys arba taip ir liko neidentifikuoti.

⁹⁸Viktorija Rimaitė- Beržiūnienė, „Paminklai Lietuvoje: valstybės tapatybės konstravimas“ (Daktaro disertacija, Vilniaus universitetas, 2022). p.67.

⁹⁹Dangiras Mačiulis, „Kolektyvinė atmintis ir miesto įvaizdis: Šiaulių atvejis“, Acta humanitarica universitatis Saulensis 9 (2009), p. 218–234. Bei kiti įvade minėti tyrimai.

3.1.1 Lietuvos Laisvės gynėjai, Sausio 13-oji

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, prasidėjo naujų *savų* herojų įamžinimo procesas, kuris per atminimo lentas susitelkė į savo miesto – Vilniaus herojų įamžinimą. Ankstyviausias ir ryškiausias Vilniaus miesto kovotojų pasakojimas sietinas su kova už Nepriklausomą Lietuvą 1991 m. sausio 13-osios naktį.

Konkrečių laisvės gynėjų pirmasis įamžinimas buvo kryptingas savivaldybės žingsnis. 1996 m., minint penketį nuo tragiškos nakties, Vilniaus miesto taryba priėmė sprendimą (miesto mero pareigas ėjo Alis Vidūnas), kad ant namų, kuriuose gyveno žuvę laisvės gynėjai, turi atsirasti atminimo lentos su tekstais, kuriuose būtų minima, kad šiame name gyveno laisvės gynėja(-as), žuvusi(-ęs) 1991 m. sausio 13-ąją¹⁰⁰. Tai tapo vienu pirmųjų ir labiausiai išreikštų Vilniaus miesto herojų tapatybinio naratyvo dėmenų, pasakojančių apie vilniečių kovą už nepriklausomybę. Per visą nepriklausomybės laikotarpį šiam įvykiui ir asmenybėms įamžinti rastos 25 atminimo lentos¹⁰¹. Sausio 13-osios įamžinimas intensyviausiai vyko 1996–1998 m. (1995–1997 m. Vilniaus miesto mero pareigas ėjo Alis Vidūnas, 1997 m. – Algirdas Čiučelis, 1997–1999 m. – Rolandas Paksas), tuomet buvo pakabinta 15 šiam įvykiui skirtų atminimo lentų. Toks skaičius sudaro ketvirtadalį visų duomenų apie pirmojo Nepriklausomos Lietuvos dešimtmečio atminimo lentų kūrimą.

Pagrindiniai pastatai, ant kurių šios lentos atsirado – laisvės gynėjų namai¹⁰², vėliau – mokymosi įstaigos. Taip parodoma, kad jie ne tik gynė laisvę Vilniuje, tačiau ir turėjo artimesnį asmeninį ryšį su miestu. Tokiu būdu, žvelgiant iš tapatumo formavimo perspektyvos, suprantama, kad yra įamžinami vietiniai, *mūsiškiai*: Loreta Asanavičiūtė, Petras Kavoliukas, Darius Gerbutavičius, Ignas Šimulionis, Vidas Maciulevičius, Vytautas Vaitkus, Virginijus Druskis, Juozas Povilaitis ir Rolandas Jankauskas. Jiems skirtos atminimo lentos pakabintos ant Vilniuje esančių namų, nurodant, kad jie gyveno būtent viename ar kitame name, arba ant švietimo įstaigų, kuriose jie mokėsi arba studijavo, pabrėžiant jų santykį su pastatu, o kartu ir su miestu. Šio naratyvo atminimo ženklai yra labai lokalūs miesto geografiniu lygmeniu, jie daugiausia išsidėstę keliose Vilniaus miesto seniūnijose – Lazdynuose, Fabijoniškėse, Karoliniškėse¹⁰³. Tai suponuoja netgi atskirų seniūnijų kuriamus tapatumus, nes būtent šiuose rajonuose daugiau atminimo ženklų, kurie taip koncentruotai minėtų konkrečius įvykius, nerandama.

¹⁰⁰Vilniaus miesto savivaldybės taryba, Dėl laisvės gynėjų, žuvusių 1991 m. sausio 13 d., įamžinimo, Nr. 101, 1996 m. vasario 7 d., „Dėl laisvės gynėjų, žuvusių 1991 m. sausio 13 d., įamžinimo“, Vilnius 1996, <https://aktai.vilnius.lt/document/21000123> (žiūrėta 2021 m. spalio 2 d.).

¹⁰¹Žiūrėti priedą nr.1.1.

¹⁰²Ibid.

¹⁰³Atminimo lentų išsidėstymas pateiktas priede nr. 1.2.

Tuo tarpu kitiems Laisvės gynėjams, kurie taip pat žuvo Sausio 13-ąją Vilniuje¹⁰⁴, atminimo lentų Vilniaus mieste nėra. Tai galima paaiškinti tuo, kad kovotojų nesiejo jokie ryšiai su Vilniumi, išskyrus kovos ir žūties vietą (jie įamžinti miestuose, kuriuose jie gyveno arba aktyviau veikė¹⁰⁵). Tiesa, šiuo atveju reikia fiksuoti vieną išimtį – laisvės gynėjui Alvydui Kanapinskiui, kuris glaudesnių ryšių su Vilniumi neturėjo, atminimo lenta atsirado ant Lietuvos radijo ir televizijos pastato¹⁰⁶. Tokį vieno iš *nemūsiškių* (asmenybės, kuri neturėjo artimesnių ryšių su Vilniumi, išskyrus žūties vietą) įamžinimą Vilniuje galima sieti su E. W. Said'o apibūdinta savavališkumo idėja¹⁰⁷. Šiuo atveju įamžinimas asmens, kuris neturėjo glaudesnių ryšių su Vilniumi, atrodo savavališkas, nes iki tol plėtotas Sausio 13-osios gynėjų naratyvas siejosi su asmenybių artimesniu ryšiu su miestu. Toks ne vilniečio įamžinimas nekelia visuomenės susidomėjimo ar pasipiktinimo, todėl galima daryti prielaidą, kad Vilnius, kaip valstybės sostinė, gali įamžinti glaudesniais ryšiais su miestu nesusijusias asmenybes. Nepaisant vienos išimties, galima teigti, kad šio tapatybinio naratyvo dėmens tyrimas rodo, kad tapatumas yra konstruojamas per gana glaudų ir įvairų asmenybių ryšį su miestu.

Antrasis šio įvykio įamžinimo procesas per atminimo lentas Vilniuje įvyko minint Sausio 13-osios dvidešimtmetį. Tuomet sostinėje atsirado 5 atminimo lentos, skirtos nebe konkrečioms asmenybėms, tačiau abstraktesniems su Sausio 13-ąja susijusiems įvykiams. Šiuo laikotarpiu galime matyti ir lokalumo pokytį¹⁰⁸. 2011 m. įamžinant Sausio 13-osios aukas, lentelės įkurtos arčiau miesto centro ar netgi pačiame centre. Įamžinti Laisvės pr. esantys Spaudos Rūmai, kurie buvo užgrobti 1991 m. sausio 11 d., o rugpjūčio 23 d. atgauti; Vilniaus g. įamžinti radijo ir televizijos darbuotojai, kurie dirbo agresijos metu; S. Konarskio g. atminimo lenta pagerbtas Nacionalinis radijo ir televizijos komitetas, kuris Sausio 13-osios naktį buvo užgrobtas. Dar viena atminimo lenta įkurta ant Seimo rūmų pastato, ji įprasmino Sausio 13-osios aukas bendrąja prasme. Tokių atminimo lentų, skirtų įvykiui, o ne konkrečioms asmenybėms, įrengimas kalba apie šio įvykio bendrumą ir patirtą bendrą kančią.

Svarbus ir pats atminimo lentų kalbinės raiškos pasirinkimas: konstrukcija „*Laisvės gynėja(-as)*“ nurodo, kad 1991 m. sausio 13-ąją jau buvo praėję metai nuo to, kai paskelbtas Lietuvos

¹⁰⁴Be jau minėtų, Sausio 13-ąją Vilniuje žuvo ir Rimantas Juknevičius, Alvydas Matulka, Vytautas Koncevičius, Titas Masiulis.

¹⁰⁵Lietuvos Respublikos Seimas, „Rimantas Juknevičius (1966–1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37317&p_k=1; Lietuvos Respublikos Seimas, „Vytautas Koncevičius (1941-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37326&p_k=1; Lietuvos Respublikos Seimas, „Alvydas Matulka (1955-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37322&p_k=1; Lietuvos Respublikos Seimas, „Titas Masiulis (1962-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.) https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37321&p_k=1, tiesa, jam nėra įrengtų atminimo lentų, jis įamžintas tik paminklais.

¹⁰⁶Lietuvos Respublikos Seimas, „Alvydas Kanapinskas“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37318&p_k=1.

¹⁰⁷Said W. Edward, *Orientalizmas*, (Vilnius: Apostrofa, 2006), p.84.

¹⁰⁸Atminimo lentų išsidėstymas pateiktas priede nr. 1.2.

nepriklausomybės atkūrimas ir kad Sausio 13-osios naktį buvo ginama jau turima šalies laisvė. Taip pat nuo 2013 m. lentų tekstuose atsiranda konkretus agresorės – Sovietų Sąjungos – įvardijimas, kurį galima sieti su tapatybės kūrimu per *mes/jie konceptą*: *mes* – gynėjai, *jie* – agresoriai. Tas papildo ne tik kovotojų, tačiau ir aukų naratyvą nurodant, kad Lietuva gynėsi.

Žvelgiant iš estetiškos perspektyvos, konkrečioms Sausio 13-osios aukoms įamžinti sukurtos atminimo lentos – identiškos. Tuo tarpu vieno iš Laisvės gynėjų, sužeisto, tačiau išgyvenusio Sausio 13-osios naktį, Antano Sakalausko atminimas buvo įamžintas 2012 m. Pilaitės bendruomenės iniciatyva. Šios atminimo lentos tekstas atitinka šabloninį laisvės gynėjų įamžinimą, tačiau estetiniu požiūriu ši lenta išsiskiria nedideliu, tačiau gana svarbiu dviejų ažuolo lapų motyvu, kuris lietuvių mitologijoje dažnai siejamas su tvirtybe ir vyriškumu.

Tyrimo duomenys rodo, kad pirmuoju nepriklausomos sostinės Vilniaus dešimtmečiu buvo siekiama įamžinti konkrečius savo miesto didvyrius(-es). Toks ne visų Sausio 13-osios nakties aukų įamžinimas rodo, kad didvyrių naratyvo kūrimas paremtas asmenybių lokalumo ir ryšio su miestu kriterijumi. Tuo tarpu antruoju atminimo lentų kūrimo etapu matoma, kad didvyriai yra įprasminami bendresnėmis atminimo lentomis, išreiškiant pagarbą dalyvavusiems asmenims ir parodant šio įvykio svarbą kiek bendresne prasme. 1996–1998 m. įkurtų atminimo lentų, skirtų Sausio 13-ajai, iniciatoriai – Vilniaus miesto savivaldybė. Tokia šios institucijos iniciatyva buvo pirmoji ir vienintelė taip kryptingai sukoncentruota į vieno įvykio įamžinimą. Nuo 2011 m. į šio įvykio įamžinimo procesą įsitraukė LR Seimas bei įvairios bendruomenės. Šių atminimo lentų svarbą ir aktualumą rodo susibūrimai ir minėjimai, kurie vyksta kasmet, minint Sausio 13-ąją¹⁰⁹.

3.1.2 Partizanų (ne)įamžinimas

Kita bendresnė aukos ir kovotojų naratyvo sudedamoji dalis yra susijusi su partizanų įamžinimu, kuris, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, paplito¹¹⁰. Tai verčia daryti prielaidą, kad Vilniuje, kaip šalies sostinėje, turėtų būti nemenkai įamžintas. Socialinių mokslų docentas J. Dementavičius, kalbėdamas apie kovotojų įamžinimą paminklais, pavadino jį „nuslėptos istorijos“ įamžinimu, kai susitelkiama į disidentus, pasipriešinimo dalyvius, kurie sovietmečiu buvo slopinami¹¹¹. Tačiau kovotojų naratyvas per pasakojimą apie partizanus memorialinėmis lentomis Vilniuje, palyginus su kitais pasakojimais, mažai išplėtotas. Šiam ginkluotam pasipriešinimui galima

¹⁰⁹Lietuvos BMA, „Gyvybės ir mirties keliu: pagarbos bėgimas 2023“, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 18 d.) <https://www.lbma.lt/registracija/sausio13/trasa/>.

¹¹⁰Šia tema galime matyti ne menką akademikų susidomėjimą, pvz.: Violeta Davoliūtė, V. Davoliūtė. Heroes, Villains and Matters of State: The Partisan and Popular Memory in Lithuania Today, TSPMI, <https://www.tspmi.vu.lt/komentarai/v-davoliute-heroes-villains-matters-state-partisan-popular-memory-lithuania-today/>, taip pat Kęstučio Girniaus straipsnius, istorikų Norberto Černiausko, Mariaus Ėmužio straipsnius, knygas ir etc.

¹¹¹Justinas Dementavičius, „Atsiminti negalima užmiršti: paminklų politiškumo klausimu“, kn. *Istorijos subjektas kaip istorijos politikos problema*, sud. Radžvilas Vytautas, (Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011), p.98.

rasti vos 5 atminimo lentas¹¹². Nors partizanai kiekybiškai menkai įamžinti, tačiau dėl J. Noreikai-Vėtrai skirtos atminimo lentos kilusio ažiotažo, verta pažvelgti į partizanų įamžinimą, siekiant suprasti, kokios įtampos gali kilti dėl atminimo lentų kūrimo bei jų buvimo palaikymo.

Pietų Lietuvos partizanų vadui Juozui Vitkui-Kazimieraičiui atminimo lenta atsirado dar 1990 m., siejant jo vykdytą partizaninę veiklą su vienu iš sostinės namų: „*Pietų Lietuvos partizanų vadas Plk.Ltn.Inž. Juozas Vitkus-Kazimieraitis žuvęs 1946 m. prie Liškiavos. Šiame name 1942–1944 m. organizavo antinacinę–antikomunistinę „Kęstučio“ pagrindžio veiklą. Fundatoriai: Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė*“. Šia atminimo lenta pabrėžiama, kad būtent Vilniuje buvo priimami kovotojų sprendimai, tačiau įamžinta asmenybė nėra nusavinama miesto, nes lentoje paminima partizano žūtis vieta, kuri yra toli nuo Vilniaus.

Nagrinėjant šią atminimo lentą, verta pažvelgti ir į jos estetiką. Atminimo lentos dažnai yra identiškos, pagamintos iš gipso, metalo, granito ar marmuro, rudos, juodos arba pilkos spalvos, dažniausiai stačiakampio formos. Tuo tarpu J. Vitkui-Kazimieraičiui skirta atminimo lenta estetiniu požiūriu verta dėmesio, nes ją puošia javų varpos motyvas¹¹³. Jis dažnai tiek literatūroje, tiek visuomenėje siejamas su darbais bei liaudies idėjomis, tai sustiprina lietuviškumo motyvą. Taip pat lentos išskirtinumą lemia ir tai, kad tekste yra iškalti ir patys atminimo lentos iniciatoriai (taip, remiantis analizės duomenimis, būna retai). Tai, kad atminimo lentą inicijavo Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė, atliepia B. Anderson'o idėją, kad tautos tapatybė yra suvokiama ne per kraują ar kilmę¹¹⁴. Šiuo atveju bendras praeities suvokimas įprasminamas ne tik iš laiko, tačiau ir iš erdvės perspektyvos. Tai rodo, kad kolektyvinė atmintis gali būti palaikoma ne tik gyvenant vienoje geografinėje erdvėje, tačiau ir nutolusiose erdvėse, bendrai suvokiant tuos pačius įvykius.

Kitam Lietuvos partizanų vadui J. Noreikai-Vėtrai atminimo lenta atsirado dar 1997 m., kurioje buvo iškaltas tekstas: „*Šiuose rūmuose 1945–1946 m. dirbo žymus rezistentas Lietuvos tautinės tarybos ir Lietuvos ginkluotųjų pajėgų organizatorius ir vadas Jonas Noreika-Generolas Vėtra. Sušaudytas 1947 02 26*“. Partizanas susiejamas su miestu bei išryškinama nacionalinė asmenybės reikšmė. Tiesa, ši atminimo lenta verta ypatingo dėmesio dėl jau minėto ažiotažo, į kurį įsitraukė ne tik visuomenė, tačiau ir aukščiausi šalies politikai¹¹⁵. Įtampos užuomazgos pastebimos dar 2015 m.¹¹⁶,

¹¹² Žiūrėti priedą nr.1.3.

¹¹³Kazimieraitis, „Paminklinė lenta Pamėnkalnio gatvėje“, kazimieraitis.lt, (žiūrėta 2022 m. lapkričio 4), <http://www.kazimieraitis.lt/lankytinos-vietos/>.

¹¹⁴Benedict Anderson, *Isivaizduojamos bendruomenės: Apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą*, (Vilnius: Baltos lankos, 1999), p.21.

¹¹⁵15min., „G. Nausėda sukritikavo R. Šimašių, pripažino sunkumus formuojant Vyriausybę, bet ne savo komandą“, 15min.lt, atnaujinta 2019 m. rugpjūčio 13 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d.), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/g-nauseda-apie-atminimo-lentos-j-noreikai-nuemima-nesielgciau-kaip-r-simasius-56-1187938?copied>.

¹¹⁶Kauno diena, „Visuomenininkai paragino nukabinti paminklinę lentą karininkui J. Noreikai“, Kaunodiena.lt, 2015 m. spalio 29 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.), <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/visuomenininkai-paragino-nukabinti-paminkline-lenta-karininkui-j-noreikai-717418>.

tačiau didesnis susidomėjimas šia tema kilo 2018 m. Tuomet žydų bendruomenės prašymas nukabinti kontraversiškai vertinamam partizanų vadui skirtą atminimo lentą nebuvo tenkintas (prašymas buvo pateiktas remiantis LGRTC paskelbtomis išvadomis, kuriose buvo nurodyta, kad partizanas, nors ir nedalyvavo žydų masiniuose naikinimuose, tačiau buvo susijęs su žydų izoliavimu)¹¹⁷. Įtampos pikas buvo pasiektas 2019 m. pavasarį, kai atminimo lenta buvo suniokota kūju save teisininku vadinančio Stanislovo Tomo¹¹⁸. Spontaniškas lentos suniokojimas sukėlė daug kalbų ir nuogastavimų, o vėliau sulaukė net ir užsienio žiniasklaidos dėmesio¹¹⁹. Po įvykio atminimo lenta buvo sutaisyta (suklijuota) ir pakabinta toje pačioje vietoje „Grindos“ darbuotojų¹²⁰. Tų pačių metų liepą atminimo lenta buvo nuimta savivaldybės iniciatyva¹²¹, o rugsėjo mėnesį buvo pakeista kai kurių šalies gyventojų iniciatyva savavališkai¹²². Svarbu paminėti, kad nors iš esmės lentos tekstas buvo paliktas kaip ir ankstesnės, tačiau jis buvo papildytas reikšmingais žodžiais: „*Štuthof koncentracijos stovyklos kalinys*“. Būtent tokio teksto įterpimas turėtų nurodyti, kad partizanas pats nukentėjo nuo nacių veiksmų. Taip dalis visuomenės siekia pateisinti rezistentą bei modifikuoti ankstesnę atminimo lentos reikšmę.

Šioje situacijoje svarbu paminėti ir savivaldybės pasirinkimą neveikti, palikti nelegaliai pakabintą atminimo lentą: tai nurodo, kad Vilniaus miesto tapatumo kūrimo procesas paliekamas miesto gyventojams¹²³, kurie tuo pasinaudoja kurdami aktyvią atmintį. Aptariama situacija susijusi su jau istorinę politinę sąmonę turinčia visuomene, kuri gali siūlyti, atmesti arba priimti naratyvus. Toks atminimo lentos savavališkas pakeitimas ir miesto savivaldybės apsisprendimas neveikti rodo, kad politinės atminties kūrimas atminimo lentomis nemenkai priklauso nuo miesto bendruomenių iniciatyvos ir požiūrio. Susitelkusi bendruomenė gali priimti ir įvykdyti sprendimus, nepaisydama, šiuo atveju, savivaldybės teisės aktų, kurie reglamentuoja atminimo lentų derinimą su savivaldybe.

¹¹⁷Urtė Korsakovaitė, „Verda diskusijos dėl kontroversiškojo Generolo Vėtros atminimo lentos“, lrt.lt, 2018 m. rugsėjo 22 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/227743/verda-diskusijos-del-kontroversiskojo-generolo-vetros-atminimo-lentos>.

¹¹⁸Vytenis Miškinis, „Generolo Vėtros atminimo lentą suniokojęs S. Tomas sulaikytas, prokuratūra pradėjo tyrimą“, 15min., atnaujinta 2019 m. balandžio 8 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 7 d.), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nusikaltimai/irmelaimes/i-ep-kandidatuojantis-stanislovas-tomas-kuju-sudauze-atminimo-lenta-generolui-vetrai-59-1127326>

¹¹⁹Politico, „Plaque by plaque, Lithuania confronts its wartime past“, Politico, 2019 m. rugpjūčio 12 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 3), <https://www.politico.eu/article/wwii-lithuania-history-soviet-occupation-confrontation-wartime-past/>.

¹²⁰Saulius Jakučionis, „Ant bibliotekos sienos vėl pakabinta S. Tomo sudaužyta J. Noreikos atminimo lenta“, Kauno diena.lt, 2019 m. balandžio 18 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 8 d.), <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/ant-bibliotekos-sienos-grazinama-s-tomo-sudauzta-j-noreikos-atminimo-lenta-910419>.

¹²¹Ignas Jačauskas, „Daug diskusijų sukėlusio klausimo atomazga: ant Mokslų akademijos nebeliko Generolo Vėtros atminimo lentos“, 2019 m. liepos 27 d. (žiūrėta 2022 m. spalio 8 d.), <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/daug-diskusiju-sukelusio-klausimo-atomazga-ant-mokslu-akademijos-nebeliko-generolo-vetros-atminimo-lentos.d?id=81838257>.

¹²²Ignas Jačauskas, Jonas Kisieličius, „Nauja atminimo lenta Generolui Vėtrai: leidimo negavo, bet lenta liks?“, diena.lt, 2019 m. rugsėjo 6 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 8 d.), <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/nauja-atminimo-lenta-generolui-vetrai-leidimo-negavo-bet-lenta-lik-929271>.

¹²³Ramūnas Jakubauskas, „R. Šimašius nesirengia nukabinti naujos lentos J. Noreikai“, MadeinVilnius.lt, 2019 m. rugsėjo 6 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 8 d.), <https://madeinvilnius.lt/naujienos/miestas/r-simasius-nesirengia-nukabinti-naujos-lentos-j-noreikai/>.

Taip parodoma, kad bendruomenės yra ne tik stipriai įsitraukusios į atminimo lentomis kuriamą tapatumą, tačiau ir tai, kad gali modifikuoti kai kurias atminimo lentų reikšmes.

Vienam žymiausių Lietuvos partizanų vadų Juozui Lukšai-Daumantui nepriklausomybės laikotarpiu Vilniuje buvo įkurta vos viena atminimo lenta, kurios vietos parinkimas taip pat nurodo asmenybės santykį su miestu, kuris siejamas su praleistais studijų metais Dailės akademijos Architektūros fakultete, kur vaikinai mokėsi prieš tapdami partizanu¹²⁴.

Dar viena atminimo lenta 2009 m. atsirado Gedimino pr., prie KGB muziejaus, partizanui P. Vizbarui-Vapsvai, nes būtent iš šio pastato partizanas iššoko tardymo metu. Šią atminimo lentą, jos pasakojimą apie kovą galėtume sieti ne tik su kovotojų, tačiau ir su aukos tapatybiniu dėmeniu, kuris atsiskleidžia per kalbinę raišką, nurodant, kad partizanas buvo tardomas. Taip netiesiogiai pažymima, kad partizanas taip pat buvo kalinamas (apie jį plačiau 3.1.3 poskyryje). Toks pasirinkimas įamžinti per kovos perspektyvą nurodo, kad Vilniuje labiau telkiamasi partizanus pavaizduoti kaip kovotojus, nei aukas. Atminimo lenta inicijuota LGGRTC, tekstas pateikiamas taip pat ir anglų bei rusų kalbomis, kad informacija apie patirtą terorą pasiektų ne tik lietuvių.

Toks palyginti skurdus Lietuvos partizanų įamžinimas Vilniuje rodo, kad miesto tapatumas apibrėžiamas ir suvokiamas geografiškai, per daug nesiekiant nusavinti *kitų* miestų tapatumo (asmenų, kurie turėjo artimesnių ryšių su kitais miestais), todėl įamžinant nacionaliniu lygiu svarbias asmenybes bei jų veiklą, ieškoma bent kokių sąsajų su miestu.

Vilniaus tapatumas iš laisvės kovotojų perspektyvos kuriamas labai geografiškai jį apibrėžus, siejant su įvykiais ar asmenybėmis, kurios turėjo artimą santykį su miestu, tai yra gyveno ar (ir) veikė Vilniuje. Todėl matyti, kad partizanų naratyvas šiame mieste nėra išplėtotas, tačiau aiškiai išreikštas artimesnės praeities – Sausio 13-osios nakties didvyrių. Akivaizdu, kad skirtis tarp *jų* ir *mūsų*, kuriant Vilniaus miesto identitetą – svarbi. Mes suvokiami kaip gyventojai: laisvės kovotojai ir gynėjai, turėję artimesnį santykį su miestu, tuo tarpu *jie* yra tik numanomi priešai, iš kurių privalėjo atsikovoti laisvę. Reiktų pastebėti, kad pirmaisiais Nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiais prieš, t. y. okupanto, įvardijimas nebuvo taip plačiai vartojamas, taip imta daryti antruoju ir trečiuoju Nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu¹²⁵.

3.1.3 Kovotojai ir aukos

E. Young'as teigė: „*Tautos paminklų matricoje vaizduojama didingų įvykių, pergalių prieš barbarizmą istorija ir primenama kankinystė tų, kurie paaukojo savo gyvybes kovoje už tautos*

¹²⁴Genocid, Vilniaus miestas, atnaujinta 2016 vasario m. 3 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.) http://www.genocid.lt/Statiniai/Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm.

¹²⁵Žiūrėti priedą nr. 5

egzistenciją, kurie <...> žuvo, kad šalis galėtų gyventi.“¹²⁶ Čia E. Young'o įvardinti įamžinti didingi įvykiai ir pergalės apžvelgti ankstesniuose poskyriuose, tiesa, pergalės pasiektos ilga kova ir pralietu krauju. O šiame poskyryje bus apžvelgiamas pasakojimas apie aukas, kurios neretai suvokiamos ir kaip kovotojai. Šioje tyrimo dalyje apžvelgiamos 26 į vieną teminę kategoriją patenkančios atminimo lentos¹²⁷. Vilnius, o kartu ir visa Lietuva, pergyveno kelias okupacijas. Kelis dešimtmečius užsitęsęs okupacinis periodas buvo kupinas kovos ir trauminių patirčių, jas galime matyti įprasminas Vilniaus mieste atminimo lentomis.

Viena pirmųjų atminimo lentų, kurioje buvo paminėtas aukos/kalinio sąvoka, atsirado dar 1992 m. įamžinant lietuvių rašytoją Balį Sruogą. Be to, kad atminimo lentoje įamžinama rašytojo gyvenamoji vieta, dar pridedama: „Štuthof kalinys 1943-1945“. Labai svarbu, kur ši atminimo lenta pakabinta: šalia šios pakabintos dar dvi atminimo lentos, kuriose įamžinti Vincas Krėvė, Vincas Mykolaitis-Putinas, nurodant tik jų name praleistus gyvenimo metus¹²⁸. Taip B. Sruogos kalinio statusui suteikiama daugiau svarbos. Ir daugiau kultūros veikėjų integraliai yra įamžinti kaip įvairūs kaliniai, pavyzdžiui: „Alfonsas Svarinskas. Lietuvos Respublikos aukščiausios tarybos deputatas, Lietuvos kariuomenės vyriausias kapelionas, politinis kalinys, tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys“. Šios atminimo lentos tekste matomas ir aukos (kalinio), ir kovotojo (pabrėžiamas, kaip galima numanyti, neginkluoto gynėjo) dėmuo. Tuo tarpu kitoje atminimo lentoje („Šiame name 1940–1945 m. gyveno fizikas, visuomenės veikėjas, Gulago kalinys Antanas Žvironas“) susitelkiama tik į aukos perspektyvą. Galima rasti ir daugiau kultūros atstovų, kurie įamžinti kaip aukos ar kovotojai¹²⁹.

Verta paminėti, kad Vilniuje aukos motyvu įamžintos ne tik lietuvių, tačiau ir kitų tautų patirtos represijos (apie tai plačiau 3.3.1 poskyryje). Pavyzdžiui, Izraelio politinis veikėjas Menachem Beginas įamžintas ant Lukiškių kalėjimo esančios lentos ne tik kaip Izraelio ministras pirmininkas, Nobelio taikos premijos laureatas, tačiau susiejama, kad būtent čia jis „<...> 1940–1941 m. NKVD kalintas Lukiškių kalėjime, iš kur išsiųstas į Pečioros priverstinio darbo stovyklą Šiaurės Rusijoje“. Viena naujausių atminimo lentų, įkurtų 2022 m., įprasmina totorių aukas: „Šioje vietoje buvo Lietuvos totorių kapinės <...> Nuo 1941-02-15 čia buvo kalinamas iškilus Lietuvos totorių visuomenės veikėjas, teisininkas Olgierdas Naimanas Mirza Kričinskis. SSSR NKVD sprendimu išsiųstas į Gorkio kalėjimą Nr. 1. 1942-06-01 sušaudytas“. Atminimo lenta su tekstu lietuvių ir baltarusių kalbomis taip pat telkiasi į aukos motyvą: „Kun. klebonas Adomas Stankievičius bolševikų teroro auka, 1891–

¹²⁶James E. Young, *The texture of memory: Holocaust memorials and meaning*, (New Haven and London: Yale University Press, 1993), p.2-3.

¹²⁷Žiūrėti priedą nr. 1.5

¹²⁸ELIP, „Vincas Mykolaitis-Putinas, Lietuvai ir pasauliui“, ELIP, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), https://lietuvai.lt/w/images/3/31/Kreve_Putinas_Sruoga_plaque.JPG.

¹²⁹Žiūrėti priedą 1.5

1949“. Toks susitelkimas ne tik į lietuvių patirtas represijas Vilniaus tapatybinių naratyvų kūrimo procese rodo, kad nėra brėžiama skirtis tarp *jų* ir *mūsų* kančios. Kančia ir aukos motyvas suvokiamas kaip bendras ir tampa integralia tapatybės dalimi.

Apskritai, kuriant atminimo lentas labiau koncentruojamasi į XX–XXI a. gyvenusias ir veikusias asmenybes. Vos 24 atminimo lentos iš 270 skirtos asmenybėms ar įvykiams, kurie vyko anksčiau nei XX ar XXI a.¹³⁰. Tačiau aukų dėmenyje įamžintos ir ankstesnio laikmečio aukos. Vienas tokių Konstantinas Kalinauskas: „Šiuose rūmuose buvo prieš mirties bausmės įvykdymą kalinamas 1863–1864 metų sukilimo Lietuvoje ir Gudijoje vadas Kostas Kalinauskas“. Tokį asmenybės įamžinimą galime suvokti kaip kovotojo, tapusio auka, nes nurodoma ir kovos, t. y. sukilimo, ir aukos, t. y. kalinimo, perspektyva. Kita XIX a. asmenybė – poetas Adomas Mickevičius įprasminas tokiu tekstu: „Šiame pastate nuo 1823-X-23 iki 1824-IV-21 kartu su kitais filomatais buvo kalinamas Adomas Mickevičius Čia vyksta „Vėlinių“ III dalies veiksmas“. Susitelkiama tik į aukos idėją.

Paminėtina ir tai, kad Vilniaus mieste įamžintos ne tik asmenybės, tačiau ir pastatai, kuriuos galima sieti su aukos motyvu. Vienas iš jų – įamžinti buvę KGB rūmai, kurių tekstas pateikiamas ne tik lietuvių, tačiau ir anglų bei rusų kalbomis: „Šiuose rūmuose XX a. okupacijų metu veikė represinės įstaigos gestapas ir KGB. Čia buvo planuojamas gyventojų genocidas, kalinami, tardomi, kankinami ir žudomi Lietuvos valstybės piliečiai“. Iškeliama ne konkrečios asmenybės, tačiau bendresnė kovotojų kančia, patirta okupacijos metu. Mindaugo g. esanti atminimo lenta, nors ir pristato aukų naratyvą, tačiau papildo ir kovotojų idėją: „Šiame name 1941-1951 metais buvo kalinami ir kankinami kovotojai už Lietuvos laisvę“. Ši lenta siejasi su jau minėtu kovotoju naratyvu, nes pabrėžiama, kad čia buvo kalinama ne bet kas, o Laisvės kovotojai. Gana neįprastas įamžinimas Subačiaus gatvėje, skirtas fašizmo aukoms: „1941–1943 m. (nacių okupacijos metais) šiuose namuose veikusioje internavimo stovykloje kalintų įvairių tautybių moterų ir vaikų atminimui“. Šios lentos išskirtinumą lemia tai, kad koncentruojamasi į amžiaus ir lyties perspektyvą, o ne, kaip įprasta, į konkrečią tautą ar asmenį. Sovietų Sąjungos vykdyti trėmimai į Sibirą įamžinti geležinkelio stotyje, iš kurios dalis tautiečių ir buvo ištremta. Viena skaudžiausių XX a. lietuvių tautos patirčių įamžinta lietuvių, anglų ir rusų kalbomis. Toks pastatų, o ne asmenybių pasirinkimas įamžina bendresnes bendruomenių ar tautų kančias.

R. Čepaitienė, tyrinėdama sovietmečio atmintį, jos santykį su dabartimi ir naujos tapatybės kūrimu, teigė, kad „kolektyvinė atmintis labiau linkusi apsiriboti etniniu monoperspektyvumu – į šiuos [antrojo pasaulinio karo ir pokario G.M.] įvykius žiūrima iš konkrečios tautos ar valstybės „varpinės“. Tai neišvengiamai supaprastina susikurtą vaizdinį ir lemia emociškai / vertybiškai orientuotą dichotominį mąstymą – „gerieji“ ir „blogieji“, „aukos“, „didvyriai“, „nusikaltėliai“ ir

¹³⁰ Žiūrėti priedą nr. 5

t. t.“¹³¹. Verta atkreipti dėmesį į tai, kad autorė referuoja į etninę monoperspektyvą, t. y. į lietuvių. Tuo tarpu šio magistro darbo duomenys rodo, kad Vilniuje, žvelgiant į atminties formavimą per atminimo lentas etniniu požiūriu, ši perspektyva įvairesnė tautiniu, religiniu požiūriu. Taip kuriamas ir papildomas multikultūrinio miesto tapatumo dėmuo (apie kurį plačiau 3.3.1 poskyryje).

Pirmuoju nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu buvo koncentruojamasi į atminimo lentas kovotojams, tiek Sausio 13-osios, tiek partizanų pasakojimas intensyviausiai vyko šiuo laikotarpiu, tai dažniausiai darant įvairių minėjimų metu. Tuo tarpu aukų ir kovotojų pasakojimas vyko paraleliai, nors ir nenuosekliai, tačiau tęsiasi iki šių dienų.

Duomenys rodo, kad aukos ir kovotojų motyvas įamžintas per atminimo lentas nėra priešiškas, o atvirkščiai – artimas, o tapatumui svarbi skirtis *mes/jie* yra kuriama per *mes kovotojai* ir *aukos*, o *jie priešai* (*okupantai, skriaudėjai*) perspektyvą. Šioje vietoje reikia paminėti, kad nors ir atminimo lentų tekstuose dažnai nėra paminėtų konkrečių priešų, o išryškinami tik gynėjai, didvyriai ir aukos, tačiau *priešas* kontekstualiai dažniausiai yra labai aiškiai numanomas. Jis gali būti ir kai kuriais atvejais yra konkrečiai siejamas su nacių (dar kartais ne visai istoriškai tiksliai įvardijamų kaip fašistų) bei komunistų (išreikštų Sovietų Sąjungos įvardijimu) represijomis.

3.2 Lietuvos valstybingumo ženklai

Kaip jau minėta ankstesniame skyriuje, Vilniuje buvo ir vis dar siekiama įprasmiti kovotojų už Lietuvos laisvę bei aukų naratyvą, kuris pradėtas kurti jau pirmajame nepriklausomos Lietuvos dešimtmetyje. Kaip rodo tyrimo duomenys, paraleliai buvo kuriami ir kiti tapatybiniai naratyvai. Dr. J. Dementavičius, tyrinėdamas paminklus Lietuvoje, pastebėjo, kad pirmuoju atkurtos nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu buvo atsigręžta į tarpukario buvusių paminklų atstatymą ar naujų šiam laikotarpiui skirtų paminklų statymą¹³². Kaip pastebi kiti tyrinėtojai, atkurti istorines sąsajas su nepriklausomu (tarpukario) šalies laikotarpiu buvo pokomunistinėms šalims būdingas procesas¹³³. Tokių analogijų galima rasti ir kuriant atminimo lentas Vilniuje. Iš tarpukario laikotarpio buvo atnaujintos kelios atminimo lentos: lotynų kalba įamžintas Steponas Batoras, o Stanislovui Moniuškai ir A. Mickevičiui atnaujintų atminimo lentų tekstai pateikti ir lietuvių, ir lenkų kalbomis. Kaip rodo tyrimo duomenys, lentų atnaujinimo procesas Vilniuje nėra labai paplitęs, tačiau galima pastebėti naujų atminimo ženklų, skirtų tarpukario asmenybėms ir įvykiams, kūrimo procesą.

Kaip matyti iš teminio lentų pobūdžio ir jų kūrimo proceso. Vilnių valstybingumo ženklų naratyve reikia suvokti kaip Lietuvos sostinę, kurioje dažniausiai būdavo priimami svarbiausi

¹³¹Rasa Čepaitienė, „Sovietmečio atmintis – tarp atmetimo ir nostalgijos“, *Lituanistica* T. 53 Nr. 4(72) (2007), p.41.

¹³²Justinas Dementavičius, „Atsiminti negalima užmiršti: paminklų politiškumo klausimu“, kn. *Istorijos subjektas kaip istorijos politikos problema*, sud. Radžvilas Vytautas, (Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011), p. 98.

¹³³Ewa Ochman, „Municipalities and the Search for the Local Past. Fragmented Memory of the Red Army in Upper Silesia“, *East European Politics and Societies* 23(03), 2009, p. 399–420.

politiniai sprendimai. Pagal atmenamus įvykius, asmenybes, Lietuvos valstybingumo įamžinimą reikia dalinti į du laikotarpius: Lietuvos kūrimo ištakas (1918–1940 m.) ir Nepriklausomybės atkūrimo (1990–dabar).

3.2.1 Pirmosios Lietuvos Respublikos valstybingumas

Tyrime identifikuotos 26 atminimo lentos, kurios siejasi su pirmosios Lietuvos Respublikos valstybingumu, t. y. tarpukario laikotarpiu¹³⁴. Tačiau nepriklausomybės laikotarpiu įamžinti ir ankstesnį, valstybingumui svarbūs įvykiai, tai: 1905 m. įvykęs Vilniaus Didysis Seimas ir 1917 m. vykusį Vilniaus konferenciją. Abu šie įvykiai istoriškai reikšmingi ir vedė Lietuvą link nepriklausomybės. Atminimo lentoje įamžinančioje Didįjį Seimą, atkreipiamas dėmesys, kad šiuose rūmuose „*Vilniaus seimas pradėjo Lietuvos Valstybinės politikos kūrybą*“. O įamžinant Vilniaus konferenciją, pabrėžiama, kad ši: „<..>išrinko Lietuvos tarybą nepriklausomybei pasiekti“.

Nors minimi įvykiai – istoriškai svarbūs, tačiau įamžinti menkai. Gana įprasta Lietuvos kaip valstybės ištakas sieti su 1918 m. vasario 16 d., kai buvo pasirašytas Nepriklausomybės aktas, tačiau šiam įvykiui atminimo lentų gausos taip pat nėra. Atkurtos Nepriklausomybės laikotarpiu Vilniuje buvo įkurta tik viena atminimo lenta, sietina su aktu: „*Šiuose namuose Martynas Kukta „Vilniaus žinių“ dienraščio spaudėjas turėjo lietuvišką spaustuvę (1906-1921). Čia 1918-02-16 buvo atspausdintas Lietuvos Tarybos nutarimas dėl Nepriklausomos demokratinės valstybės atkūrimo (1918 02 16)*“. Tuo tarpu atminimo lenta ant Signatarų namų, žyminti Nepriklausomybės akto pasirašymo vietą, buvo įkurta dar 1989 m.¹³⁵.

Nors Vilniuje atkurtos nepriklausomybės laikotarpiu atminimo lentos, skirtos konkrečiai Vasario 16-osios aktui, nėra, tačiau galima pastebėti šio akto signatarų įamžinimą. Dėmesio vertas J. Basanavičiaus įprasminimas, kuris dar sovietmečiu buvo pateikiamas kaip gydytojas¹³⁶. Tuo tarpu Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, ši asmenybė imta sieti su Lietuvos valstybės kūrimu, išryškinant jo, kaip signataro, vaidmenį. Atminimo lentose galima matyti atsikartojančius tekstus: „*1918 m. Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės Akto signataras*“. Analogiškomis frazėmis įamžinti ir kiti akto signatarai: Steponas Kairys, Kazimieras Bizauskas. O Nepriklausomybės akto signataras Antanas Smetona įamžintas atsiribojant nuo šio statuso. Vienoje iš lentelių minima, kad: „*Šioje vietoje <...> 1918 m. dirbo Antano Smetonos vadovaujama Lietuvos valstybės taryba*“, o kitoje koncentruojamasi į prezidento svarbą: „*Šiame name 1908-1909 metais gyveno Antanas Smetona*“.

¹³⁴Žiūrėti priedą 2.1

¹³⁵Zigfridas, Jankauskas, „02 20. Istorinius metus prisimenant“, Lietuvos aidas, (žiūrėta 2022 m. lapkričio 26 d.) <https://www.aidas.lt/lt/istorija/article/14172-02-20-istorinius-metus-prisimenant>.

¹³⁶Daiva Kiminaitė, „Jonas Basanavičius“, Vilnijosvartai.lt, 2009 m., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 26 d.), <https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-basanavicius/>.

Lietuvos respublikos prezidentas”. A. Smetona yra vienintelis tarpukario Lietuvos prezidentas, įamžintas atminimo lenta Vilniuje.

Siekiant pažymėti valstybingumą, susitelkiama ir į kiek abstraktesnius politinius motyvus. Pavyzdžiui, Mykolui Sleževičiui skirtos atminimo lentos tekstas: „*Čia, sostinėje, buvusioje rezidencijoje, Ministras Pirmininkas Mykolas Sleževičius 1918 m. gruodžio 26 d. sudarė II Vyriausybę ir sutelkė tautą Nepriklausomybei ginti*“. 2005 m. įkurta atminimo lenta Antanui Tumėnui: „*<...> Steigiamajame Seime – Konstitucijos (1922) rengėjas, II Seimo Pirmininkas, Vilniaus universiteto profesorius (1941–1944), Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto narys, persekiotas nacių <...>*“ Iš esmės abi lentos ne tik įamžina svarbius politinius procesus ir įvykius, tačiau kiek perdengia ir papildo kovotojų ir aukų naratyvą. Įamžinamas ir Vilniaus miesto politinis funkcionavimas, taip pat siejant su konkrečiomis asmenybėmis: „*Čia gyveno visuomenės veikėjas, 1916–1918 m. Vilniaus miesto valdybos narys Nachmanas Rachmilevičius*“. Taip pat atminimo lentomis susitelkiama į tai, kokios ir kur buvo svarbiausios institucijos: Mokslo draugija, Krašto apsaugos ministerija, Lietuvos bankas (įamžinant Vladą Jurgutį). Šiuo atveju įamžinant asmenybes ir jų gyvenamąsias ar darbo vietas, plėtojama jų veikla, kuri siejama su valstybingumo palaikymu, koncentruojantis į mažiau visuomenėje žinomus įvykius, kūrusius Lietuvos valstybę.

Vilniuje atminimo lentomis įprasminti ne tik svarbiausi Lietuvos politiniai, tačiau ir įvairūs kultūriniai įvykiai, kurie susiję su valstybingumu, taip įtvirtinama idėja, kad valstybės plėtojimas vyko įvairiomis kryptimis. Tai iliustruoja net dvi atminimo lentos, skirtos pirmosios lietuviškos gimnazijos įkūrimui (viena iš jų vėl siejama ir su J. Basanavičiumi, Mykolu Biržiška, Povilu Gaidelioniu). Atskiromis atminimo lentomis įprasminti ir tarpukariu ėję dienraščiai tokie, kaip kad „Lietuvos žinios“, „Vilniaus žinios“, „Darbo balsas“ (įamžinant signatarą S. Kairį), taip pat žurnalas „Aušrinė“ (įamžinant S. Šilingą). Tokių įvykių ir asmenybių įprasminimu pagrindžiamas visapusiškas tarpukario valstybės legitimumas ir gyvavimas.

Valstybingumo naratyvo plėtojimą galima suprasti kaip sąsają su Lietuvos valstybės atkūrimu, ja siekiama įtvirtinti idėją, kad valstybės atkūrimas buvo organiškas veiksmas tuo požiūriu, kad tarpukariu valstybė sėkmingai egzistavo. Nors kuriant tapatumą svarbi skirtis *mes/jie*, tačiau kalbant apie Lietuvos nepriklausomybės kūrimo įamžinimą mažiau koncentruojamasi į šią teorinę-analitinę skirtį. Čia koncentruojamasi į *mes* raišką, įprasminant, kaip politiškai bei kultūriškai buvo plėtota tarpukario valstybė, kokie visuomenės veikėjai ir kaip kūrė valstybę. Skirtis *mes/jie* gali būti pabrėžiama klausimu, nuo ko nepriklausomybė buvo skelbiama, tačiau nepriklausomybės paskelbimo įprasminimas daugiau siejamas su pačiu valstybingumo kūrimu ir plėtojimu.

3.2.2 Nepriklausomos Lietuvos Respublikos valstybingumas (1990–dabar)

Kaip matyti iš 3.1.1 poskyrio, jau pirmajame nepriklausomos Lietuvos dešimtmetyje buvo žvelgiama į netolimą praeitį, aktyviai įamžinti Laisvės gynėjai. O iš šio skyriaus matyti, kad tik antrajame nepriklausomos Lietuvos dešimtmetyje buvo pradėtas (ir vis dar tęsiasi) politinių asmenybių ir įvykių, vedusių prie nepriklausomybės atkūrimo, įamžinimo procesas. Pasakojimui apie atkurtą Lietuvos nepriklausomybę ir jos plėtojimą Vilniaus mieste skirta 15 atminimo lentų¹³⁷.

Šiame procese išskiriama atkurtos nepriklausomybės signatarų reikšmė, pasirašant 1990 m. Kovo 11-osios aktą, nors kol kas tik labai maža dalis jų įamžinti memorialinėmis praktikomis. Romualdas Ozolas – viena iš ryškiausių Sąjūdžio asmenybių, įsteigusi Sąjūdžio iniciatyvinę grupę ir tapusi Kovo 11-osios signataru. Šiuo atveju svarbu paminėti, kad savivaldybė yra padariusi išimtį, leido atminimo lentą įrengti anksčiau nei prabėgus 10 metų nuo asmens mirties¹³⁸, taip parodant tiek asmenybės, tiek akto svarbą ir reikšmę. O kartu ir savivaldybės politinę galią leisti įkurti atminimo lentą nepaisant įprastos tvarkos. Česlovas Kudaba įamžintas ant vieno iš VU fakultetų sienos: „Čia, Vilniaus universiteto gamtos mokslų fakultete 1959–1993 m. dirbo ir mokė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto signataras geografas, profesorius Česlovas Kudaba“. Įamžintas ir Kazimieras Antanavičius: „Šiame name 1973–1998 metais gyveno mokslininkas Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras Kazimieras Antanavičius“. Dar vienas signataras įamžintas žodžiais: „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Pranciškus Tupikas (1929-2015) 1978-1990 m. vadovavo čia veikusiai Vilniaus 47-ajai vidurinei mokyklai (dabar-„Spindulio“ progimnazija)“. Tokiais įamžinimais pabrėžiama, kad asmenybės, be kitų įvairių veiklų, taip pat buvo ir aktyvios politinės figūros – signatarai. Įamžinama tai, kad asmenybės buvo ne tik savo srities atstovai, o pabrėžiant ir signatarų vaidmenį aktui ir nepriklausomybės atkūrimui suteikiama daugiau dėmesio.

Lietuvos kelionė nepriklausomybės link prasidėjo dar sovietmečiu, ji buvo pradėta plėtoti iniciatyvinės „Sąjūdžio“ grupės, jos veiklos centru buvo Vilnius. Įamžinti šios grupės veiklą pasirinkta buvusi „Sąjūdžio“ būstinė Gedimino pr.: „Šiame name<...>Sąjūdis žadino tautą atgimimu“ bei rašytojų namai: „<...>1986-1990 metais rašytojų namuose buvo vienas sąjūdžio židinių, atvedusių Lietuvą į nepriklausomybę“. Taip pat minint „Sąjūdžio“ trisdešimtmetį, atminimo lenta buvo pažymėtas laikraščio „Sąjūdžio žinios“ pastatas: „Čia, viename iš atgimimo židinių, buvo kuriamos „Sąjūdžio žinios“¹³⁹. Kai matoma, atminimo lentomis įamžinant „Sąjūdį“ koncentruojamasi į šios grupės reikšmę sutelkiant tautą.

¹³⁷Žiūrėti priedą Nr. 2.3.

¹³⁸Mindaugas Klusas, „Regimanto Adomaičio kaimynams savivaldybė neleido įamžinti legendinio aktorius atminimo“, LRT, 2022 rugsėjo 28, (žiūrėta 2022 gruodžio 1 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1788641/regimanto-adomaičio-kaimynams-savivaldybe-neleido-iamzinti-legendinio-aktoriaus-atminimo>.

¹³⁹Voruta, „Žvėryne iškilmingai atidengta „Sąjūdžio žinioms“ skirta atminimo lenta“, 2018 m. birželio 3 d. (žiūrėta 2023 m. sausio 3 d.)<https://www.voruta.lt/zveryne-iskilmingai-atidengta-sajudzio-zinioms-skirta-atminimo-lenta/>

Nors prieš motyvas plačiau atsiskleidė 3.1 skyrelyje, tačiau tai matomas ir valstybingumo perspektyvoje. Paminėtina, kad 2013 m. buvo įamžintas okupacinės kariuomenės išvedimo 20-metis: „1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija. 1940-1941, 1944-1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų“. Tiesiogiai nurodant Sovietų Sąjungos okupaciją bei jos metais patirtą terorą, pabrėžiamas prieš motyvas.

Atkurtos nepriklausomos Lietuvos reikšmė ir dėmesys sutelktas ir į globalesnius, visai Lietuvai svarbius įvykius. Atminimo lenta Islandijai: „<..> pirmajai valstybei, 1991 m. vasario 11 d. nepabūgusiai pripažinti Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą“. 2005 m. lotynų kalba įamžintas Lietuvos ir Lenkijos prezidentų įsipareigojimas, kalbos pasirinkimas referuoja į istorinę šių šalių bendrą patirtį. Taip pat dar viena valstybių ryšius įprasminanti atminimo lenta pakabinta prie Aušros vartų, ji įamžina 1956 m. Lietuvos vienybę su Vengrija. Tokiais bendrystės įamžinimais Vilnius kuriamas kaip Europos dalis.

Šiame poskyryje aptarta valstybingumo tematika svarbi Vilniaus, kaip Lietuvos sostinės, prasme. Miestas, kaip sostinė, pozicionuojamas nurodant čia vykusius svarbiausius politinius įvykius, procesus. Valstybingumo ženklų tapatybinis naratyvas taip pat siejasi ir su nacionaliniu Lietuvos identitetu. Nors šis naratyvas kiekybine prasme įamžintas menkai, tačiau jo reikšmė išlieka didelė. Pirmiausia dėl to, kad šis naratyvas persidengia ir su nacionaliniu pasakojimu bei kad į šio naratyvo kūrimą aktyviai įsitraukia politinės institucijos.

Valstybingumo ženklų įamžinimas aktyviai inicijuojamas iš institucinio lygmens, kitaip sakant, iš „viršaus“¹⁴⁰. Šių institucijų įsitraukimą rodo 11 atminimo lentų: nors skaičius nėra didelis, tačiau jis sudaro beveik trečdalį bendrų šiam naratyvui skirtų atminimo lentų. O likę iniciatoriai – dažnai politinį kapitalą turinčios organizacijos: buvę „Sąjūdžio“ grupės nariai, „Vilniečių ainių klubas“ ir kt. Be institucijų iniciatyvos kurti valstybingumą žyminčias atminimo lentas, taip pat galima pastebėti ir politikų įsitraukimą į lentų atidarymo ceremonijas, kuriose dalyvauja ministrai¹⁴¹, Lietuvos Respublikos seimo nariai¹⁴², svarbios politinės figūros¹⁴³.

Palyginus su kitais tapatybiniais naratyvais, kiekybiškai menką atminimo lentų įamžinimą galima pagrįsti idėja, kad būtent šiam tapatybiniam naratyvui įamžinti telkiamasi į paminklus ir

¹⁴⁰ Į šių atminimo lentų kūrimo procesą įsitraukia LR Seimas, Vilniaus miesto Savivaldybė, Krašto apsaugos ministerija.

¹⁴¹ Lietuvos Respublikos seimas, „Profesorius Kazimieras Antanavičius: „Kai reikalai blogi – tikrai nepasiduok“, Lietuvos Respublikos seimas, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 27 d.), https://www3.lrs.lt/docs3/kad5/w5_istorija.show5-p_r=3726&p_d=72085&p_k=1.html. Taip pat: 15min.lt, „Vilniuje įamžinta pirmoji Vyriausybė – ant namo Gedimino prospekte atidengta atminimo lenta“, 15min.lt, 2018 m. lapkričio 9 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 29 d.), https://www.15min.lt/galerija/vilniuje-iamzinta-pirmoji-vyriausybe-ant-namo-gedimino-prospekte-atidengta-atminimo-lenta-164442#_

¹⁴² Voruta, „Žvėryne iškilmingai atidengta „Sąjūdžio žinioms“ skirta atminimo lenta“, 2018 m. birželio 3 d. (žiūrėta 2023 m. sausio 3 d.) <https://www.voruta.lt/zveryne-iskilmingai-atidengta-sajudzio-zinioms-skirta-atminimo-lenta/>

¹⁴³ BNS, „Vilniuje atidengiama atminimo lenta signatarui, filosofui Ozolui“, Delfi.lt, 2019 m. spalio 23 d., (žiūrėta 2023 m. sausio 3 d.) <https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331>

monumentus, kurie labiau pritraukia visuomenės dėmesį¹⁴⁴. Tyrimo duomenys rodo, kad istorinėje sąmonėje bandoma prisiminti ir kurti tapatumą per valstybingumo ženklus, primenant valstybingumo ištakas, svarbiausias datas bei įvykius.

Valstybingumo ženklų naratyve koncentruojamasi į *mes* tapatybinę ašį, kuri išryškėja konkrečių asmenybių santykiu su nepriklausomybe ir valstybingumu. Tapatumas formuojamas per suvokimą, kaip buvo kuriama valstybė, išskiriant, kokie konkretūs asmenys prisidėjo prie valstybės kūrimo ir kokias sritis tobulino – švietimo, kultūros, politikos. Kaip suvokiama, kas yra *kitas*, veikiau reikėtų ieškoti už šių atminimo lentų tiesioginio turinio, svarstant, *nuo ko* nepriklausomybė buvo skelbiama. Antrajame poskyryje išryškėja santykio su pasauliu kūrimas – santykių su kitomis valstybėmis įamžinimas: Islandija, Vengrija, Lenkija, pozicionuojant Lietuvą ir Vilnių „Vakarų Europos dalimi. Taip pat šioje dalyje, nors ir menkai, tačiau atsiskleidžia ir *priešo*, taigi, analitine prasme kalbant, *kito* motyvas – susitelkiant į okupacinės kariuomenės išvedimo paminėjimą.

3.3 Kultūrinis Vilnius

Iš pirmųjų tyrimo poskyrių (3.1 ir 3.2) galima teigti, kad tikslingiausiai Vilniuje buvo siekiama įamžinti svarbiausius valstybės lygmeniu asmenis, įvykius. Tačiau atminimo lentų kiekybinę gausą galima pamatyti įamžinant įvairius kultūros atstovus, tas ir lėmė šio skyriaus pavadinimą.

Kultūros raiška matoma būtent per šios srities atstovų įamžinimą, pabrėžiant jų ryšį su Vilniumi. Tokio pobūdžio atminimo lentos imtos steigti jau nuo pirmųjų atkurtos nepriklausomybės metų. Tiek pirmuosiuose, tiek ir vėlesniuose etapuose jų įamžinimas nebuvo nuoseklus. Chronologinį atsitiktinumą galima sieti su tuo, kad kultūros asmenybės dažniausiai įamžinamos minint konkrečių asmenų gimimo ar mirimo metines, o ne bendrus įvykius. Kiek mažiau žinomų kultūros pasaulio veikėjų įamžinimu dažnai užsiima mažesnės bendruomenės, asmenybių artimieji ir t.t. Šių atminimo lentų gausa sudaro daugiau nei pusę analizuotų duomenų apie 1990–2022 m. įamžintas asmenybes Vilniaus mieste: šiai grupei priklauso 149 lentos iš apskritai tyrinėjamų 270¹⁴⁵. Reikia paminėti, kad čia išskiriamos kelios smulkesnės kategorijos: rašytojai, akademikai, dailės, muzikos ir šokio, kino ir teatro atstovai. Įamžinant kultūros asmenybių veiklas, Vilniui suteikiamas ne tik politinio ir istorinio, tačiau ir kultūrinio šalies centro statusą.

Verta atkreipti dėmesį, kad bene paskutinis viešojoje erdvėje kilęs visuomenės susidomėjimas atminimo lentomis buvo dėl kultūros atstovo, t. y. aktoriaus Regimanto Adomaičio, įamžinimo, jam nebuvo suteiktas leidimas. Vilniaus miesto savivaldybės istorinės atminties komisijos teigimu taip atsitiko todėl, kad buvo laikomasi ankstesnių kadencijų principo, kuriuo numatyta, kad atminimo

¹⁴⁴Viktorija Rimaitė-Beržiūnienė, „Paminklai Lietuvoje: valstybės tapatybės konstravimas“ (Daktaro disertacija, Vilniaus universitetas, 2022), p. 81-83.

¹⁴⁵Žiūrėti priedą nr. 3.

lentos įrengiamos, suėjus 10 metų nuo asmens mirties¹⁴⁶. Pateiktoje situacijoje galime matyti du šiam darbui svarbius aspektus: bendruomenės įsitraukimą į šį procesą, siekiant įamžinti kultūros atstovą, ir savivaldybės galią neleisti įrengti atminimo lentos.

Kultūros atstovų įamžinimą galima sieti su sovietmečiu paplitusia tradicija, kai gana plačiai buvo naudojami lozungai: „<..> *nusipelnęs LTSR liaudies atlikėjas*“ ir pan. Tiesa, šios atminimo lentos būdavo inicijuojamos iš politinio „viršaus“. Tuo tarpu nepriklausomoje Lietuvoje kultūros atstovų įamžinimas dažniausiai kyla iš bendruomenių ar pavienių asmenų iniciatyvų – taigi, kitaip sakant, „iš apačios“.

Plačiausiai atminimo lentomis įamžinti kultūros atstovai – rašytojai. Šiems asmenims randama 40 atminimo lentų, 21 iš jų tekstai pateikiami lietuvių ir kita užsienio kalba¹⁴⁷. Būtent į šių atminimo lentų kūrimo procesą įsitraukusios užsienio bendruomenės bei ambasados. Pavyzdžiui, iniciatyva Didžiojoje g. 22 įrengti atminimo lentą A. Mickevičiui kilo Juozapo Montvilos lenkų fondui Lietuvoje. Idėja kurti atminimo lentą Romenui Gariui 1999 m. kilo Prancūzijos ambasada (plačiau apie tai 3.3.1 poskyryje). Vieni pirmųjų atminimo lentomis pagerbti Tauro g. 10 adresu gyvenę rašytojai. Atminimo lentą sudaro triptikas, kurio viduryje V. Mykoliaičio-Putino įamžinimas tekstu: „*Čia gyveno 1944–1967 m. Vincas Mykolaitis-Putinas*“, kairėje pusėje esančios atminimo lentos tekstas trumpesnis: „*1940–1944 Vincas Krėvė*“, o dešinėje jau minėta: „*1940–1947 Balys Sruoga. Štuthofio kalnys 1943–1945*“. Tiesa, tais pačiais metais įamžintas rašytojas A. Mickevičius vis tik buvo siejamas ne su gyvenamąja vieta, bet su filomatų veikla. Taip pat galima išskirti ir poetės Natalijos Arsenjevos atminimą, ji įamžinta viename iš Aušros vartų pastatų, išryškinant, kad: „*Čia, Vilniaus Baltarusių gimnazijos pastate, 1919-1921 m. mokėsi didi baltarusių poetė<..>*“. Tačiau kitų kultūros atstovų atminimo lentų tekstai šabloniški ir dažnai atsikartoja: „*Šiame name gyveno (arba lankėsi/buvo apsistojęs) rašytoja(-as) <...>*“ ir įvairios variacijos. Šių, kaip ir kitų kultūros atstovų įamžinimas išsidėstęs centrinėje Vilniaus dalyje¹⁴⁸.

Akademikams skirtos 37 atminimo lentos¹⁴⁹. Kitaip nei kultūros atstovams, šiems atminimo lentos pradėtos kurti jau 1990 m. (įamžintas XX a. akademikas Pranciškus Šivickis ir XVI a. švietėjas, spaustuvininkas Pranciškus Skorina). Tiesa, atminimo lentose atsispindintys tekstai nesiskiria nuo rašytojų tekstų situacijos. Akademikų veiklos sritys dažniausiai įamžinamos ant namų, kur asmenys gyveno, mažiau koncentruojamasi į jų mokymosi, veiklos vietas ar ryšį su jomis¹⁵⁰. Šių asmenų įamžinimas apima daug skirtingų mokslo sričių: fizikos, medicinos, ekonomikos, filosofijos,

¹⁴⁶Mindaugas Klusas, „Regimanto Adomaičio kaimynams savivaldybė neleido įamžinti legendinio aktorius atminimo“, LRT, 2022 rugsėjo 28, (žiūrėta 2022 gruodžio 1 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1788641/regimanto-adomaičio-kaimynams-savivaldybe-neleido-iamzinti-legendinio-aktoriaus-atminimo>.

¹⁴⁷Žiūrėti priedą nr. 3.1.

¹⁴⁸Žiūrėti priedą nr. 3.1.1

¹⁴⁹Žiūrėti priedą nr. 3.3.

¹⁵⁰Žiūrėti priedą nr. 3.4

ekologijos ir t.t. Žvelgiant kontekstualiai, galima matyti, kad šiuo naratyvu buvo siekiama įamžinti kultūros veikėjus, kurie prisidėjo prie įvairių akademinių sričių puoselėjimo.

Kitų kultūros atstovų įamžinimo procesas susilaukia kiek mažiau susidomėjimo. Kompozitoriams, muzikos atlikėjams skirtų atminimo lentų Vilniuje per tris Nepriklausomos Lietuvos dešimtmečius pakabintos 23¹⁵¹. Verta paminėti, kad iš visų šių atminimo lentų trys yra užsienio kalbomis: kompozitoriui Stanislovui Moniuškai lenkų kalba (1992 m.), chorvedžiui Ryhorui Šyrmai (1994 m.) baltarusių kalba. Tuo tarpu pasaulinio lygio smuikininkas Jascha Heifetz'as, Lietuvos žydas, įamžinimas ne, kaip būtų galima tikėtis, jidiš, tačiau anglų kalba. Remiantis tyrimo duomenimis, muzikos atlikėjų įamžinimu užsiima įvairios organizacijos, susijusios su šia meno sritimi, tokios kaip: M. K. Čiurlionio namai, Operos ir baleto teatras, Muzikos draugija, Kompozitorių sąjunga ir kt. Dailės atstovai, kuriems priskiriami dailininkai, skulptoriai, dizaineriai, Vilniuje įamžinti 16 atminimo lentų, iš jų 5 pateiktos užsienio kalba¹⁵². Nors šių asmenybių įamžinimu taip pat užsiima atskiros bendruomenės, tik dailininkui A. Romeriui skirta atminimo lenta atsirado savivaldybės iniciatyva. Tokių asmenybių įamžinimas rodo, kad Vilniuje, nors ir mažiau, tačiau koncentruojamasi į įvairias kultūros sritis.

A. Smith'as, nagrinėdamas nacionalinį identitetą, išskyrė, kad kultūros reikšmė – susijusi su istoriniu tęstinumu, kuris padeda palaikyti kolektyvinę atmintį, o kartu ir identitetą¹⁵³. Autoriaus požiūriu, kultūra yra susijusi su etnine tauta, kuri vadovaujasi *sava*is intelektualais, kaip tai yra daroma atminimo lentomis. Nors, kalbant apie kultūrą ir identitetą, daugiausia yra koncentruojamasi į papročius, kalbą, tuo tarpu Vilniuje kultūros raiška atminimo lentomis nėra tokia tiesioginė, reikia žvelgi kontekstualiai. Kaip matoma iš kiekybinių tyrimo duomenų, koncentruojamasi ne tik į rašytojus ir akademikus, tačiau kultūrinė svarba teikiama ir dailės bei muzikos atstovams. Kiekybiškai išskirtų kultūros atstovų įamžinimas nurodo, kad būtent per šias asmenybes Vilniaus miestas siekiamas pozicionuoti kaip kultūrinis centras, kuriame gyveno ir veikė iškilios asmenybės. Toks platus kultūros asmenybių įamžinimas nurodo, kad Vilniaus miesto tapatumas yra bandomas kurti kaip kultūriškai svarbaus centro, sutelkiančio įvairių kultūros sričių asmenis.

3.3.1 Daugiakultūris Vilnius

Vilniaus atminimo lentose galima matyti daugiakalbiškumą, tai jau fragmentiškai buvo pastebėta ankstesniuose skyriuose. Pasakojimas apie tai, kas yra Vilnius, leidžia kalbėti apie daugiakultūriškumą. Memorialinėmis lentomis Vilniuje kuriamas ir globalus, visą Lietuvą apimantis

¹⁵¹Žiūrėti priedą nr. 3.2.

¹⁵²Žiūrėti priedą nr. 3.3.

¹⁵³Anthony D. Smith, „The ethnic basis of national identity“, kn. *National Identity*, (London: Penguin books, 1991) p.25.

naratyvas, ypač siejant su valstybingumu. Tačiau galima įžvelgti ir dar globalesnes idėjas, kurias apima atminimo lentos.

Iš nagrinėjamų 270 atminimo lentų, įkurtų Vilniuje, galima suskaičiuoti 83, kuriose tekstas pateikiamas ne tik lietuvių, tačiau viena arba net keliomis užsienio kalbomis¹⁵⁴. Vilniuje esančių atminimo lentų galima rasti įvairiomis kalbomis: jidiš, rusų, baltarusių, lenkų, ukrainiečių, anglų, latvių, estų, prancūzų, lotynų ar net vengrų bei tiurkų. I. Šutinienė, tyrinédama komunikacinę Vilniaus miesto gyventojų atmintį, pastebi, kad vilniečiai daugiakultūriškumą suvokia ne tik per kraštovaizdį, istoriją, tačiau ir per mieste kūrusių ar gyvenusių asmenų praeities žymas¹⁵⁵. Tokiomis žymomis galima laikyti ir atminimo lentas, kuriose įamžinami įvairūs asmenys.

Kultūrinę įvairovę dažnai lemia lūžiniai istoriniai momentai. Vien per XX a. Vilnius patyrė lenkų, nacių ir dvi sovietų okupacijas, tas lėmė, kad po okupacijų dalis gyventojų pasilikdavo ir asimiliuodavosi. I. Šutinienė, tyrinédama Pietryčių Lietuvos tautinės istorijos raišką, teigė: „*Lokalioms erdvėms būdinga dabarties ir praeities sociokultūrinių ryšių įvairovė, todėl lokali atmintis, ypač tokiose kultūrine, religine, kalbine, istorine įvairove pasižyminčiose vietovėse <...>, dažniausiai yra heterogeniška*“¹⁵⁶. Būtent dėl jau minėtų istorinių priežasčių galima prielaida, kad Vilnius – pilnas įvairių kultūrų, tautų. Tai patvirtina ir tyrimo duomenys, kuriuose fiksuojama atminimo lentų kalbinė įvairovė, kuria įamžinamos kitos tautos, religijos ir kalbos. Todėl prisijungdamas kitų kultūrų siūlomus naratyvus, kuriamas kitoks Vilniaus tapatumas nei kitų Lietuvos miestų.

Labiausiai dominuojanti užsienio kalba, kuria galima rasti atminimo lentų – jidiš. Šia kalba po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo įrengta 23 atminimo lentos¹⁵⁷. Žydų bendruomenė ilgus amžius Lietuvoje, o ir pačiame Vilniuje darniai sugyveno, tai atsispindi ir atminimo lentose. Įamžintas XVIII a. Vilniuje gyvenęs Vilniaus Gaonas, taip pat tarpukariu Vilniuje viešėjusios ar gyvenusios asmenybės: Teodoras Hercelis, Maksas Vainraichas, Mošė Kulbakas ir kiti. Tačiau kiekybiškai jidiš kalba koncentruojamasi į trauminę žydų patirtį – genocidą, vykusį nacių okupacijos metais Vilniuje. Iš jau minėtų 23 atminimo lentų, 10 įamžina genocidą, kita pusė – kultūrinės veiklas, jos atstovus¹⁵⁸. Žydų genocido įamžinimą galima matyti ir geografiniu požiūriu, šios atminimo lentos išsidėsčiusios buvusių getų teritorijose¹⁵⁹. Aktyvus Vilniaus tapatybės dėmens kūrimas per žydišką prizmę yra gana

¹⁵⁴Žiūrėti priedą nr. 4.6

¹⁵⁵Irena Šutinienė, „Sava“ ir „Svetima“ praeitis: Vilniaus atminties kultūros erdvių reprezentacijų reikšmės miesto gyventojų komunikacinėje atmintyje“, kn. *Atminties daugiasklaidumas: miestas, valstybė, regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013), p.400.

¹⁵⁶Irena Šutinienė, „Tautos istorijos pasakojimo raiška daugiakultūroje aplinkoje: Pietryčių Lietuvos lenkų etninės grupės atvejais“, *Sociologija*, 2(37), (2015) p. 88-89.

¹⁵⁷Žiūrėti priedą 4.1 ir priedą 4.6 (šiam priede susistemintos atminimo lentos, kuriose tekstai pateikiami dvejomis užsienio kalbomis)

¹⁵⁸Žiūrėti priedą nr. 4.1 ir priedą nr. 4.6

¹⁵⁹Žiūrėti priedą nr.4.1.1

nesunkiai paaiškinamas: Vilniuje ir dabar aktyviai veikia ši bendruomenė, kurią sudaro 1600 registruotų narių, kurie aktyviai siekia įprasmiti savo praeitį¹⁶⁰. Čia svarbu, kad įamžinimas kyla iš įvairių žydų bendruomenių: Žydų kultūros ir informacijos centro, Žydų bendruomenės, Lietuvos žydų kultūros klubo. Tik maža dalis šių atminimo lentų yra inicijuojamos Vilniaus miesto savivaldybės ar kitų institucijų. Reikia paminėti, kad Lietuvos institucijų įsitraukimą galima matyti prisidedant prie atminimo lentų, kurtų lietuviams, kurie gelbėjo žydus (O. Šimaitės įamžinimas – Vilniaus miesto savivaldybės, Pasaulio teisuolių atminimo lenta – Lietuvos Respublikos Seimo iniciatyva). Vilniuje gyvenusių ir veikusių kitataučių įamžinimas kuria globalaus miesto identitetą.

Lenkų įvykdyta Vilniaus okupacija tęsėsi beveik visą tarpukarį, tas suponuoja, kad šiuo laikotarpiu įvairiomis veiklomis užsiėmė ir lenkai. Remiantis tyrimo duomenimis, suskaičiuojama 14 atminimo lentų, kurių tekstai pateikiami šia kalba¹⁶¹. Iš minimų 14 lentų 4 skirtos XIX a. žymiam poetui A. Mickevičiui. Dar dvi atminimo lentos lenkų kalba skirtos XIX a. asmenybėms: spaustuvininkui Juozapui Zavadskiui, rašytojui ir istorikui Juzefui Ignacui Kraševskiui. Tokiomis atminimo lentomis parodoma, kad Vilnių ir Lenkiją sieja ne tik okupacijos, tačiau ir ankstesni istoriniai kontekstai. Likusios atminimo lentos skirtos XX amžiaus asmenybėms: profesorius Kazimierui Pelčarui, dvi – Nobelio premijos laureatui Česlavui Milošui, rašytojams broliams Juozapui ir Stanislovui Mackevičiams, architektui ir skulptoriui Antanui Vivulskiui, dailininkui Ferdinandui Ruščicui. Atminimo lentų kūrimo iniciatyva įvairesnė – Lenkijos ambasada, Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondas Lietuvoje, Vilniaus universitetas. Tokie tyrimo duomenys rodo, kad lenkų kalba įamžinančiomis atminimo lentomis koncentruojamasi ne tik į okupacinį laikotarpį, tačiau ir į ankstesnes istorines sąsajas.

Kita atminimo lentose dominuojanti kalba – baltarusių, šių lentelių suskaičiuojama 13¹⁶². Šia kalba atminimo lentų kūrimo procesas prasidėjo dar 1990 m. įamžinant XVI a. spaustuvininką Prancišką Skoriną ir XIX a. sukilimo vadą Kostą Kalinauską. Tiesa, kitos atminimo lentos įamžina jau XX a. asmenybes. Tiek politinius baltarusių veikėjus, tokius kaip Bronislavą Taraškevičių, Maksimą Hareckį, tiek kultūros veikėjus: chorvedį Ryhorą Šyrną, poetę Natalją Arsenjevą, Janką Kupalą, Jakubą Kolasą, choro dirigentą Leonidą Murašką, kunigą ir poetą Kazimir'ą Svajak'ą. Įamžinant šias, kaip ir kitų tautų asmenybes, pabrėžiama jų tautinė, t.y. baltarusiška, o neretai įvardijama gudišką kilmę ir praleistus gyvenimo metus konkrečioje Vilniaus vietoje, dažniausiai formuluojant: „Čia gyveno gūdų rašytojas/poetas/chrovedys/tautosakininkas<...>“. Tyrimo duomenys nurodo, kad iniciatyva įkurti šias atminimo vietas kyla iš įvairių baltarusių draugijų ir

¹⁶⁰Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, Vilniaus žydų bendruomenė, 2014 m. liepos 15 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 6 d.), <https://www.lzb.lt/2014/06/15/regionines-bendruomenes/>.

¹⁶¹Žiūrėti priedą 4.2.

¹⁶²Žiūrėti priedą 4.3.

institucijų: Gudų kultūros draugijos, Baltarusijos kultūros ministerijos, Baltarusijos ambasados Vilniuje. Tik viena, B. Taraškevičiui skirta atminimo lenta, inicijuota Viliaus miesto savivaldybės.

Rusų kalba galima rasti 11 atminimo lentų¹⁶³ (7 tik rusų, 4 rusų ir anglų kalbomis). Pirmiausia tai galima sieti su idėja, kad dalis atminimo lentų Lietuvoje liko dar po okupacijos, po to, kai buvo sugriauta Sovietų Sąjunga (pavyzdžiui, pašalinus „LTSR“ ar „TSRS“ raidės). Tačiau į tyrimą buvo įtrauktos vos 3 atminimo lentos, kurios buvo įkurtos sovietmečiu (tekstai buvo pateikti lietuvių ir rusų kalbomis), o nepriklausomybės laikotarpiu atnaujintos. Literatūros klasiškai Julijai Žymantienei-Žemaitėi pirmą kartą pakabinta atminimo lenta 1968 m., 2011 m. atnaujinta, nepakeičiant teksto. 1961 m. rusų, lietuvių ir ukrainiečių kalbomis buvo pakabinta lenta Tarasui Ševčenkai, o 1997 m. pakeista ir įamžinta tik lietuvių ir ukrainiečių kalbomis. Gana analogiškai pasielgta ir su atminimo lenta A. Mickevičiui (Aušros Vartų g. 7a.). Rusų kalba pateiktas tekstas buvo pakeistas į lenkų 1992 m.¹⁶⁴. Savivaldybės sprendimas nepašalinti šių lentų, o pašalinti tik kai kuriuos motyvus arba net jų nešalinti, nurodo, kad šios atminimo lentos dalyvauja tapatybės kūrime/palaikyme. Piliečių bei bendruomenių nepasitenkinimas dėl šių lentų nekyla galimai todėl, kad, nors ir sovietmečiu pakabintos, tačiau įamžina svarbius Vilniui bei visai Lietuvai asmenis, jų likimas paliekamas pasyviai užmarščiai.

Paminėtina, kad atminimo lentų rusų kalba kūrimo procesas prasidėjo tik 2003 m., įamžinant skulptorių Marką Antokolskį. Nors dažniausiai atminimo lentas rusų kalba inicijuoja įvairios su Rusija susijusios organizacijos, tačiau galima matyti ir Vilniaus miesto savivaldybės įsitraukimą. Savivaldybė inicijavo rašytojo Fiodoro Dostovjeskio įamžinimą. Tiesa, jį siejant su labai epizodišku asmenybės santykiu su miestu: „*Čia buvusiamie viešbutyje 1867 metais buvo apsistojęs didysis rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis (1821–1881)*“. Tikėtina, kad Vilnius taip siekiamas įamžinti kaip globalaus pasaulio dalis.

Tuo tarpu kitų asmenybių, tokių, kaip minėto M. Antokolskio, Lietuvos stačiatikių arkivyskupo Tichono (Belavino) ar ministro, reformatoriaus Piotro Arkadijevičiaus Stolypino įamžinimai siejami su ilgesniais gyvenimo Vilniuje periodais bei veikla, susijusia su miestu, pavyzdžiui: „*Šiame name 1876–1892 m. gyveno ministras reformatorius Piotras Arkadijevičius Stolypinas*“. Nors be gana solidaus kai kurių asmenybių įamžinimo rusų kalba galima rasti ir lietuvių tautos traumines patirtis, susijusias su Sovietų Sąjunga, įamžinančių atminimo lentų, inicijuotų LGGRTC: jau minėtas buvusių KGB rūmų ir tragiškai gyvenimą baigusiam P. Vizbarui-Vapsvai skirtos atminimo lentos. Trauminę patirtį įamžinanti atminimo lenta yra ir geležinkelio stotyje rusų, anglų bei lietuvių kalbomis skelbianti, kad: „*1940-1941 ir 1944-1953 metais iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sovietų Sąjungos*

¹⁶³Žiūrėti priedą nr. 4.4 ir priedą nr. 4.6

¹⁶⁴Modesta Tamkutė, Nijolė Sisaitė, „Adomas Mickevičius (Adam Mickiewicz)“, vilnijosvartai.lt, 2010 m. (žiūrėta 2022 m. spalio 3 d.), <https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/>.

gilumą masiškai buvo tremiami Lietuvos gyventojai“. Nors galima matyti, kad atminimo lentomis siekiama įamžinti lietuvių-rusų kultūros asmenis, tačiau netolygumo rusų kalba plėtojamam pasakojimui suteikia trauminių patirčių įamžinimas.

Likusios atminimo lentos pasižymi kalbų įvairove: ukrainiečių, prancūzų, austrų, estų, latvių, islandų, tiurkų, vengrų, anglų kalbomis¹⁶⁵. Šių atminimo lentų iniciatoriai: dažniausiai užsienio ambasados, tautinės bendruomenės, pavieniai asmenys, kurios įamžina jų tautai ar valstybei svarbius asmenybes ar įvykius. Pavyzdžiui, etmono Konstantino Ostrogiškio įamžinimas buvo inicijuota vieno ir Ukrainos visuomenės veikėjo; tapytojo Romualdo Kuncos įamžinimu prancūzų kalba rūpinosi asmenybės dukra; Latvijos Respublikos ambasada inicijavo savo tautiečių: poeto Rainio bei generolų Peterio Radzinio, Janio Baluodžio ir Krišjanis Berkis įamžinimu Vilniuje. Tiesa, atminimo lentą anglų kalba „*Vilnius - Europos kultūros sostinė 2009*“ inicijavo Vilniaus miesto savivaldybė.

E. W. Said'as teigia, kad tapatumas yra kuriamas per sugyvenimą vienoje erdvėje ir suvokimą, kas esame *mes*. Daugiakultūrio Vilniaus tapatybiniame dėmenyje svarbu suprasti, nors geografiškai gali pasirodyti, kad kitataučių įamžinimas sudėtingai siejasi su *savu* identitetu, tačiau čia atsiranda svarbus išnykimas *mes* ir *jie* skirties. Mieste gyvenę kitataučiai panaikina šią skirtį ir įsilieja į bendrą Vilniaus tapatumo kūrimo perspektyvą ir tampa *savu* tapatybiniu naratyvu. Svarbu paminėti, kad tai, kas nėra nacionalinis *mes/aš* identitetas, šiuo atveju tampa lokaliu Vilniaus miesto identiteto išskirtinumu, Vilniaus identitetas, papildytas daugiakultūriškumo pasakojimu, įgyja ypatingumo.

¹⁶⁵Žiūrėti priedą nr. 4.5

Išvados

Šiame darbe buvo atlikta 270 atminimo lentos analizė, kuria buvo tiriami pagrindiniai Vilniaus miesto tapatybiniai naratyvai atminimo lentomis – tai vedė prie bendro miesto tapatumo. Siekiant identifikuoti tapatybę, buvo remtasi teoretikų idėja, kad tapatumas yra iš dalių susidedantis socialinis konstruktas, kuris pasireiškia skirtingomis *mes/jie*. Tuo tarpu atminimo lentos kaip kolektyvinės atminties atspindys, darbe suvokiamos per bendruomenių įsitraukimą į šių atminties vietų kūrimą. Remiantis kiekybiškai pagrindinėmis atminimo lentose esančiomis sąvokomis, atminimo lentos buvo suskirstytos į pagrindinius tapatybinius naratyvus. Pritaikant šią metodologiją buvo atlikta analizė, kuri padėjo pasiekti tyrimo tikslą, išskirti pagrindiniai tyrimo rezultatai:

1. Tyrimas parodė, kad Vilniaus miesto tapatumas atminimo lentomis kuriamas per tapatybinius naratyvus, pasakojimus, kurie kartais persipina, todėl jis nėra stabilus ir yra priklausomas nuo galios santykių, istorinio bei politinio konteksto. Vilniaus miesto tapatumas atminimo lentomis jau nepriklausomos Lietuvos Respublikos laikotarpiu kuriamas per tris pagrindinius tapatybinius naratyvus (kurie plėtojami dar keliais dėmenimis): 1) **Nuo kovotojų ir gynėjų iki aukų** (ši tapatybinį naratyvą sieja *Sausio 13-osios gynėjų, partizaninio judėjimo, kovotojų ir aukų* dėmenys, kuriuose išryškėja *mes/jie mes–gynėjai, jie–priešai* skirtis); 2) **Lietuvos Valstybingumo ženklų** (šio naratyvo kūrimas grindžiamas Vilniaus kaip politinio centro statusu ir dalinamas į du laikotarpius: tarpukario (1918–1940 m.) ir atkurtos nepriklausomos Lietuvos laikotarpį (1990–dabar); 3) **Kultūrinio Vilniaus tapatybinis naratyvas** (naratyve įamžinami įvairūs Vilniui ir Lietuvai svarbūs kultūros atstovai, taip kuriant kultūrinio centro įvaizdį. Ši tapatybinį naratyvą papildė *daugiakultūrio Vilniaus* dėmuo, kuriame išryškėja santykis su skirtingomis tautomis, kultūromis, taip miestas įgauna globalaus ir heterokultūrinio miesto tapatybinę dalį).
2. Nors galima rasti atminimo lentų, skirtų (Lietuvos mastu) garsioms ir svarbioms istorinėms asmenybėms, visgi kiekybiškai žvelgiant, atminimo lentomis Vilniuje daugiau siekiama įamžinti mažiau žinomas, gana nišines asmenybes, jas siejant su svarbiausiomis jų veiklos sritimis. Atminimo lentos įkuriamos vietose, su kuriomis asmenybė ar įvykis turėjo vienokį ar kitokį ryšį, pavyzdžiui, *gyveno, mokėsi, kūrė* ir t.t. Kaip rodo tyrimas, daugiausia atminimo lentų skirtų įvykiams ir asmenybėms yra centrinėje Vilniaus dalyje (senamiestyje).
3. Kovotojų ir aukų tapatybinis naratyvas labiausiai plėtotas pirmuoju atkurtos nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu, daugiausia susitelkiant į *gynėjus ir kovotojus už laisvę*, tuo tarpu *aukų* tapatybinis naratyvo dėmuo kuriamas ir palaikomas iki šių dienų. Tačiau kitų atminimo lentomis kuriamų tapatybinių naratyvų chronologinio nuoseklumo nepastebėta. Asmenybių ar įvykių įamžinimas dažniausiai siejamas su įvairiomis progomis, kaip minėjimai, sukaktys,

gimimo ir mirimo metinės, todėl ryškesnių atminimo lentų kūrimo procesą laikmečiais išskirti negalima.

4. Remiantis tyrimu galima teigti, kad atminimo lentos yra kolektyvinės atminties materialus atspindys, nes į kūrimo procesą įsitraukia daug skirtingų bendruomenių. Šios bendruomenės kuria joms svarbius ir kartais skirtingus naratyvus. Jiems jungiantis kuriasi ne visai vientisas, tačiau bendras miesto tapatumas. Tuo tarpu Vilniaus miesto savivaldybės ar kitų Lietuvos valstybinių institucijų įsitraukimas dažniausiai, kaip parodė tyrimas, yra tik fragmentiškas ir daugiau koncentruojasi į nacionalinio tapatumo palaikymą.
5. Nors ne visuose minėtuose tapatybiniuose naratyvuose jaučiama aiški skirtis *mes/jie*, tačiau dažniausiai ji pasireiškia priešų ir aukos santykiu. Šis santykis nors ir ne visada tiesiogiai, tačiau neretai siejamas su XX a. patirtomis okupacijomis, o kartu ir represijomis, kai *mes* suvokiami kaip *aukos*, o *jie* kaip *priešai* ir *agresoriai*. *Mes* perspektyva, taip pat atsiskleidžia per siekius parodyti kas ir kaip kūrė valstybę, tiek politiniame, tiek kultūriniame lygmenyje.
6. Tyrimas atskleidė, kad Vilniaus tapatumas atminimo lentomis kuriamas gana chaotiškai. Chaotiškumą kelia iniciatorių gausa ir fragmentiškas institucijų įsitraukimas. Tačiau būtent skirtingų bendruomenių įsitraukimas atliepia įvairių Vilniuje gyvenančių bendruomenių savęs suvokimą ir įprasminimą, kuriant bendrą miesto tapatumą. Nors įsitraukia skirtingos bendruomenės, visgi, kaip parodė atskiri atvejai, Vilniaus miesto savivaldybė turi galią (ne)leisti kurti atminimo lentų, remiantis jų apibrėžta tvarka. Tiek bendruomenių, tiek savivaldybės įsitraukimas glaudžiai susijęs su tuo, kad tapatumas nėra organiškasis ir yra konstruojamas.
7. Vilniaus miesto tapatumas atminimo lentomis kuriamas per tapatybinius naratyvus, nors ir be bendros strategijos, tačiau kuria ne tik nacionalinį tapatumą papildantį, tačiau ir išskirtinį tapatumą kitų miestų kontekste. *Kovotojų ir aukų* naratyvas bent iš dalies sutampa su nacionaliniu identitetu, tuo tarpu *Valstybingumo ženklų* tapatybinis naratyvas stipriai siejasi su nacionaliniu identitetu. *Kultūrinio Vilniaus* tapatybinis naratyvas išsiskiria iš kitų tuo, kad plačiai įamžina mažiau visuomenėje žinomas, nišines asmenybes ir suteikia Vilniaus miestui išskirtinumą, kuriant daugiakultūrinio centro tapatumą.

Literatūros sąrašas:

1. Anderson, Benedict. *Įsivaizduojamos bendruomenės: Apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą*, (Vilnius: Baltos lankos, 1999).
2. Antanavičiūtė, Rasa, Mikalajūnė Eglė. *Vilniaus paminklai. Kaitos istorija*, (Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2012).
3. Antanavičiūtė, Rasa. *Menas ir politika Vilniaus viešosiose erdvėse*, (Vilnius: Lapas, 2019).
4. Assmann Aleida. *Užmaršties formos*, (Vilnius: Kultūros barai, 2021).
5. Assmann Jan. „Communicative and Cultural Memory“, kn. *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook*, sud. Astrid Erll, Ansgar Nünning, (Berlin, New York 2008, p. 109-118), https://archiv.ub.uni-heidelberg.de/propylaeumdok/1774/1/Assmann_Communicative_and_cultural_memory_2008.pdf.
6. Assmann, Aleida. „Canon and archive“, kn. *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook*, sud. Astrid Erll, Ansgar Nünning, (Berlin, New York, 2008), p. 109-118, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/reader.action?docID=364668>.
7. Assmann, Jan, John Czaplicka, „Collective Memory and Cultural Identity“, *New German Critique* No. 65, Spring - Summer, (1995), p. 125-132 https://www.jstor.org/stable/488538?seq=3#metadata_info_tab_contents.
8. Bellentani, Federico, Panico Mario. „The meanings of monuments and memorials: Toward a semiotic approach“, *Punctum. International Journal of Semiotics* 2 (1), (2016), p. 28–46.
9. Buivydas, Rimantas. „Viešųjų erdvių transformacija Lietuvos miestuose“, *Logos*, nr: 66, (2011), p.132-140, (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d.), http://litlogos.eu/L66/Logos66_132_141_Buivydas.pdf.
10. Confino, Alon. „The Nation as a Local Metaphor: Heimat, National Memory and the German Empire, 1871-1918“, *History and Memory*, Vol. 5, No. 1, (1993) p. 42-86 <https://www.jstor.org/stable/pdf/25618642.pdf>.
11. Čaplinskas Rimvydas Antanas. *Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės*, (Vilnius: Chatibdė, 2011).
12. Čepaitienė, Rasa. „Kultūrinės atminties sovietizacija: Vilniaus ir Minsko atvejai“, kn. *Atminties daugiasluoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2013), p. 267-319.
13. Čepaitienė, Rasa. „Nacionalinis pasakojimas versus lokalis istorijos: kultūrinės atminties raiška Lietuvos provincijoje“, kn. *Atminties daugiasluoksniškumas: miestas, valstybė*,

- regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013), p. 229–264.
14. Čepaitienė, Rasa. „Sovietmečio atmintis – tarp atmetimo ir nostalgijos“, *Lituanistica* T. 53 Nr. 4(72) (2007), p. 36-50.
 15. Dementavičius, Justinas. „Atsiminti negalima užmiršti: paminklų politiškumo klausimu“, kn. *Istorijos subjektas kaip istorijos politikos problema*, sud. Radžvilas Vytautas, (Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011).
 16. Dementavičius, Justinas. „Lituania Restituta: paminklo supolitinimo ir nupolitinimo aspektai posovietinėje Lietuvoje“, kn. *Istorija kaip politinio mąstymo veiksnys*, sud. Lopata R., et al., (Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2012), p. 350–380.
 17. Drėmaitė, Marija, Rasa Antanavičiūtė. *Neįgyvendintas Vilnius*, (Vilnius: Lapas, 2021).
 18. Eidson, John. John Eidson, „Which Past for Whom? Local Memory in a German Community during the Era of Nation Building“, *Ethos*, Vol. 28, No. 4, (2000), p. 575-907, (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 15 d.) <https://www.jstor.org/stable/640617>.
 19. Elo Satu, et al. „Qualitative content analysis is one of the several qualitative methods currently available for analyzing data and interpreting its meaning (Schreier), SAGE OpenVolume 4, Issue 1, 2014 m., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2158244014522633>.
 20. Elo Satu, Helvi Kyngäs, „The qualitative content analysis process“, 2008 m. kovo 18, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2648.2007.04569>.
 21. Erőss, Ágnes, „Living memorial and frozen monuments: the role of social practice in memorial sites“, *Urban Development Issues*, vol. 55, (2017), p. 19–32, in: http://real.mtak.hu/86853/1/UDI_vol55_02_Eross.pdf.
 22. Halbwachs, Maurice. *On Collective Memory*, (Chicago: The University of Chicago Press, 1992).
 23. Homi K. Bhabha, „DissemiNation: time, narrative, and the margins of the modern nation“, kn. *Nation and Narration*, sud. Homi K. Bhabha, p. 291-323, (New York: Routledge, 1990).
 24. Young, E. James. „The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning“, kn. *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, sud. James E. Young, (New Haven, London: Yale University Press, 1989), p.63.
 25. Llamas, Filardo. „To Live in the Heart (and Mind) of Others. The Construction of Memory in Northern Irish Commemorative Plaques“, *Critical Approaches to Discourse Analysis across Disciplines*, Vol. 5 (2), (2012), p. 152–170, (žiūrėta 2022 m. spalio 23 d.),

https://www.lancaster.ac.uk/fass/journals/cadaad/wp-content/uploads/2015/01/Volume-5_Filardo-Llamas.pdf;

26. Mačiulis, Dangiras. „Kolektyvinė atmintis ir miesto įvaizdis: Šiaulių atvejis“, *Acta humanitarica universitatis Saulensis* 9 (2009), p. 218–234.
27. Nikžentaitis, Alvydas sud. *Atminties daugiashuoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013).
28. Nora, Pierre. „Between Memory and History: Les Lieux de Mémoire, Representations“, Spring, 1989, No. 26, Special Issue: Memory and CounterMemory (Spring, 1989), <https://www.jstor.org/stable/pdf/2928520.pdf>.
29. Novickas, Audrius. „Naujausi paminklų pavidalai Vilniaus miesto centrinės dalies aikštėse“, *Urbanistika ir architektūra*, nr: 33(3) (2009), p. 145–157, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/13921630.2009.33.145-157>.
30. Ochman, Ewa. „Municipalities and the Search for the Local Past. Fragmented Memory of the Red Army in Upper Silesia“, *East European Politics and Societies* 23(03), (2009), p. 399–420.
31. Rimaitė, Viktorija. „Political Monuments in Lithuania: Artistic Aesthetics and National Identity“, *Punctum International Journal of Semiotics*, 5(2), (2019), p. 72-90.
32. Rimaitė-Beržiūnienė, Viktorija. „Paminklai Lietuvoje: valstybės tapatybės konstravimas“. (Daktaro disertacija, Vilniaus universitetas, 2022) Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas.
33. Roberts Les, Sara Cohen. „Unauthorising popular music heritage: outline of a critical framework“, *International Journal of Heritage Studies*, Vol. 20, No. 3, (2014) p. 241–261, (žiūrėta 2022 m. spalio 23d.), <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13527258.2012.750619?needAccess=true>
34. Said W. Edward, *Orientalizmas*. (Vilnius: Apostrofa, 2006),
35. Smith D. Anthony. „The ethnic basis of national identity“, kn. *National Identity*, (London: Penguin books, 1991) p.25
36. Statulevičiūtė-Kaučikienė, Rūta. „Už kokią Lietuvą kovojame, kai kovojame dėl memorialo kovotojams už Lietuvos laisvę?“, *Politologija*, 106(2), (2022), p. 53-88, <https://www.zurnalai.vu.lt/politologija/article/view/25030/28263>.
37. Šutinienė, Irena. „Sava“ ir „Svetima“ praeitis: Vilniaus atminties kultūros erdvių reprezentacijų reikšmės miesto gyventojų komunikacinėje atmintyje“, kn. *Atminties daugiashuoksniškumas: miestas, valstybė, regionas*, sud. Alvydas Nikžentaitis (Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2013), p. 397-431.

38. Šutinienė, Irena. „Tautos istorijos pasakojimo raiška daugiakultūroje aplinkoje: Pietryčių Lietuvos lenkų etninės grupės atvejis“, *Sociologija*, 2(37), (2015)
39. Švedas, Aurimas. *Istoriko teritorija*, (Vilnius: Aukso žuvis, 2020 m.).
40. Tiukšienė Zita, Nijolė Sisaitė (sud.). *Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai*, (Vilnius Versus aureus, 2015).
41. Trilupaitytė, Skaidra. „Medijų kultūra ar atminties transformacijos? Žaliojo tilto atvejis ir kiti paminklai“, kn. *Nacionalinis tapatumas medijų kultūroje*, sud. Gaižutytė-Filipaviečienė Žilvinė, Rubavičius Vytautas, (Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2011), p. 84-104.
42. Vitkus, Zigmas. Atminties miškas. *Paneriai istorijoje kultūroje ir politikoje*, (Vilnius: Lapas, 2022).
43. Žilinskaitė, Viktorija. „Lithuanian code: Captures of history in Vilnius cityscapes“, *Information & Media*, nr: 45 (2008), p. 90-96.

Internetiniai šaltiniai:

1. 15min. „G. Nausėda sukritikavo R.Šimašių, pripažino sunkumus formuojant Vyriausybę, bet ne savo komandą, 15min.lt“, atnaujinta 2019 m. rugpjūčio 13 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 29), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/g-nauseda-apie-atminimo-lentos-j-noreikai-nuemima-nesielgiau-kaip-r-simasius-56-1187938?copied>.
2. 15min.lt. „Antradienį Vilniuje bus nuimta atminimo lentelė poetei Valerijai Valsiūnienei, Rašytojų sąjungos pozicijos klausta nebuvo“, 15min.lt 2019 m. rugpjūčio 6 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 29), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/antradieni-vilniuje-bus-nuimta-atminimo-lentele-poetei-valerijai-valsiunienei-56-1184160>.
3. 15min.lt. „Vilniuje įamžinta pirmoji Vyriausybė – ant namo Gedimino prospekte atidengta atminimo lenta“, 15min.lt, 2018 m. lapkričio 9 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 29 d.), https://www.15min.lt/galerija/vilniuje-iamzinta-pirmoji-vyriausybe-ant-namo-gedimino-prospekte-atidengta-atminimo-lenta-164442#_
4. Alkas. „Birželio sukilimo minėjime – reikalavimas R. Šimašiui dėl K. Škirpos atminimo lentos (nuotraukos)“, Alkas.lt, 2021 m. birželio 25 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 29), <https://alkas.lt/2021/06/25/birzelio-sukilimo-minejime-reikalavimas-r-simasiui-del-k-skirpos-atminimo-lentos-nuotraukos/>.
5. Andrijauskas, Donatas. „Pristatyta Vilniaus atminties kultūros puoselėjimo programa“, madevilnius, 2017 m. kovo 8 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 2), <https://madeinvilnius.lt/naujienos/lietuvas-naujienos/pristatyta-vilniaus-atminties-kulturos-puoselejimo-programa/>

6. BNS. „Vilniuje atidengiama atminimo lenta signatarui, filosofui Ozolui“, Delfi.lt, 2019 m. spalio 23 d., . (žiūrėta 2023 m. sausio 3 d.)<https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331>
7. Davoliūtė, Violeta. „V. Davoliūtė. Heroes, Villains and Matters of State: The Partisan and Popular Memory in Lithuania Today“, TSPMI, (žiūrėta 2022 m. spalio 29), <https://www.tspmi.vu.lt/komentarai/v-davoliute-heroes-villains-matters-state-partisan-popular-memory-lithuania-today/>.
8. Delfi, „G. Nausėda: „Istorinė atmintis neturėtų būti vieno kurio nors miesto ar savivaldybės sprendimas klausimas“, 2019 m. liepos 30 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 9 d.), 15min.lt, <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/prezidentas-g-nauseda-kviecia-diskutuoti-apie-nacionaline-atminties-politika-56-1181502>.
9. Delfi. „Vilniaus Senamiesčio grindiniuose holokausto aukas įamžino „Atminimo akmenys“, 2016 m. rugpjūčio 30 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 29), <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniaus-senamiescio-grindiniuose-holokausto-aukas-iamzino-atminimo-akmenys.d?id=72164524>.
10. ELIP. „Vincas Mykolaitis-Putinas, Lietuvai ir pasauliui“, (žiūrėta 2022 m. lapkričio 2), https://lietuvai.lt/w/images/3/31/Kreve_Putinas_Sruoga_plaque.JPG.
11. Genocid. „Vilniaus miestas“, atnaujinta: 2016 vasario 3 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 2d.) http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm.
12. Indrišionis, Darius. „Jie neverti atminimo lentų, jie verti daugiau“, 2019 m. liepos 31 d., bernardinai.lt, (žiūrėta 2022 m. spalio 2d.) <https://www.bernardinai.lt/2019-07-31-jie-neverti-atminimo-lentos-jie-verti-daugiau/#.XUFBR1bkdyV.facebook>.
13. Jačauskas, Ignas, Jonas Kisieliūs. „Nauja atminimo lenta Generolui Vėtrai: leidimo negavo“, bet lenta liks?, 2019 rugsėjo 6, (žiūrėta 2022 m. spalio 8d.),<https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/nauja-atminimo-lenta-generolui-vetrai-leidimo-negavo-bet-lenta-liko-929271>
14. Jačauskas, Ignas. „Daug diskusijų sukėlusio klausimo atomazga: ant Mokslų akademijos nebeliko Generolo Vėtros atminimo lentos“, 2019 m. liepos 27 d. (žiūrėta 2022 m. spalio 12d.), <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/daug-diskusiju-sukelusio-klausimo-atomazga-ant-mokslu-akademijos-nebeliko-generolo-vetros-atminimo-lentos.d?id=81838257>.
15. Jakubauskas, Ramūnas. „R. Šimašius nesirengia nukabinti naujos lentos J. Noreikai“, MadeinVilnius.lt, 2019 m. rugsėjo 6 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 2 d.), <https://madeinvilnius.lt/naujienos/miestas/r-simasius-nesirengia-nukabinti-naujos-lentos-j-noreikai/>.

16. Jakučionis, Saulius. „Ant bibliotekos sienos vėl pakabinta S. Tomo sudaužyta J. Noreikos atminimo lenta“, Kaunodiena.lt, 2019 m. balandžio 18 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 22 d.) <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/ant-bibliotekos-sienos-grazinama-s-tomo-sudauzta-j-noreikos-atminimo-lenta-910419>.
17. Jankauskas, Zigfridas, „02 20. Istorinius metus prisimenant“, Lietuvos aidas, (žiūrėta 2022 m. lapkričio 26 d.) <https://www.aidas.lt/lt/istorija/article/14172-02-20-istorinius-metus-prisimenant>.
18. Kajėnas Gediminas, Istorikas Zigmas Vitkus: „Geras paminklas ir memorialas yra tas, kuris netrukdo vaizduotei“, 15min.lt, 2022 spalio 9 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 2 d.) <https://www.15min.lt/kultura/naujiena/asmenybe/istorikas-zigmas-vitkus-geras-paminklas-ir-memorialas-yra-tas-kuris-netrukdo-vaizduotei-285-1942464?copied/>.
19. Kauno diena. „Gedimino pilies bokšte nukabinta atminimo lenta K. Škirpai?, Kaunodiena.lt, 2019 m. rugsėjo 9 d., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 6 d.) <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/gedimino-pilies-bokste-nukabinta-atminimo-lenta-k-skirpai-929648?komentarai?full>.
20. Kauno diena. „Visuomenininkai paragino nukabinti paminklinę lentą karininkui J. Noreikai“, Kaunodiena.lt, 2015 m. spalio 29 d., (žiūrėta 2022 m. sausio 2 d.), <https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/visuomenininkai-paragino-nukabinti-paminkline-lenta-karininkui-j-noreikai-717418>
21. Kazimieraitis. „Paminklinė lenta Pamėnkalnio gatvėje“, in: kazimieraitis.lt, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 26 d.) <http://www.kazimieraitis.lt/lankytinos-vietos/>.
22. Kiminaitė, Daiva. „Jonas Basanavičius“, Vilnijosvartai.lt, 2009 m., (žiūrėta 2022 m. lapkričio 26 d.), <https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-basanavicius/>.
23. Klumbys, Valdemaras. „Istorija ir (kontr)propaganda. Ką daryti su Genocido centru?“ lrt.lt, 2021 m. kovo 11 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 11 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1362881/valdemaras-klumbys-istorija-ir-kontr-propaganda-ka-daryti-sugenocido-centru>.
24. Klusas, Mindaugas. „Juozapaitis pritaria Tapino siūlymui demontuoti sovietų armiją šlovinančius paminklus: jie kelia pavojų mūsų valstybei“, LRT, 2022 m. balandžio 5 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 11 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1663673/juozapaitis-pritaria-tapino-siulymui-demontuoti-sovietu-armija-slovinancius-paminklus-jie-kelia-pavoju-musu-valstybei>.
25. Klusas, Mindaugas. „Regimanto Adomaičio kaimynams savivaldybė neleido įamžinti legendinio aktorius atminimo“, LRT, 2022 rugsėjo 28, (žiūrėta 2022 gruodžio 1 d.),

- <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1788641/regimanto-adomaicio-kaimynams-savivaldybe-neleido-iamzinti-legendinio-aktoriaus-atminimo>
26. Korsakovaitė Urtė. „Verda diskusijos dėl kontroversiškojo Generolo Vėtros atminimo lentos“, lrt.lt, 2018 m. rugsėjo 22 d., (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 5 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/227743/verda-diskusijos-del-kontrovarsiskojo-generolo-vetros-atminimo-lentos>
 27. Lietuvos BMA. „Gyvybės ir mirties keliu: pagarbos bėgimas 2023“, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 18 d.) <https://www.lbma.lt/registracija/sausio13/trasa/>.
 28. Lietuvos Respublikos Seimas. „Alvydas Kanapinskas“, Lietuvos Respublikos Seimas, žiūrėta 2022 m spalio 3 d., https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37318&p_k=1.
 29. Lietuvos Respublikos Seimas. „Alvydas Matulka (1955-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37322&p_k=1.
 30. Lietuvos Respublikos seimas. „Profesorius Kazimieras Antanavičius: „Kai reikalai blogi – tiktai nepasiduok“, Lietuvos Respublikos seimas, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 27 d.), https://www3.lrs.lt/docs3/kad5/w5_istorija.show5-p_r=3726&p_d=72085&p_k=1.html.
 31. Lietuvos Respublikos Seimas. „Rimantas Juknevičius (1966–1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37317&p_k=1.
 32. Lietuvos Respublikos Seimas. „Titas Masiulis (1962-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37321&p_k=1.
 33. Lietuvos Respublikos Seimas. „Vytautas Koncevičius (1941-1991)“, Lietuvos Respublikos Seimas, (žiūrėta 2022 m spalio 3 d.), https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37326&p_k=1.
 34. Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė. „Vilniaus žydų bendruomenė“, 2014 m. liepos 15 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 6 d.), <https://www.lzb.lt/2014/06/15/regionines-bendruomenes/>.
 35. LRT. „Nauja atminimo lenta Vilniuje – pagerbta visuomenės veikėja ir pasaulio tautų teisuolė Ladigienė“, 2021 m. liepos 7 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 13 d.), <https://www.lrytas.lt/kultura/meno-pulsas/2020/07/03/news/vilniuje-atidengta-atminimo-lenta-rasytojui-petrui-dirgelai-15495064>.
 36. LRT. „Vilniuje nukabinta atminimo lenta sovietų užverbuotai poetei Valerijai Valsiūnienei“, 2019 rugpjūčio 6 d., (žiūrėta 2022 m spalio 13 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1085491/stebekite-tiesiogiai-vilniuje-nukabinama-atminimo-lenta-poetei-valerijai-valsiunienei>.
 37. Miškinis, Vytenis. „Generolo Vėtros atminimo lentą suniokojęs S.Tomas sulaikytas, prokuratūra pradėjo tyrimą“, 15min., atnaujinta 2019 m. balandžio 8 d., (žiūrėta 2022 m spalio 23 d.), <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nusikaltimaiirnelaimes/i-ep-kandidatuojantis-stanislovas-tomas-kuju-sudauze-atminimo-lenta-generolui-vetrai-59-1127326>.

38. Pankūnas, Gytis. „Dėl paminklo Smetonai – dvi stovyklos: perversmininko grieko nenusiplovęs autokratas ar patriotišką kartą užauginęs prezidentas?", lrt.lt, 2023 m. sausio 3 d., (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.) <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1853714/del-paminklo-smetonai-dvi-stovyklos-perversmininko-grieko-nenusiploves-autokratas-ar-patriotiska-karta-uzaugines-prezidentas>
39. Politico. „Plaque by plaque, Lithuania confronts its wartime past“, Politico, 2019 m. rugpjūčio 12 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 3), <https://www.politico.eu/article/wwii-lithuania-history-soviet-occupation-confrontation-wartime-past/>.
40. Stanford Encyclopedia of Philosophy, Locke on Personal Identity, 2019 d. vasario 11, (žiūrėta 2022 m. lapkričio 20 d.), <https://plato.stanford.edu/entries/locke-personal-identity/>
41. Tamkutė, Modesta, Nijolė Sisaitė. „Adomas Mickevičius (Adam Mickiewicz)“, vilnijosvartai.lt, 2010, (žiūrėta 2022 m. spalio 3 d.), <https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/>.
42. Trakų žemė. „Vilniuje pagerbtas Hadži Serajos Chano Šapšalo atminimas“, Trakųžemė.lt, 2020 m. lapkričio 13 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 13d.), <http://www.traku-zeme.lt/vilniuje-pagerbtas-hadzi-serajos-chano-sapsalo-atminimas/>,
43. Turizmo gidas. „Laisvės kelias“, (žiūrėta 2022 m. spalio 1 d.), <https://turizmogidas.lt/lt/lankytinios-vietos/vilniaus-rajono-savivaldybe/laisves-kelias-1024>.
44. Valinskienė, Aida. „Atminties vietos XXI a. neturi likti savivalei“, Diena.lt, 2019 m. rugsėjo 21 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 3 d.) <https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/atminties-vietos-xxi-neturi-likti-savivalei-931109>.
45. Vilniaus miesto savivaldybės dokumentų paieška, (žiūrėta 2022 m. gruodžio 1 d.), <https://akta.vilnius.lt/>.
46. Vilnius. „Pritarimas atminimo (informacinių) lentų, įamžinimo ženklų įrengimo projektams“, Vilnius.lt, atnaujinta 2022 m. gegužės 6 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 4d.), [https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-\(informaciniu\)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt](https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-(informaciniu)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt)
47. Vilnius. „Sostinėje nebeliks atminimo lentos sovietų užverbuotai poetei V. Valsiūniene, Vilnius“, Vilnius, 2019 d. rugpjūčio 5 d., (žiūrėta 2022 m. gruodžio 5 d.), [https://vilnius.lt/lt/2019/08/05/sostineje-nebeliks-atminimo-lentos-sovietu-uzverbuotai-poetei-v-valsiuniene/..](https://vilnius.lt/lt/2019/08/05/sostineje-nebeliks-atminimo-lentos-sovietu-uzverbuotai-poetei-v-valsiuniene/)
48. Vilnius. Pritarimas atminimo (informacinių) lentų, įamžinimo ženklų įrengimo projektams, Vilnius.lt, 2022 m. gegužės 6 d., (žiūrėta (2022 m. spalio 4 d.), [https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-\(informaciniu\)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt](https://paslaugos.vilnius.lt/service-list/Pritarimas-atminimo-(informaciniu)-lentu-iamzinimo-zenklu-irengimo-projektams?lang=lt).

49. Vitkus, Zigmas. „Zigmas Vitkus. Atminimo lentelės – ką mes su jumis darysime?“, LRT, 2019 m. rugpjūčio 21 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 9 d.), <https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1087950/zigmas-vitkus-atminimo-lenteles-ka-mes-su-jumis-darysime>
50. Vorobjovaitė Margarita. „Vilniuje nukeltas paminklas Petruui Cvirkai: minioje kilo konfliktas“, 15min.lt, atnaujinta 2021 lapkričio 19 d., (žiūrėta 2022 m. spalio 9), in: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/sostineje-nukeliamas-paminklas-petrui-cvirkai-55-1600130>.
51. Voruta. „Žvėryne iškilmingai atidengta „Sąjūdžio žinioms“ skirta atminimo lenta“, 2018 m. birželio 3 d. (žiūrėta 2023 m. sausio 3 d.) <https://www.voruta.lt/zveryne-iskilmingai-atidengta-sajudzio-zinioms-skirta-atminimo-lenta/>

Teisės aktai:

1. Vilniaus miesto savivaldybės taryba, *Dėl Atminimo ženklų įrengimo tvarkos aprašo tvirtinimo*, 2019 m. spalio 16 d. Nr. 1-266, „Sprendimas dėl atminimo ženklų įrengimo tvarkos aprašo tvirtinimo“, Vilnius, 2017, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0f16cbd2f50311e9b1edb3c76ab78f41?jfwid=8m7ncrfy> 9 (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.)
2. Vilniaus miesto savivaldybės taryba, *Dėl atminimo ženklų įrengimo tvarkos aprašo tvirtinimo (priedas)*, 2019 m. spalio 16 d., priedas: Nr. 1-266, „Atminimo Ženklų įrengimo tvarkos aprašas“, Vilnius, 2019, <https://akta.vilnius.lt/document/30331370>, (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.).
3. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, *Dėl tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijų tvirtinimo (priedas)*, priedas Nr. 30-986/20, 2020 m. balandžio 30 d., „Tipinių atminimo lentų gamybos ir įrengimo rekomendacijos“, Vilnius, 2020, <https://akta.vilnius.lt/document/30339447>, (žiūrėta 2022 m. spalio 2 d.).
4. Vilniaus miesto savivaldybės meras, *Dėl Vilniaus miesto atminties kultūros puoselėjimo programos tvirtinimo (priedas)*, nr. 22-164, 2017 m. gegužės 24 d., „Vilniaus miesto atminties puoselėjimo programa“, Vilnius, 2017, <https://akta.vilnius.lt/document/30293691> (žiūrėta 2021 m. spalio 2 d.).
5. Vilniaus miesto savivaldybės taryba, *Dėl laisvės gynėjų, žuvusių 1991 m. sausio 13 d., įamžinimo*, Nr. 101, 1996 m. vasario 7 d., „Dėl laisvės gynėjų, žuvusių 1991 m. sausio 13 d., įamžinimo“, Vilnius 1996, <https://akta.vilnius.lt/document/21000123> (žiūrėta 2021 m. spalio 2 d.).

Priedai:
Priedas nr. 1

Priedas nr. 1.1 (Sausio 13 atminimo lentos):

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/lei dimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbol is žemėlai pyje
1. Atminimo lenta Loretos Asanavičiūtės, 1991 m. sausio 13 d. žuvusios prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	L. Asanavičiūtės g. 4	1996 m.1998 m.	Vilniaus miesto savivaldybė https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37313&p_k=1 http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
2. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno Laisvės gynėjas Algimantas Kavoliukas, gimęs 1939 m., žuvęs 1991 m. sausio 13 d.“	Šimulionio g. 4	1996 m.	Vilniaus miesto savivaldybė ps://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37319&p_k=1	
3. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šios mokyklos studento Dariaus Gerbutavičiaus atminimui.	Laisvės pr. 53. VĮ Vilniaus 3-oji statybininkų mokykla	1996 m. sausio 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
4. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šio universiteto studento Rolando Jankausko atminimu.	Jasinskio g. 15. Vilniaus kolegijos Elektronikos ir informatikos fakultetas	1997 m	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
5. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šio universiteto studento Virginijaus Druskio atminimui.	Jasinskio g. 15. Vilniaus kolegijos Elektronikos ir informatikos fakultete	1997 m.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
6. Atminimo lenta laisvės gynėjai Loretai Asanavičiūtei.	R. Jankausko g. 17. Vilniaus Spindulio pagrindinė mokykla	1998 m. balandžio 22 d.	Spindulio pagrindinė mokykla http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
7. Atminimo lenta šiame name gyvenusio Dariaus Gerbutavičiaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	P. Kavoliuko g. 32	1998 m.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://akta.vilnius.lt/document/21000123	

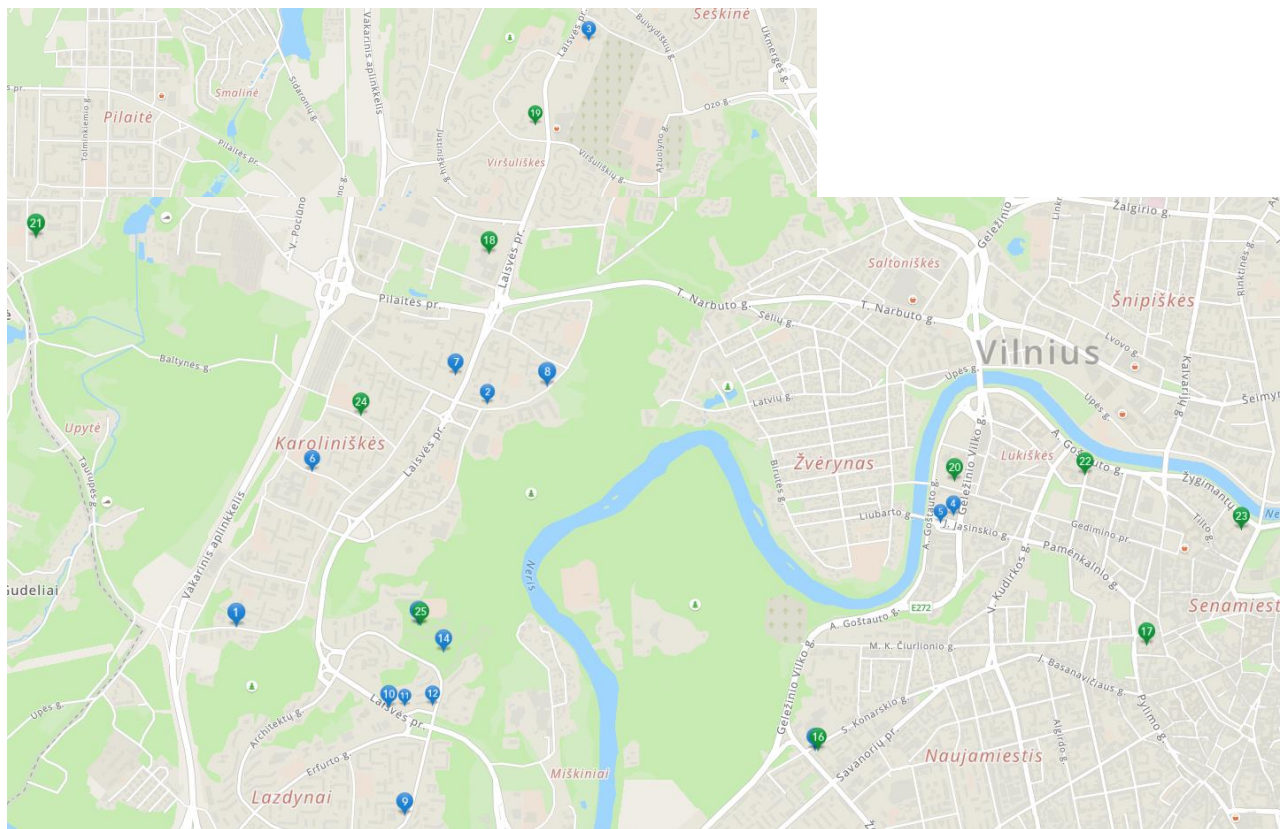
8. Atminimo lenta Igno Šimulionio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Šimulionio g. 10	1998 m.	Vilniaus miesto savivaldybė https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37324&p_k=1 https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
9. Atminimo lenta šiame name gyvenusio Vido Maciulevičiaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 15	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
10. Atminimo lenta Vytauto Vaitkaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 105	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
11. Atminimo lenta Virginijaus Druskio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 109	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
12. Atminimo lenta Apolinaro Juozo Povilaičio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 115	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
13. Atminimo lenta Rolando Jankausko, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 166 Sausio 13-osios vidurinė mokykla	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
14. Atminimo lenta Rolando Jankausko, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 178	1998 m. kovo 10 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
15. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d., ginant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos komitetą, SSRS desantininkų sužeisto ir 1991 m. sausio 16 d. Vilniaus ligoninėje mirusio Alvydo Kanapinsko atminimui.	Konarskio g. 49	1998	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37318&p_k=1 (Įpareigoti Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kėdainių skyrių atminimo lentos projektą derinti nustatyta tvarka.). https://aktai.vilnius.lt/document/21000123	
16. Informacinė lenta apie 1991 m. sausio 13 d. Sovietų kariuomenės užgrobtą šiame pastate veikusį Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos komitetą.	S. Konarskio g. 49. Lietuvos radijas ir televizija.	2011 m. sausio 11 d.	Viešoji įstaiga „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“. https://aktai.vilnius.lt/document/30293522 http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
17. Informacinė lenta apie šiame pastate 1991 m. sausio–rugpjūčio mėn. (Sovietų sąjungos agresijos metu) dirbusius	Palangos g. 3/Vilniaus g. 35. Lietuvos	2011 m. sausio 11 d.	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai. http://www.genocid.lt/Stat	

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos darbuotojus.	Žurnalistų sąjunga		iniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/301906	
18. Informacinė lenta apie 1991 m. sausio 11 d. Sovietų kariuomenės užgrobtus pastate veikusių Spaudos rūmus ir jų atgavimą 1991 m. rugpjūčio 23 d.	Laisvės pr. 60. Spaudos rūmai	2011 m. sausio 11 d.	Lietuvos Respublikos Seimas http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/30190457	
19. Informacinė lenta su tekstu: „1991 sausio 11 d. šį pastatą, kuriame buvo įsikūręs Lietuvos Respublikos krašto apsaugos departamentas, jėga užgrobė Sovietų sąjungos kariuomenė, vykdydama agresiją prieš Nepriklausomybę atkūrusią Lietuvos Respubliką. Agresoriui pasitraukus, 1991 rugsėjo 15, pastatas buvo perduotas Savanoriškajai krašto apsaugos tarnybai“.	Viršuliškių g. 36.	2011 m. sausio 11 d.	Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/30191490 .	
20. Informacinė lenta su tekstu: „1991 metų sausio 13 Lietuvos valstybės gynėjams. Amžinam gyvenimui ant Lietuvos patekėjo jos laisvės gynėjų širdys. Nemirtingumą ir šlovę Jiems suteikia Tėvynė. -Justinas Marcinkevičius“	Gedimino pr. 53	2011 m.	Lietuvos Respublikos Seim https://aktai.vilnius.lt/document/30190458	
21. Atminimo lenta su tekstu: Šiame name gyveno laisvės gynėjas Antanas Sakalauskas 1952-1910“	Įsruities g. 8	2012 m.	Pilaitės bendruomenė. https://aktai.vilnius.lt/document/30204874 (Nuotrauka Gabijos Mukaitės)	
22. Atminimo lenta medikams, gydytėjams nukentėjusiems nuo Sovietų Sąjungos agresijos 1991 metais.	Vasario 16-oio g. 1	2013 m.	Lietuvos Respublikos Seimas, https://aktai.vilnius.lt/document/30233635	
23. Atminimo lentos, skirtos pagerbti ligoninių personalą ir medikus, pasiaukojamai gelbėjusius žmonių gyvybes ir gydytus nukentėjusiems nuo Sovietų Sąjungos agresijos 1991 m.	Žygimantų g. 3 ir Vasario 16-osios g.	2014 m. sausio 13 d.	Lietuvos Respublikos Seimas https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15443&p_k=1&p_t=142703 https://aktai.vilnius.lt/document/30233635	

24. 1991 m. sausio 13 d. žuvusiam Lietuvos laisvės gynėjui Dariui Gerbutavičiui.	D. Gerbutavičiaus g. 9	2016 m. kovas	Vilniaus „Ryto“ progimnazija. https://aktai.vilnius.lt/document/30277289	24
25. Atminimo lenta Vilniaus 34-osios vidurinės mokyklos absolvento Vido Maciulevičiaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 166.		Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. Atidengta http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	25

Priedas nr. 1.2

Gabija Mukaitė, „Sausio 13“, ArcGis, (žiūrėta 2023 m. sausio 7 d.) <https://arcg.is/1W0maz1>

Priedas nr. 1.3.

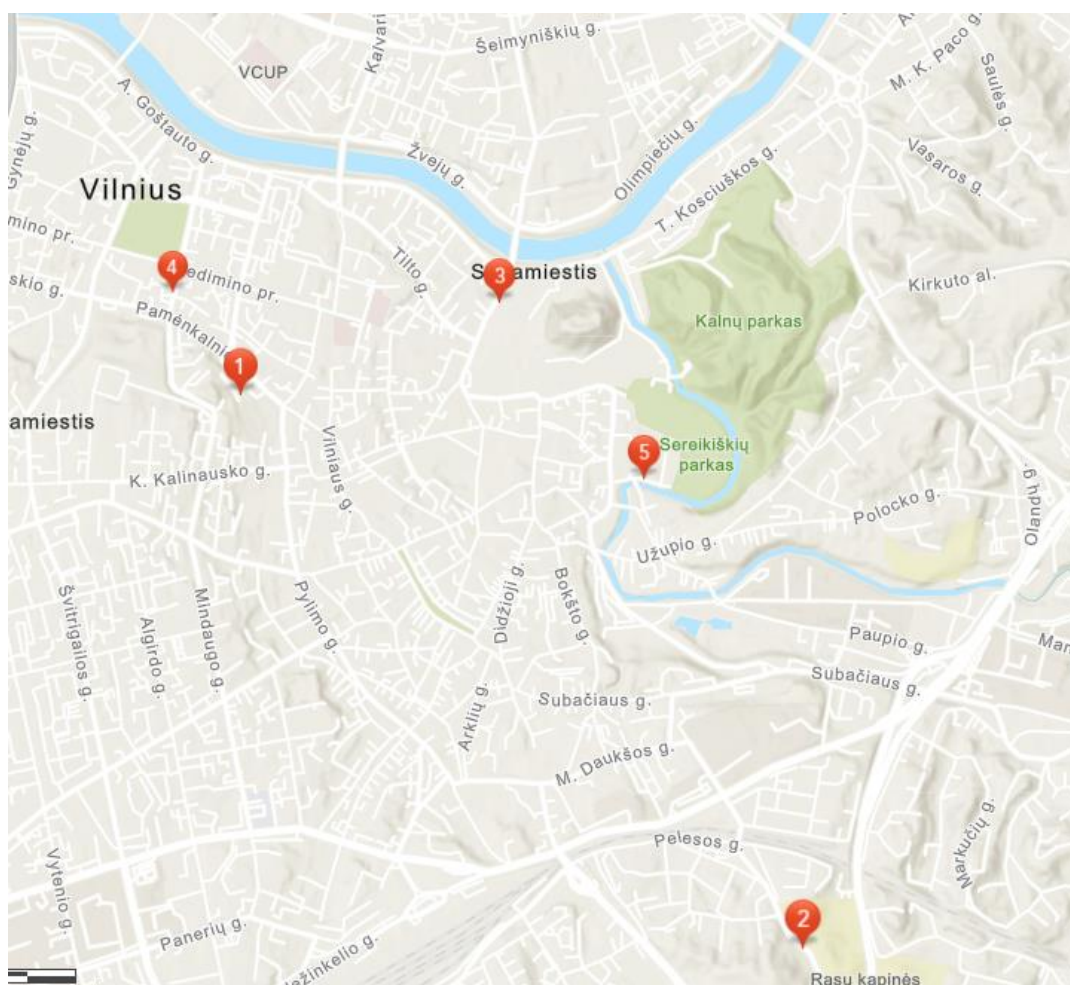
Atminimo lentos partizanams įamžinti:

	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
Atminimo lenta				
1. Atminimo lenta su tekstu „Pietų Lietuvos partizanų vadas, Plk.Ltn.Inž. Juozas Vitkus-Kazimieraitis žuvęs 1946 m. prie Liškiavo. Šiame name 1942–1944 m. organizavo antinacinę–antikomunistinę „Kęstučio“ pogrindžio veiklą. Fundatoriai: Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė“.	Pamėnkalnio g. 24	1990 m.	Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-vitkus-kazimieraitis/ http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	1

2. Atminimo lenta partizanų kapavietei atminti	Rasų kapinės	1995 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“(Vilnius Versus aureus, 2015), p.148 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
3. 1945-1946 m. dirbo rezistentas, Lietuvos tautinės tarybos ir ginkluotojų pajėgų vadas Jonas Noreika-generolas Vėtra.	Žygimantų g. 1/8	1997 m. Pakeista 2019 m.	Savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
4. Atminimo plokštė, su tekstu: „Šioje vietoje 1953 m. tardant iš III pastato aukšto iššokęs žuvo Algimanto apygardos Kunigaikščio Margio rinktinės partizanas Petras Vizbaras-Vapsva“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Gedimino pr. 40	2009 m.	LGGRTC https://aktai.vilnius.lt/document/30148284 2007. Pirmoji plokštė įrengta LGGRTC, antroji - P. Kemeklio-Piščiko rūpesčiu.	
5. Atminimo lenta partizanui Juozui Lukšai-Daumantui.	Maironio g. 6.		LGGRTC http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	

Priedas nr. 1.4 (partizanai)

Gabija Mukaitė, „Partizanai, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 7 d.), <https://arcgis.com/arcgis/1Dwq1u>

Priedas nr. 1.5. Kovotojai ir aukos

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1947 m. Balys Sruoga, Štuthofio kalinys 1943-1945“	Tauro g. 10	1992 m. lapkričio 24 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
2. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate nuo 1823-X -23 iki 1824- IV- 21 kartu su kitais filomatais buvo kalinamas Adomas Mickevičius. Čia vyksta „Vėlinių“ III dalies veiksmas“ (t.p. lenkų)	Aušros Vartų g. 7a kieme	Pirmą kartą prie šio namo fasado ji buvo pritvirtinta 1970 m., 1992 m. atnaujinta	Šv. Trejybės Bazilijonų vienuolynas. Pirmą kartą lenta buvo pritvirtinta 1970 m. Užrašas tuo metu buvo lietuvių ir rusų kalbomis. 1992 m. lapkričio 2 d. Lenkijos ambasados Lietuvoje iniciatyva buvo atidengta nauja. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
3. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose rūmuose buvo prieš mirties bausmės įvykdymą kalinamas 1863-1864 metų sukilimo Lietuvoje ir Gudijoje vadas Kostas Kalinauskas“ (t.p. baltarusių kalba).	Šv. Ignato g. 11	1994 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p. 184. https://www.vilnijosvartai.lt/p	

			ersonalijos/konstantinas-kalinauskas-%d0%ba%d0%b0%d1%81%d1%82%d1%83%d1%81%d1%8c-%d0%ba%d0%b0%d0%bbi%d0%bd%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai/	
4. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1941 m. gyveno Lietuvos kariuomenės kūrėjas, savanoris, Lietuvos karaliaus Mindaugo 4-ojo pėstininkų pulko vadas, Generalinio štabo pulkininkas Vaclovas Žadeika, 1943 m. žuvęs Sibire, Taišeto lageryje“.	A. Mickevičius g. 19 Kęstučio g. 15	1997 m. lapkričio 23 d.	LGGRTC http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vaclovas-zadeika/ Atidengiant memorialinę lentą dalyvavo tuometinis Vilniaus meras Rolandas Paksas	
5. Atminimo lenta su įrašu: „1824 XI 6 (X 25) iš šių namų išvyko ištremtas į Rusiją Adomas Mickevičius visam laikui palikdamas Vilnių“ (t.p. lenkų kalba).	Didžioji g. 22	1998 m.	Minint poeto 200-ąsias gimimo metines, 1998 m. gruodžio 19 d., Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva, buvo atidengta nauja atminimo lenta su tarpukario metais buvusiu užrašu dar papildžius jį vertimu į lietuvių kalbą. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1957–1980 m. gyveno kovotojas už Lietuvos laisvę ir demokratiją Povilas Pečeliūnas“	Skorinos g. 5.	1998 m.	LGGRTC http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-peceliunas/	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Pranas Žižmaras. 1907–1944. Garbingas Lietuvos sūnus, mokytojas, skautų vadovas, sporto organizatorius Vilniaus krašte 1926–1940. Represuotas, miręs Komijoje“	Turgelių g. 8	1999 m. birželio 12 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/pranas-zizmaras/ minint penkiasdešimt penktąsias P. Žižmaro mirties metines.	
8. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1940–1945 m. gyveno fizikas, visuomenės veikėjas, Gulago kalinys Antanas Žvironas“	Didžioji g. 4	1999 m. spalio 22 d.	Lietuvos fizikų draugija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-zvironas/	
9. Atminimo lenta 1941–1944 m. nuo pražūties gelbėjusių žydus pasaulio teisuolių – vienuolės Marijos Mikulskos, kunigo Juozo Stakausko ir mokytojo Vlodo Žemaičio atminimui. (t.p. sakiny s jidiš kalba)	Namo šv. Ignoto g. 5 kiemas	2000 m. rugsėjo 22 d.	LR Seimo narių iniciatyvinė grupė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
10. Lentoje iškaltas įrašas: „Vilniaus universiteto bibliotekoje 1940–1944 m. dirbo Ona Šimaitė (1894–1970) Vilniaus geto žydų gelbėtoja, Pasaulio tautų teisuolė“	Universiteto g. 3 kieme	2004 m.	LR Seimo tarp parlamentinių. Ryšių su Izraelio grupė. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.401.	

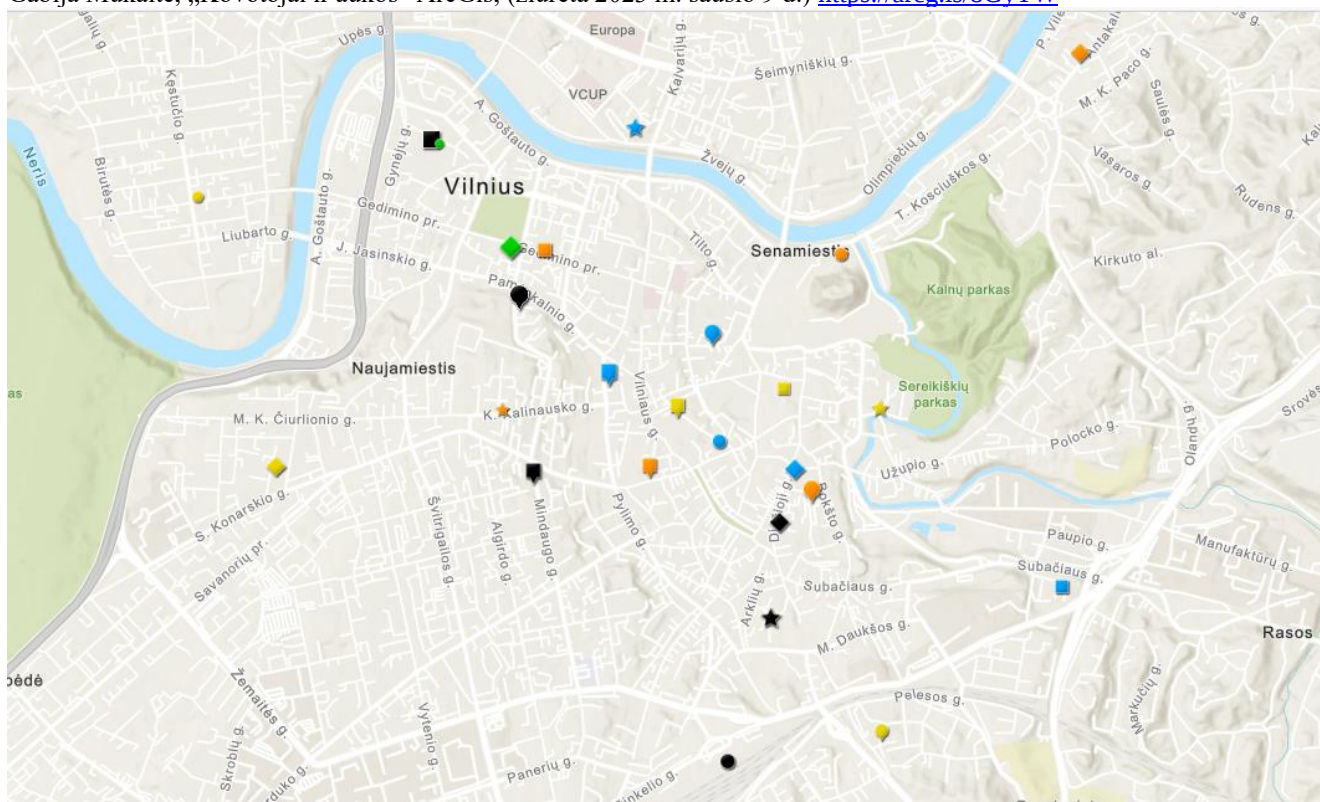
			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ona-simaite/ Atidengta. Rimanto Stankevičiaus rūpesčiu. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
11. Atminimo lenta su tekstu „1940-1941, 1944-1951 m. buvo kalinami ir kankinami kovotojai už Lietuvos laisvę“.	Mindaugo g. 7/2	2005	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
12. Atminimo lenta 1941–1943 m. (nacių okupacijos metais) šiuose namuose veikusioje internavimo stovykloje kalintų įvairių tautybių moterų ir vaikų atminimui.	Subačiaus g. 49	2005 m.	Fašistinių prievartinio įkalinimo vietų buvusių mažamečių kalinių Lietuvos sąjungos Tarybos pirmininkės Albinos Vitaitės rūpesčiu. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
13. Atminimo lenta 1990–2001 m. šiame name gyvenusio politinio kalinio, pirmojo atgautos Arkikatedros klebono, Vilniaus miesto garbės piliečio, monsijoro Kazimiero Vasiliausko atminimui.	Pylimo g. 6.	2006 m.	Monsijoro Kazimiero Vasiliausko labdaros fondas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimieras-vasiliauskas/	
14. Atminimo lenta buv. Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčios vikarui, 1831 m. ir 1863 m. sukilimų dalyviui Rajmundui Ziemackiui atminti.	Maironio g. 10	2008	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.212 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
15. Šiuose rūmuose XX a. okupacijų metu veikė represinės įstaigos gestapas ir KGB. Čia buvo planuojamas gyventojų genocidas, kalinami, tardomi, kankinami ir žudomi Lietuvos valstybės piliečiai. (t.p. anglų ir rusų kalbomis).	Gedimino pr. 40	2009 m.	LGGRTC http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
16. Atminimo lenta: „Šiame name 1995-2006 metais gyveno iš politinės emigracijos grįžęs, Lietuvos išlaisvinimo skelbėjas, rezistencijos dalyvis, profesorius Kazys Eringis“.	Nemenčinės pl. 8	2009 m.	Botanikos instituto rėmėjai, https://akta.vilnius.lt/document/30172415	
17. Atminimo lenta ir paminklas 1975–1989 m. šioje bažnyčioje vikaru adjutoriumi dirbusio politinio kalinio, pirmojo atgautos Arkikatedros klebono, Vilniaus miesto garbės piliečio, monsijoro Kazimiero Vasiliausko atminimui.	Šnipiškių g. 1. Vilniaus Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčia	2010 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
18. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1941 ir 1944-1953 metais iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sovietų Sąjungos gilumą masiškai buvo tremiami Lietuvos gyventojai“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Geležinkelio g. 16	2011 m.	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui savo lėšomis. https://akta.vilnius.lt/document/30197081	
19. Atminimo lenta su tekstu: „Menanchemas Beginas, litvakas, 6-asis Izraelio Ministras Pirmininkas (1977-1983), Nobelio taikos premijos laureatas, 1940-1941 m. NKVD kalintas Lukiškių kalėjime, iš kur išsiųstas į	Lukiškių skg. 6	2012 m.	LR ambasada Izraelio valstybėje. https://akta.vilnius.lt/document/30215123	

Pečioros priverstinio darbo stovyklą Šiaurės Rusijoje. (t.p. anglų, jidiš kalbomis).				
20. Informacinė lenta 1863-1864 metų sukilimo dalyviams atminti.	Arsenalo g. 3A	2012 m.	LR užsienio reikalų ministerija https://aktai.vilnius.lt/document/30207597 https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2012/07/17/news/vilniuje-bus-atidengta-atminimo-lenta-1863-1864-metu-sukilimo-dalyviams-5250209	
21. Atminimo lenta, su tekstu: „1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija. 1940-1941, 1944-1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų. (T.p. anglų kalba)“	Žaliasis tiltas	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zaliojo-tilto-atminimo-lenta-sukirsino-miestiecius-411788/?puslapis=3167 Lentelės atidengime dalyvavo Krašto apsaugos ministras J. Olekas, Vilniaus miesto meras A. Zuokas.	
22. Atminimo lenta antisovietinės organizacijos „Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos“ nario, politinio kalinio Antano Miškinio.	Antakalnio g. 8	Įrengta 2014 m. Ant nurodyto namo, šiuo metu šios atminimo lentos nėra	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
23. Atminimo lenta su įrašu: „Alfonsas Svarinskas. Lietuvos Respublikos aukščiausios tarybos deputatas, Lietuvos kariuomenės vyriausias kapelionas, politinis kalinys, tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys“.	Odminių g. 10	2015 m. liepa, pakeista 2017 m.	LR Seimas https://aktai.vilnius.lt/document/30269020 https://aktai.vilnius.lt/document/30298663	
24. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1940-1944 m. gyveno bibliotekininkė, Vilniaus geto žydų gelbėtoja Ona Šimaitė 1894-1970“.	Savičiaus g. 13	2019 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30328443 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ona-simaite/	
25. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name 1942-1946 m. gyveno Stefanija Ladigienė (1901-1967). Lietuvos valstybės kūrėja, ateitininkė, pedagogė, politinė kalinė, Pasaulio tautų teisuolė“	Trakų g. 10	2021 m.	Savivaldybė https://vilnius.lt/lt/2021/07/07/vilniuje-pagerbta-visuomenes-veikeja-ir-pasaulio-tautu-teisuole-s-ladigiene/ https://aktai.vilnius.lt/document/30351533	
26. Atminimo lenta, kuri skelbia: „Šioje vietoje buvo Lietuvos totorių kapinės, kurios 1901 – 1902 m. statant Lukiškių kalėjimą caro valdžios sprendimu sunaikintos. Nuo 1941-02-15 čia buvo kalinamas iškilius Lietuvos totorių visuomenės veikėjas, teisininkas Olgierdas Naimanas Mirza Kričinskis. SSSR NKVD sprendimu išsiųstas į Gorkio kalėjimą Nr. 1. 1942-06-01 sušaudytas“.	Lukiškių skg. 6	2022 m. kovo 14 d.	http://www.kpd.lt/news/6180/158/Totoriu-Lukiskese-atidengta-atminimo-lenta.html	
27. Atminimo lenta 1940–1941 m. šiame name veikusios antisovietinio pasipriešinimo organizacijos „Lietuvių aktyvistų frontas“ (LAF) štabo ir jo narių atminimui.	Gedimino pr. 29		http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	

				
26. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1989-2011 gyveno žymus Lietuvos disidentas Viktoras Petkus“	Akmenų g. 1		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/viktoras-petkus/	

Priedas 1.6 (kovotojai ir aukos)

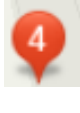
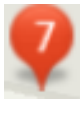
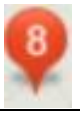
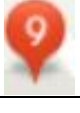
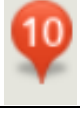
Gabija Mukaitė, „Kovotojai ir aukos“ ArcGis, (žiūrėta 2023 m. sausio 9 d.) <https://arcg.is/8GyTW>

Priedas nr. 2

Priedas nr. 2.1 (Pirmosios Lietuvos Respublikos valstybingumas)

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Pilieti! Šiuose rūmuose 1905 m. gruodžio 5d. didysis Vilniaus seimas pradėjo Lietuvos Valstybinės politikos kūrybą“.	Aušros vartų g. 5 (ant grindinio)	1992 m.	Lietuvos Respublikos Seimas	

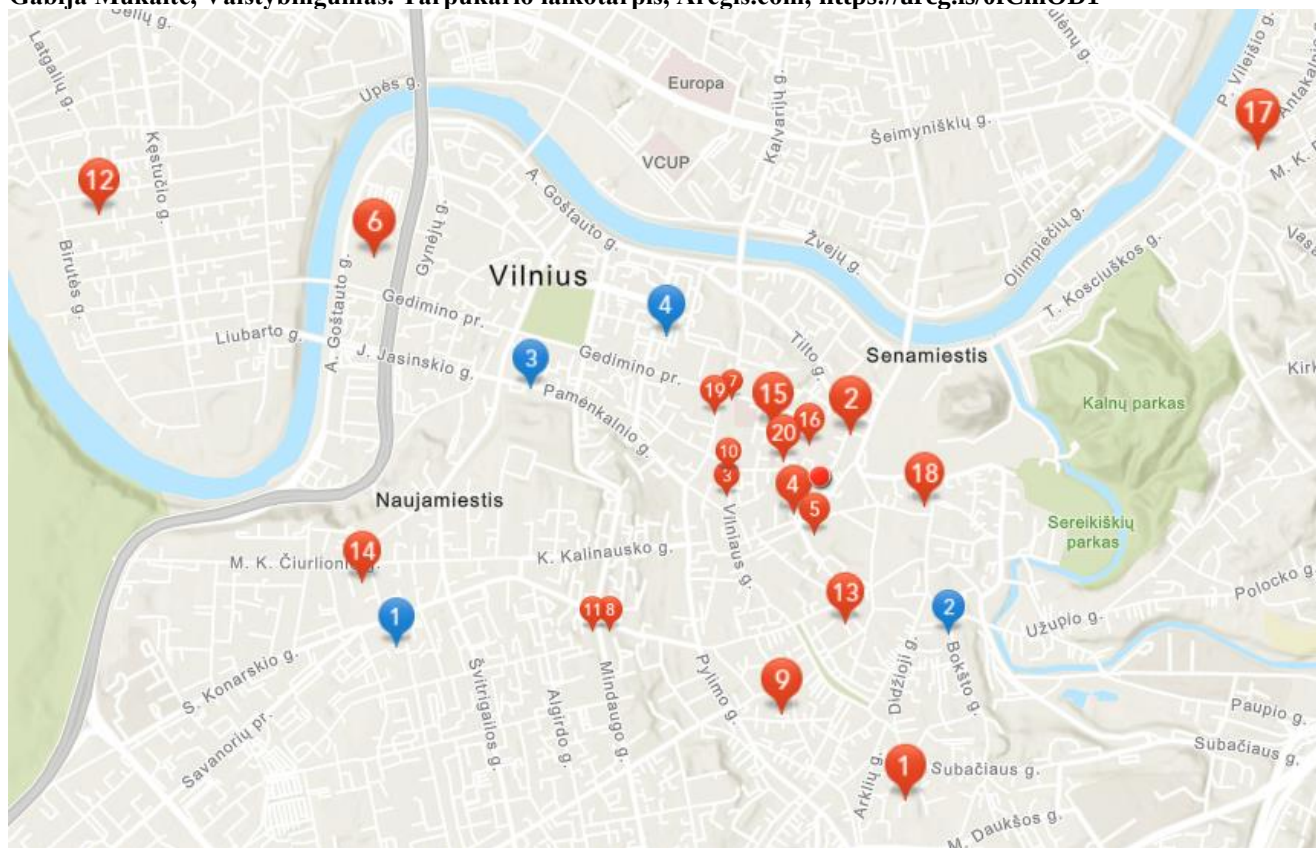
2. Atminimo lenta su tekstu: „1908-1909 m. gyveno LR prezidentas Antanas Smetona“.	Tilto g. 1	Savivaldybės leidimas atidengti atminimo lentą išduotas 1994-08-08	Savivaldybė	
3. Atminimo lenta su įrašu: „Čia gyveno visuomenės veikėjas, 1916–1918 m. Vilniaus miesto valdybos narys Nachmanas Rachmilevičius“.	Vilniaus g. 27	1999 m.	Žurnalistų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/nachmanas-rachmilevicius-nachman-rachmilevic/	
4. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose namuose Martynas Kukta „Vilniaus žinių“ dienraščio spaudėjas turėjo lietuvišką spaustuvę (1906-1921). Čia 1918-02-16 buvo atspausdintas Lietuvos Tarybos nutarimas dėl Nepriklausomos demokratinės valstybės atkūrimo (1918 02 16)“.	Totorių g. 20	2005 m.	LR Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p. 221 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/martynas-kukta/	
5. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1945 m. gyveno įžymus teisininkas profesorius Mykolas Romeris“	Liejyklos g. 10 L. Stuokos-Gucevičiaus g. 13	2005 m. gegužės 17 d. minint 125-ąsias gimimo metines.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mykolas-pijus-paskalis-romeris-romeris-remeris-remeris/	
6. Atminimo lenta: „Antanas Tumėnas (1880 05 13- 1946 02 08) Steigiamajame Seime - Konstitucijos (1922) rengėjas, II Seimo Pirmininkas,, Vilniaus universiteto profesorius (1941–1944), Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto narys, persekiotas nacių. Gatvė iškilmingai atidaryta 2005 05 13“.	A. Tumėno g. ant LR Seimo II rūmų	2005 m.	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=270349	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, sostinėje, buvusioje rezidencijoje, Ministras Pirmininkas Mykolas Sleževičius 1918 m. gruodžio 26 d. sudarė II Vyriausybę ir sutelkė tautą Nepriklausomybei ginti“.	Gedimino pr. 13	2006 m.	LR Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p.367. https://aktai.vilnius.lt/document/30133832 .	
8. Atminimo lenta su tekstu: „1917 rugsėjo 18-22 d. šiuose rūmuose vykusio Lietuvos konferencija išrinko Lietuvos tarybą nepriklausomybei pasiekti“	J. Basanavičiaus g. 13	2007 m.	LR Seimos Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija https://aktai.vilnius.lt/document/30149835	
9. Atminimo lenta Vilniuje legaliai įsteigtos lietuviškos pradinės mokyklos ir Lietuvių mokslo draugijos veiklai pažymėti.	Pranciškonų g. 3/Lydos g. 6	2009 m.	UAB „Pranciškonų rūmai“ https://aktai.vilnius.lt/document/30173554	
10. Atminimo lenta su tekstu: „Lietuvos Žinios. Šiuose namuose 1909 metais pradėjo darbą seniausio laikraščio „Lietuvos žinios“ redakcija“.	Vilniaus g. 25	2009 m.	UAB „Lietuvos žinios“ https://aktai.vilnius.lt/document/30174833	
11. Atminimo lenta pirmosios lietuviškos gimnazijos įkūrėjams: Jonui	J. Basanavičiaus g. 16	2015 m. lapkritis.	Vilniaus Vytauto didžiojo gimnazija.	

Basanavičius, Mykolas Biržiška, Povilas Gaidelionis.			https://aktai.vilnius.lt/document/30272896	
12. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1912–1915 gyveno Lietuvos valstybės Tarybos pirmininkas, Seimo ir Vyriausybės narys, žurnalo „Aušrinė“ leidėjas Stasys Šilingas 1885–1962“.	S. Moniuškos g. 35	2015 m.	Asociacija „Vilniaus Zanavykų bendrija“, https://aktai.vilnius.lt/document/30272569 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stasys-silingas/	
13. Informacinė lenta: „Šiame name 1919–1931 m. dirbo Laikinasis Vilniaus lietuvių komitetas. Vilniaus krašto Lietuvių veiklos centras“.	Šv. Ignoto g. 16	2019 m.	Vilniečių ainių klubas. http://www.slapiumuziejus.lt/kvietimas-i-atminimo-lentos-atidengimo-iskilmes/ https://aktai.vilnius.lt/document/30281848	
14. Atminimo lenta: „1883–1884 m. Vilniaus karo mokykloje mokėsi Lietuvos kariuomenės vadas, generolas Silvestras Žukauskas“.	M. Čiurlionio g. 21	2012 m. lapkričio 23 d., (Lietuvos kariuomenės diena)	Lietuvos kariuomenė. https://aktai.vilnius.lt/document/30209383 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/silvestras-zukauskas/	
15. Atminimo lenta su įrašu: „Lietuvi, tebūnie tau pirmaisiais tėvas ir motina, bet virš jų tebūnie Tau Tavo Tėvynė Lietuva“. Prelatas Mykolas Krupavičius 1885–1970. Šiame name 1918 metais dirbo Lietuvos valstybės kūrėjai“.	Odminių g. 10	2008 m./2012 m. rugsėjis	https://aktai.vilnius.lt/document/30163101 , https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mykolas-krupavicius/	
16. Atminimo lenta su tekstu: „1918 m. Šiame name dirbo Lietuvos taryba. Čia buvo įsteigta krašto apsaugos ministerija ir atkurta Lietuvos kariuomenė“	Gedimino pr. 9	2013 m.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija. https://aktai.vilnius.lt/document/30232218 Lenta Lietuvos kariuomenės atkūrimo ir Krašto apsaugos ministerijos įsteigimo 95-osioms metinėms pažymėti.	
17. Paminklas, prie kurio ir atminimo ženklas pirmajam Lietuvos banko valdytojui Vladui Jurgučiui.	Gedimino pr. 6	2015 m. gruodžio 18	Lietuvos banko organizacijos tarnyba. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/	
18. Informacinė lenta: „Šiuose rūmuose 1906-1910 m. buvo pirmoji lietuviško dienraščio „Vilniaus žinios“ redakcija ir spaustuvė, 1907 m. surengta Pirmoji lietuvių dailės paroda 1931-1940 m. veikė dr. J. Basanavičiaus įkurta Lietuvių mokslo draugija ir Lietuvių švietimo draugija „Rytas“.	Antakalnio g. 6 (kieme)	2016 m.	Vilniečių ainių klubas, https://aktai.vilnius.lt/document/30279306	
19. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1939 m. lapkritį – 1940 m. birželį Lietuvos vyriausybės įgaliotiniu Vilniaus kraštui dirbo vasario 16 d. Nepriklausomybės Akto signataras, ministro pirmininko pavaduotojas Kazimieras Bizauskas (1893–1941)“	Šventaragio g. 2	2018 m. Lapkričio 23 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-bizauskas/	
20. Atminimo lenta su tekstu: „Šioje vietoje stovėjusiame pastate 1918 m. dirbo Antano Smetonos vadovaujama		2018 lapkričio 9 d.	https://www.15min.lt/galerija/vilniuje-iamzinta-pirmoji-vyriausybe-ant-namo-gedimino-	

Lietuvos valstybės taryba, Augustino Voldemaro ir Mykolo Slezevičiaus ministrų kabinetas“			prospekte-atidengta-atminimo-lenta-164442#_	
21. Atminimo lentą su tekstu: „1939 m. rugsėjo mėn. šiame pastate veikė Lietuvos Respublikos generalinis konsulas, kuriame konsulas dr. Antanas Trimakas išdavė tranzitines vizas karo pabėgėliams iš Lenkijos“.	Gedimino pr. 20	2019 m.	Viliaus miesto savivaldybė, https://aktai.vilnius.lt/document/30333539 https://aktai.vilnius.lt/document/30332965	
22. Atminimo lenta su įrašu: „Steponas Kairys 1879–1964 1918 m. vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės Akto signataras socialdemokratas/ 1917–1918 metais šiame name gyveno, dirbo ir redagavo laikraštį „Darbo balsas““.	Totorių g. 3	2021 m. gegužės 1 d.	https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniuje-atidengta-atminimo-lenta-nepriklausomybes-akto-signatarui.d?id=87084855	
23. „1851-1927 m. gyveno Nepriklausomybės akto signataras, istorikas, literatas, gydytojas Jonas Basanavičius“.	J. Basanavičiaus g. 42			
24. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1905-1914 m. gyveno žymus Lietuvių tautinio atgimimo veikėjas, kultūrininkas, mokslininkas, 1918 m. vasario 16-iosios nepriklausomybės akto signataras, daktaras Jonas Basanavičius“.	Bokšto g. 2/1			
25. Atminimo lentos su teksta: „1910-1920 m. gyveno lietuvių visuomenės veikėjas, gydytojas Andrius Domaševičius“. „1920-1927 m. gyveno Lietuvos valstybės tarybos narys, signataras, daktaras Jonas Basanavičius“.	A.Domaševičiaus g. 9		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/andrius-domasevicius/	
26. Atminimo lenta pažymėtas pastatas, kuriame 1931–1941 m. veikė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija	A. Jakšto g. 9		Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	

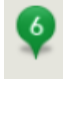
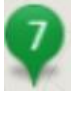
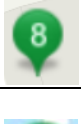
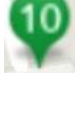
Priedas nr. 2.2 (Pirmosios Lietuvos Respublikos valstybingumo ženklai)

Gabija Mukaitė, Valstybingumas. Tarpukario laikotarpis, Arcgis.com, <https://arcg.is/0fCmOD1>

Priedas nr. 2.3 (Valstybingumo ženklai 1990-dabar)

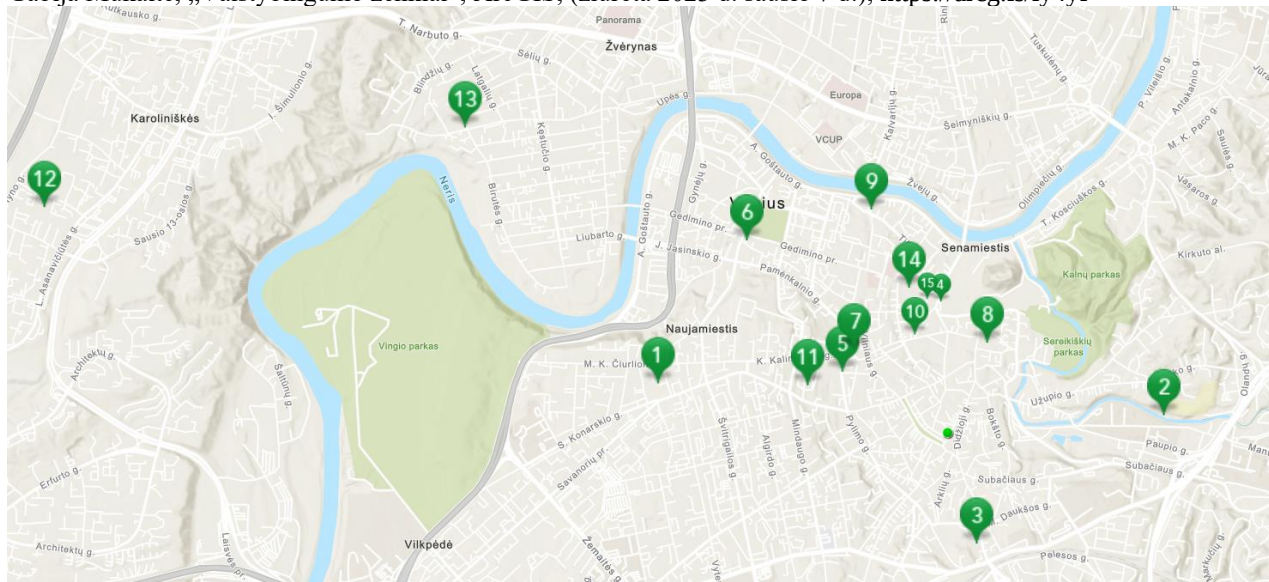
Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universiteto gamtos mokslų fakultete 1959–1993 m. dirbo ir mokė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto signataras geografas, profesorius Česlovas Kudaba“;	M. K. Čiurlionio g. 21 Z. Sierakauskos g. 27 (VU Gamtos mokslų fakulteto)	2004 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ceslovas-kudaba/	
2. Lietuvos ir Lenkijos prezidentų įsipareigojimams pažymėti (lotynų kalba).	Žvirgždyno g. 3	2005 m. kovo 9 d.		
3. Atminimo lenta su tekstu: „Atmintiną 1956 metų visų Šventųjų dieną Vilniuje, nepabūgus sovietų okupacijos, viešai buvo palaikyta Vengrijoje kilusi revoliucija. Garbė tiems, kurie parodė vienybę – siekti Lietuvos ir Vengrijos nepriklausomybės. Atidengta Vengrijos ir Lietuvos respublikų prezidentų Laszlo Solyom ir Valdo Adamkaus 2006 metais minint Vilniaus vienybės mitingo ir Vengrijos revoliucijos 50-ąsias metines.“ (t.p. Vengrų kalba).	Bazilijonų g. 14	2006	Vengrijos ambasada https://aktai.vilnius.lt/document/30135575	
4. Informacinė lenta: „Šiame name 1988 m. birželio 3 d. buvo išrinkta Lietuvos persitrvakymo sąjūdžio iniciatyvinė	Gedimino pr. 3	2007 spalio 10 d.	Lietuvos Sąjūdis, https://aktai.vilnius.lt/document/30150334	

grupė. 1988-1990 metais čia posėdžiavo Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio seimas. Sąjūdos žadino tautą atgimimui“ žadino tautą atgimimu“			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/	
5. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1998 m. leistas savaitraštis "Atgimimas" pirmasis nepriklausomas atsikuriančios Lietuvos laikraštis, laisvės šauklys“	Pylimo g. 8	2008 m.	https://www.delfi.lt/verslas/medija/pirmaja-atgimimo-redakcija-iamzino-atminimo-lenta.d?id=18741848	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1973-1998 metais gyveno mokslininkas Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras Kazimieras Antanavičius“	Didžioji g. 25	2008 m.	https://www3.lrs.lt/docs3/kad5/w5_istorija.show5-p_r=3726&p_d=72085&p_k=1.html Dalyvavo KAM ministras J. Olekas	
7. 1990-1991 metais šiuose rūmuose dirbo Pirmoji atkurtos Lietuvos Respublikos Vyriausybė.	J.Tumo-Vaižganto g. 2	2010 m. balandžio 9 d.	Pirmosios Vyriausybės narių klubas. https://aktai.vilnius.lt/document/30181730 Pirmosios vyriausybės narių klubas https://www.tv3.lt/naujienai/lietuva/pirmoji-vyriausybe-paminejo-20-meti-n383421	
8. Atminimo lenta: „Islandijos – pirmosios valstybės, 1991 m. vasario 11 d. nepabūgusios pripažinti Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą, atminimui.“ (t.p. islandų, anglų kalbomis)	Islandijos g. 1.	2011 m. vasario 12 d.	LR Užsienio reikalų ministerija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/30191421	
9. Atminimo lenta: „Algirdas Mykolas Brazauskas 1932-2010. Lietuvos Respublikos Prezidentas. LSDP garbės pirmininkas“	Barboros Radvilaitės g. 1	2011 m.	Lietuvos socialdemokratų partija https://aktai.vilnius.lt/document/30191585	
10. Atminimo lenta, su tekstu: „1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija. 1940-1941, 1944-1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų. (T.p. anglų kalba)	Žaliasis tiltas	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zaliojo-tilto-atminimo-lenta-sukirsino-miestiecius-411788/?puslapis=3167 Lentelės atidengime dalyvavo Krašto apsaugos ministras J. Olekas, Vilniaus miesto meras A. Zuokas.	
11. Atminimo lenta su įrašu: „Alfonsas Svarinskas. Lietuvos Respublikos aukščiausios tarybos deputatas, Lietuvos kariuomenės vyriausias kapelionas, politinis kalins, tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys“.	Odminių g. 10	2015 liepa, pakeista 2017 m	LR Seimas, https://aktai.vilnius.lt/document/30269020 https://aktai.vilnius.lt/document/30298663	
12. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1978-1991 m. gyveno Sąjūdžio steigėjas, filosofas, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras Romualdas Ozolas 1939-2015“	Teatro g.11	2019 m. spalio 23 d.	https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331 Lentelės atidengime dalyvavo V. Landsbergis https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-	

			atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331	
13. Atminimo lenta su tekstu: „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Pranciškus Tupikas (1929-2015) 1978-1990 m. vadovavo čia veikusiai Vilniaus 47-1jai vidurinei mokyklai (dabar-„Spindulio“ progimnazija)“.	R. Jankausko g,17 (Spindulio progimnazija)	2020 m. spalio 15 d.	Vilniaus miesto savivaldybė, https://aktai.vilnius.lt/document/30339929	
14. Atminimo lenta: „Čia, viename iš atgimimo židinių, buvo kuriamos „Sąjūdžio žinios“	Lenktoji g. 69	2018 m. birželio 3 d., minint, 30-tąsias „Sąjūdžio“ metines	https://www.voruta.lt/zv/eryne-iskilmingai-atidengta-sajudzio-zinioms-skirta-atminimo-lenta/	
15. Atminimo lenta su tekstu: Šioje vietoje stovėjusiame pastate 1918 m. dirbo Antano Smetonos vadovaujama Lietuvos valstybės taryba, Augustino Voldemaro ir Mykolo Slezevičiaus ministrų kabinetas“	Gedimino pr. 13	2018 lapkričio 9 d.	https://www.15min.lt/galerija/vilniuje-iamzinta-pirmoji-vyriausybė-ant-namo-gedimino-prospekte-atidengta-atminimo-lenta-164442#_	
16. Atminimo lenta: „Diena atrištom akim/tauta iš kapo pakilus. Viešpatie, leisk jai atkimt tebūna jos žodžiai kilnūs. -Justinas Marcinkevičius. 1986-1990 metais rašytojų namuose buvo vienas sąjūdžio židinių, atvedusių Lietuvą į nepriklausomybę.“	Rašytojų sąjunga K. Sirvydo g. 6			

Priedas nr. 2.4

Gabija Mukaitė, „Valstybingumo ženklai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 d. sausio 7 d.), <https://arcg.is/iy4yf>

Priedas nr. 3.

Priedas nr 3.1,

Atminimo lentos skirtos rašytojams:

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
----------------	------------------------------	---------------------------------	--	---------------------

		lenta metai		
1. Atminimo lenta su tekstus: „Šiame pastate nuo 1823-X -23 iki 1824- IV-21/ kartu su kitais filomatais buvo kalinamas/ Adomas Mickevičius/ Čia vyksta „Vėlinių“ III dalies veiksmas“ (t.p. lenkų)	Aušros Vartų g. 7a kieme	Pirmą kartą prie šio namo fasado ji buvo pritvirtinta 1970 m., 1992 m. atnaujinta	Šv.Trejybės Bazilijonų vienuolynas. Pirmą kartą lenta buvo pritvirtinta 1970 m. Užrašas tuo metu buvo lietuvių ir rusų kalbomis. 1992 m. lapkričio 2 d. Lenkijos ambasados Lietuvoje iniciatyva buvo atidengta nauja. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
2. 1940-1944 m. gyveno lietuvių rašytojas VINCAS KRĖVĖ.	Tauro g. 10	1992 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vincas-kreve-mickevicius/	
3. 1944-1967 m. gyveno lietuvių rašytojas VINCAS MYKOLAITIS PUTINAS.	Tauro g. 10	1992 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vincas-mykolaitis-putinas/	
4. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1947 m. Balys Sruoga, Štuthofo kalyns 1943-1945“	Tauro g. 10	1992 m. lapkričio 24 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
5. Atminimo lenta istorikui, rašytojas, publicistui, literatūrologui Vaclovui Lastauskui (t.p. baltarusių k.)	Pylimo g. 5	1996 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vaclovas-lastauskas-%d0%bb%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai-%d0%b2%d0%b0%d1%86%d0%bb%d0%b0%d1%9e-%d1%8e%d1%81%d1%86i%d0%bd%d0%b0%d0%b2i%d1%87/	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Vilniaus universitetas Namas, kuriame gyveno Adomas Mickevičius“ (T.p. lenkų k.)	Bernardinų g. 11	1996 m. lapkritį	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
7. T. Ševčenkos bareljefas, lietuvių ir ukrainiečių kalbomis užrašyti poeto žodžiai: „Vilnius... brangus mano širdžiai...“, žemiau – įrašas lietuvių kalba: „Vilniuje 1829-1831 m. gyveno ir kūrė didysis Tarasas Ševčenka“	Universiteto g. 7	Pirmoji lenta toje pačioje vietoje buvo pakabinta 1961 m. antroji, atnaujinta 1997 m. kovo 9 d.	Vilniaus ukrainiečių draugija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/tarasas-sevcenka-%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%81-%d1%88%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be/	
8. Atminimo lenta su įrašu: „1824 XI 6 (X 25) iš šių namų išvyko ištremtas į Rusiją/ Adomas Mickevičius/visam laikui palikdamas Vilnių“ (t.p. lenkų kalba).	Didžioji g. 22	Minint poeto 200-ąsias gimimo metines 1998 m. gruodžio 19 d.,	Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/ Atnaujinta nauja paminklinė lenta su tarpukario metais buvusiu užrašu dar papildžius jį vertimu į lietuvių kalbą.	
9. 1917-1923 m. gyveno prancūzų rašytojas ir diplomatas Romenas Gari (t.p. prancūzų kalba).	J.Basanavičius g. 18	1999 m.	Prancūzijos ambasada. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.120 (https://www.vilnijosvartai.lt/pers	

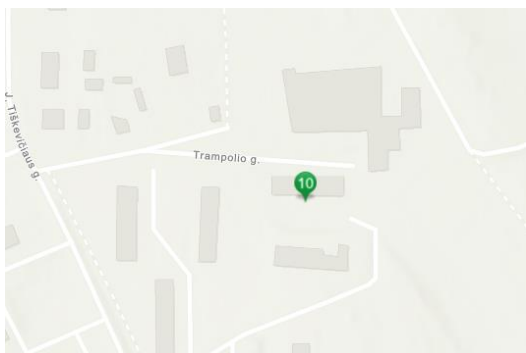
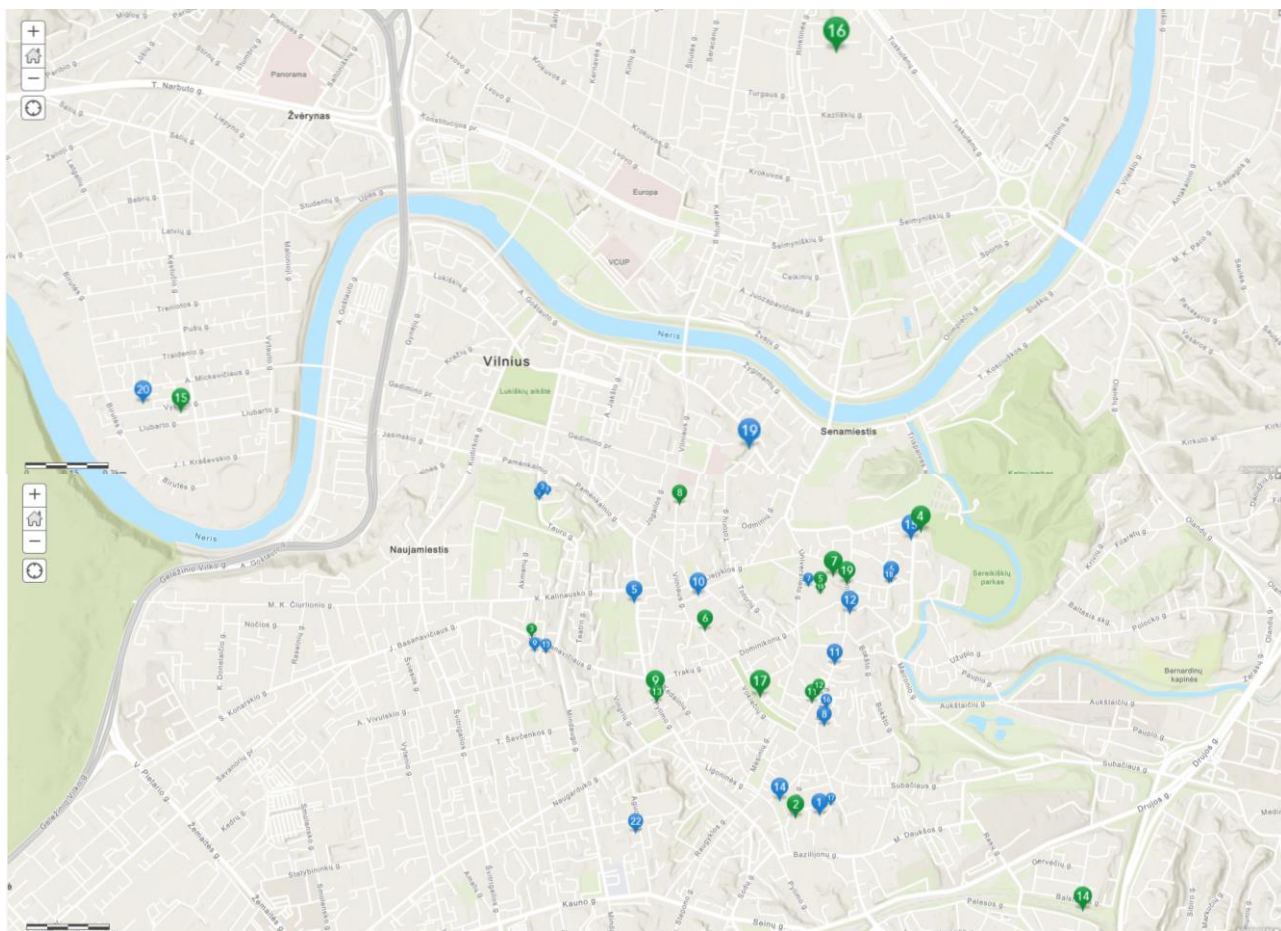
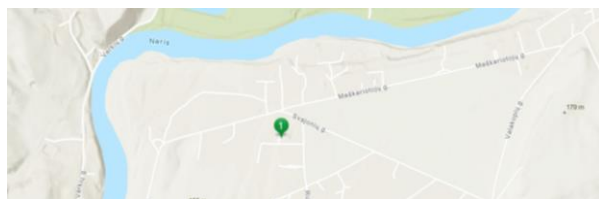
			onalijos/romenas-gari-romain-gary/	
10. Atminimo lenta: „Čia, svečiuodamasis Vilniuje 1966-1971 m., apsistodavo Nobelio premijos laureatas poetas J.Brodskis.“	Liejyklos g. 3 (1)	2000 m. spalį	Holokausto ir žydų kultūros centras	
11. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1812 m. gruodį traukiantis Napoleono armijai buvo apsistojęs prancūzų rašytojas Stendalis (1783–1842)“. (t.p. prancūzų k)	Didžioji g. 1	2000 m. spalį	Prancūzų kultūros centras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stendalis-stendhal-marie-henri-beyle/	
12. Atminimo lenta su tekstu: Juzefas Ignacas Kraševskis 1812 VII 28 – 1887 III 19 įžymus lenkų rašytojas ir istorikas „Athenaeum“ leidėjas istorinės monografijos „Vilnius“ kūrėjas gyveno ir kūrė šiame name 1832–1835 metais“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 24	2001 m.	J. Montvilo lenkų kultūros fundacija. https://www.vanderkrogt.net/status/object.php?webpage=ST&record=lt027	
13. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didysis žydų kalbininkas Maksas Vainraichas 1894-1969. YIVO įkūrėjas ir vadovas (t.p. jidiš kalbą)	J. Basanaviči aus 16.	2004 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/maksas-vainraichas-max-weinreich/	
14. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didis žydų poetas Mošė Kulbakas 1896-1937“ (t.p. tekstas jidiš kalba).	Karmelitų g. 5	2004 m. rugpjūtis	Lietuvos žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/moise-kulbakas-moise-kulbakmoshe-kulbakasmoze/	
15. Atminimo lenta „Naujosios Romuvos“ žurnalui ir jos redaktoriui įamžinti (kur buvo redakcija). Redaktorius Juozo Keliuočio atminimui.	Maironio g. 1.	2004 m.	LR Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos iniciatyva P. 15 https://www.keliuociacentras.rvb.lt/saugykla/failai/seliu_kultura/Keliuotis.pdf	
16. Atminimo lenta su įrašu: „Čia buvusiamie viešbutyje 1867 metais buvo apsistojęs didysis rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis 1821-1881“ (t.p. rusų kalba).	Didžioji g. 20	2006 m.	Lietuvos stačiatikių švietimo draugija „Živoj kolas“. https://aktai.vilnius.lt/document/30135872 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/fiodoras-dostojevskis-%d1%84%d0%b5%d0%b4%d0%be%d1%80-%d0%b4%d0%be%d1%81%d1%82%d0%be%d0%b5%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8%d0%b9/	
17. Atminimo lenta su įrašu: „Čia, Vilniaus Baltarusių gimnazijos pastate, 1919-1921 m. mokėsi didi baltarusių poetė Natalja Arsenjeva“ (baltarusių k.)	Aušros vartų g. 7	2006 m. spalį	Paminklinė lenta atidengta Gudų kultūros draugijos Lietuvoje pirmininko Fiodoro Niunkos rūpesčiu https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/natalia-arseneva/	
18. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose Vilniaus universiteto namuose 1983 metais žurnalistikos studijas baigė Vitas Lingys (1960-1993) nužudytas už tiriamąją žurnalistiką“	Bernardinų g. 11	2007 m.	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas https://aktai.vilnius.lt/document/30150296 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vitas-lingys/	
19. Atminimo lenta vaikų literatūros klasikui Vinilaičiui Martynui.	Tilto g. 12	2007 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.441	

20. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 1973–1997 metais gyveno poetas Eduardas Mieželaitis“	A. Mickevičiaus g. 32	2007 m. liepos 28 d.,	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eduardas-miezelaits/	
21. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1997-2007 m. gyveno rašytoja, dailininkė, keliautoja Jurga Ivanauskaitė 1961-2007“.	Šaltinių g. 11/ Aguonų g. 15	2009 m.	Jurgos Ivanauskaitės kūrybos paveldo centras https://aktai.vilnius.lt/document/30170042	
22. Atminimo lenta rašytojui, poetui, visuomenininkui Vytautui Aleksandrui Cinauskui.	Meškeriotojų g. 22	2009 m.	Globos namai „Tremtinių namai“, https://aktai.vilnius.lt/document/30171354	
23. Atminimo lenta Franciškui Bahuševičiui. (baltarusių rašytojas) (t.p. baltarusių kalba)	Arklių g. 18C	2010 m. rugsėjis	Baltarusijos Respublikos ambasada. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 37. https://aktai.vilnius.lt/document/30183972	
24. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1913 m. gyveno lietuvių literatūros klasikė Žemaitė-J. Žymantienė“ (t.p. rusų kalba)	J.Basanavičiaus g. 19	1968 m. Remontuojant namą lenta buvo laikinai nuimta, 2011 m. atnaujinus pastatą vėl pakabinta.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zemaite-julija-zymantiene/	
25. Atminimo lenta lietuvių Stanislovui Bonifacui Jundzilui. Paminklinėje lentoje rašoma, kad XIX a. antroje pusėje čia būta namo, kuriame gyveno baltarusių poetas.	Barboros Radvilaitės g. 6	Savivaldybės išduotas leidimas 2011 m.	Vilniaus pilių kultūrinio rezervato direkcija https://aktai.vilnius.lt/document/30202133	
26. Atminimo lenta Nobelio literatūros premijos laureatui Česlovui Milošui. (dvikalbė lentelė – vardas pateiktas ir lenkų ir lietuvių kalbomis, eilės tik lenkų)	S. Skapo g. 7/ Universiteto g. 3	2011 m. birželis	Vilniaus universitetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30191480	
27. Atminimo lenta su tekstu „Plaka vėtra Mniuškos paminklą, žalvarinę pajuodusią kaktą... Jeigu bokštai baltieji palinktų su manim pakalbėti šią naktį? Judita Vaičiūnaitė“.	Skvere prie Šv. Kotrynos bažnyčios	2011 m.	https://m.diena.lt/naujienos/miesto-pulsas/atidengta-poetei-jvaiciunaitei-skirta-skulpturine-kompozicija-277877	
28. Atminimo lenta su tekstu: „Justinas Marcinkevičius/ 1930-2011/ poetas, akademikas/ Vilniaus universiteto auklėtinis“ ir žodžiai iš poemos „Pažinimo medis“: „Kokia aukšta čia žemė“.	S. Skapo g. 7	2012 m. liepa	Vilniaus universitetas https://aktai.vilnius.lt/document/30210374 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/justinas-marcinkevicius/	
29. Atminimo lenta su tekstu: Šiame name 1914-1915 metais gyveno laikraščio „Naša Niva“ redakcija. Tuo laiku čia gyveno redaktorius, Baltarusijos liaudies poetas Janka Kupala“ (t.p. baltarusių kalba).	Vilniaus g. 14	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilniaus-miestas/vilniuje-atidengta-nauja-atminimo-lenta-jankai-kupalai-240465	
30. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate latvių poetas Rainis (1865–1929) nuo 1889 m. iki 1891 m. dirbo Vilniaus apygardos teismo sekretoriumi“(t.p. latvių kalba)	Trakų g. 1	2015 rugsėjis.	Latvijos respublikos ambasada, https://aktai.vilnius.lt/document/30270091 Minint 150-ąsias poeto gimimo metines,	

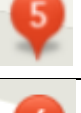
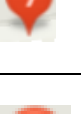
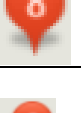
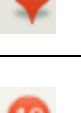
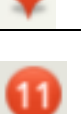
			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/janis-rainis/	
31. Atminimo lenta: „Čia gyveno ir kūrė Aloyzas Sušinskas 1930-2005“. Rašytojas, kraštotyrininkas, agrarinių mokslų daktaras“	Trampolio g. 4	2015 m.	Asociacijai Trakų Vokės bendruomenė, https://aktai.vilnius.lt/document/30257107	
32. Atminimo lenta su įrašu: „Čia Vilniuje 1906–1915 m. gyveno ir studijavo baltarusių kunigas ir poetas Kazimir Svajak, 1890–1926“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžiojoje g. 17	Savivaldybės išduotas leidimas 2016 m.	Gudų kultūros draugija Lietuvoje https://aktai.vilnius.lt/document/30279301	
33. Atminimo lenta su tekstu: „1917-2009. Šiame name 1992-2009 metais į tėvynę sugrįžęs gyveno poetas Kazys Bradūnas“.	Didžioji g. 13	2016/2017 liepa	Elena Bradūnaitė Aglinskienė, https://aktai.vilnius.lt/document/30281827 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-bradunas/	
34. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate 1907 m. gyveno ir dirbo baltarusių poetas Jakubas Kolasas“ (t.p. baltarusių kalba)	Trakų g. 1 (iš Pylimo g. pusės)	2017 m. rugsėjis	Baltarusijos respublikos ambasada Lietuvos Respublikoje, https://aktai.vilnius.lt/document/30298683 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jakubas-kolasas/	
35. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1907-1921 m. gyveno rašytojai ir publicistai Jozef Mackiewicz (1902-1985, Stanislaw Cat-Mackiewicz (1896-1966)“ (t.p. lenkų kalba)	Vitebsko g. 1	2017 m.	Visuomenės atstovų grupė https://aktai.vilnius.lt/document/30296812	
36. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1941–1985 m. gyveno rašytoja, vertėja, aktorė, vilnietė Aldona Liobytė“	Vykinto g. 17	2017 m. spalio 19 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aldona-liobyte/	
37. Atminimo lentos įrašas „Šiame name 1982–2015 metais gyveno ir kūrė rašytojas Petras Dirgėla, „Karalystė. Žemės keleivių epas“	Tuskulėnų g. 60	2019 m. 2020 m. liepa	Kipras Dirgėla, https://aktai.vilnius.lt/document/30323733 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/petras-dirgela/	
38. Atminimo lenta su tekstu: „1971-1975 metais čia gyveno poetas Paulius Širvys, po šiais langais savo nepriklausomą darželį“.	Vokiečių g. 11 namo kieme	2019 m.	Rašytojo dukra Dangė Širvytė https://www.bernardinai.lt/pauliaus-sirvio-isklajotas-vilnius/	
39. Atminimo lenta poetui Marcelijaus Martinaičio, su tekstu „Vilniaus Universiteto 1980-2001 metais dėstė poetas Marcelijus Martinaitis, akių tamsoj/širdies šviesoje“.	VU M. K. Sarbievijaus kiemas Universiteto g. 3	2021 m. spalio 9 d.	https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1530576/vilniaus-universiteto-kieme-atidengta-atminimo-lenta-poetui-marcelijui-martinaiciui	
40. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universitete, 1815–1819 metais, studijavo Adomas Mickevičius“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 13	Atkūrus nepriklausomybę	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	

Priedas nr. 3.1.1

Gabija Mukaitė, „Kultūra: Rašytojai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 9 d.) <https://arcg.is/0a4eHP>

Priedas 3.2.
Kompozitoriai/atlikėjai:

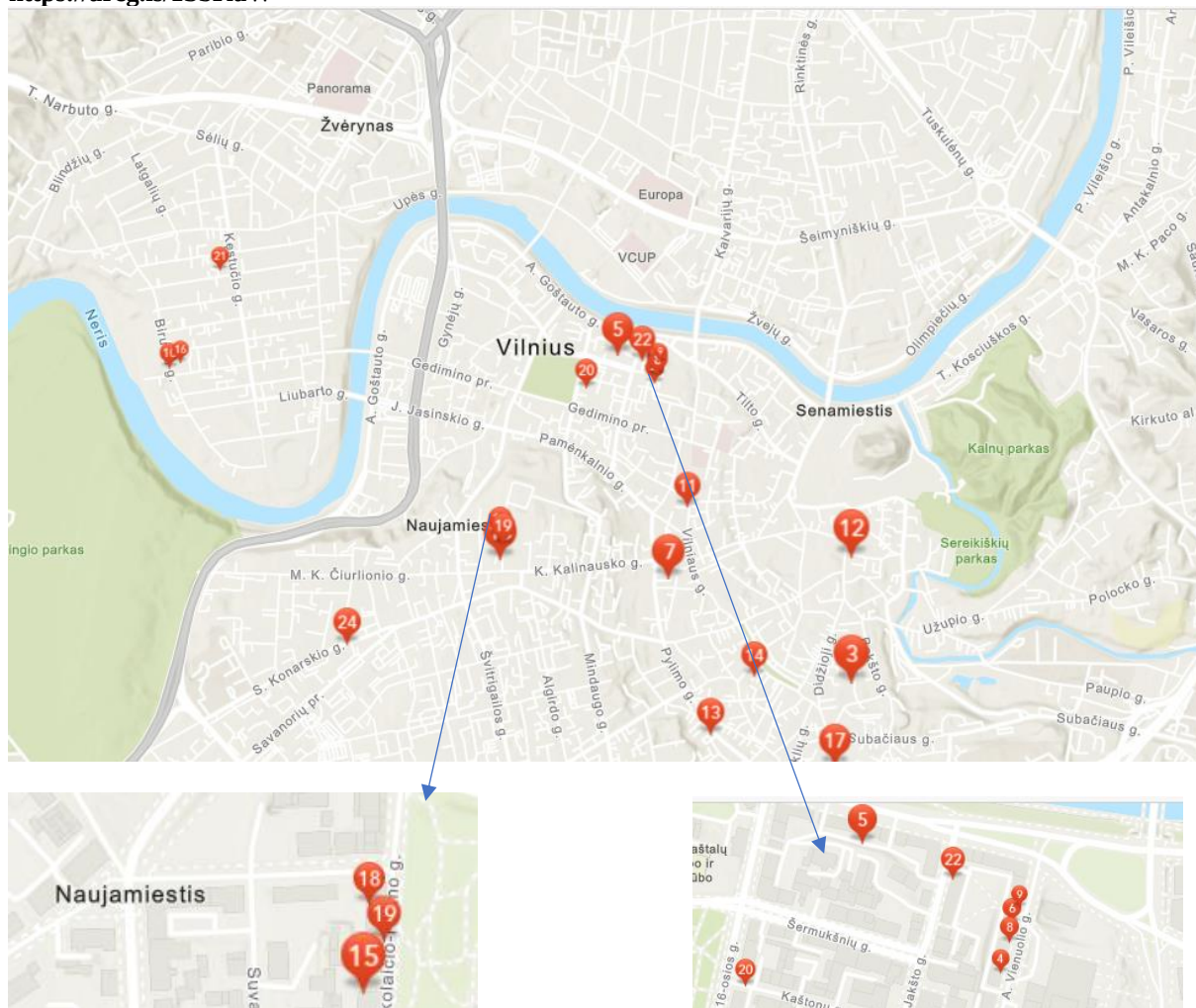
Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simboli s žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1840-1858 m. gyveno lenkų kompozitorius Stanislovas Moniuška“ (t.p. lenkų kalba)	Vokiečių g. 26	1992 m. balandis Pirmoji lenta buvo pritvirtinta 1932 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stanislovas-moniуска-stanislaw-moniuszko/ .	
2. 1928-1939 m. gyveno gudų tautosakininkas chorvedys Ryhoras Šyrma (t.p. baltarusių k.).	Maironio g. 13	1994 m. remiantis savivaldybės duomenimis		
3. Atminimo lenta: „Šiame name 1907-1908 m. gyveno Mikalojus Konstantinas Čiurlionis“.	Savičiaus g. 11	1995 m. rugsėjo 24 d.,	Čiurlionio namai. Minint 120-ąsias M.K. Čiurlionio gimimo metines. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mikalojus-konstantinas-ciurlionis/	
4. 1972-1989 m. gyveno lietuvių liaudies artistė Beatrice Grinevičiūtė	A.Vienulio g. 12	Numanoma data apie 1993 m.	1993 m. arba vėliau, po to kai tame pačiame name buvo įkurtas memorialinis atlikėjos butas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/beatrice-grinceviciute/	
5. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1963-1973 m. gyveno garsi Lietuvos operos dainininkė Elena Čiudakova. Nepakartojama mūsų Violeta“	A.Goštauto g. 4	1997 m. balandžio 2 d	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/elena-ciudakova/ .	
6. Atminimo lenta: „Šiame name 1959-1965 m. gyveno kompozitorius Benjaminas Gorbulskis“	A.Vienulio g. 14	1998 m. kovo 4 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/benjaminas-gorbulskis/	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose dirbo „Ąžuoliuko“ choro įkūrėjas ir ilgametis vadovas profesorius Hermanas Perelšteinas, 1923–1998“.	Palangos g. 3	1998 m. birželis	Žurnalistų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/hermans-perelsteinas	
8. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1959-1989 m. gyveno žymus Lietuvos operos solistas tenoras Kazys Gutauskas“	A.Vienulio g. 14	1999 m.	Lietuvos muzikų draugija, https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-gutauskas/	
9. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1959-1990 m. gyveno ir kūrė baletmeisteris, režisierius Vytautas Grivickas“.	A.Vienulio g. 14	2001 m.	Operos ir baleto teatras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-grivickas/	
10. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1965-1984 m. gyveno ir kūrė kompozitorius Eduardas Balsys“.	Birutės g. 11/40	1986. Pakeista 2001 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eduardas-balsys/	
11. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name buvusioje muzikos mokykloje 1905-1909 metais mokėsi garsus pasaulio smuikininkas Jascha Heifetz“ (t.p. anglų k.)	Vilniaus g. 25	2001 m. sausis	Žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jasa-heifecas-jascha-joseph-heifetz/	
12. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1946-1987 m. gyveno	Pilies g. 10	2003 m.	A. Šabaniausko labdaros ir paramos fondas	

lietuviškos profesionaliosios estrados pradininkas, maestro Antanas Šabaniauskas“.			Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.2003 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-sabaniauskas/	
13. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1953-1996 m. gyveno žymus kompozitorius vargonininkas choro dirigentas profesorius Konradas Kaveckas“.	Pylimo g.36/ Ligoninės g.4	2004 m. birželis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konradas-kaveckas/	
14. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 2002-2004 m. gyveno operos primadona vokalo pedagogė Birutė Almonaitytė.“	Šv. Mikalojaus g. 1	2004 m. gruodžio 15 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/birute-almonaityte-eidukiene/	
15. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1948–1976 m. gyveno žymus Lietuvos operos dainininkas Juozas Mažeika“	V. Mykolaičio-Putino g. 8	2007 m.	Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro rėmėjai https://aktai.vilnius.lt/document/30151011	
16. Atminimo lenta: „Šiame name 1964-2001 metais gyveno ir kūrė kompozitorius Julius Juzeliūnas“	Birutės g. 11 Traidienio g. 40	Savivaldybės leidimas išduotas 2007 m.	Lietuvos kompozitorių sąjunga https://aktai.vilnius.lt/document/30140077	
17. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1952-1959 m. gyveno žymus Lietuvos kompozitorius, profesorius Aleksandras Kačanauskas“.	Aušros vartų g. 4	2009 m. birželis.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aleksandras-kacanauskas/	
18. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1949-1999 gyveno J. Jovaišaitė-Olekienė. Pirmoji Lietuvos baleto solistė Gedimino ordininkė Lietuvos nusipelnusi artistė“.	V. Mykolaičio-Putino g. 8	Savivaldybės leidimas išduotas 2011 m.	Lietuvos teatro sąjungai savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30191639	
19. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno 1949-1975 Petras Oleka - Lietuvos operos kūrėjas Gedimino ordininkas, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas, dainininkas, operos režisierius ir vokalo pedagogas“.	V. Mykolaičio-Putino g. 8	Savivaldybės leidimas išduotas 2011 m.	Lietuvos teatro sąjunga https://aktai.vilnius.lt/document/30191639	
20. Atminimo lenta: „Šiame name 1954-1980 metais gyveno ir savo kūrybinį kelią pradėjo Vytautas Kernagis“.	Kaštonų g. 2	2011 m. gegužės 19 d.	Viešajai įstaiga „Vytauto Kernagio fondas“ https://aktai.vilnius.lt/document/30196406 , https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-kernagis/ mininit kūrėjo 60-osios gimimo metinės	
21. Atminimo lenta: „Šiame name 1965–2004 gyveno ir kūrė Pranas Sližys 1915–2004 Vilniaus universiteto choro dirigentas kompozitorius vargonininkas. Gyvenimą ir veiklą jis paskyrė Dievui žmogui ir Tėvynei.“	D. Poškos g. 26	2021 m. vasario 16 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/pranas-slizys/ https://www.facebook.com/profile/100069415020518/search/?q=pranui%20sli%C5%BEiui	
22. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1958-1978 m. gyveno Lietuvos alto mokyklos pradininkas, tarptautinių konkursų laureatas, Lietuvos styginių kvarteto artistas, profesorius Jurgis Fledžinskas“	A. Goštauto g. 2		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jurgis-fledzinskas/	
23. Atminimo lenta: „Šiame name 1957-1961 m. gyveno Lietuvos operos solistas Antanas Kučingis“.	Raseinių g. 5		Operos ir baleto teatras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-kucingis/	

Priedas nr. 3.2.1

Gabija Mukaitė, „Kultūra: kompozitoriai ir atlikėjai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 9 d.)

<https://arcg.is/1SbKaW>

Priedas 3.3 (Dailės veikėjai):

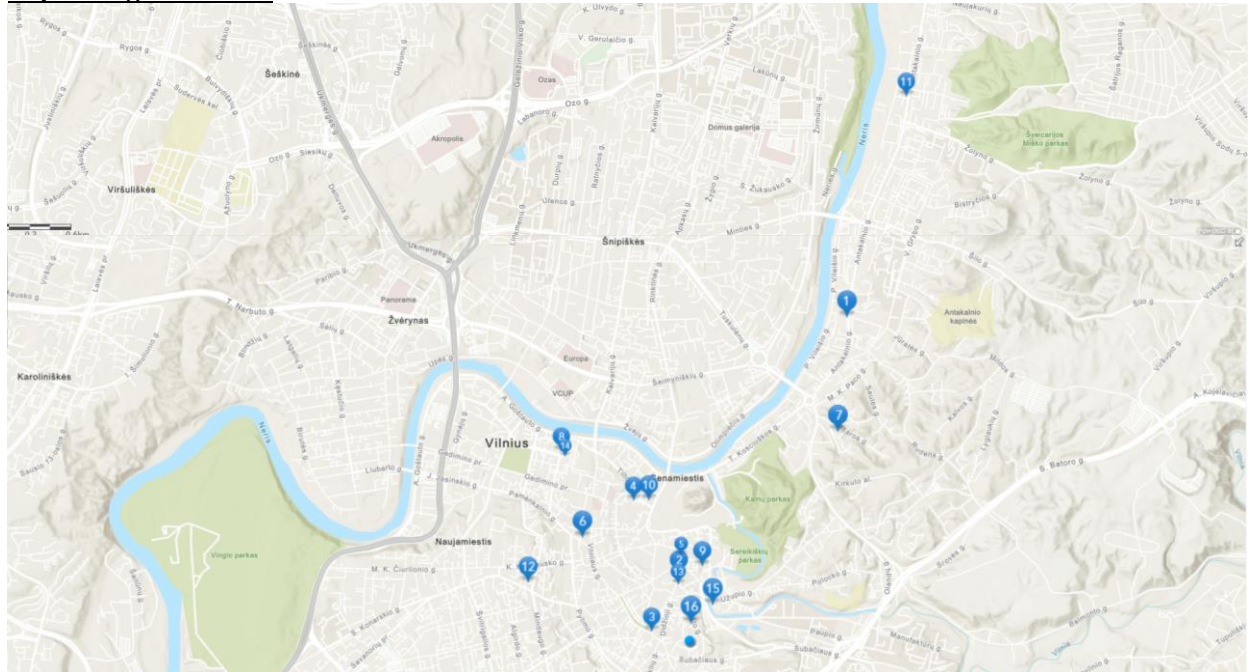
Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta ant namo, kuriame dailininkas Piotras Sergijevičius gyveno nuo 1942 m.	Antakalnio g. 30	1996	Baltarusių kultūros draugijos ir Baltarusijos ambasados pastangomis. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/sergijevicius-piotras/	
2. Atminimo lenta inžinieriui, architektui Juozui Kamarauskui.	Šv. Kazimiero g. 7	1999 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p.185	
3. Atminimo lenta dalininkui Ferdinandui Ruščicui (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 22	1999 m. birželio 11 d	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ferdinandas-ruscicas-ferdynand-ruszczyc/	

4. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gimė ir gyveno skulptorius Markas Antokolskis (1840-1902 m)“. (t.p. rusų kalba)	Didžioji g. 25	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/markas-morduchas-antokolskis/	
5. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno tapytojas Rafaelis Chvolesas 1913-2002“ (t.p. jidiš kalba)	Tilto g. 13	2004 m. rugpjūčio 24 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/rafaelis-chvolesas-raphafel-chwoles-rafael-chwoles/	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name (1829-1830) gyveno ukrainiečių dailininkas ir poetas Tarasas Ševčenka“ (t.p. ukrainiečių kalba).	Pilies g.10	2004 m. kovas.	Vilniaus ukrainiečių draugija	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1959–1976 metais gyveno ir kūrė žymus dailininkas tapytojas Jonas Švažas (1925–1976)“.	Jogailos g. 12	2005 m. rugpjūtis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-svazas/	
8. Atminimo lenta dailininkui Vytautui Mackevičiui.	Pavasario g. 15	Savivaldybės leidimas išduotas 2007 m.	Jaunius Gumbius https://aktai.vilnius.lt/document/30152382	
9. Atminimo lenta dailininkui, profesoriui Jonui Čeponiui, kurioje rašoma, kad dailininkas gyveno šiuose namuose 1977–2003 m.	A. Goštauto g. 3	Savivaldybės leidimas išduotas 2011 m.	DNSB „Neries vingis“ https://aktai.vilnius.lt/document/30191489	
10. Atminimo lenta: „Šiame name 1939–1960 m. gyveno Justinas Vienožinskis (1886-1960), žymus tapytojas, Kauno meno mokyklos įkūrėjas“	Bernardinų g. 10	2011 m.	Vilniaus dailės akademijos ir rėmėjų lėšomis, https://aktai.vilnius.lt/document/30204735 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/justinas-vienozinskis/	
11. Atminimo lenta dailininkui Pranui Lapei. Lentoje rašoma, kad dailininkas gyveno šiame name 2000–2010 m	Tilto g. 7	2012 m.	DNSB „Tilto namai“ rėmėjų lėšomis, https://aktai.vilnius.lt/document/30207583 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/pranas-lape/	
12. Atminimo lenta: „Šiame name 1967-1985 m. gyveno dailininkė Domicelė Tarabildienė. Skulptorė, grafikė, tapytoja“.	Antakalni o g. 94	Pirmoji lenta atidengta 1988 m. , pakeista 2014 m.	G.D.Kontvainienė-Tarabildaitė https://aktai.vilnius.lt/document/30220002 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/domicile-tarabildiene/	
13. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno ir kūrė dailininkas prof. Kazimieras Žoromskis 1973-2004“.	K. Kalinausko g. 12	2013 m.	VšĮ Dailininko prof. Kazimiero Žoromskio fondas, https://aktai.vilnius.lt/document/30221006 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimieras-zoromskis/	
14. Atminimo lenta su iškaltu įrašu: „Čia ilgą laiką gyveno ir kūrė dailininkas Leonas Lagauskas, 1928–2010“	Pilies g. 32	2015 m. balandžio 28 d.	Irena Stanislava Lagauskaitė https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/leonas-lagauskas/	
15. Atminimo lenta: „Šiame name 1959-1995 metais gyveno Lietuvos dizaino edukacijos pradininkas, dailininkas, profesorius Feliksas Daukantas“	A. Jakšto g. 13	2015 m. kovas.	Vilniaus dailės akademija, https://aktai.vilnius.lt/document/30255180 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/feliksas-daukantas/	

16. Atminimo lenta dailininkui, tapytojui Romualdui Kuncai. (t.p. prancūzų kalba)	Užupio g. 2	2017 m.	Asta Vasiliauskaitė. https://aktai.vilnius.lt/document/30296788 ,	
17. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name gimė ir gyveno žymus dailininkas Alfredas Rōmeris, 1832–1897. Čia buvo pirmosios Vilniuje dailės dirbtuvės, kuriose dirbo Kanutas Ruseckas, Jonas Zenkevičius, Eduardas Matas Romeris“	Bokšto g. 10		Savivaldybė, https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/alfredas-romeris-alfred-romer/	

Priedas nr. 3.3.1

Gabija Mukaitė, „Kultūra: dailininkai ir architektai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.)
<https://arcg.is/OHSDz0>

Priedas 3.4 Akademikai:

Atminimo lenta	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose rūmuose 1961–1968 metais dirbo akademikas, profesorius Pranciškus Šivickis“.	Žaliųjų Ežerų g. 49	1990 m.	Sudarė Zita Trukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). p.224 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
2. Atminimo lenta: „Nuo 1522 m. iki 1525 metų čia Vilniaus mieste Baltarusų švietėjas Pranciškus Skoryna išleido Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pirmąsias spausdintas knygas“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžioji g. 19	1990 m.	http://web1.mab.lt/skorina/atminimo-iprasnimas/lietuva/	
3. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1941 m. gyveno profesorius, STASYS ŠALKAUSKIS, 1886–1941, žymus	Žygimantų g.10	1991 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stasys-salkauskis/	

Lietuvių tautos filosofas ir pedagogas).				
4. Atminimo lenta: „Čia 1945-1991 m. gyveno astronomas, matematikas, Lietuvos mokslo istorijos pradininkas, akademikas, profesorius Paulius Slavėnas“	Kęstučio g. 17	1996 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/paulius-slavenas/	
5. 1930–1945 m. gyveno S. Narembskis (architektas, restauratorius)	A. Savicko g. 4	1997 m. liepa	A.Narembskio šeimos iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stefanas-narembskis/	
6. Atminimo lenta su tekstu „Šiuose rūmuose 1940–1946 m. gyveno pirmasis Lietuvos banko valdytojas, profesorius, akademikas Vladas Jurgutis“	Didžioji g. 4.	1997 m.	Lietuvos mokslų akademijai ir Lietuvos bankas http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/	
7. Šiose kapinėse 1798 m. palaidotas Lietuvos profesionalios architektūros pradininkas Laurynas Stuoka-Gucevičius.	Šv.Stepono g. 39 (kieme ant bažnyčios)	1998 m. gruodžio 11 d.,	Architektų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/laurynas-gucevicius-stuoka-gucevicius/ Minint 200-ąsias L. Gucevičiaus mirties metines,	
8. Atminimo lenta profesorui Kazimierui Antanavičiui.	Saulėtekio al. 11	1998 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimieras-antanavicius/	
9. Atminimo lentos įrašas: „Šiame pastate 1958–1992 m. dirbo įžymus mokslininkas, ilgametis Lietuvos mokslų akademijos prezidentas, profesorius Juozas Matulis“	Gedimino pr. 3	1999m.	Mokslų Akademija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-matulis/	
10. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1940–1945 m. gyveno fizikas, visuomenės veikėjas, Gulago kalinys Antanas Žvironas“	Didžioji g. 4	1999 m. spalio 22 d.	Lietuvos fizikų draugija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-zvironas/	
11. Atminimo lenta: „Daktarės Eugenijos Šimkunaitės memorialinis butas“.	Erfurto g. 4	1999/2000 m.	Vilniaus miesto Lazdynų seniūnija https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eugenija-simkunaite/	
12. Atminimo lenta profesorei J. Čiurlionytei	Pamėnkalnio g. 1/13	1999 m.	Lietuvos kompozitorių sąjunga	
13. Atminimo lenta profesorui Levui Vladimirovui	M.K. Oginskio g. 4	2000 m. kovo 7 d	Vilniaus universitetas	
14. Atminimo lenta su įrašu: „1920-1951 m. ši gatvė buvo vadinama žydų mokslininko, mecenato, bibliografo M. Strašūno (1817-1885) vardu. Kurio kolekcijos pagrindu 1892 m. įkurta viena didžiausių judaikos bibliotekų Europoje“(t.p. jidiš kalba).	Žemaitijos g. 2	2001 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/matas-strasunas-mattityahu-strashun/	
15. Atminimo lentoje rašoma, kad šioje ligoninėje 1958 m. medicinos mokslų daktaras Boris Efras pirmasis Lietuvoje atliko širdies operaciją	Vilkpėdės ligoninės centrinio korpuso	2002 m. birželis	Vilniaus chirurgų draugija https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/borisas-efrosas/	
16. Atminimo lenta: „Šiame vienuolyne 1824 m. sausį kalėjo Vilniaus universiteto auklėtinis, filomatas, 1831 m. sukilimo dalyvis A.Mickevičiaus bedražygis Ignotas Domeika 18002-1889“.	Aušros Vartų g. 7	2002 m.	LR švietimo ir mokslo ministerija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ignotas-domeika-ignacy-domeyko/	

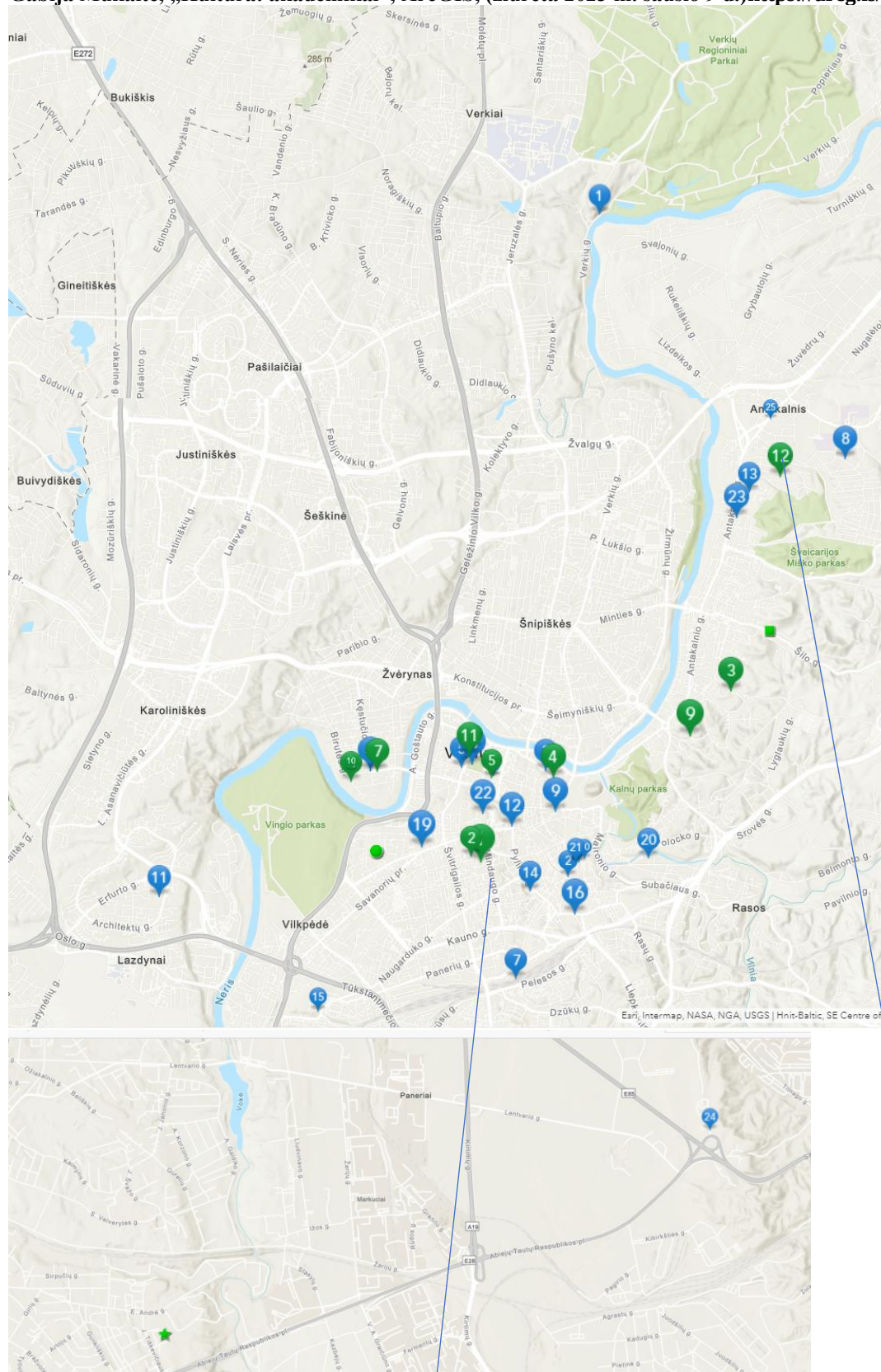
17. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose namuose 1951-1971 m. gyveno ekonomistas, akademikas, profesorius Dzikas Budrys“	J.Tumo-Vaižganto g. 9	1978 m. 2003 m. atminimo lenta buvo pakeista nauja.	Lietuvos mokslų akademija iniciavo atminimo lentos pakeitimą. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/dzidas-budrys/	
18. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 1940-1989 gyveno tapytojas profesorius Antanas Gudaitis“	Kaštonų g. 5	2004 m. liepos 29 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-gudaitis/	
19. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universiteto gamtos mokslų fakultete 1959–1993 m. dirbo ir mokė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto signataras geografas, profesorius Česlovas Kudaba“;	M. K. Čiurlionio g. 21 Z. Sierakausko g. 27	2004 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ceslovas-kudaba/	
20. Atminimo lenta: „Šiame name įžymus lenkų mokslininkas, Stepono Batoro universiteto profesorius, Kazimieras Pelčaras (1894-1943), 1931 m. gruodžio 1 d. įkūrė gydymo tiriamąjį institutą sergantiems navikais. 1943 m. rugsėjo 17 d. profesorius buvo sušaudytas Panevėžiuose“. (t.p. lenkų k.)	Polocko g. 6.	2004 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
21. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1949 m. gyveno įžymus mokslininkas, filosofas, Europos kultūros istorikas, profesorius Levas Karsavinas.“ (t.p. tekstas rusų kalba).	Didžioji g. 1/2	2005 m. spalį	Savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm (Leisti Lietuvos ir Rusijos draugystės draugijai įrengti atminimo lentą profesoriui Levui Karsavinui ant pastato kuriame jis gyveno (Didžioji g. 1).	
22. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1953-1985 m. gyveno žymus Lietuvos chemikas, profesorius Kazys Daukšas“.	Tauro g. 10	2005 m. sausio 10	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-dauksas/	
23. Atminimo lenta: „Šiame name gyveno kalbininkai prof. Juozas Pikčilingis 1926-1991, dr. Antanas Lyberis 1909-1996, etnologė Angelė Vyšniauskaitė 1919-2006. Mylėjo tėvų žemę, brangino jos kalbą ir lietuvių būdą“	Antakalni o g. 83	2006 m.	Valstybinės kalbos reikalų visuomeninei komisija. https://aktai.vilnius.lt/document/30135874	
24. Atminimo lenta geofizikui, fizikos ir matematikos mokslų habilituotui daktarui Boleslovas Styra.	Savanorių pr. 231	2007 m. rugsėjo 28 d. minint 95-ąsias B. Styros gimimo metines,	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/boleslovas-styra/	
25. Atminimo lenta: „Šiame name 1995-2006 metais gyveno iš politinės emigracijos grįžęs, Lietuvos išlaisvinimo skelbėjas, rezistencijos dalyvis, profesorius Kazys Eringis“.	Nemenčinės pl. 8	2009 m.	Botanikos instituto rėmėjai, https://aktai.vilnius.lt/document/30172415	
26. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno žymus mokslininkas Zalmanas Reizenas (1887–1939), vienas iš JIVO įkūrėjų, dienraščio „Vilner Tog“ redaktorius ir leidėjas“	J. Basanavičiaus g. 17	2011 m. rugsėjis	Lietuvos žydų bendruomenė https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15446&p_k=1&p_t=114308 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zalmanas-reizenas/ https://aktai.vilnius.lt/document/30178538	

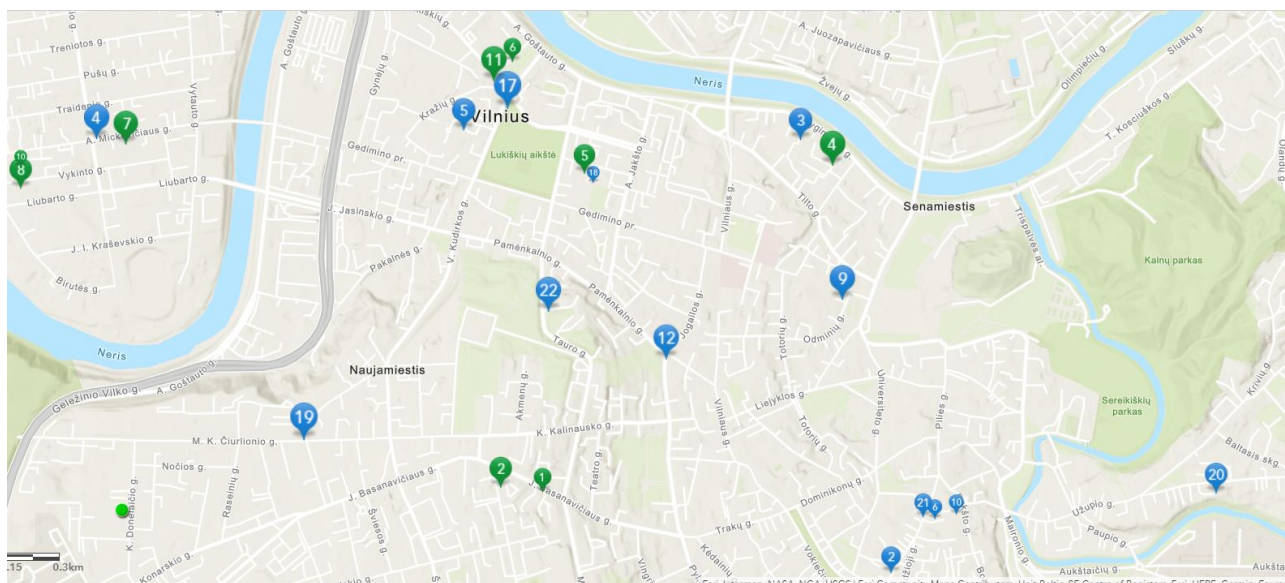
27. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name vykusiuose menininkų susivienijimo Jung Vilne (1929–1939) Vakaruose savo kūrybą deklamuodavo žymus žydų poetas Abraomas Suckeveris (1913–2010)“ (t.p. jidiš kalba)	Basanaviči aus g. 22/ Algirdo g. 2	2011 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras https://aktai.vilnius.lt/document/30195261	
28. Atminimo lenta: „Šiame name 1960–2001 m. gyveno pirmasis Vilniaus inžinerinio statybos instituto (Vilniaus Gedimino technikos universiteto pirmato) rektorius. Lietuviškos optimizacinės statybinės mechanikos akademikas Aleksandras Čyras“.	Karių kapų g. 5	2012 m. rugsėjis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aleksandras-cyras/	
29. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name profesorius Josifas Rebelskis įkūrė našlaičių prieglaudą ir mokyklą, kurios veikė 1944–1950 metais. (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	Žygimantų g. 6	2013 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras https://www.bernardinai.lt/2013-09-21-atidengta-lenta-zydu-naslaiciais-besirupinusi-profesoriui/	
30. Atminimo lenta: „Šiame name 1965–1983 metais gyveno žymus Lietuvos gamtosaugininkas Viktoras Bergas“	K. Donelaičio g. 16	2013 m.	Gamtos bičiulių asociacija. https://aktai.vilnius.lt/document/30223933 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/viktoras-bergas/	
31. Atminimo lenta gydytojui pediatriui Petriui Baubliui.	Šilo g. 42	2014 m. gegužė	Vilniaus medicinos draugija. https://aktai.vilnius.lt/document/30238972	
32. Atminimo lenta: „Šiame name 1939–2003 m. gyveno gydytojas, mokslininkas, visuomenės veikėjas profesorius Povilas Čibiras“	Kaštonų g. 4	2014 m.	Vilniečių ainių klubas, https://aktai.vilnius.lt/document/30239395 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-cibiras/	
33. Atminimo lenta su įrašu: Šiuose namuose nuo 1952 m. gyveno Vilniaus universiteto profesorius, knygotyrininkas, meno kolekcininkas Vladas Žukas 1925–2014”.	Vašingtono a. 1	2015 m.	Vilniaus universiteto bendrųjų reikalų direkcija. https://aktai.vilnius.lt/document/30255249	
34. Atminimo lenta mokslininkui, akademikui Zenonui Rokui Rudzikui.	Adomo Mickevičiaus g. 13	2015 m.	Lietuvos mokslų akademija. https://aktai.vilnius.lt/document/30225961 https://www.vilnijosvartai.lt/events/fizikai-zenonui-rokui-rudzikui-siandien-butu-sukake-76-eri/	
35. Atminimo lenta: „Čia gyveno ir kūrė Aloyzas Sušinskas 1930–2005“. Rašytojas, kraštotyrininkas, agrarinių mokslų daktaras“	Trampolio g. 4	2015 m.	Asociacijai Trakų Vokės bendruomenė, https://aktai.vilnius.lt/document/30257107	
36. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1971–1996 m. gyveno Lietuvos nusipelnęs ekonomistas, mokslo veikėjas, akademikas, profesorius Vaclovas Mališauskas. 1918–1996 m.“	Vykinto g. 27	2018 m. sausio 16 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/14413/	
37. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno ir kūrė architektas, profesorius Vytautui Edmundui Čekanauskui 1930–2010”.	M. K. Paco g. 13	2018 m.	https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/menas-ir-pramogos/atidengta-atminimo-lenta-architektui-v-cekanauskui-863701	
38. Atminimo lenta Alfonsui Žilėnui. Su tekstu: „Šiame name 1971–2005 m. gyveno Alfonsas Žilėnas (1921–2005) žymus finansininkas, Vilniaus universiteto profesorius, Lietuvos	Vykinto g. 27	2021 m.	Vilniaus miesto savivaldybė. https://aktai.vilnius.lt/document/30360919	

mokslių akademijos narys korespondentas“.				
39. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1951-1969 m. gyveno žymus lietuvių kalbininkas, akademikas Juozas Balčikonis“.	Vašingtono a. 1	1971 m. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ji buvo pakeista nauja paminkline lenta.	Vilniaus miesto savivaldybė.. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-balcikonis/	
40. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1973–1986 m. gyveno akademikas Povilas Brazdžiūnas“	B. Sruogos g. 36		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-brazdziunas/	
41. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1993–2003 metais gyveno žymus matematikas akademikas Vytautas Statulevičius“.	Žirgo g. 5		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-statulevicius/	

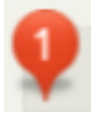
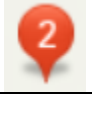
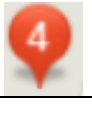
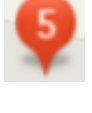
Priedas 3.4.1 (akademikai):

Gabija Mukaitė, „Kultūra: akademikai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 9 d.) <https://arcg.is/19XGHu>

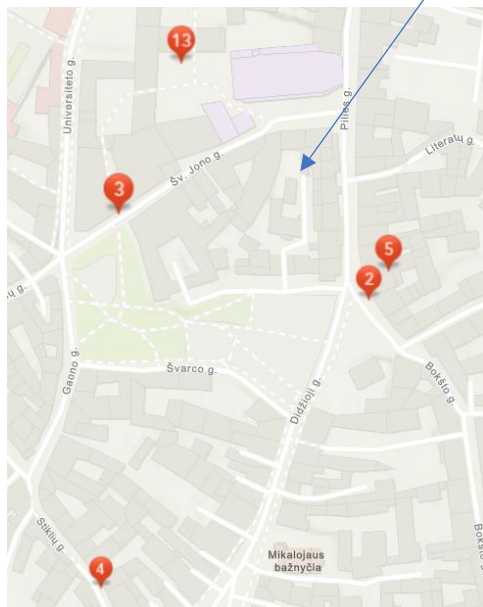
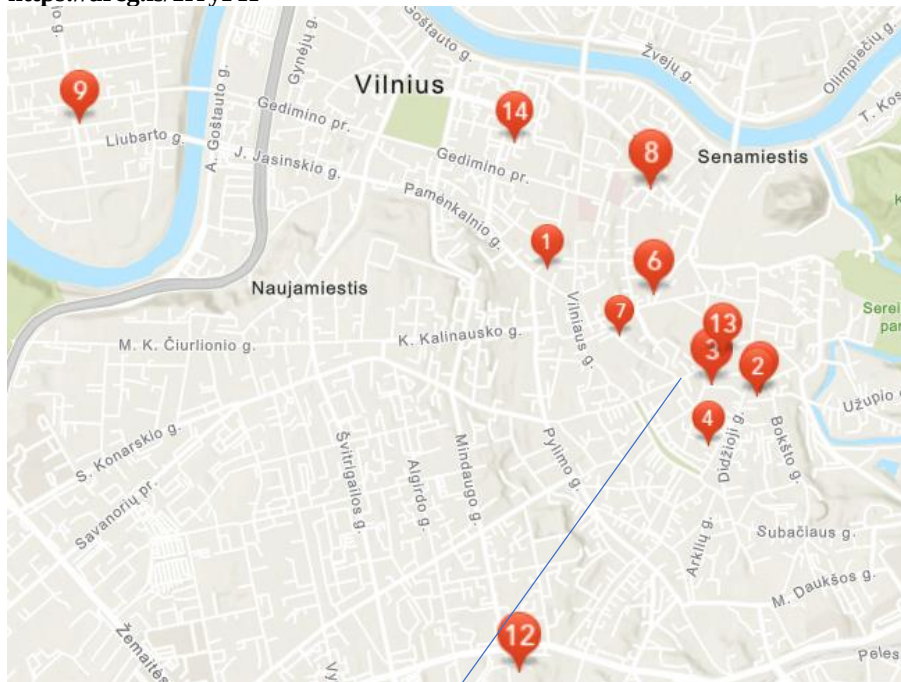
Priedas 3.5 Kultūros/visuomenės veikėjai:

Atminimo lenta	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiuose namuose 1918-1931 gyveno ir dirbo Danielius ir Veronika Alseikos, garsūs lietuvių visuomenės ir kultūros veikėjai. Čia gimė ir gyveno 1921-1931 įžymi archeologė, profesorė Marija Birutė Gimbutienė-Alseikaitė (1921-1994)“.	Jogailos g. 11	1995 m. vasario 1 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/danielius-alseika/	
2. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno lietuviško žodžio ir knygos puoselėtojai Marija Šlapelienė 1926-1977 m. ir dr. Jurgis Šlapelis 1926-1941 m.“.	Pilies g. 40	1976 m. Atnaujinta 1995	Leista atnaujinti M ir J. Šlapelių lėšomis. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/2045/	
3. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name įžymus lenkų spaustuvininkas ir leidėjas Juozapas Zavadskis (1781–1838) 1805 m. įsteigė spaustuvę, 1816 m. knygyną. Čia 1822 m. birželį pirmą kartą išspausdintas Adomo Mickevičiaus poezijos rinkinys „Baladės ir romansai“ (t.p.lenkų kalba).“.	Šv. Jono g. 4	1999 m. lapkritį	Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/2360/	
4. Atminimo lenta: „Šiuose namuose gyveno Martynas Paleckis, Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1547 m. įkūręs pirmąją stiklo manufaktūrą“.	Stiklių g. 5	2000 m. birželį	Kauno technologijos universitetas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/martynas-paleckis/	
5. Atminimo lenta su įrašu: „Grazutė Šlapelytė-Sirutienė kviečia pasisemti kultūrinės atgaivos jos paveldėtame ir Vilniaus miestui padovanotame name-muziejuje“ (lentoje pavaizduotas Šv. Kristoforas)	Šlapelių namo-muziejaus kiemelyje	2001 m. gruodžio 1 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/grazute-marija-slapelyte-sirutiene/	

6. Atminimo lenta su tekstu: „1907 IX 2 Šiuose namuose visuomenės veikėjos Sofijos Gimbutaitės buvusiam bute dalininkai Petras Rimša Mikalojus Konstantinas Čiurlionis Antanas Žmuidzinavičius teisininkas Jonas Vileišis subūrė Lietuvos Dailės Draugiją“.	Liejyklos g. 9	2012. rugsėjo 4 d.	Vilnius Rotary klubas https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/sofija-gimbutaite-zofia-gimbutt/	
7. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1915–1933 metais gyveno lietuvių visuomenės veikėjas, švietimo draugijos „Rytas“ pirmininkas kunigas profesorius Petras Kraujalis (1882–1933). Dirbęs mokyklai ir tautai“.	Tilto g. 12	2013 m.	Lietuvių švietimo draugija „Rytas“ https://aktai.vilnius.lt/document/302200022013	
8. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1949–1983 m. gyveno literatūros ir kultūros istorikė, visuomenės veikėja ir tautinės mokyklos kūrėja Meilė Lukšienė“	Adomo Mickevičiaus g. 19	2013 m.	Lietuvos edukologijos universitetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30220002 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/meile-luksiene/	
9. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate dirbo garsus Lietuvos gydytojas, humanistas, visuomenės veikėjas, Vilniaus žydų bendruomenės siela dr. Cemachas Šabadas (1964–1935). (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)“	Kauno g. 7	2014 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras. https://aktai.vilnius.lt/document/30243883	
10. Atminimo lenta Stepono Batorui (lotynų k.)	Universiteto g. 3	2010 m. lapkričio 16 d 2011	https://www.bernardinai.lt/2011-11-15-universitete-atidengiama-atkurta-vu-steigejo-stepono-batoro-paminkline-lenta/	
11. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1932–1941 m. gyveno provizorius, Vilniaus lietuvių veikėjas, Vilniaus burmistras 1939–1940 m., Konstantinas Stašys“	A. Jakšto g. 9	2000 m. spalio 2 d.	Vilniaus miesto savivaldybės iniciatyva. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konstantinas-stasys/	

Priedas nr. 3.5.1

Gabija Mukaitė, „Kultūra: Įvairūs kultūros/visuomenės veikėjai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.)
<https://arcgis.com/arcgis/1rryPH>

Priedas nr. 3.6.

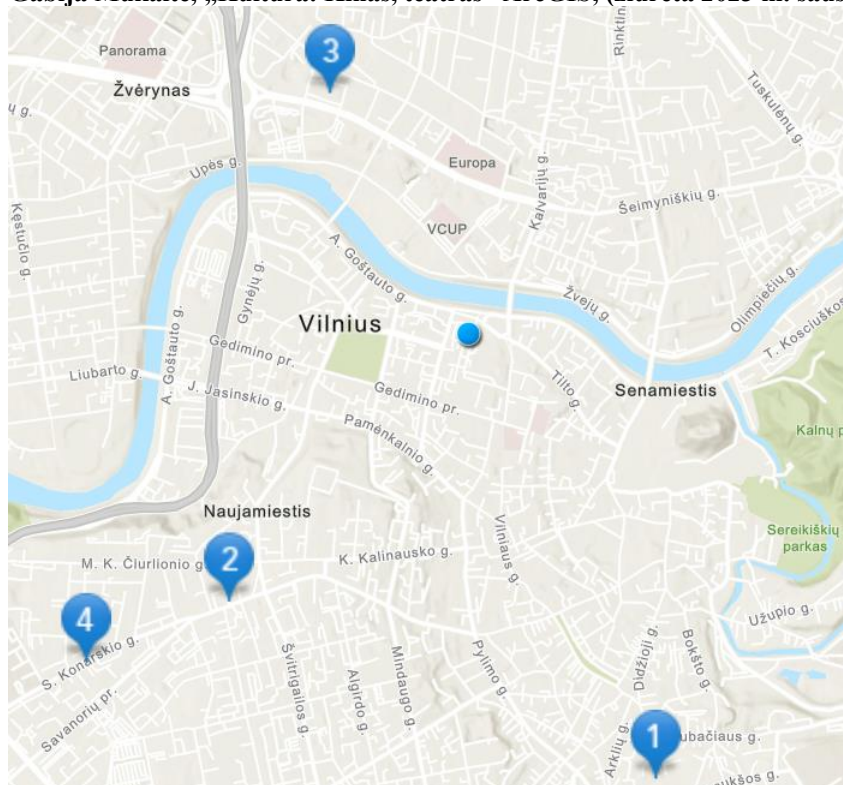
Atminimo lentos Kino, teatro atstovams.

Atminimo lenta	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1959-1990 m. gyveno ir kūrė baletmeisteris, režisierius Vytautas Grivickas“.	A.Vienuo lijo g. 14	2001 m.	Operos ir baletoto teatras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-grivickas/	

2. Atminimo lenta: „Šiame name 1986–2001 gyveno žymus Lietuvos kino režisierius, scenografas Raimondas Vabalas“	Aušros Vartų g. 4	2007 m.	Lietuvos kinematografininkų sąjunga https://aktai.vilnius.lt/document/30149840 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/raimondas-petras-vabalas/	
3. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1961–1974 m. veikė Vilniaus teatras „Lėlė“. Teatrą 1958 10 27 įkūrė Balys Lukošius (1908–1987)“	M. K. Čiurlionio g. 18	2008 m.	Vilniaus teatrui „Lėlė“ savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30158897 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/balys-lukosius/	
4. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 2004–2014 metais gyveno kino ir teatro aktorius Donatas Banionis“	Lvovo g. 89	2016 m.	Lietuvos kinematografininkų sąjunga, https://aktai.vilnius.lt/document/30255068 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/donatas-banionis/	
5. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno legendinė Lietuvos teatro ir kino aktorė pirmoji šalies moteris – profesionali režisierė Kazimiera Kymantaitė (1909–1999)“.	Beržyno g. 5	2021 m. spalio 10 d.	Teatro sąjungos meno kūrėjų asociacija (Lietuvos teatro sąjunga) https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimiera-kymantaite/ https://www.zmones.lt/naujiena/vilniuje-atidengtas-aktorei-kazimierai-kymantaitei-skirtas-atminimo-zenklas-KOBrWlvmQXD	

Priedas Priedas nr. 3.6.1

Gabija Mukaitė, „Kultūra: Kinas, teatras“ ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.), <https://arcg.is/89KiD>

Priedas nr. 3.7

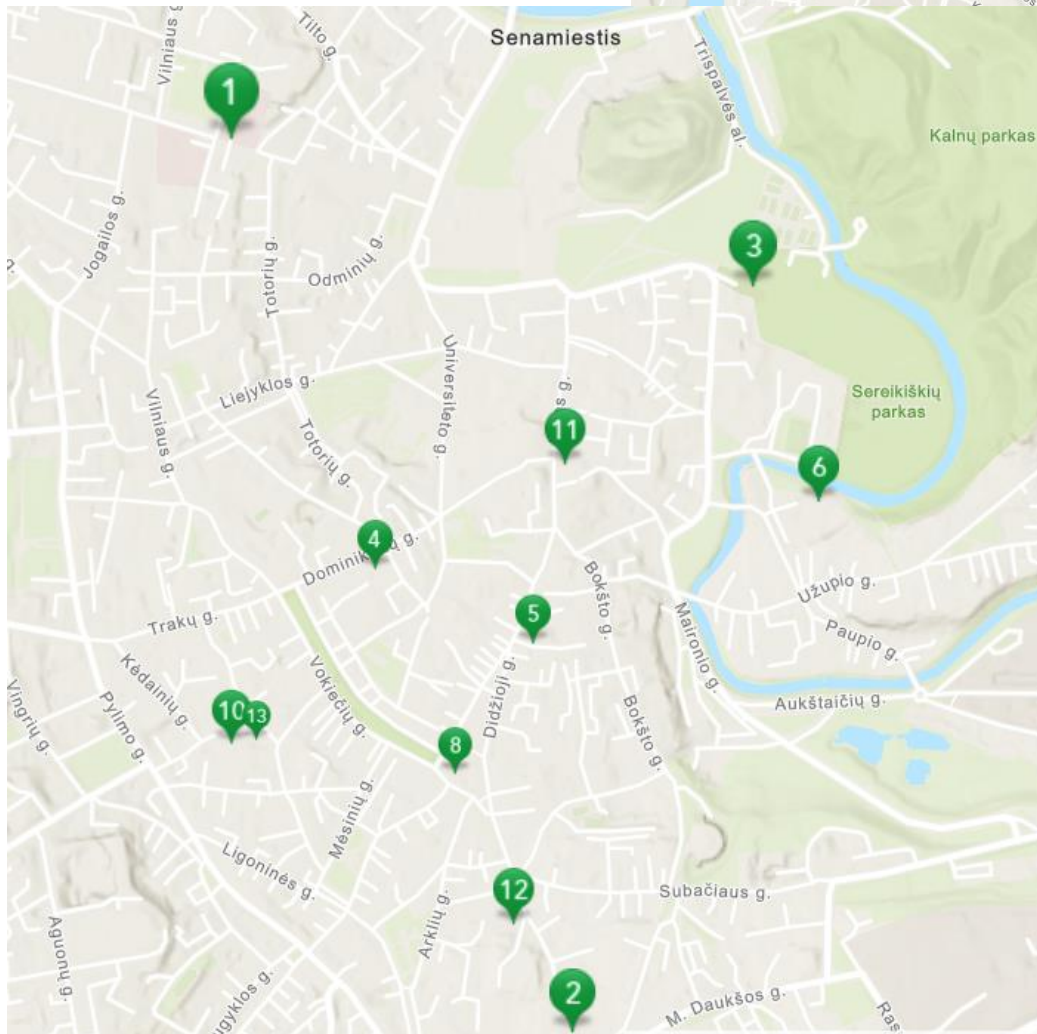
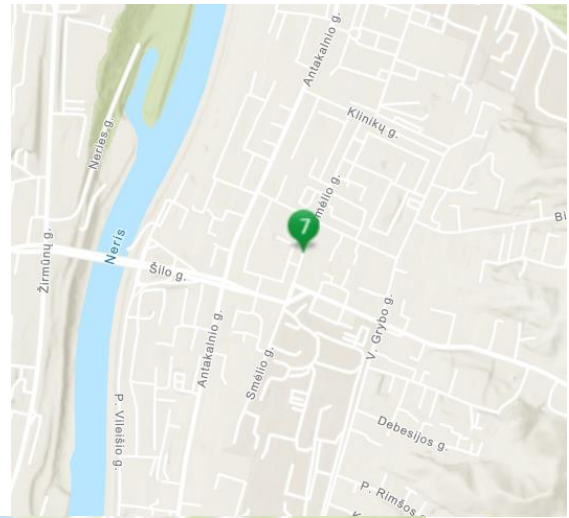
Bendri kultūriniai įvykiai ir kiti kultūros atstovai:

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta fotografui Janui Bulhakui	Gedimino pr. 9	1997 m. vasario 3 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/janas-bulhakas-jan-bulhak/	

2. Atminimo lenta: „Šventasis tėvas Jonas Paulius II Aušros Vartų šventovėje meldėsi 1993 IX 4“	Aušros Vartų g. 14	1997 m.	Šv. Teresės bažnyčia. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-paulius-ii-ioannes-paulus-ii/	
3. Atminimo lenta Juozui Pureliui 1901-1989 Vilniaus teniso pradininkas, aikštyno įkūrėjas.	Sereikiškių parkas, teniso kortuose	2001 m.	Užsienio tenisininkų bendruomenė. Minint 100-ąsias J. Purelio gimimo metines. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-purelis/	
4. Atminimo lenta: „Lankydamasis Lietuvoje 1993 m. rugsėjo 5 d. šioje bažnyčioje su lenkų bendruomene susitiko šventasis tėvas Jonas Paulius II“ (t.p. lenkų kalba)	Dominikonų g. 8	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-paulius-ii-ioannes-paulus-ii/	
5. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1805-1831 veikė pirmoji Vilniaus universiteto klinika“	Didžioji g. 10.	2006 m.	Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30137249	
6. Atminimo lenta „Fluxus“ meno judėjimo pradininkas Jurgis Mačiūnas	tiltelis jungiantis Dailės akademiją su Sereikiškių parku	2007 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). p.197 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
7. Atminimo lenta: „Šiame name 1959–1992 m. šiame name gyveno antropologas, esperantininkas, rašytojas, keliautojas Antanas Poškas (1903-1992)“	Smėlio g. 15	2008 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-poska/	
8. Informacinė lenta „Vilnius- Europos kultūros sostinė 2009“.(t.p. anglų k.)	Didžioji g. 31, Vilniaus Rotušė	Savivaldybės leidimas suteiktas 2013 m. liepos 3 d.	Vilniaus miesto savivaldybė, https://aktai.vilnius.lt/document/30227652	
9. Šv. Pranciškaus brolių atminimo lentą.	Pranciškonų g. 1.	2016 m.	Mažesniųjų brolių konventualų (pranciškonų) ordino vienuolynas https://aktai.vilnius.lt/document/30278767	
10. Atminimo lenta: „Šiame name 1781 lapkričio 24 d. buvo įkurtas Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas (collegium medicum) pirmoji aukštoji medicinos mokykla Lietuvoje.	Pilies g. 22			
11. Atminimo lenta su tekstu: „1906 lapkričio 6 d. šiuose namuose įvyko Miko Petrausko ir Gabrieliaus Landsbergio-Žemkainio pirmosios lietuviškos operos „Birutė“ premjera“.	Aušros Vartų g. 5		Valstybinė filharmonija	
12. Pirmosios Vilniuje legaliai įsteigtos lietuviškos pradinės mokyklos ir Lietuvių mokslo draugijos veiklai pažymėti.	Pranciškonų g. 3/ Lydos g. 6		UAB „Pranciškonų rūmai“	

Priedas nr. 3.7.1.

Gabija Mukaitė, „Kultūra: bendri kultūriniai įvykiai ir kiti kultūros atstovai“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.), <https://arcg.is/0af08a>

Priedas nr. 4

Priedas 4.1.

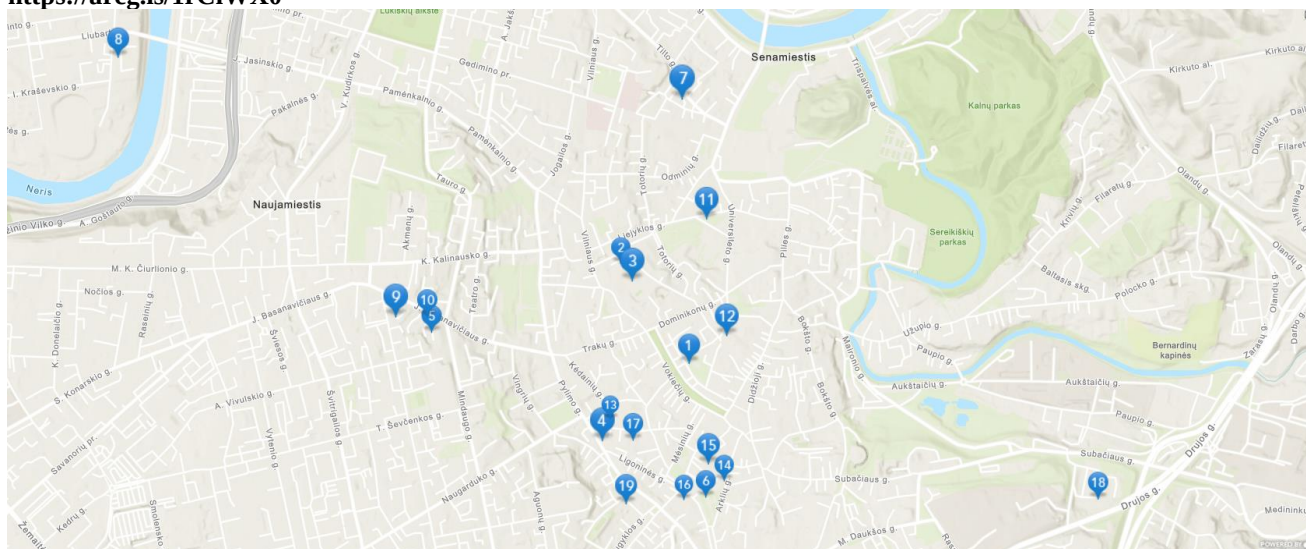
Atminimo lentos jidiš kalba:

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta: „Vilniaus Gaonas Elijahu (1720-1797) gyveno čia stovėjusiam name“ (t.p. jidiš kalba).	Žydų g. 5	1997 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 119	
2. Atminimo lenta su tekstu: „Buvę Vilniaus Rabinų tarybos namai, čia 1903 m. lankėsi didysis žydų tautinio atgimimo veikėjas Teodoras Hercelis“. (t.p. jidiš kalba)	Šv. Ignoto g. 1 Benediktinių g. 4/1	1998 m. spalį	Publicisto Prano Morkaus iniciatyva. https://www.vilnijosvarta.lt/personalijos/teodoras-herclis-theodor-herzl/	
3. Atminimo lenta: „1941–1944 m. nuo pražūties gelbėjusių žydus pasaulio teisuolių – vienuolės Marijos Mikulskos, kunigo Juozo Stakausko ir mokytojo Vlodo Žemaičio atminimui. (t.p. sakiny s jidiš kalba)	Namo šv. Ignoto g. 5 kiemas	2000 m. rugsėjo 22 d.	LR Seimo narių iniciatyvinė grupė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
4. Atminimo lenta su įrašu: „1920-1951 m. ši gatvė buvo vadinama žydų mokslininko, mecenato, bibliografo M. Strašūno (1817-1885) vardu. Kurio kolekcijos pagrindu 1892 m. įkurta viena didžiausių judaikos bibliotekų Europoje“ (t.p. jidiš kalba).	Žemaitijos g. 2	2001 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvarta.lt/personalijos/matassstrasunas-mattityahustrashun/	
5. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didysis žydų kalbininkas Maksas Vainraichas 1894-1969. YIVO įkūrėjas ir vadovas“ (t.p. jidiš kalba)	J. Basanavičiaus 16	2004 m.	https://www.vilnijosvarta.lt/personalijos/maksas-vainraichas-max-weinreich/	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didis žydų poetas Mošė Kulbakas 1896-1937“ (t.p. tekstas jidiš kalba).	Karmelitų g. 5	2004 m. rugpjūtis	Lietuvos žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvarta.lt/personalijos/moise-kulbakas-moise-kulbakmoshe-kulbakasmoze/	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno tapytojas Rafaelis Chvolesas 1913-2002“ (t.p. jidiš kalba)	Tilto g. 13	2004 m. rugpjūčio 24 d.	https://www.vilnijosvarta.lt/personalijos/rafaelis-chvolesas-raphafel-chwoles-rafael-chwoles/	
8. Atminimo lenta pirmajai Vilniaus radijo stočiai, veikusiai 1927–1935 m. (t.p. lenkų kalba)	Vytauto g. 17/2	2009 m. rugsėjo 17 d.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). p.290 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
9. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name vykusiuose menininkų susivienijimo Jung Vilne (1929–1939) Vakaruose savo kūrybą deklamuodavo žymus žydų poetas Abraomas Suckeveris (1913–2010)“ (t.p. jidiš kalba)	Basanavičiaus g. 22/ Algirdo g. 2	2011 m.	Žydų kultūros ir informacijos centrai savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30195261	

10. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno žymus mokslininkas Zalmanas Reizenas (1887–1939), vienas iš JIVO įkūrėjų, dienraščio „Vilner Tog“ redaktorius ir leidėjas“ (t.p. jidiš kalba)	J. Basanavičiaus g. 17	2011 m. rugsėjis	Lietuvos žydų bendruomenei savo lėšomis. https://aktai.vilnius.lt/document/30178538 https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15446&p_k=1&p_t=114308 https://www.vilnijosvarti.lt/personalijos/zalmanas-reizenas/	
11. 1926-1935 m. veikė žydų liaudies teatras, jo įkūrėjai N. LIPOVSKIS ir M.KARPINOVIČIUS (t.p. jidiš kalba).	Liejyklos g. 2 kieme			
12. Žydų geto vartai, Vilniaus geto planas (t.p. jidiš kalba).	Gaono g. 3			
13. 1941-09-07 į Lydos g. buvo suvartyta virš 2 tūkst. Žydų, kurie buvo nužudyti Paneriuose (t.p. jidiš kalba).	Lydos g. 3			
14. Atminimo lenta: „Lietuvos Jeruzalės menininkų didvyriškomis pastangomis čia 1942-1943 m. veikė Vilniaus geto teatras“ (t.p. jidiš kalba).	Arklių g. 5		Lietuvos žydų kultūros klubas https://www.vilniusgo.lt/2016/11/04/atminimo-lenta-buvusioje-vilniaus-zydu-geto-teritorijoje/	
15. Veikė Geto taryba, kieme 1941 m. buvo atrinkta sunaikinimui 1200 žydų, kurie sušaudyti Paneriuose (t.p. jidiš kalba).	Rūdninkų g. 8			
16. Vilniaus geto planas 2 lentos. Vienoje iš jų skelbiama: „Čia 1941-09-06 1943-09-23 buvo didžiojo žydo Geto vartai pro kuriuos buvo išvaryti mirčiai daugiau kaip 30 000 žydų 9 (t.p. tekstas jidiš kalba).	Rūdninkų g. 18		Lietuvos žydų bendruomenė	
17. Atminimo lenta, su tekstu: „Šioje vietoje įrengtoje barikadoje Vilniaus geto Suvienytos partizanų organizacijos kovotojai 1943 09 01 sutiko ugnimi nacių karinį dalinį, žengusį susidoroti su getu. Naciams pavyko barikadą susprogdinti. Žuvo keli gynėjai, tarp jų barikados vadovas Jechielis Šeinboimas“ (t.p. jidiš kalba)	Žemaitijos g. 8		Lietuvos žydų bendruomenei ir Valstybiniam Vilniaus Gaono žydų muziejui	
18. 1898 m. žydų varguomenei pastatyti 2 gyvenamieji namai. 1941 m. vokiečių okupantai juos išskeldino, dalį nužudė Paneriuose, kitus kieme (t.p. anglų, jidiš kalbomis).	Subačiaus g. 47			
19. Atminimo lenta: „Sinagogą „Taharot Hakodeš“ 1903 metais pastatė Vilniaus Gaono pasekėjai Misnagdim. Sinagoga priklauso Vilniaus žydų religinei bendruomenei.“ (t.p. jidiš k.)	Pylimo g. 39.			

Priedas nr 4.1.1 Atminimo lentų jidiš kalba žemėlapis:

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: jidiš kalba“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.), <https://arcgis.com/arcgis/1rCiWX0>

Priedas 4.2

Atminimo lentos lenkų kalba:

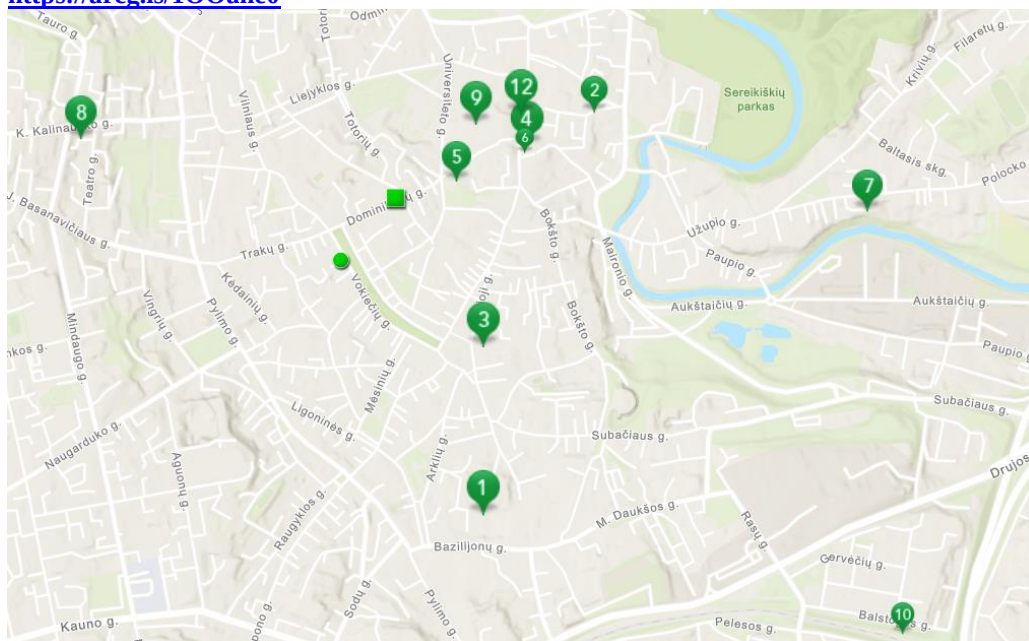
Atminimo lenta	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate nuo 1823-X-23 iki 1824-IV-21 kartu su kitais filomatais buvo kalinamas Adomas Mickevičius. Čia vyksta „Vėlinių“ III dalies veiksmas“ (t.p. lenkų kalba)	Aušros Vartų g. 7a kieme	Pirmoji pritvirtinta 1970 m., (lietuvių ir rusų kalbomis), 1992 m. lapkričio 2 d. atnaujinta	Šv. Trejybės Bazilijonų vienuolynas. Lenkijos ambasados Lietuvoje iniciatyva buvo atidengta nauja. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
2. Atminimo lenta: „Čia 1840-1858 m. gyveno lenkų kompozitorius Stanislovas Moniuska“ (t.p. lenkų kalba)	Vokiečių g. 26	1992 m. balandis	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stanislawas-moniuska-stanislaw-moniuszko/ . Pirmoji lenta buvo pritvirtinta 1932 m.	
3. Atminimo lenta su tekstu: „Vilniaus universitetas. Namai, kuriame gyveno Adomas Mickevičius“ (T.p. lenkų kalba)	Bernardinų g. 11	1996 m. lapkritį	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	
4. Atminimo lenta su įrašu: „1824 XI 6 (X 25) iš šių namų išvyko ištremtas į Rusiją Adomas Mickevičius visam laikui palikdamas Vilnių“ (t.p. lenkų kalba).	Didžioji g. 22	1998 gruodžio 19 d., Minint poeto 200-ąsias gimimo metines atidengta nauja lenta su tarpukario metais buvusiu užrašu dar papildžius jį	Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/	

		vertimu lietuvių kalbą		
5. Atminimo lenta dailininkui Ferdinandui Ruščiciui (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 22	1999 m. birželio 11 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ferdinandas-ruscicas-ferdynand-ruszczyc/	
6. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name įžymus lenkų spaustuvininkas ir leidėjas Juozapas Zavadskis (1781–1838) 1805 m. įsteigė spaustuvę, 1816 m. knygyną. Čia 1822 m. birželį pirmąkart išspausdintas Adomo Mickevičiaus poezijos rinkinys „Baladės ir romansai“ (t.p. lenkų kalba).	Šv. Jono g. 4	1999 m. lapkritį.	Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondas Lietuvoje. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/2360/	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Juzefas Ignacas Kraševskis 1812 VII 28 – 1887 III 19 įžymus lenkų rašytojas ir istorikas „Athenaeum“ leidėjas istorinės monografijos „Vilnius“ kūrėjas gyveno ir kūrė šiame name 1832–1835 metais“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 24	2001 m.	J.Montvilos lenkų kultūros fundacija. https://www.vanderkrogt.net/statues/object.php?webpage=ST&record=lt027	
8. Atminimo lenta: „Lankydamasis Lietuvoje 1993 m. rugsėjo 5 d. šioje bažnyčioje su lenkų bendruomene susitiko šventasis tėvas Jonas Paulius II“ (t.p. lenkų kalba)	Dominikonų g. 8	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-paulius-ii-ioannes-paulus-ii/	
9. Atminimo lenta: „„Šiame name įžymus lenkų mokslininkas, Stepono Batoro universiteto profesorius, Kazimieras Pelčaras (1894-1943), 1931 m. gruodžio 1 d. įkūrė gydymo tiriamąjį institutą sergantiems navikais. 1943 m. rugsėjo 17 d. profesorius buvo sušaudytas Panevriuose“. (t.p. lenkų k.)	Polocko g. 6.	2004 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
10. Atminimo lenta skelbianti, kad šiuose namuose – buvusioje Žygimanto Augusto gimnazijoje – 1921–1929 m. mokėsi Vilniaus garbės pilietis, Nobelio premijos laureatas Česlavas Milošas. (t.p. lenkų kalba)	K. Kalinauskos g. 7. Ant tarpukariu buvusio Žygimanto Augusto berniukų gimnazijos	2011 m. birželio 8 d.	Vilniaus savivaldybės ir Lenkų instituto Vilniuje iniciatyva. https://aktai.vilnius.lt/document/30194318 https://www.tv3.lt/naujiena/zmones/vilniuje-atidengta-paminkline-lenta-c-milosui-n541951?utm_source=tipro&utm_medium=Nuolaidos+300x600&utm_campaign=savireklama&utm_content=pasiulymai+ant+antarpukariu+buvusio	
11. Atminimo lenta Nobelio literatūros premijos laureatui Česlovui Milošui (dvikalbė lentelė – vardas pateiktas ir lenkų ir lietuvių kalbomis, eilės tik lenkų)	S. Skapo g. 7/ Universiteto g. 3	2011 m. birželis	Vilniaus universitetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30191480 , https://naujienos.vu.lt/vilniaus-universitete-atidengta-paminkline-lenta-paskutiniam-ldk-pilieciui/ceremonijoje-dalyvavo-LR-prezidentė-D.-Grybauskaitė	
12. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1907-1921 m. gyveno rašytojai ir publicistai Jozef Mackiewicz (1902-1985, Stanislaw Cat-Mackiewicz (1896-1966)“ (t.p. lenkų kalba)	Vitebsko g. 1	2017 m.	Visuomenės atstovų grupė https://aktai.vilnius.lt/document/30296812	
13. 12/ Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universitete, 1815–1819 metais, studijavo Adomas Mickevičius“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 13		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-	

			mickevicius-adam-mickiewicz/	
--	--	--	------------------------------	--

Priedas 4.2.1:

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: lenkų kalba“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 m. sausio 8 d.), <https://arcgis.com/webapp/viewer/index.html?appid=100ane0>

Priedas 4.3

Atminimo lentos baltarusių kalba:

Atminimo lenta	Tikslī vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta: „Nuo 1522 m. iki 1525 metų čia Vilniaus mieste Baltarusų švietėjas Pranciškus Skoryna išleido Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pirmąsias spausdintas knygas“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžioji g. 19	1990 m.	http://web1.mab.lt/skorina/atminimo-iprasminimas/lietuva/	
2. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose rūmuose buvo prieš mirties bausmės įvykdymą kalinamas 1863-1864 metų sukilimo Lietuvoje ir Gudijoje vadas Kostas Kalinauskas“ (t.p. baltarusių kalba).	Šv. Ignato g. 11	1994 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p. 184. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konstantinas-kalinauskas-%d0%ba%d0%b0%d1%81%d1%82%d1%83%d1%81%d1%8c-%d0%ba%d0%b0%d0%bbi%d0%bd%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai/	
3. 1928-1939 m. gyveno gudų tautosakininkas chorvedys Ryhoras Šyrma (t.p. baltarusių kalba).	Maironio g. 13	1994 m. pagal savivaldybės duomenis		

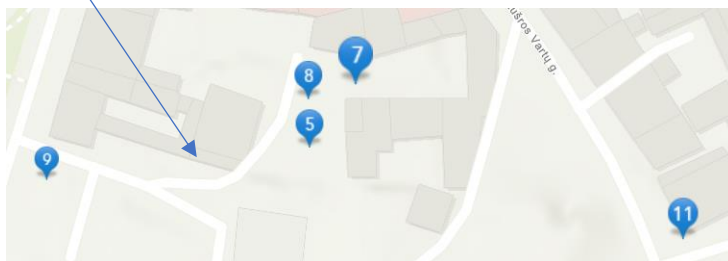
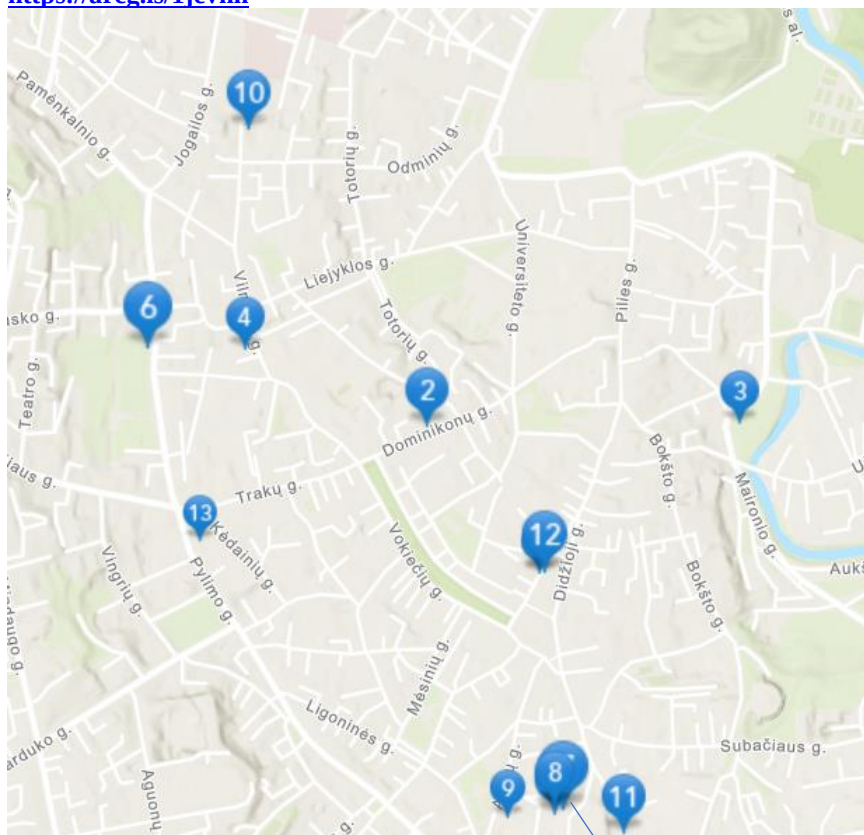
4. 1923-1926 m. gyveno gudų lyderis Bronislavas Taraškevičius (t.p. baltarusių kalba).	Vilniaus g. 37	1994 m.	Vilniaus miesto savivaldybė. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.420 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/branislavas-taraskevicius-%d0%b1%d1%80%d0%b0%d0%bd1%81%d0%bb%d0%b0%d1%9e-%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d0%bc%d0%b0%d0%b2i%d1%87-%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%88%d0%ba%d0%b5%d0%b2i%d1%87/	
5. Atminimo lenta baltarusių rašytojui, istorikui, politikui, kuris dirbo šiame pastate buvusioje Vilniaus gimnazijoje Maksimui Hareckiui (t.p. baltarusių kalba)	Aušros Vartų g. 7A	1996 m.	Gudų kultūros draugija Lietuvoje https://aktai.vilnius.lt/document/30147217 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/maksimas-hareckis-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D1%81i%D0%BC-%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%8D%D1%86%D0%BAi/	
6. Atminimo lenta istorikui, rašytojas, publicistui, literatūrologui Vaclovui Lastauskui (t.p. baltarusių k.)	Pylimo g. 5	1996 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vaclovas-lastauskas-%d0%bb%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai-%d0%b2%d0%b0%d1%86%d0%bb%d0%b0%d1%9e-%d1%8e%d1%81%d1%86i%d0%bd%d0%b0%d0%b2i%d1%87/	
7. Atminimo lenta su įrašu: „Čia, Vilniaus Baltarusių gimnazijos pastate, 1919-1921 m. mokėsi didi baltarusių poetė Natalja Arsenjeva“ (t.p. baltarusių)	Aušros vartų g. 7	2006 m.	Gudų kultūros draugijos Lietuvoje pirmininko Fiodoro Niunkos rūpesčiu https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/natalia-arseneva/	
8. Atminimo lenta su tekstu: „Kun. klebonas Adomas Stankievičius bolševikų teroro auka, 1891–1949“ (t.p. baltarusių kalba)	Aušros vartų g. 7	2007 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adamas-stankevicius-%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BC-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D0%B2i%D1%87/	
9. Atminimo lentabaltarusių rašytojui Franciškui Bahuševičiui. (t.p. baltarusių kalba)	Arklių g. 18C	2010 m.	Baltarusijos Respublikos ambasada. https://aktai.vilnius.lt/document/30183972 Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 37.	
10. Atminimo lenta su tekstu: Šiame name 1914-1915 metais gyveno laikraščio „Naša Niva“ redakcija. Tuo laiku čia gyveno redaktorius, Baltarusijos liaudies poetas Janka Kupala“ (t.p. baltarusių kalba).	Vilniaus g. 14	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilniaus-miestas/vilniuje-atidengta-nauja-atminimo-lenta-jankai-kupalai-240465	
11. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1938–1968 m. gyveno Lietuvos Respublikos nusipelnęs artistas ir meno veikėjas, Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno choro dirigentas, Lietuvos baltarusių visuomeninių organizacijų susivienijimo pirmasis vadovas Leonidas Muraška“ (t.p. baltarusių kalba)	Aušros Vartų g. 10	2014 m.	Baltarusijos Respublikos ambasada Lietuvoje Respublikoje, https://aktai.vilnius.lt/document/30243897 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/leonidas-muraska/	

12. Atminimo lenta su įrašu: „Čia Vilniuje 1906–1915 m. gyveno ir studijavo baltarusių kunigas ir poetas Kazimirus Svajak, 1890–1926“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžiojoje g. 17	Savivaldybės elidimas išduotas 2016 m.	Gudų kultūros draugijai Lietuvoje savo lėšomis įrengti atminimo lentą ant administracinio pastato. https://aktai.vilnius.lt/document/30279301	
13. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate 1907 m. gyveno ir dirbo baltarusių poetas Jakubas Kolasas“ (t.p. baltarusių kalba)	Trakų g. 1 (iš Pylimo g. pusės)	2017 m. rugsėjis	Baltarusijos respublikos ambasada Lietuvos Respublikoje, https://aktai.vilnius.lt/document/30298683 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jakubas-kolasas/	

Priedas 4.3.1

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: Baltarusių kalba“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 sausio 8 d.)

<https://arcg.is/1jevnn>

Priedas 4.4

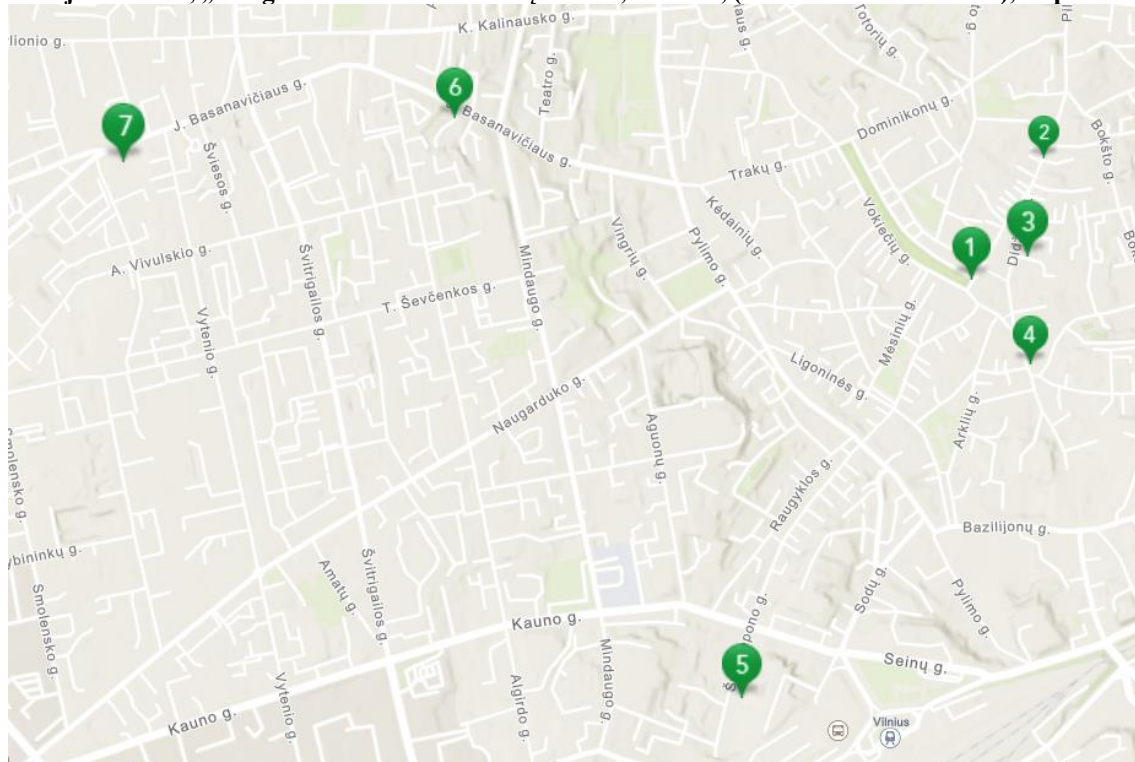
Atminimo lentos rusų kalba:

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
----------------	------------------------------	---	--	---------------------

1. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gimė ir gyveno skulptorius Markas Antokolskis (1840-1902 m)“. (t.p. rusų kalba)	Didžioji g. 25	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/markas-morduchas-antokolskis/	
2. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1949 m. gyveno įžymus mokslininkas, filosofas, Europos kultūros istorikas, profesorius Levas Karsavinas.“ (t.p. tekstas rusų kalba).	Didžioji g. 1/2	2005 m. spalį	Lietuvos ir Rusijos draugystės draugija Savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
3. Atminimo lenta su įrašu: „Čia buvusiamie viešbutyje 1867 metais buvo apsistojęs didysis rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis 1821-1881“ (t.p. rusų kalba).	Didžioji g. 20	2006 m.	Savivaldybė. Lietuvos stačiatikių švietimo draugija „Živoj kolos“. https://akta.vilnius.lt/document/30135872 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/fiodoras-dostojevskis-%d1%84%d0%b5%d0%b4%d0%be%d1%80-%d0%b4%d0%be%d1%81%d1%82%d0%be%d0%b5%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8%d0%b9/	
4. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1914-1915 metais buvo Lietuvos stačiatikių arkivyskupo Tichono (Belavino) Šventojo patriarcho ir kankinio rezidencija“ (t.p. rusų kalba)	Didžioji g. 36	2007 m.	https://akta.vilnius.lt/document/30140517 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/tichonas-vasilijus-belavinas/	
5. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1876–1892 m. gyveno ministras reformatorius Piotras Arkadijevičius Stolypinas“ (T.p.rusų kalba)	Šv. Stepono g. 30	2009 m.	Visuomeninės organizacijos „Mūsų dialogas“ rėmėjų lėšomis https://akta.vilnius.lt/document/30176405	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1913 m. gyveno lietuvių literatūros klasikė Žemaitė-J. Žymantienė“ (t.p. rusų kalba)	J.Basanavičiaus g. 19	1968 m. remontuojant namą lenta buvo laikinai nuimta, 2011 m. atnaujinus pastatą vėl pakabinta.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zemaite-julija-zymantiene/	
7. Gyveno 1831 m. sukilimo dalyvis Simonas Konarskis, sušaudytas Vilniuje 1939 m. (t.p.rusų kalba).	S.Konarskio g. 1 Pylimo g. 18			

Priedas 4.4.1:

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: rusų kalba“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 sausio 8 d.), <https://arcg.is/0KCqq40>

Priedas 4.5

Atminimo lentos kitomis užsienio kalbomis:

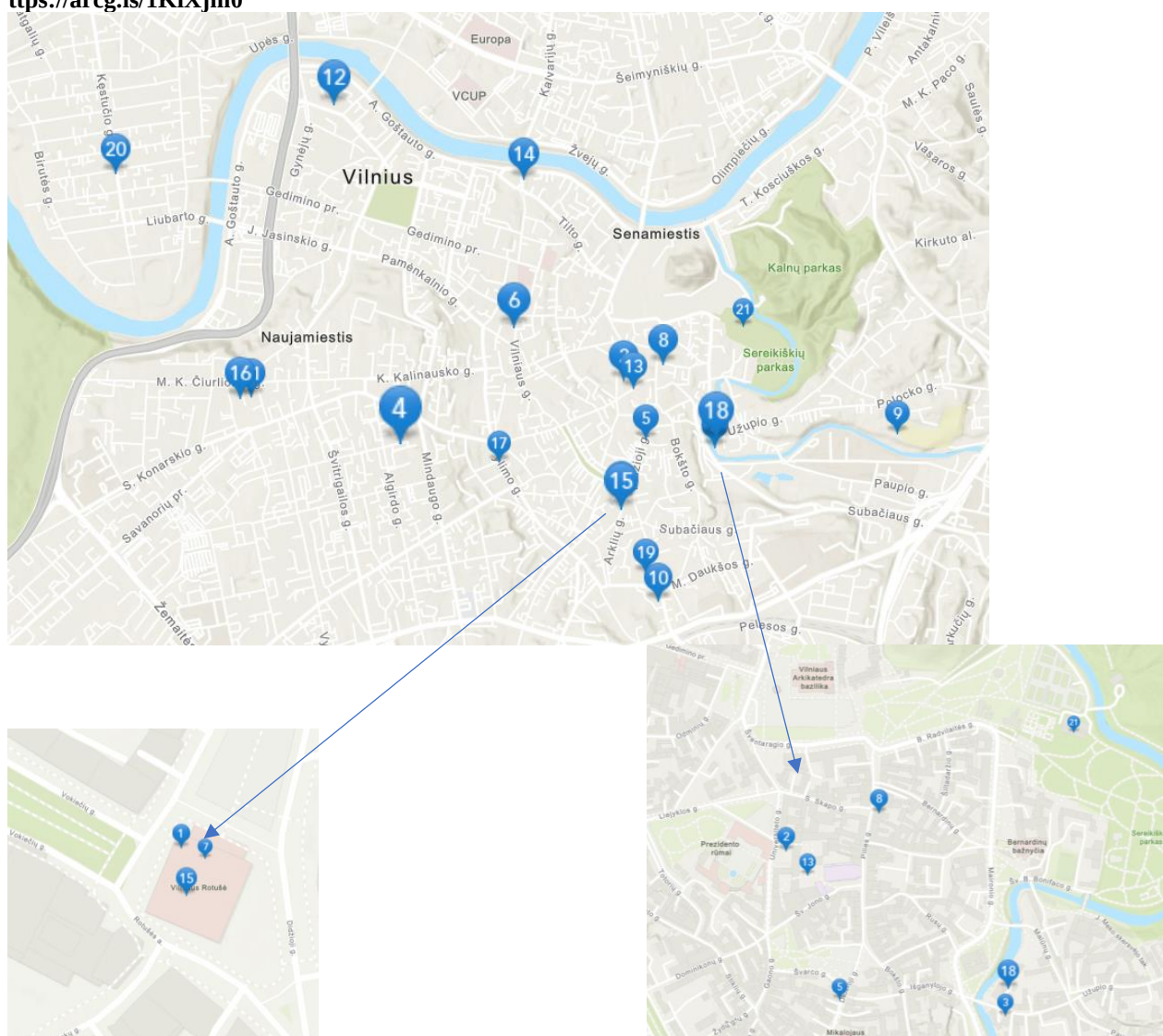
Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo lentos iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta: „Vilniaus istorinis centras senamiestis 1994 metais UNESCO pasaulio paveldo komiteto įrašytas į pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos pasaulio paveldo sąrašą. Tai patvirtina Vilniaus senamiesčio išskirtinę vertę bei jo išsaugojimo svarbą visos žmonijos labui“ (t.p. anglų kalba).	Didžioji g. 31, Rotušė	1996 m. gegužės 21	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	
2. T. Ševčenkos bareljefas ir atminimo lenta: „Vilnius... brangus mano širdžiai...“, žemiau – įrašas lietuvių kalba: „Vilniuje 1829-1831 m. gyveno ir kūrė didysis Tarasas Ševčenka“ (t.p. ukrainiečių kalba)	Universiteto g. 7	1997 m. kovo 9 d. Pirmoji lenta toje pačioje vietoje buvo pakabinta 1961	Vilniaus ukrainiečių draugija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/tarasas-sevcentka-%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%81-%d1%88%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be/	
3. Atminimo lenta bohemiškiems Monmartro ir Užupio ryšiams paminėti (t.p. prancūzų kalba)	Užupio g. 2	1998 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). p.198 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf	

4.	1871-1923 m. gyveno prancūzų rašytojas ir diplomatas Roemnas Gari (t.p. prancūzų kalba). (lenta informuojanti, kad 1917–1923 m. šiame name gyveno ir vėliau jį aprašė savo romane „Aušros pažadas“ prancūzų rašytojas ir diplomatas)	J. Basanavičius g. 18	1999 m.	Prancūzijos ambasada. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.120 https://www.vilnijosvartai.lt/person-alijos/romenas-gari-romain-gary/	
5.	Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1812 m. gruodį traukiantis Napoleono armijai buvo apsistojęs prancūzų rašytojas Stendalis (1783–1842)“. (t.p. prancūzų kalba)	Didžioji g. 1	2000 m. spalį	Prancūzų kultūros centras. https://www.vilnijosvartai.lt/person-alijos/stendalis-stendhal-marie-henri-beyle/	
6.	Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name buvusioje muzikos mokykloje 1905-1909 metais mokėsi garsus pasaulio smuikininkas Jascha Heifetz“ (t.p. anglų k.)	Vilniaus g. 25	2001 m. sausis	Žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/person-alijos/jasa-heifecas-jascha-joseph-heifetz/	
7.	Atminimo lenta: „Kiekvienas pasirinkęs Lietuvą savo priešu, taps Jungtinių Amerikos Valstijų priešu. JAV prezidentas- Džordžas V. Bušas. Vilniaus rotušė, 2002 m. lapkričio 23 d.“ (t.p. anglų kalba)	Didžioji g. 31, Rotušė	2003 m.	Vilniaus Rotušė. https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniuje-bus-atidengta-lenta-gwbusho-vizitui-atminti.d?id=3224972%20G.%20B%20Ush%202003	
8.	Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name (1829-1830) gyveno ukrainiečių dailininkas ir poetas Tarasas Ševčenka“ (t.p. ukrainiečių kalba).	Pilies g.10	2004 m. kovas.	Vilniaus ukrainiečių draugija	
9.	Lietuvos ir Lenkijos prezidentų įsipareigojimams pažymėti (lotynų kalba).	Žvirgždyn o g. 3	2005 m. kovo 9 d.		
10.	Atminimo lenta su tekstu: „Atmintiną 1956 metų visų Šventųjų dieną Vilniuje, nepabūgus sovietų okupacijos, viešai buvo palaikyta Vengrijoje kilusi revoliucija. Garbė tiems, kurie parodė vienybę – siekti Lietuvos ir Vengrijos nepriklausomybės. Atidengta Vengrijos ir Lietuvos respublikų prezidentų Laszlo Solyom ir Valdo Adamkaus 2006 metais minint Vilniaus vienybės mitingo ir Vengrijos revoliucijos 50-ąsias metines.“ (t.p. vengrų kalba).	Bazilijonų g. 14	2006	Vengrijos ambasada https://aktai.vilnius.lt/document/30135575	
11.	Atminimo lenta: „Estijos karinių pajėgų vadas generolas Johanas Laidoneris 1902–1905 m. studijavo Vilniaus karo mokykloje“ (t.p. estų kalba)	M. K. Čiurlionio 21	2006	Lietuvos estų draugija https://aktai.vilnius.lt/document/30110522 https://www.vilnijosvartai.lt/person-alijos/johanas-laidoneris/	
12.	Atminimo lenta, žyminti vietą, kurioje nuo XVI a. buvo Vilniaus Lukiškių totorių kapinės ir iki 1968 m. stovėjo mečetė	Goštauto g. 11	2009 m. birželio 10 d	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015). p. 75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf http://ltim.lt/galerija/vietoves/vilnius/memorialine-lenta-buvusioje-vilniaus-lukiskiu-totoriu-kapiniu-ir-mecetes-vietoje/	
13.	Atminimo lenta Stepono Batorui (lotynų k.)	Universiteto g. 3	2010 m. lapkričio 16 d 2011	https://www.bernardinai.lt/2011-11-15-universitete-atidengiama-atkurta-vu-steigejo-stepono-batoro-paminkline-lenta/ Ruošiantis šiai	

			progai buvo atkurta kultūrinė vertybė – sovietmečiu dingęs žalvarinis Stepono Batoro bereljefas.	
14. Atminimo lenta, su tekstu: „1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija. 1940-1941, 1944-1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų. (T.p. anglų kalba)	Žaliasis tiltas	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zaliojo-tilto-atminimo-lenta-sukirsino-miestiecius-411788/?puslapis=3167 Lentelės atidengime dalyvavo Krašto apsaugos ministras J. Olekas, Vilniaus miesto meras A. Zuokas.	
15. Informacinė lenta „Vilnius - Europos kultūros sostinė 2009“. (t.p. anglų k.)	Didžioji g. 31, Vilniaus Rotušė	2013 m. liepos 3 d.	Vilniaus miesto savivaldybė, https://aktai.vilnius.lt/document/30227652	
16. Atminimo lenta: „1885-1916 metais Vilniaus karo mokyklą baigė busimi Latvijos kariuomenės vadai – generolai Peteris Radzinsis, Janis Baluodis ir Krišjanis Berkis bei 88 Latvijos kariuomenės karininkai“	M. K. Čiurlionio g. 21	2013 m.	Latvijos Respublikos ambasada https://aktai.vilnius.lt/document/30210929 https://www.vilnijosvartai.lt/person/alijos/krisjanis-berkis-krisjanis-berkis/	
17. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate latvių poetas Rainis (1865–1929) nuo 1889 m. iki 1891 m. dirbo Vilniaus apygardos teismo sekretoriumi“ (t.p. latvių kalba)	Trakų g. 1	2015 rugsėjis.	Latvijos respublikos ambasada, https://aktai.vilnius.lt/document/30270091 Minint 150-ąsias poeto gimimo metines, https://www.vilnijosvartai.lt/person/alijos/janis-rainis/	
18. Atminimo lenta dailininkui, tapytojui Romualdai Kuncai. (t.p. prancūzų kalba)	Užupio g. 2	2017 m.	Astos Vasiliauskaitės iniciatyva. https://aktai.vilnius.lt/document/30296788	
19. Atminimo lenta su tekstu: „Šios šventovės, pastatytos kaip padėkos viešpačiui už pergalę prieš maskvėnus 1514 m. Oršos mūšyje, fundatorius – Lietuvos didysis etmonas Kontantinas Ostrogiškis (1460–1530)“. (t.p. ukrainiečių k.)	Aušros Vartų g. 7B	2018 m. lapkritis	įrengimas finansuotas fondo „Kunigaikščių Ostrogiškių karūna“ įkūrėjo, Ukrainos visuomenės veikėjo Roberto Gabulo pastangomis. https://www.bernardinai.lt/2018-11-13-atidengtas-lietuvos-didziojo-etmono-k-ostrogiskio-bareljefas-su-atminimo-lenta/ https://www.vilnijosvartai.lt/person/alijos/konstantinas-ostrogiskis/	
20. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno dvasinis ir pasaulietinis karaimų tautos vadovas Hadži Seraja Chana Šapšalas 1873-1961. Jo bute 1941-1951 metais veikė karaimų istorijos-etnografijos muziejus. (t.p. tiurkų kalba)	Kęstučio ir Pušų gatvių sankirta	2020 kovas.	Žvėryno bendruomenė https://www.15min.lt/naujiena/aktu/alu/lietuva/zveryno-bendruomene-vilniuje-pagerbs-dvasini-ir-pasaulietini-karaimu-lyderi-56-1403446?copied	
21. UNESCO paskelbė žmonijai žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais: 2001- Lietuvos kryždirbystės tradiciją, 2003- Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų ir šokių tradiciją. (t.p. anglų kalba).	Barboros Radvilaitės g. 8, Sereikiškių parko teritorijoje			

Priedas 4.5.1

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: kitos užsienio kalbos“, ArcGIS, (žiūrėta 2023 sausio 8 d.), <https://arcg.is/1KiXjm0>

Priedas 4.6

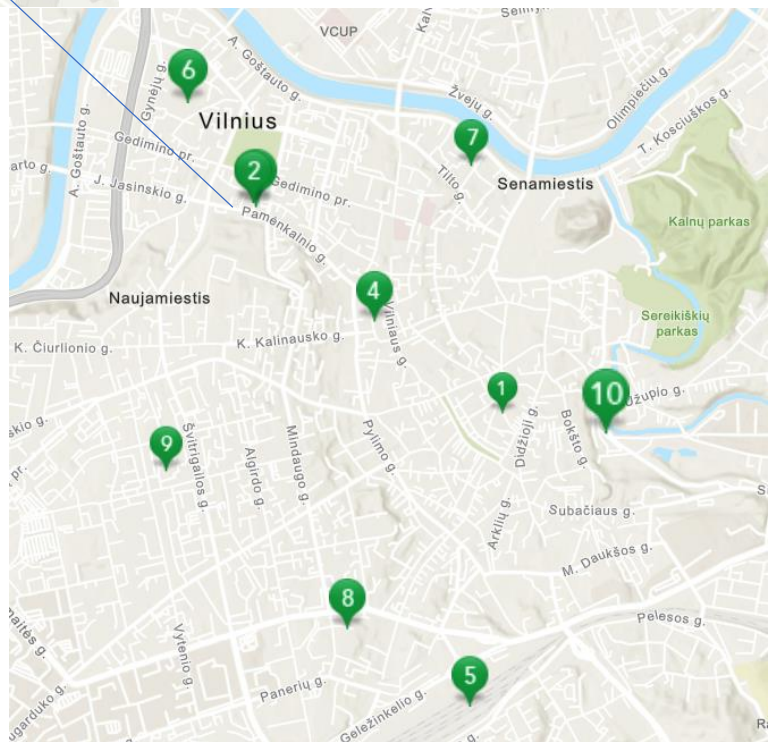
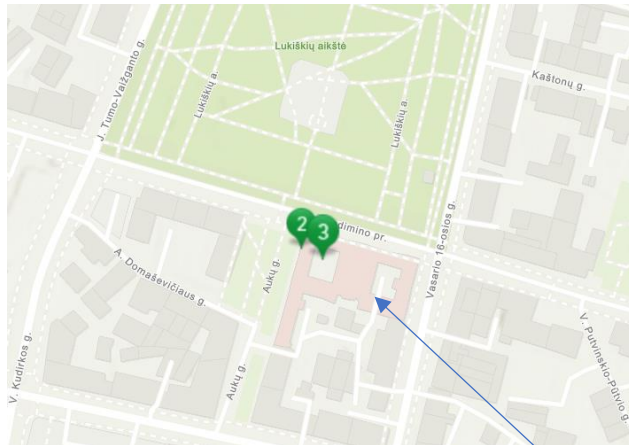
Atminimo lentos dvejomis arba daugiau užsienio kalbomis:

Atminimo lenta	Tiksli vieta Vilniaus mieste	Įkūrimo/leidimo įkurti atminimo lentą metai	Atminimo iniciatorius. Šaltinis	Simbolis žemėlapyje
1. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame XVI a. pastate 1861-1941 metais buvo žydų bendruomenės maldos namai“ (t.p. jidiš, anglų ir austrų kalbomis)	Gaono g. 6.	2000 m.	Pastatas rekonstruotas Austrijos Respublikos lėšomis, todėl tikėtina, kad atminimo lenta buvo įkurta Austrijos lėšomis.	
2. Atminimo plokštė, su tekstu: „Šioje vietoje 1953 m. tardant iš III pastato aukšto iššokęs žuvo Algimanto apygardos Kunigaikščio Margio rinktinės partizanas Petras Vizbaras-Vapsva“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Gedimino pr. 40	2009 m.	Pirmoji plokštė įrengta LGGRTC, antroji - P. Kemeklio-Piščiko rūpesčiu https://aktai.vilnius.lt/document/30148284 2007.	
3. Šiuose rūmuose XX a. okupacijų metu veikė represinės įstaigos gestapas ir KGB. Čia buvo	Gedimino pr. 40	2009 m.	LGGRTC	

planuojamas gyventojų genocidas, kalinami, tardomi, kankinami ir žudomi Lietuvos valstybės piliečiai. (t.p. anglų ir rusų kalbomis)				
4. Atminimo lenta: „Islandijos – pirmosios valstybės, 1991 m. vasario 11 d. nepabūgusios pripažinti Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą, atminimui.“ (t.p. islandų, anglų kalbomis)	Islandijos g. 1.	2011 m. vasario 12 d.	LR Užsienio reikalų ministerija https://aktai.vilnius.lt/document/30191421 http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm	
5. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1941 ir 1944-1953 metais iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sovietų Sąjungos gilumą masiškai buvo tremiami Lietuvos gyventojai“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Geležinkelio g. 16	2011	LGRTC https://aktai.vilnius.lt/document/30197081	
6. Atminimo lenta su tekstu: „Menanchemas Beginas, litvakas, 6-asis Izraelio Ministras Pirmininkas (1977-1983), Nobelio taikos premijos laureatas, 1940-1941 m. NKVD kalintas Lukiškių kalėjime, iš kur išsiųstas į Pečioros priverstinio darbo stovyklą Šiaurės Rusijoje. (t.p. anglų, jidiš kalbomis).	Lukiškių skg. 6	2012 m.	LR ambasada Izraelio valstybėje. https://aktai.vilnius.lt/document/30215123	
7. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name profesorius Josifas Rebelskis įkūrė našlaičių prieglaudą ir mokyklą, kurios veikė 1944-1950 metais. (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	Žygimantų g. 6	2013 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras https://www.bernardinai.lt/2013-09-21-atidengta-lenta-zydu-naslaiciais-besirupinusiam-profesoriui/	
8. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate dirbo garsus Lietuvos gydytojas, humanistas, visuomenės veikėjas, Vilniaus žydų bendruomenės siela dr. Cemachas Šabadas (1864-1935). (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	Kauno g. 7	2014 .m	Žydų kultūros ir informacijos centras https://aktai.vilnius.lt/document/30243883	
9. Atminimo lenta su tekstu: „YIVO, šioje vietoje 1933-1994 m. stovėjo žydų mokslo instituto JIVO pastatas. JIVO buvo įkurtas Vilniuje 1925 m. nuo 1940 m. tęsia savo veiklą Niujorke“ (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	A. Vivulskio g. 18	2019 m.	Užsienio reikalų ministerija, https://aktai.vilnius.lt/document/30296799 , https://www.lzb.lt/2019/06/20/vilniuje-iskilmingai-atidengta-zydu-mokslo-instituto-jivo-atminimo-lenta/ dalyvavo – R. Šimašius, L.Linkevičius, R.Kvietkauskas,	
10. „Vivulskio milinė. Šaltą 1919 m. sausio 3-iosios naktį, artėjant Raudonajai armijai, prie šio namo sargybą ėjo Antano Vivulskio, vietos savigynos būrio Vilniui ginti savanoris. Tarytum Šv. Martynas, savo milinę atidavęs kitam šalančiam kariui, pats stipriai persišaldė ir po kelių dienų mirė nuo ūmaus plaučių uždegimo./Antanas Vivulskis 1877 02 20 – 19119 01 10/Skulptorius ir architektas, kūręs Lietuvoje ir Lenkijoje./Žymiausi jo darbai: Šiluvos koplyčia, Švč. Jėzaus Širdies bažnyčia ir Trys Kryžiai Vilniuje, monumentas Žalgirio mūšiui Krokovoje. (t.p. lenkų ir anglų kalba)	Užupio g. 1	2019 m.	https://www.bernardinai.lt/2019-01-11-vilnius-turi-nauja-akcenta-vivulskio-miline/	

Priedas 4.6.1

Gabija Mukaitė, „Daugiakultūris Vilnius: Dvejomis arba daugiau užsienio kalbomis įrengtos atminimo lentos“, Arcgis,(žiūrėta 2023 m. sausio 9 d.) <https://arcg.is/0rDvqr0>

Priedas nr. 5

Chronologine seka sudėliotos tyrime naudojamos atminimo lentos:

Pavadinimas	Adresas	Metai	Užsakovas ir šaltinis
1. Atminimo lenta su tekstu „Pietų Lietuvos partizanų vadas, Plk. Ltn. Inž. Juozas Vitkus– Kazimieraiti žuvęs 1946 m. prie Liškiavo. Šiame name 1942–1944 m. organizavo antinacinę–antikomunistinę „Kęstučio“ pogrindžio veiklą. Fundatoriai: Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė“.	Pamėnkalnio g. 24	1990 m.	Santa Monikos JAV lietuvių bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-vitkus-kazimieraitis/ http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
2. Atminimo lenta: „Nuo 1522 m. iki 1525 metų čia Vilniaus mieste Baltarusų švietėjas Pranciškus Skoryna išleido Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pirmąsias spausdintas knygas“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžioji g. 19	1990 m.	http://web1.mab.lt/skorina/atminimo-iprasminimas/lietuva/
3. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose rūmuose 1961–1968 metais dirbo akademikas, profesorius Pranciškus Šivickis“.	Žaliųjų Ežerų g. 49	1990	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.224 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
4. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940-1941 m. gyveno profesorius, STASYS ŠALKAUSKIS, 1886-1941, žymus Lietuvių tautos filosofas ir pedagogas“.	Žygimantų g.10	1991 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stasys-salkauskis/
5. Atminimo lenta su tekstu: „Pilieti! Šiuose rūmuose 1905 m. gruodžio 5d. didysis Vilniaus seimas pradėjo Lietuvos Valstybinės politikos kūrybą“.	Aušros vartų g. 5 (ant grindinio)	1992 m.	Lietuvos Respublikos Seimas
6. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate nuo 1823-X -23 iki 1824- IV- 21 kartu su kitais filomatais buvo kalinamas Adomas Mickevičius Čia vyksta „Vėlinių“ III dalies veiksmas“ (t.p. lenkų k.)	Aušros Vartų g. 7a kieme	Pirmą kartą įrengta 1970 m., 1992 m. atnaujinta	Šv.Trejbės Bazilijonų vienuolynas. Pirmą kartą lenta buvo pritvirtinta 1970 m. Užrašas tuo metu buvo lietuvių ir rusų kalbomis. 1992 m. lapkričio 2 d. Lenkijos ambasados Lietuvoje iniciatyva buvo atidengta nauja. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/
7. Atminimo lenta: „Čia 1840-1858 m. gyveno lenkų kompozitorius Stanislovas Moniuška“ (t.p. lenkų kalba)	Vokiečių g. 26	1992 m. balandis	Vilniaus miesto savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stanislovas-moniуска-stanislaw-moniuszko/ . Pirmoji lenta buvo pritvirtinta 1932 m
8. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1944 m. gyveno lietuvių rašytojas Vincas Krėvė“	Tauro g. 10	1992 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vincas-kreve-mickevicius/
9. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno 1944-1967 m. Vincas Mykolaitis-Putinas“.	Tauro g. 10	1992 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vincas-mykolaitis-putinas/
10. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1947 m. Balys Sruoga, Štuthof kaliny 1943-1945“	Tauro g. 10	1992 m. lapkričio 24 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
11. 1972-1989 m. gyveno lietuvių liaudies artistė Beatricė Grinevičiūtė“	A.Vienulių g. 12	Numanoma data apie 1993 m.	1993 m. arba vėliau, po to kai tame pačiame name buvo įkurtas memorialinis atlikėjos butas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/beatrice-grinceviciute/
12. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose rūmuose buvo prieš mirties bausmės įvykdymą kalinamas 1863-1864 metų	Šv. Ignato g. 11	1994 m. kovo 24 d.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p. 184.

sukilimo Lietuvoje ir Gudijoje vadas Kostas Kalinauskas” (t.p. baltarusių kalba).			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konstantinas-kalinauskas-%d0%ba%d0%b0%d1%81%d1%82%d1%83%d1%81%d1%8c-%d0%ba%d0%b0%d0%bbi%d0%bd%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai/
13. 1940-1944 m. veikė karinio Lietuvių aktyvistų fronto štabas, kurio nariai 1941 m. Gorkio kalėjime nuteisti sušaudyti.	Gedimino pr. 29	leidimas išduotas 1994-06-24	Savivaldybės pateikti duomenys http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
14. Atminimo lenta su tekstu: „1908-1909 m. gyveno LR prezidentas Antanas Smetona“.	Tilto g. 1	Leidimas atidengti šią atminimo lentą Savivaldybės išduotas 1994 m	Vilniaus miesto savivaldybė
15. 1928-1939 m. gyveno gudų tautosakininkas chorvedys Ryhoras Šyrma (t.p. baltarusių kalba).	Maironio g. 13	1994 m. pagal savivaldybės duomenis	
16. 1923-1926 m. gyveno gudų lyderis Bronislavas Taraškevičius (t.p. baltarusių kalba).	Vilniaus g. 37	Pirmoji pakabinta 1979 m., atnaujinta pakabinta 1994 m.	Vilniaus miesto savivaldybė. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p.420 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/branislavas-taraskevicius-%d0%b1%d1%80%d0%b0%d0%bdi%d1%81%d0%bb%d0%b0%d1%9e-%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d0%bc%d0%b0%d0%b2i%d1%87-%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%88%d0%ba%d0%b5%d0%b2i%d1%87/
17. Atminimo lenta: „Šiame name 1907-1908 m. gyveno Mikalojus Konstantinas Čiurlionis“.	Savičiaus g. 11	1995 m. rugsėjo 24 d.,	Čiurlionio namai. Minint 120-ąsias M.K. Čiurlionio gimimo metines. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mikalojus-konstantinas-ciurlionis/
18. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno lietuviško žodžio ir knygos puoselėtojai Marija Šlapelienė 1926-1977 m. ir dr. Jurgis Šlapelis 1926-1941 m.“.	Pilies g. 40	1976 m. Atnaujinta 1995 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/2045/Leista_atnaujinti_M_ir_J._Šlapelių_lėšomis.
19. Atminimo lenta partizanų kapavietei atminti	Rasų kapinės	1995 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“(Vilnius Versus aureus, 2015), p.148 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
20. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiuose namuose 1918-1931 gyveno ir dirbo Danielius ir Veronika Alseikos, garsūs lietuvių visuomenės ir kultūros veikėjai. Čia gimė ir gyveno 1921-1931 įžymi archeologė, profesorė Marija Birutė Gimbutienė-Alseikaitė (1921-1994).“.	Jogailos g. 11	1995 m. vasario 1 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/danielius-alseika/
21. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šios mokyklos studento Dariaus Gerbutavičiaus atminimui.	Laisvės pr. 53. VĮ Vilniaus 3-oji	1996 m. sausio 10 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm

	statybininkų mokykla		
22. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šios mokyklos studento Dariaus Gerbutavičiaus atminimui.	Laisvės pr. 53. VĮ Vilniaus 3-oji statybininkų mokykla	1996 m. sausio 10 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
23. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno Laisvės gynėjas Algimantas Kavoliukas, gimęs 1939 m., žuvęs 1991 m. sausio 13 d.“	I. Šimulionio g. 4	1996	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37319&p_k=1
24. Atminimo lenta su tekstu: „Vilniaus universitetas. Namas, kuriame gyveno Adomas Mickevičius“ (T.p. lenkų kalba)	Bernardinų g. 11	1996 m. lapkritį	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/
25. Atminimo lenta ant namo, kuriame dailininkas PIOTRAS SERGIJEVIČIUS gyveno nuo 1942 m.	Antakalni o g. 30	1996 m.	Baltarusių kultūros draugijos ir Baltarusijos ambasados pastangomis https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/sergijevicius-piotras/
26. UNESCO Vilniaus senamiestis įrašytas į pasaulio paveldo apsaugos konvencijos sąrašą (t.p. anglų kalba).	Didžioji g. 31, Rotušė	1996 m. gegužės 21	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015) https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
27. Atminimo lenta baltarusių rašytojui, istorikui, politikui, kuris dirbo šiame pastate buvusioje Vilniaus gimnazijoje Maksimui Hareckiui (t.p. baltarusių)	Aušros Vartų g. 7A	2006/2007 m. 1996 m.	Gudų kultūros draugija Lietuvoje https://aktai.vilnius.lt/document/30147217 Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 146 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/maksimas-hareckis-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%BC-%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%8D%D1%86%D0%BAi/
28. Atminimo lenta: „Čia 1945-1991 m. gyveno astronomas, matematikas, Lietuvos mokslo istorijos pradininkas, akademikas, profesorius Paulius Slavėnas“	Kęstučio g. 17	1996 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/paulius-slavenas/
29. Atminimo lenta Loretos Asanavičiūtės, 1991 m. sausio 13 d. žuvusios prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	L. Asanavičiūtės g. 4	1996 m.	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37313&p_k=1 http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm 1998 m.
30. Atminimo lenta istorikui, rašytojas, publicistui, literatūrologui Vaclovui Lastauskui (t.p. baltarusių k.)	Pylimo g. 5	1996 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vaclov-as-lastauskas-%d0%bb%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%be%d1%9e%d1%81%d0%bai-%d0%b2%d0%b0%d1%86%d0%bb%d0%b0%d1%9e-%d1%8e%d1%81%d1%86i%d0%bd%d0%b0%d0%b2i%d1%87/
31. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šio universiteto studento Rolando Jankausko atminimui.	J. Jasinskio g. 15.	1997 m	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
32. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus Televizijos bokšto žuvusio šio universiteto studento Virginijaus Druskio atminimui.	J. Jasinskio g. 15)	1997 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm

33. Atminimo lenta 1945–1946 m. šiuose rūmuose dirbusio žymaus rezistentų, Lietuvos tautinės tarybos ir Lietuvos ginkluotųjų pajėgų organizatoriaus ir vado Jono Noreikos-Generolo Vėtros, sušaudyto 1947 m. vasario 26 d. ir buvusio užkasto Tuskulėnų dvaro teritorijoje Vilniuje, atminimui.	Žygimantų g. 1 Vrublevskio g. 8.	1997 m. vasario 26 d. 2019 m. pakeista nauja	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
34. Atminimo lenta fotografui Janui Bulhakui	Gedimino pr. 9	1997 m. vasario 3 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/janas-bulhakas-jan-bulhak/
35. T. Ševčenkos bareljefas, lietuvių ir ukrainiečių kalbomis užrašyti poeto žodžiai: „Vilnius... brangus mano širdžiai...“, žemiau – įrašas lietuvių kalba: „Vilniuje 1829-1831 m. gyveno ir kūrė didysis Tarasas Ševčenka“ (t.p. ukrainiečių kalba)	Universiteto g. 7	Pirmoji lenta toje pačioje vietoje buvo pakabinta 1961 m., 1997 m. kovo 9 d.	Vilniaus ukrainiečių draugija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/tarasas-sevcenka-%d1%82%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%81-%d1%88%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be/
36. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1963-1973 m. gyveno garsi Lietuvos operos dainininkė Elena Čiudakova. Nepakartojama mūsų Violeta“	A.Goštauto g. 4	1997 m. balandžio 2 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/elena-ciudakova/
37. 1930–1945 m. gyveno S. Narembskis (architektas, restauratorius)	A. Savicko g. 4	1997 m.	šeimos iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stefanas-narembskis/
38. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1941 m. gyveno Lietuvos kariuomenės kūrėjas, savanoris, Lietuvos karaliaus Mindaugo 4-ojo pėstininkų pulko vadas, Generalinio štabo pulkininkas Vaclovas Žadeika, 1943 m. žuvęs Sibire, Taišeto lageryje“.	A. Mickevičiaus g. 19 Kęstučio g. 15	1997 m. lapkričio 23 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vaclovas-zadeika/ Atidengiant memorialinę lentą dalyvavo tuometinis Vilniaus meras Rolandas Paksas
39. Atminimo lenta: „Šventasis tėvas Jonas Paulius II Aušros Vartų šventovėje meldėsi 1993-09-04“	Aušros Vartų g. 14	1997 m.	Šv.Teresės bažnyčia. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-paulius-ii-ioannes-paulus-ii/
40. Atminimo lenta: „Vilniaus Gaonas Elijahu (1720-1797) gyveno čia stovėjusiame name“ (t.p. jidiš kalba).	Žydų g. 5	1997 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 119
41. Atminimo lenta su tekstu „Šiuose rūmuose 1940–1946 m. gyveno pirmasis Lietuvos banko valdytojas, profesorius, akademikas Vladas Jurgutis“	Didžioji g. 4.	1997 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/ Lietuvos mokslų akademijai ir Lietuvos bankui savo lėšomis
42. Atminimo lenta: „Šiame name 1959-1965 m. gyveno kompozitorius Benjaminas Gorbulskis“	A.Vienulių g. 14	1998 m. kovo 4 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/benjaminas-gorbulskis/
43. Atminimo lenta su įrašu: „1824 XI 6 (X 25) iš šių namų išvyko ištremtas į Rusiją Adomas Mickevičius visam laikui palikdamas Vilnių“ (t.p. lenkų kalba).	Didžioji g. 22	1998	Minint poeto 200-ąsias gimimo metines, 1998 m. gruodžio 19 d., Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva, buvo atidengta nauja paminklinė lenta su tarpukario metais buvusiu užrašu dar papildžius jį vertimu į lietuvių kalbą. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/
44. Atminimo lenta laisvės gynėjai Loretai Asanavičiūtei.	R. Jankausko g. 17.	1998 m. balandžio 22 d.	Spindulio pagrindinė mokykla http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
45. Atminimo lenta šiame name gyvenusio Dariaus Gerbutavičiaus, 1991 m. sausio	P. Kavoliuko g. 32	1998 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm

13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.			
46. Atminimo lenta Igno Šimulionio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Šimulionio g. 10	1998 m.	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37324&p_k=1
47. Atminimo lenta šiame name gyvenusio Vido Maciulevičiaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 15	1998 m. kovo 10 d.	Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
48. Atminimo lenta Vytauto Vaitkaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 105	1998 m. kovo 10 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
49. Atminimo lenta Virginijaus Druskio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 109	1998 m. kovo 10 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
50. Atminimo lenta Apolinaro Juozo Povilaičio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 115	1998 m. kovo 10 d.	Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. Atidengta http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
51. Atminimo lenta Rolando Jankausko, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 166 Sausio 13-osios vidurinė mokykla	1998 m. kovo 10 d.	Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
52. Atminimo lenta Rolando Jankausko, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 178	1998 m. kovo 10 d.	Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
53. Atminimo lenta bohemiškiems Monmartro ir Užupio ryšiams paminėti (t.p. prancūzų kalba)	Užupio g. 2	1998 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.198 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
54. Atminimo lenta profesoriui Kazimierui Antanavičiui.	Saulėtekio al. 11	1998 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimieras-antanavicius/
55. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose dirbo „Ąžuoliuko“ choro įkūrėjas ir ilgametis vadovas profesorius Hermanas Perelšteinas, 1923–1998“.	Palangos g. 3	1998 m. birželis	Žurnalistų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/hermanas-perelsteinas
56. Atminimo lenta su tekstu: „Buvę Vilniaus Rabinų tarybos namai, čia 1903 m. lankėsi didysis žydų tautinio atgimimo veikėjas Teodoras Hercelis“. (t.p. jidiš kalba)	Šv. Ignato g. 1 Benediktinų g. 4/1	1998 m. spalį	publicisto Prano Morkaus iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/teodoras-herclis-theodor-herzl/
57. Šiose kapinėse 1798 m. palaidotas Lietuvos profesionalios architektūros pradininkas Laurynas Stuoka-Gucevičius.	Šv. Stepono g. 39	1998 m. gruodžio 11 d.,	Architektų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/laurynas-gucevicius-stuoka-gucevicius/ Minint 200-ąsias L. Gucevičiaus mirties metines,
58. Atminimo lenta 1991 m. sausio 13 d., ginant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos komitetą, SSRS desantininkų sužeisto ir 1991 m. sausio 16 d. Vilniaus ligoninėje mirusio Alvydo Kanapinsko atminimui.	Konarskio g. 49	1998 m.	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=37318&p_k=1
59. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1957–1980 m. gyveno kovotojas už Lietuvos laisvę ir demokratiją Povilas Pečeliūnas“	Skorinos g. 5.	1998 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-peceliunas/

60. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1959-1989 m. gyveno žymus Lietuvos operos solistas tenoras Kazys Gutauskas“	A.Vienuli o g. 14	1999 m.	Lietuvos muzikų draugija https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-gutauskas/
61. 1917-1923 m. gyveno prancūzų rašytojas ir diplomatas Romenas Gari (t.p. prancūzų kalba).	J.Basanavi čius g. 18	1999 m.	Prancūzijos ambasada. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.120 (lenta informuojanti, kad 1917–1923 m. šiame name gyveno ir vėliau jį aprašė savo romane „Aušros pažadas“ prancūzų rašytojas ir diplomatas) https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/romenas-gari-romain-gary/
62. Atminimo lenta dailininkui Ferdinandui Ruščicui (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 22	1999 m. birželio 11 d	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ferdinas-andas-ruscicas-ferdynand-ruszczyc/
63. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name įžymus lenkų spaustuvininkas ir leidėjas Juozapas Zavadskis (1781–1838) 1805 m. įsteigė spaustuvę, 1816 m. knygyną. Čia 1822 m. birželį pirmą kartą išspausdintas Adomo Mickevičiaus poezijos rinkinys „Baladės ir romansai“ (t.p.lenkų kalba).	Šv. Jono g. 4	1999 m. lapkritį.	Juozapo Montvilos lenkų kultūros fondo Lietuvoje iniciatyva. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/2360/
64. Lentoje rašoma, kad čia, buvusios Medicinos kolegijos kieme, 1782–1797 m. augo pirmasis Lietuvoje universitetinis botanikos sodas, įkurtas žymaus prancūzų botaniko ir mediko Ž. E. Žilibero	Pilies g. 22	1999 m. rugsėjis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zanas-emanuelis-ziliberas-jean-emmanuel-gilbert/ Paminklinės lentos atidengimo ceremonijoje dalyvavo tuometinis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus.
65. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1940–1945 m. gyveno fizikas, visuomenės veikėjas, Gulago kalinys Antanas Žvironas“	Didžioji g. 4	1999 m. spalio 22 d.	Lietuvos fizikų draugija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-zvironas/
66. Atminimo lenta su įrašu: „Čia gyveno visuomenės veikėjas, 1916–1918 m. Vilniaus miesto valdybos narys Nachmanas Rachmilevičius“.	Vilniaus g. 27	1999	Žurnalistų sąjunga. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/nachmanas-rachmilevicius-nachman-rachmilevic/
67. Atminimo lenta inžinieriui, architektui Juozui Kamarauskui.	Šv. Kazimiero g. 7	1999 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.185
68. Atminimo lentos įrašas: „Šiame pastate 1958–1992 m. dirbo įžymus mokslininkas, ilgametis Lietuvos mokslų akademijos prezidentas, profesorius Juozas Matulis“	Gedimino pr. 3	1999 m.	Mokslų Akademijs. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-matulis/
69. Atminimo lenta: „Daktarės Eugenijos Šimkunaitės memorialinis butas“.	Erfurto g. 4	1999/2000 m.	Vilniaus miesto Lazdynų seniūnija https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eugenija-simkunaite/
70. Atminimo lenta profesorei J. Čiurlionytei	Pamėnkalnio g. 1/13	Leidimas įrengti atminimo lentą išduotas 1999 m. gruodį.	Lietuvos kompozitorių sąjunga
71. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1812 m. gruodį traukiantis Napoleono armijai buvo apsistojęs prancūzų rašytojas Stendalis (1783–1842)“ (t.p. prancūzų kalba)	Didžioji g. 1	2000 m. spalis	Prancūzų kultūros centras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stendalis-stendhal-marie-henri-beyle/

72. Atminimo lenta: „Čia, svečiuodamasis Vilniuje 1966-1971 m., apsistodavo Nobelio premijos laureatas poetas J.Brodskis	Liejyklos g. 3 (1)	2000 m. spalio 1 d.	Holokausto ir žydų kultūros centras
73. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1932–1941 m. gyveno provizorius, Vilniaus lietuvių veikėjas, Vilniaus burmistras 1939–1940 m., Konstantinas Stašys“	A. Jakšto g. 9	2000 m. spalio 2 d.	Vilniaus miesto savivaldybės iniciatyva. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konstantinas-stasys/
74. Atminimo lenta: „Šiuose namuose gyveno Martynas Paleckis, Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1547 m. įkūręs pirmąją stiklo manufaktūrą“.	Stiklių g. 5	2000 m. birželis.	Kauno technologijos universitetas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/martynas-paleckis/
Atminimo lenta 1941–1944 m. nuo pražūties gelbėjusių žydus pasaulio teisuolių – vienuolės Marijos Mikulskos, kunigo Juozo Stakausko ir mokytojo Vlado Žemaičio atminimui. (t.p. sakinyse jidiš kalba)	Namo šv. Ignato g. 5 kiemas	2000 m. rugsėjo 22 d.	LR Seimo narių iniciatyvinė grupė http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
75. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame XVI a. pastate 1861-1941 metais buvo žydų bendruomenės maldos namai“ (t.p. jidiš, anglų ir austrų kalbomis)	Gaono g. 6	2000 m.	2000 metais pastatas rekonstruotas Austrijos Respublikos lėšomis
76. Atminimo lenta profesoriui Levui Vladimirovui	M.K. Oginskio g. 4	2000 m. kovo 7 d.	Vilniaus universitetas
77. 1905-1909 m. gyveno garsus pasaulio smuikininkas Jasha Heifetz.(t.p. anglų k.)	Vilniaus g. 25	2001 m. sausis	Žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jasha-heifecas-jascha-joseph-heifetz/
78. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1959-1990 m. gyveno ir kūrė baletmeisteris, režisierius Vytautas Grivickas“.	A.Vienulių g. 14	2001 m.	Operos ir baletų teatras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-grivickas/
79. Atminimo lenta su tekstu: „Juzefas Ignacas Kraševskis 1812 VII 28 – 1887 III 19 įžymus lenkų rašytojas ir istorikas „Athenaeum“ leidėjas istorinės monografijos „Vilnius“ kūrėjas gyveno ir kūrė šiame name 1832–1835 metais“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 24	2001 m.	J. Montvilo lenkų kultūros fundacija. https://www.vanderkrogt.net/statues/object.php?webpage=ST&record=lt027
80. Atminimo lenta su įrašu: „1920-1951 m. ši gatvė buvo vadinama žydų mokslininko, mecenato, bibliografo M. Strašūno (1817-1885) vardu. Kurio kolekcijos pagrindu 1892 m. įkurta viena didžiausių jėdaiškos bibliotekų Europoje“(t.p. jidiš kalba).	Žemaitijos g. 2	2001 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/matas-strasunas-mattityahu-strashun/
81. Atminimo lenta Juozui Pureliui 1901-1989 Vilniaus teniso pradininkas, aikštyno įkūrėjas.	Sereikiškių parkas, teniso kortuose	2001 m.	Užsienio tenisininkų bendruomenė. Minint 100-ąsias J. Purelio gimimo metines. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-purelis/
82. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1965-1984 m. gyveno ir kūrė kompozitorius Eduardas Balsys“.	Birutės g. 11/40	1986 m. pakeista 2001 m.	Savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eduardas-balsys/
83. Atminimo lenta su įrašu: „Gražutė Šlapelytė-Sirutienė kviečia pasisemti kultūrinės atgaivos jos paveldėtame ir Vilniaus miestui padovanotame name-muziejuje“(lentoje pavaizduotas Šv. Kristoforas)	Šlapelių namo-muziejaus kiemelyje	2001 m. gruodžio 1 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/grazute-marija-slapelyte-sirutiene/

84. Atminimo lenta: „Šiame vienuolyne 1824 m. sausį kalėjo Vilniaus universiteto auklėtinis, filomatas, 1831 m. sukilimo dalyvis A. Mickevičiaus bedražygis Ignotas Domeika 18002-1889“.	Aušros Vartų g. 7	2002 m.	LR švietimo ir mokslo ministerija. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ignotas-domeika-ignacy-domeyko/
85. Paminklinėje lentoje rašoma, kad šioje ligoninėje 1958 m. medicinos mokslų daktaras Boris Efros pirmasis Lietuvoje atliko širdies operaciją	Vilkipėdės ligoninės centrinio korpuso	2002 m. birželis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/boriss-efrosas/ Vilniaus chirurgų draugijai savo lėšomis
86. Atminimo lenta: „Lankydamasis Lietuvoje 1993 m. rugsėjo 5 d. šioje bažnyčioje su lenkų bendruomene susitiko šventasis tėvas Jonas Paulius II“ (t.p. lenkų kalba)	Dominikonų g. 8	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-paulius-ii-ioannes-paulus-ii/
87. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1946-1987 m. gyveno lietuviškos profesionaliosios estrados pradininkas, maestro Antanas Šabaniauskas“.	Pilies g. 10	2003 m.	A. Šabaniausko labdaros ir paramos fondas Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.2003 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-sabaniauskas/
88. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose namuose 1951-1971 m. gyveno ekonomistas, akademikas, profesorius Dzikas Budrys“	J. Tumo-Vaižganto g. 9	1978 m. 2003 m. atminimo lenta buvo pakeista nauja.	Lietuvos mokslų akademija iniciavo atminimo lentos pakeitimą. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/dzidas-budrys/
89. Atminimo lenta: „Kiekvienas pasirinkęs Lietuvą savo priešu, taps Jungtinių Amerikos Valstijų priešu. JAV prezidentas- Džordžas V. Bušas. Vilniaus rotušė, 2002 m. lapkričio 23 d.“ (t.p. anglų kalba)	Didžioji g. 31, Rotušė	2003 m.	Vilniaus Rotušė. https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniuje-bus-atidengta-lenta-gwbusho-vizitui-atminti.d?id=3224972%20G.%20BUsh%202003
90. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gimė ir gyveno skulptorius Markas Antokolskis (1840-1902 m)“ (t.p. rusų kalba)	Didžioji g. 25	2003 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/markas-morduchas-antokolskis/
91. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name (1829-1830) gyveno ukrainiečių dailininkas ir poetas Tarasas Ševčenka“ (t.p. ukrainiečių kalba).	Pilies g. 10	2004 m. kovas.	Vilniaus ukrainiečių draugija
92. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1953-1996 m. gyveno žymus kompozitorius vargonininkas choro dirigentas profesorius Konradas Kaveckas“.	Pylimo g. 36/ Ligoninės g. 4	2004 m. birželis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konradas-kaveckas/
93. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 1940-1989 gyveno tapytojas profesorius Antanas Gudaitis“	Kaštonų g. 5	2004 m. liepos 29 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-gudaitis/
94. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didis žydų poetas Mošė Kulbakas 1896-1937“ (t.p. tekstas jidiš kalba).	Karmelitų g. 5	2004 m. rugpjūtis	Lietuvos žydų bendruomenė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/moise-kulbakas-moise-kulbakmoshe-kulbakasmoze/
95. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno tapytojas Rafaelis Chvolesas 1913-2002“ (t.p. jidiš kalba)	Tilto g. 13	2004 m. rugpjūčio 24 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/rafaelis-chvolesas-raphafel-chwoles-rafael-chwoles/
96. Atminimo lenta „Naujosios Romuvos“ žurnalui ir jos redaktoriui įamžinti (kur buvo redakcija). Redaktorius Juozo Keliuočio atminimui.	Maironio g. 1.	2004 m.	Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos iniciatyva P. 15 https://www.keliuociucentras.rvb.lt/saugykla/failai/seliu_kultura/Keliuotis.pdf
97. Lentoje iškaltas įrašas: „Vilniaus universiteto bibliotekoje 1940–1944 m. dirbo Ona Šimaitė (1894–1970) Vilniaus	Universiteto g. 3 kieme	2004 m.	LR Seimo tarp parlamentinių. Ryšių su Izraelio grupė. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.401.

geto žydų gelbėjoja Pasaulio tautų teisuolė“			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ona-simaite/ Atidengta. Rimanto Stankevičiaus rūpesčiu. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
98. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno didysis žydų kalbininkas Maksas Vainraichas 1894-1969. YIVO įkūrėjas ir vadovas“ (t.p. jidiš kalba)	J. Basanavičius 16.	2004	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/maksas-vainraichas-max-weinreich/
99. Atminimo lenta 1943 m. rugsėjo 17 d. Paneriuose nacių sušaudyto gydytojo, Stepono Batoro universiteto profesoriaus Kazimiero Pelčaro, 1931 m. gruodžio 1 d. šiame pastate įkūrusio tiriamąjį Onkologijos institutą, atminimui.(Kazimierzui Pelczarui), (t.p. lenkų kalba)	Polocko g. 6.	2004 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
100. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universiteto gamtos mokslų fakultete 1959–1993 m. dirbo ir mokė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto signataras geografas, profesorius Česlovas Kudaba“;	M. K. Čiurlionio g. 21 Z. Sierakausk o g. 27 Ant VU Gamtos mokslų fakulteto	2004 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ceslovas-kudaba/
101. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 2002-2004 m. gyveno operos primadona vokalo pedagogė Birutė Almonaitytė.“	Šv. Mikalojaus g. 1	2004 m. gruodžio 15 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/birute-almonaityte-eidukiene/
102. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1953-1985 m. gyveno žymus Lietuvos chemikas, profesorius Kazys Daukšas“.	Tauro g. 10	2005 m. sausio 10	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-dauksas/
103. Lietuvos ir Lenkijos prezidentų įsipareigojimams pažymėti (tik lotynų kalba).	Žvirgždyn o g. 3	2005 m. kovo 9 d.	
104. Atminimo lenta su tekstu „1940-1941, 1944-1951 m. buvo kalinami ir kankinami kovotojai už Lietuvos laisvę“.	Mindaugo g. 7/2	2005	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
105. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1959–1976 metais gyveno ir kūrė žymus dailininkas tapytojas Jonas Švažas (1925–1976)“.	Jogailos g. 12	2005 m. rugpjūtis.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jonas-svazas/
106. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1949 m. gyveno įžymus mokslininkas, filosofas, Europos kultūros istorikas, profesorius Levas Karsavinas.“ (t.p. tekstas rusų kalba).	Didžioji g. 1/2	2005 m. spalį	Lietuvos ir Rusijos draugystės draugija http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
107. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose namuose Martynas Kukta „Vilniaus žinių“ dienraščio spaudėjas turėjo lietuvišką spaustuvę (1906-1921). Čia 1918-02-16 buvo atspausdintas Lietuvos Tarybos nutarimas dėl Nepriklausomos demokratinės valstybės atkūrimo (1918 02 16)“.	Totorių g. 20	2005 m.	Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 221 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/martynas-kukta/
108. Atminimo lenta: „Antanas Tumėnas (1880 05 13- 1946 02 08) Steigiamajame Seime - Konstitucijos (1922) rengėjas, II Seimo Pirmininkas,, Vilniaus universiteto profesorius (1941–1944),	A. Tumėno g. ant LR Seimo II rūmų	2005 m.	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=270349

Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto narys, persekiotas nacių. Gatvė iškilmingai atidaryta 2005 05 13“.			
109. Atminimo lenta 1941–1943 m. (nacių okupacijos metais) šiuose namuose veikusioje internavimo stovykloje kalintų įvairių tautybių moterų ir vaikų atminimui.	Subačiaus g. 49	2005 m.	Fašistinių prievartinio įkalinimo vietų buvusių mažamečių kalinių Lietuvos sąjungos Tarybos pirmininkės Albinos Vitaitės rūpesčiu. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
110. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1940–1945 m. gyveno įžymus teisininkas profesorius Mykolas Romeris“	Liejyklos g. 10 L. Stuokos-Gucevičiaus g. 13	2005 m. gegužės 17 d minint 125-ąsias gimimo metines,	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mykolas-pijus-paskalis-romeris-romeris-remeris-remeris/
111. Atminimo lenta su įrašu: „Čia buvusiamie viešbutyje 1867 metais buvo apsistojęs didysis rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis 1821-1881“ (t.p. rusų kalba).	Didžioji g. 20	2006 m.	Lietuvos stačiatikių švietimo draugija „Živokolos“. https://akta.vilnius.lt/document/30135872 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/fiodoras-dostojevskis-%d1%84%d0%b5%d0%b4%d0%be%d1%80-%d0%b4%d0%be%d1%81%d1%82%d0%be%d0%b5%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8%d0%b9/
112. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, sostinėje, buvusioje rezidencijoje, Ministras Pirmininkas Mykolas Sleževičius 1918 m. gruodžio 26 d. sudarė II Vyriausybę ir sutelkė tautą Nepriklausomybei ginti“.	Gedimino pr. 13	2006 m. birželio 12 d.	LR kultūros ministerija. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p.367. Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija. https://akta.vilnius.lt/document/30133832 .
113. Atminimo lenta: „Šiame name gyveno kalbininkai prof. Juozas Pikčilingis 1926-1991, dr. Antanas Lyberis 1909-1996, etnologė Angelė Vyšniauskaitė 1919-2006. Mylėjo tėvų žemę, brangino jos kalbą ir lietuvių būdą“	Antakalnio g. 83	2006 m. rugsėjo 23 d.	Valstybinės kalbos reikalų kontrolės komisija. https://akta.vilnius.lt/document/30135874
114. Atminimo lenta: „Estijos karinių pajėgų vadas generolas Johanas Laidoneris 1902–1905 m. studijavo Vilniaus karo mokykloje“ (t.p. estų kalba)	M. K. Čiurlionio 21	2006 m.	Lietuvos estų draugija https://akta.vilnius.lt/document/30110522 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/johanas-laidoneris/
115. Atminimo lenta su įrašu: „Čia, Vilniaus Baltarusių gimnazijos pastate, 1919-1921 m. mokėsi didi baltarusių poetė Natalja Arsenjeva“ (baltarusių k.)	Aušros vartų g. 7	2006 m. spalio	Gudų kultūros draugijos Lietuvoje pirmininkas Fiodoras Niunka https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/natalia-arseneva/
116. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1805-1831 veikė pirmoji Vilniaus universiteto klinika“	Didžioji g. 10.	2006 m.	https://akta.vilnius.lt/document/30137249 Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas
117. Atminimo lenta su tekstu: „Atmintiną 1956 metų visų Šventųjų dieną Vilniuje, nepabūgus sovietų okupacijos, viešai buvo palaikyta Vengrijoje kilusi revoliucija. Garbė tiems, kurie parodė vienybę – siekti Lietuvos ir Vengrijos nepriklausomybės. Atidengta Vengrijos ir Lietuvos respublikų prezidentų Laszlo Solyom ir Valdo Adamkaus 2006 metais minint Vilniaus vienybės mitingo ir Vengrijos revoliucijos 50-ąsias metines.“ (t.p. Vengrų kalba)	Bazilijonų g. 14	2006 m.	Vengrijos ambasada https://akta.vilnius.lt/document/30135575
118. Atminimo lenta 1990–2001 m. šiame name gyvenusio politinio kalinio, pirmojo atgautos Arkikatedros klebono, Vilniaus miesto garbės piliečio,	Pylimo g. 6.	2006 m.	Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko labdaros fondas. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimieras-vasiliauskas/

monsinjoro Kazimiero Vasiliausko atminimui.			
119. Atminimo lenta: „Šiame name 1964-2001 metais gyveno ir kūrė kompozitorius Julius Juzeliūnas“	Birutės g. 11 Traidenio g. 40	2007 m. sausio 9 d.	Lietuvos kompozitorių sąjungai savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30140077
120. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1948–1976 m. gyveno žymus Lietuvos operos dainininkas Juozas Mažeika“	V. Mykoliaičio –Putino g. 8	2007 m.	Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro rėmėjai https://aktai.vilnius.lt/document/30151011
121. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose Vilniaus universiteto namuose 1983 metais žurnalistikos studijas baigė Vitas Lingys (1960-1993) nužudytas už tiriamąją žurnalistiką“	Bernardinų g. 11	2007 m.	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas https://aktai.vilnius.lt/document/30150296 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vitas-lingys/
122. Atminimo lenta: „Šiame name 1986-2001 gyveno žymus Lietuvos kino režisierius, scenografas Raimondas Vabalas“	Aušros Vartų g. 4	2007 m.	Lietuvos kinematografininkų sąjunga https://aktai.vilnius.lt/document/30149840 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/raimondas-petras-vabalas/
123. Atminimo lenta su tekstu: „1917 rugsėjo 18-22 d. šiuose rūmuose vykusio Lietuvos konferencija išrinko Lietuvos tarybą nepriklausomybei pasiekti“	J. Basanavičiaus g. 13	2007 m.	LR Seimas https://aktai.vilnius.lt/document/30149835
124. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1914-1915 metais buvo Lietuvos stačiatikių arkivyskupo Tichono (Belavino) Šventojo patriarcho ir kankinio rezidencija“ (t.p. rusų kalba)	Didžioji g. 36	2007 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30140517 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/tichonas-vasilijus-belavinas/
125. Atminimo lenta, su tekstu: „Šiame name 1973–1997 metais gyveno poetas Eduardas Mieželaitis“	A. Mickevičiaus g. 32	2007 m. liepos 28 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/eduardas-miezelaity/
126. Atminimo lenta geofizikui, fizikos ir matematikos mokslų habilituotui daktarui Boleslovas Styra.	Savanorių pr. 231	2007 m. rugsėjo 28 d. minint 95-ąsias B. Styros gimimo metines,	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/boleslovas-styra/
127. Informacinė lenta apie šiame pastate nuo 1988 m. rugsėjo veikusią Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio būstinę – Lietuvos išsivadavimo iš sovietų okupacijos centrą.	Gedimino pr. 3	2007 spalio 10 d.	https://aktai.vilnius.lt/document/30150334 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/
128. Atminimo lenta su tekstu: „Kun. klebonas Adomas Stankievičius bolševikų teroro auka, 1891–1949“ (t.p. baltarusių kalba)	Aušros vartų g. 7	2007 m.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adamas-stankevicius-%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BC-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D1%87/
129. Atminimo lenta dailininkui Vytautui Mackevičiui.	Pavasario g. 15	Savivaldybės leidimas išduotas 2007 m.	Jaunius Gumbius https://aktai.vilnius.lt/document/30152382
130. Atminimo lenta vaikų literatūros klasikui Vinilaičiui Martynui.	Tilto g. 12	2007 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p.441
131. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1973-1998 metais gyveno žymus mokslininkas Kovo 11-osios nepriklausomybės akto signataras profesorius Kazimieras Antanavičius“	Didžioji g. 25	2007 m.	https://www3.lrs.lt/docs3/kad5/w5_istorija.show5-p_r=3726&p_d=72085&p_k=1.html
132. Atminimo lenta „Fluxus“ meno judėjimo pradininkas Jurgis Mačiūnas	Tiltelis jungiantis Dailės	2007 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasizvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.197

	akademiją su Sereikiškių parku.		https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
133. Atminimo lenta su įrašu: „Lietuvi, tebūnie tau pirmaisiais tėvas ir motina, bet virš jų tebūnie Tau Tavo Tėvynė Lietuva“. Prelatas Mykolas Krupavičius 1885–1970. Šiame name 1918 metais dirbo Lietuvos valstybės kūrėjai“.	Odminių g. 10	2012 m. rugsėjis	https://aktai.vilnius.lt/document/30163101 , https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/mykolas-krupavicius/
134. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1961–1974 m. veikė Vilniaus teatras „Lėlė“. Teatrą 1958 10 27 įkūrė Balys Lukošius (1908–1987)“.	M. K. Čiurlionio g. 18	2008 m. (100-osios gimimo metinės)	Vilniaus teatrui „Lėlė“ savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30158897 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/balys-lukosius/
135. Atminimo lenta 1959–1992 m. šiame name gyvenusio antropologo, esperantininko, rašytojo, keliautojo, Antano Poškos.	Smėlio g. 15	2008 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai/Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-poska/
136. Atminimo lenta buv. Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčios vikarui, 1831 m. ir 1863 m. sukilimų dalyviui Rajmundui Ziemackiui atminti.	Maironio g. 10	2008 m.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.212 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
137. Atminim lenta su tekstu: „Šiame name 1998 m. leistas savaitraštis "Atgimimas" pirmasis nepriklausomas atsikuriančios Lietuvos laikraštis, laisvės šauklys“.	Pylimo g. 8	2008 m.	https://www.delfi.lt/verslas/medija/pirmaja-atgimimo-redakcija-iamzino-atminimo-lenta.d?id=18741848
138. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1952-1959 m. gyveno žymus Lietuvos kompozitorius, profesorius Aleksandras Kačanauskas“.	Aušros vartų g. 4	2009 m. birželis.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aleksandras-kacanauskas/
139. Atminimo lenta, žyminti vietą, kurioje nuo XVI a. buvo Vilniaus Lukiškių totorių kapinės ir iki 1968 m. stovėjo mečetė	Goštauto g. 11	2009 m. birželio 10 d	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p. 75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf http://ltm.lt/galerija/vietoves/vilnius/memorialine-lenta-buvusioje-vilniaus-lukiskiu-totoriu-kapiniu-ir-mecetes-vietoje/
140. Atminimo lenta pirmajai Vilniaus radijo stočiai, veikusiai 1927–1935 m. (t.p. lenkų kalba)	Vytauto g. 17/2	2009 m. rugsėjo 17 d.	Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“ (Vilnius Versus aureus, 2015), p.290 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf
141. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1997-2007 m. gyveno rašytoja, dailininkė, keliautoja Jurga Ivanauskaitė 1961-2007“.	Šaltinių g. 11/ Aguonų g. 15	2009 m.	Jurgos Ivanauskaitės kūrybos paveldo centras https://aktai.vilnius.lt/document/30170042
142. Atminimo plokštė, su tekstu: „Šioje vietoje 1953 m. tardant iš III pastato aukšto iššokęs žuvo Algimanto apygardos Kunigaikščio Margio rinktinės partizanas Petras Vizbaras-Vapsva“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Gedimino pr. 40	2009 m	Pirmoji plokštė įrengta LGGRTC, antroji - P. Kemeklio-Piščio rūpesčiu. https://aktai.vilnius.lt/document/30148284_2007 .
143. Atminimo lenta: „Tremtinių namų 1997 metais įkūrėjas ir poetas Vytautas Aleksandras Činauskas. Per amžius būk gyva, Tauta, Tvirta, kaip ažuolas Stelmuzės Išgirska atgimstanti karta, Tėvynės Laisvės varpo dūžl!“	Meškeriotojų g. 22	2009 m.	Globos namams „Tremtinių namai“ savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30171354
144. Atminimo lenta: „Šiame name 1995-2006 metais gyveno iš politinės	Nemenčinės pl. 8	2009 m.	Botanikos instituto rėmėjai, https://aktai.vilnius.lt/document/30172415

emigracijos grįžęs, Lietuvos išlaisvinimo skelbėjas, rezistencijos dalyvis, profesorius Kazys Eringis“.			
145. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1876–1892 m. gyveno ministras reformatorius Piotras Arkadijevičius Stolypinas“ (T.p. rusų kalba)	Šv. Stepono g. 30	2009 m.	Visuomeninei organizacijai „Mūsų dialogas“ rėmėjų lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30176405 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/piotras-stolypinas-%d0%bf%d1%91%d1%82%d1%80-%d0%b0%d1%80%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d1%8c%d0%b5%d0%b2%d0%b8%d1%87-%d1%81%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%8b%d0%bf%d0%b8%d0%bd/
146. Atminimo lenta Vilniuje legaliai įsteigtos lietuviškos pradinės mokyklos ir Lietuvių mokslo draugijos veiklai pažymėti.	Pranciškonų g. 3/Lydos g. 6	2009 m.	UAB „Pranciškonų rūmai“ https://aktai.vilnius.lt/document/30173554
147. Atminimo lenta su tekstu: „Lietuvos Žinios. Šiuose namuose 1909 metais pradėjo darbą seniausio laikraščio „Lietuvos žinios“ redakcija“.	Vilniaus g. 25	2009 m.	UAB „Lietuvos žinios“ https://aktai.vilnius.lt/document/30174833
148. Šiuose rūmuose XX a. okupacijų metu veikė represinės įstaigos gestapas ir KGB. Čia buvo planuojamas gyventojų genocidas, kalinami, tardomi, kankinami ir žudomi Lietuvos valstybės piliečiai. (t.p. anglų ir rusų kalbomis).	Gedimino pr. 40	2009 m.	
149. 1990-1991 metais šiuose rūmuose dirbo Pirmoji atkurtos Lietuvos Respublikos Vyriausybė.	J. Tumo-Vaižganto g. 2	2010 m. balandžio 9 d.	Pirmosios Vyriausybės narių klubas. https://aktai.vilnius.lt/document/30181730 https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/pirmoji-vyriausybe-paminejo-20-meti-n383421
1. Atminimo lenta Franciškui Bahuševičiui. (baltarusių rašytojas) (t.p. baltarusių kalba)	Arklių g. 18C	2010 m. rugsėjis	Baltarusijos Respublikos ambasada. Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibdė, 2011), p. 37. https://aktai.vilnius.lt/document/30183972
150. Atminimo lenta ir paminklas 1975–1989 m. šioje bažnyčioje vikaru adjutoriumi dirbusio politinio kalinio, pirmojo atgautos Arkikatedros klebono, Vilniaus miesto garbės piliečio, monsinjoro Kazimiero Vasiliausko atminimui.	Šnipiškių g. 1. Vilniaus Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčia	2010 m.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
151. Informacinė lenta apie 1991 m. sausio 13 d. Sovietų kariuomenės užgrobtą šiame pastate veikusį Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos komitetą.	S. Konarskio g. 49. Lietuvos radijas ir televizija	2011 m. sausio 11 d.	Viešojo įstaiga „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“. https://aktai.vilnius.lt/document/30293522 http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
152. Informacinė lenta apie šiame pastate 1991 m. sausio–rugpjūčio mėn. (Sovietų sąjungos agresijos metu) dirbusius Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos darbuotojus.	Palangos g. 3/Vilniaus g. 35. Lietuvos Žurnalistų sąjunga	2011 m. sausio 11 d.	LR Seimas kanceliarijai. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://aktai.vilnius.lt/document/301906
153. Informacinė lenta su tekstu: „1991 metų sausio 13 Lietuvos valstybės gynėjams. Amžinam gyvenimui ant Lietuvos patekėjo jos laisvės gynėjų širdys. Nemirtingumą ir šlovę Jiems suteikia Tėvynė. -Justinas Marcinkevičius“	Gedimino pr. 53	2011 m. sausio 16 d.	LR Seimas https://aktai.vilnius.lt/document/30190458 https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15441&p_k=1&p_t=105598

154. Informacinė lenta apie 1991 m. sausio 11 d. Sovietų kariuomenės užgrobtus pastate veikusius Spaudos rūmus ir jų atgavimą 1991 m. rugpjūčio 23 d.	Laisvės pr. 60. Spaudos rūmai	2011 m. sausio 11 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://akta.vilnius.lt/document/30190457
155. Informacinė lenta su tekstu: „1991 sausio 11 d. ši pastatą, kuriame buvo įsikūręs Lietuvos Respublikos krašto apsaugos departamentas, jėga užgrobė Sovietų sąjungos kariuomenė, vykdydama agresiją prieš Nepriklausomybę atkūrusią Lietuvos Respubliką. Agresoriui pasitraukus, 1991 rugsėjo 15, pastatas buvo perduotas Savanoriškajai krašto apsaugos tarnybai“.	Viršuliškių g. 36.	2011 m. sausio 11 d.	http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://akta.vilnius.lt/document/30191490 Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos.
156. Atminimo lenta: „Islandijos – pirmosios valstybės, 1991 m. vasario 11 d. nepabūgusios pripažinti Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą, atminimui.“ (t.p. islandų, anglų kalbomis)	Islandijos g. 1.	2011 m. vasario 12 d.	LR Užsienio reikalų ministerija. http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm https://akta.vilnius.lt/document/30191421
157. Atminimo lenta Stepono Batoro atminimui. (t.p. lotynų k.)	Universiteto g. 3	2011 m.	https://www.bernardinai.lt/2011-11-15-universitete-atidengiama-atkurta-vu-steigejo-stepono-batoro-paminkline-lenta/
158. Atminimo lentos tekstas skelbia, kad šiuose namuose – buvusioje Žygimanto Augusto gimnazijoje – 1921–1929 m. mokėsi Vilniaus garbės pilietis, Nobelio premijos laureatas Česlavas Milošas. (t.p. lenkų kalba)	K. Kalinausko g. 7.	2011 m. birželio 8 d.	https://akta.vilnius.lt/document/30194318 Paminklinė lenta atidengta Vilniaus savivaldybės ir Lenkų instituto Vilniuje iniciatyva. https://www.tv3.lt/naujiena/zmones/vilniuje-atidengta-paminkline-lenta-c-milosui-n541951?utm_source=tipro&utm_medium=Nuolaidos+300x600&utm_campaign=savireklama&utm_content=pasiulymaiant tarpukariu buvusio https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ceslavas-milosas-czeslaw-milosz/
159. Atminimo lenta: „Šiame name 1954-1980 metais gyveno ir savo kūrybinį kelią pradėjo Vytautas Kernagis“.	Kaštonų g. 2	2011 m. gegužės 19 d.	Viešajai įstaiga „Vytauto Kernagio fondas“ https://akta.vilnius.lt/document/30196406 , https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-kernagis/ minint kūrėjo 60-osios gimimo metinės
160. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name gyveno žymus mokslininkas Zalmanas Reizenas (1887–1939), vienas iš JIVO įkūrėjų, dienraščio „Vilner Tog“ redaktorius ir leidėjas“ (t.p. jidiš kalba)	J. Basanavičiaus g. 17	2011 m. rugsėjis	https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15446&p_k=1&p_t=114308 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zalmanas-reizenas/ Lietuvos žydų bendruomenei savo lėšomis. https://akta.vilnius.lt/document/30178538
161. Atminimo lenta su tekstu: „1940-1941 ir 1944-1953 metais iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sovietų Sąjungos gilumą masiškai buvo tremiami Lietuvos gyventojai“ (t.p. anglų ir rusų kalbomis)	Geležinkelio g. 16	2011 m.	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui savo lėšomis https://akta.vilnius.lt/document/30197081
162. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1949-1999 gyveno J. Jovaišaitė-Olekienė. Pirmoji Lietuvos baleto solistė Gedimino ordininkė Lietuvos nusipelnusi artistė“.	V. Mykoliaičio-Putino g. 8	Savivaldybės leidimas išduotas 2011 m.	Lietuvos teatro sąjungai savo lėšomis https://akta.vilnius.lt/document/30191639
163. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno 1949-1975 Petras Oleka - Lietuvos operos kūrėjas Gedimino ordininkas, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas, dainininkas, operos režisierius ir vokalo pedagogas“.	V. Mykoliaičio -Putino g. 8	Savivaldybės leidimas išduotas 2011 m.	Lietuvos teatro sąjunga https://akta.vilnius.lt/document/30191639
164. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name vykusiuose menininkų susivienijimo	Basanavičiaus g. 22/	2011 m.	https://akta.vilnius.lt/document/30195261

Jung Vilne (1929–1939) Vakaruose savo kūrybą deklamuodavo žymus žydų poetas Abraomas Suckeveris (1913–2010)“ (t.p. jidiš kalba)	Algirdo g. 2		Žydų kultūros ir informacijos centrui savo lėšomis
165. Atminimo lenta dailininkui, profesoriui Jonui Čeponiui, kurioje rašoma, kad dailininkas gyveno šiuose namuose 1977–2003 m	A. Goštauto g. 3	2011 m.	DNSB „Neries vingis“ https://aktai.vilnius.lt/document/30191489
166. Atminimo lenta: „Algirdas Mykolas Brazauskas 1932-2010. Lietuvos Respublikos Prezidentas. LSDP garbės pirmininkas“	Barboros Radvilaitės g. 1	2011 m.	Lietuvos socialdemokratų partija https://aktai.vilnius.lt/document/30191585
167. Atminimo lenta Nobelio literatūros premijos laureatui Česlovui Milošui (dvikalbė lentelė – vardas pateiktas ir lenkų ir lietuvių kalbomis, eilės tik lenkų)	S. Skapo g. 7/ Universiteto g. 3	2011 m. birželis	Vilniaus universitetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30191480 , https://naujienos.vu.lt/vilniaus-universitete-atidengta-paminkline-lenta-paskutiniam-ldk-pilieciui/ ceremonijoje dalyvavo LR prezidentė D. Grybauskaitė
168. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1939–1960 m. gyveno Justinas Vienožinskis (1886-1960), žymus tapytojas, Kauno meno mokyklos įkūrėjas“	Bernardinų g. 10	2011 m.	Vilniaus dailės akademijos ir rėmėjų lėšomis, https://aktai.vilnius.lt/document/30204735 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/justinas-vienozinskis/
169. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1913 m. gyveno lietuvių literatūros klasikė Žemaitė-J. Žymantienė“ (t.p. rusų kalba)	J. Basanavičiaus g. 19	1968 m. Remontuojant namą lenta buvo laikinai nuimta, 2011 m. atnaujinus pastatą vėl pakabinta.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/zemaitė-julija-zymantiene/
170. Atminimo lenta lietuvių Stanislovui Bonifacui Jundzilui. Paminklinėje lentoje rašoma, kad XIX a. antroje pusėje čia būta namo, kuriame gyveno baltarusių poetas.	Barboros Radvilaitės g. 6	2011 m.	Vilniaus pilių kultūrinio rezervato direkcija, https://aktai.vilnius.lt/document/30202133
171. Atminimo lenta dailininkui, meno istorikui Vladui Drėmai.	Maironio g. 6	2011 m.	Rimvydas Čaplinskas, Vilniaus atminimo knyga. Mieste įamžintos asmenybės, (Vilnius: Chatibė, 2011), p. 107, https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-drema/ minint šimtą dalininko gimimo metines
172. Atminimo lenta su tekstu „Plaka vėtra Mniuškos paminklą./ žalvarinę pajuodusią kaktą.../Jeigu bokštai baltieji palinktų su manim pakalbėti šią naktį?/ Judita Vaičiūnaitė.	Skvere prie Šv. Kotrynos bažnyčios	2011 m.	https://m.diena.lt/naujienos/miesto-pulsas/atidengta-poetei-jvaiciunaitei-skirta-skulpturine-kompozicija-277877
173. Informacinė lenta 1863-1864 metų sukilimo dalyviams atminti.	Arsenalų g. 3A	2012 m.	LR užsienio reikalų ministerija https://aktai.vilnius.lt/document/30207597 https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2012/07/17/news/vilniuje-bus-atidengta-atminimo-lenta-1863-1864-metu-sukilimo-dalyviams-5250209
174. Atminimo lenta dailininkui Pranui Lapei. Lentoje rašoma, kad dailininkas gyveno šiame name 2000–2010 m.	Tilto g. 7	2012 m.	DNSB „Tilto namai“ rėmėjų lėšomis, https://aktai.vilnius.lt/document/30207583 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/pranas-lape/
175. Atminimo lenta: „1883–1884 m. Vilniaus karo mokykloje mokėsi Lietuvos kariuomenės vadas, generolas Silvestras Žukauskas“.	M. K. Čiurlionio g. 21	2012 m. lapkričio 23 d., (Lietuvos kariuomenės diena)	Lietuvos kariuomenė. https://aktai.vilnius.lt/document/30209383 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/silvestras-zukauskas/

176. Atminimo lenta su tekstu: „Menanchemas Beginas, litvakas, 6-asis Izraelio Ministras Pirmininkas (1977-1983), Nobelio taikos premijos laureatas, 1940-1941 m. NKVD kalintas Lukiškių kalėjime, iš kur išsiųstas į Pečioros priverstinio darbo stovyklą Šiaurės Rusijoje. (t.p. anglų, jidiš kalbomis).	Lukiškių skg. 6	2012 m.	LR ambasada Izraelio valstybėje. https://aktai.vilnius.lt/document/30215123
177. Atminimo lenta rašytojui Justinui Marcinkevičiui, su tekstu: „Justinas Marcinkevičius 1930-2011 poetas, akademikas Vilniaus universiteto auklėtinis“ ir žodžiai iš poemos „Pažinimo medis“: „Kokia aukšta čia žemė“	S. Skapo g. 7	2012 m. liepa	Vilniaus universitetas https://aktai.vilnius.lt/document/30210374 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/justinas-marcinkevicius/
178. Atminimo lenta su tekstu: „1907 IX 2 Šiuose namuose visuomenės veikėjos Sofijos Gimbutaitės buvusiam bute dalininkai Petras Rimša Mikalojus Konstantinas Čiurlionis Antanas Žmuidzinavičius teisininkas Jonas Vileišis subūrė Lietuvos Dailės Draugiją“.	Liejyklos g. 9	2012. rugsėjo 4 d.	Vilnius Rotary klubas https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/sofija-gimbutaite-zofia-gimbutt/
179. Atminimo lenta akademikui, inžinieriui statybininkui Aleksandrui Čyru.	Karių kapų g. 5	2012 m. rugsėjis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aleksandra-cyras/
180. Atminimo lenta su tekstu: Šiame name gyveno laisvės gynėjas Antanas Sakalauskas 1952-1910“	Įsruities g. 8	2012 m.	Pilaitės bendruomenei savo lėšomis https://aktai.vilnius.lt/document/30204874
181. Atminimo lenta su tekstu: Šiame name 1914-1915 metais gyveno laikraščio „Naša Niva“ redakcija. Tuo laiku čia gyveno redaktorius, Baltarusijos liaudies poetas Janka Kupala“ (t.p. baltarusių kalba).	Vilniaus g. 14	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilniaus-miestas/vilniuje-atidengta-nauja-atminimo-lenta-jankai-kupalai-240465
182. Informacinė lenta „Vilnius- Europos kultūros sostinė 2009“.	Didžioji g. 31, Vilniaus Rotušė	2013 m. liepos 3 d.	Vilniaus miesto savivaldybė, https://aktai.vilnius.lt/document/30227652
183. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name profesorius Josifas Rebelskis įkūrė našlaičių prieglaudą ir mokyklą, kurios veikė 1944-1950 metais. (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	Žygimantų g. 6	2013 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras https://www.bernardinai.lt/2013-09-21-atidengta-lenta-zydu-naslaiciais-besirupinusi-profesorium/
Atminimo lenta: „1885-1916 metais Vilniaus karo mokyklą baigė busimi Latvijos kariuomenės vadai – generolai Peteris Radzins, Janis Baluodis ir Krišjanis Berkis bei 88 Latvijos kariuomenės karininkai“	M. K. Čiurlionio g. 21	2013 m.	Latvijos Respublikos ambasada https://aktai.vilnius.lt/document/30210929 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/krisjanis-berkis-krisjanis-berkis/
184. Atminimo lenta medicams, gydytojams nukentėjusiems nuo Sovietų Sąjungos agresijos 1991 metais.	Vasario 16-ojo g. 1	2013 m.	LR Seimas https://aktai.vilnius.lt/document/30233635
185. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno ir kūrė dalininkas prof. Kazimieras Žoromskis 1973-2004“.	K. Kalinausko g. 12	2013 m. kovo 4 d, minint šimtąsias K. Žoromskio gimimo metines,	VšĮ Dailininko prof. Kazimiero Žoromskio fondas, https://aktai.vilnius.lt/document/30221006
186. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1915–1933 metais gyveno lietuvių	Tilto g. 12	2013 m.	Lietuvių švietimo draugija „Rytas“ https://aktai.vilnius.lt/document/302200022013

visuomenės veikėjas, švietimo draugijos „Rytas“ pirmininkas kunigas profesorius Petras Kraujalis (1882–1933). Dirbęs mokyklai ir tautai” .			
187. Atminimo lenta mokslininkui, akademikui Zenonui Rokui Rudzikui.	Adomo Mickevičiaus g. 13	2013/ 2015	Lietuvos mokslų akademija, https://aktai.vilnius.lt/document/30225961 https://www.vilnijosvartai.lt/events/fizikai-zenonui-rokui-rudzikui-siandien-butu-sukake-76-eri/
188. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1949-1983 m. gyveno literatūros ir kultūros istorikė, visuomenės veikėja ir tautinės mokyklos kūrėja Meilė Lukšienė“	Adomo Mickevičiaus g. 19	2013 m.	Lietuvos edukologijos universitetas. https://aktai.vilnius.lt/document/30220002 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/meile-luksiene/
189. Atminimo lenta su tekstu: „1918 m. Šiame name dirbo Lietuvos taryba. Čia buvo įsteigta krašto apsaugos ministerija ir atkurta Lietuvos kariuomenė“	Gedimino pr. 9	2013 m.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija https://aktai.vilnius.lt/document/30232218 Lenta Lietuvos kariuomenės atkūrimo ir Krašto apsaugos ministerijos įsteigimo 95-osioms metinėms pažymėti.
190. Atminimo lenta: „Šiame name 1965-1983 metais gyveno žymus Lietuvos gamtosaugininkas Viktoras Bergas“	K. Donelaičio g. 16	2013 m.	Gamtos bičiulių asociacija. https://aktai.vilnius.lt/document/30223933 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/viktoras-bergas/
191. Atminimo lenta, su tekstu: „1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija. 1940-1941, 1944-1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų. (T.p. anglų kalba)“	Žalasis tiltas	2013 m.	https://kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zaliojo-tilto-atminimo-lenta-sukirsino-miestiecius-411788/?puslapis=3167 Lentelės atidengime dalyvavo Krašto apsaugos ministras J. Olekas, Vilniaus miesto meras A. Zuokas.
192. Atminimo lentos, skirtos pagerbti ligoninių personalą ir medikus, pasiaukojamai gelbėjusius žmonių gyvybes ir gydžiusius nukentėjusiuosius nuo Sovietų Sąjungos agresijos 1991 m.	Žygimantų g. 3 ir Vasario 16-osios g.	2014 m. sausio 13 d.	Lietuvos Respublikos Seimas https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15443&p_k=1&p_t=142703 https://aktai.vilnius.lt/document/30233635
193. Atminimo lenta gydytojui pediatrui Petriui Baubliui.	Šilo g. 42	2014 m. gegužė	Vilniaus medicinos draugija. https://aktai.vilnius.lt/document/30238972
194. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate dirbo garsus Lietuvos gydytojas, humanistas, visuomenės veikėjas, Vilniaus žydų bendruomenės siela dr. Cemachas Šabadas (1964-1935). (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)“	Kauno g. 7	2014 m.	Žydų kultūros ir informacijos centras https://aktai.vilnius.lt/document/30243883
195. Atminimo lenta: „Šiame name 1967-1985 m. gyveno dailininkė Domicelė Tarabildienė. Skulptorė, grafikė, tapytoja“.	Antakalnio g. 94	Pirmoji lenta atidengta 1988 m., pakeista 2014 m.	G.D.Kontvainienė-Tarabildaitė https://aktai.vilnius.lt/document/30220002 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/domicele-tarabildiene/
196. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1938–1968 m. gyveno Lietuvos Respublikos nusipelnęs artistas ir meno veikėjas, Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno choro dirigentas, Lietuvos baltarusių visuomeninių organizacijų susivienijimo pirmasis vadovas Leonidas Muraška“ (t.p. baltarusių kalba)	Aušros Vartų g. 10	2014 m.	Baltarusijos Respublikos ambasada Lietuvos Respublikoje. https://aktai.vilnius.lt/document/30243897 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/leonidas-muraska/
197. Atminimo lenta: „Šiame name 1939-2003 m. gyveno gydytojas, mokslininkas, visuomenės veikėjas profesorius Povilas Čibiras“	Kaštonų g. 4	2014 m.	Vilniečių ainių klubas, https://aktai.vilnius.lt/document/30239395 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-cibiras/
198. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 1925–1944 metais		2014 m. rugsėjis	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jakuba-s-sinkevicius-jakub-szynkiewicz/

veikusiamie musulmonų vyriausiame dvasiniame centre – muftijate – dirbo dr. Jakubas Šinkevičius, muftijus, musulmonų vyriausiasis dvasininkas, humanistas, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjęs žmones nuo nacių genocido bei sovietinių represijų“	Aušros Vartų g. 7		
199. Atminimo lenta pirmosios lietuviškos gimnazijos įkūrėjams: Basanavičius, Mykolas Biržiška, Gaidelionis.	J. Basanavičiaus g. 16	2015 m. lapkritis.	Vilniaus Vytauto didžiojo gimnazija, https://aktai.vilnius.lt/document/30272896
200. Atminimo lenta su įrašu: „Šiuose namuose nuo 1952 m. gyveno Vilniaus universiteto profesorius, knygotyrininkas, meno kolekcininkas Vladas Žukas 1925-2014“.	Vašingtono a. 1	2015 m.	Vilniaus universiteto bendrųjų reikalų direkcija, https://aktai.vilnius.lt/document/30255249
201. Atminimo lenta: „Šiame name 1959-1995 metais gyveno Lietuvos dizaino edukacijos pradininkas, dailininkas, profesorius Feliksas Daukantas“	A. Jakšto g. 13	2015 m. kovas.	Vilniaus dailės akademija, https://aktai.vilnius.lt/document/30255180 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/feliksas-daukantas/
202. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1912–1915 gyveno Lietuvos valstybės Tarybos pirmininkas, Seimo ir Vyriausybės narys, žurnalo „Aušrinė“ leidėjas Stasys Šilingas 1885–1962“	S. Moniuskos g. 35	2015 m.	Vilniaus Zanavykų bendrija, https://aktai.vilnius.lt/document/30272569 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/stasys-silingas/
203. Atminimo lenta: „Čia gyveno ir kūrė Aloyzas Sušinskas 1930-2005“. Rašytojas, kraštotyrininkas, agrarinių mokslų daktaras“	Trampolio g. 4	2015 m.	Asociacijai Trakų Vokės bendruomenė, https://aktai.vilnius.lt/document/30257107
204. Paminklas, prie kurio ir atminimo ženklas pirmajam Lietuvos banko valdytojui Vladiui Jurguičiui.	Gedimino pr. 6	2015 m. gruodžio 18	Lietuvos banko organizacijos tarnyba. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vladas-rafaelis-jurgutis/
205. Atminimo lenta su iškaltu įrašu: „Čia ilgą laiką gyveno ir kūrė dailininkas Leonas Lagauskas, 1928–2010“	Pilies g. 32	2015 m. balandžio 28 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/leonas-lagauskas/ Irena Stanislava Lagauskaitė
206. Atminimo lenta su įrašu: „Alfonsas Svarinskas. Lietuvos Respublikos aukščiausios tarybos deputatas, Lietuvos kariuomenės vyriausias kapelionas, politinis kaliny, tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys“.	Odminių g. 10	2015 liepa, pakeista 2017 m	LR Seimo kanceliarija, https://aktai.vilnius.lt/document/30269020 https://aktai.vilnius.lt/document/30298663
207. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate latvių poetas Rainis (1865–1929) nuo 1889 m. iki 1891 m. dirbo Vilniaus apygardos teismo sekretoriumi“ (t.p. latvių kalba)	Trakų g. 1	2015 rugsėjis.	Latvijos respublikos ambasada, https://aktai.vilnius.lt/document/30270091 Minint 150-ąsias poeto gimimo metines, https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/janis-rainis/
208. Informacinė lenta: „Šiuose rūmuose 1906-1910 m. buvo pirmoji lietuviško dienraščio „Vilniaus žinios“ redakcija ir spaustuvė, 1907 m. surengta Pirmoji lietuvių dailės paroda 1931-1940 m. veikė dr. J. Basanavičiaus įkurta Lietuvių mokslo draugija ir Lietuvių švietimo draugija „Rytas“.	Antakalnio g. 6 (kieme	2016 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30279306 Vilniečių ainių klubui savo lėšomis
209. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name 2004–2014 metais gyveno kino ir teatro aktorius Donatas Banionis“	Lvovo g. 89	2016 m. balandis	Lietuvos kinematografininkų sąjunga, https://aktai.vilnius.lt/document/30255068 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/donatas-banionis/
210. 1991 m. sausio 13 d. žuvusiam Lietuvos laisvės gynėjui Dariui Gerbutavičiui.	D. Gerbutavičiaus g. 9	2016 m. kovas	Vilniaus „Ryto“ progimnazija https://aktai.vilnius.lt/document/30277289

211. Atminimo lenta su tekstu: „1917-2009. Šiame name 1992-2009 metais į tėvynę sugrįžęs gyveno poetas Kazys Bradūnas“.	Didžioji g. 13	2016/2017 liepa	Elena Bradūnaitė Aglinskienė, https://aktai.vilnius.lt/document/30281827 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-bradunas/
212. Šv. Pranciškaus brolių atminimo lenta.	Pranciškonų g. 1.	2016 m.	Mažesniųjų brolių konventualų (pranciškonų) ordino vienuolynas balandžio, https://aktai.vilnius.lt/document/30278767
213. Atminimo lenta su įrašu: „Čia Vilniuje 1906–1915 m. gyveno ir studijavo baltarusių kunigas ir poetas Kazimir Svajak, 1890–1926“ (t.p. baltarusių kalba).	Didžiojoje g. 17	2016 m.	Gudų kultūros draugijai Lietuvoje savo lėšomis įrengti atminimo lentą ant administracinio pastato, https://aktai.vilnius.lt/document/30279301
214. Atminimo lenta: „Šiuose namuose 1907-1921 m. gyveno rašytojai ir publicistai Jozef Mackiewicz (1902-1985, Stanislaw Cat-Mackiewicz (1896-1966)“ (t.p. lenkų kalba)	Vitebsko g. 1	2017 m.	Visuomenės atstovų grupė https://aktai.vilnius.lt/document/30296812
215. Atminimo lenta dailininkui, tapytojui Romualdai Kuncai. (t.p. prancūzų kalba)	Užupio g. 2	2017 m.	Astai Vasiliauskaitei savo lėšomis įrengti atminimo lentą i ant pastato https://aktai.vilnius.lt/document/30296788 ,
216. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame pastate 1907 m. gyveno ir dirbo baltarusių poetas Jakubas Kolasas“ (t.p. baltarusių kalba)	Trakų g. 1 (iš Pylimo g. pusės)	2017 m. rugsėjis	Baltarusijos respublikos ambasada Lietuvos Respublikoje, https://aktai.vilnius.lt/document/30298683 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jakubas-kolasas/
217. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1941–1985 m. gyveno rašytoja, vertėja, aktorė, vilnietė Aldona Liobytė“	Vykinto g. 17	2017 m. spalio 19 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/aldona-liobyte/
218. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1971–1996 m. gyveno Lietuvos nusipelnęs ekonomistas, mokslo veikėjas, akademikas, profesorius Vaclovas Mališauskas. 1918–1996 m.“	Vykinto g. 27	2018 m. sausio 16 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/14413/
219. Atminimo lenta „Sąjūdžio žinioms“ įamžinti	Lenktoji g. 69	2018 m. minint 30-tąsias „Sąjūdžio“ metines	https://www.voruta.lt/zveryne-iskilmingai-atidengta-sajudzio-zinioms-skirta-atminimo-lenta/ Lentelės atidengime dalyvavo ir V. Landsbergis
220. Atminimo lenta su tekstu: „Šios šventovės, pastatytos kaip padėkos viešpačiui už pergalę prieš maskėnus 1514 m. Oršos mūšyje, fundatorius – Lietuvos didysis etmonas Kontantinas Ostrogiškis (1460–1530)“ (t.p. ukrainiečių k.)	Aušros Vartų g. 7B	2018 m. lapkritis	https://www.bernardinai.lt/2018-11-13-atidengtas-lietuovs-didziojo-etmono-k-ostrogiskio-bareljefas-su-atminimo-lenta/ https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/konstantinas-ostrogiskis/ įrengimas finansuotas fondo „Kunigaikščių Ostrogiškių karūna“ įkūrėjo, Ukrainos visuomenės veikėjo Roberto Gabulo pastangomis.
221. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1939 m. lapkritį – 1940 m. birželį Lietuvos vyriausybės įgaliotiniu Vilniaus kraštui dirbo vasario 16 d. Nepriklausomybės Akto signataras, ministro pirmininko pavaduotojas Kazimieras Bizauskas (1893–1941)“	Šventaragio g. 2	2018 m. lapkričio 23 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazys-bizauskas/
222. Atminimo lenta su tekstu: „Čia gyveno ir kūrė architektas, profesorius Vytautui Edmundui Čekanauskui 1930-2010“.	M. K. Paco g. 13	2018 m.	https://www.diena.lt/naujienos/vilnius/menas-ir-pramogos/atidengta-atminimo-lenta-architektui-v-cekanauskui-863701

223. Atminimo lenta su tekstu: „Šioje vietoje stovėjusiame pastate 1918 m. dirbo Antano Smetonos vadovaujama Lietuvos valstybės taryba, Augustino Voldemaro ir Mykolo Slezevičiaus ministrų kabinetas“	Gedimino per. 13	2018 lapkričio 9 d.	https://www.15min.lt/galerija/vilniuje-iamzinta-pirmoji-vyriausybė-ant-namo-gedimino-prospekte-atidengta-atminimo-lenta-164442#_
224. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1978-1991 m. gyveno Sąjūdžio steigėjas, filosofas, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras Romualdas Ozolas 1939-2015“	Teatro g. 11	2019 m. spalio 23 d.	https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331 Lentelės atidengime dalyvavo V. Landsbergis https://www.delfi.lt/miestai/vilnius/vilniuje-atidengiama-atminimo-lenta-signatarui-filosofui-ozolui.d?id=82594331
225. Atminimo lenta su tekstu: „Čia 1940-1944 m. gyveno bibliotekininkė, Vilniaus geto žydų gelbėtoja Ona Šimaitė 1894-1970“.	Savičiaus g. 13	2019 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30328443 https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/ona-simaite/
226. Atminimo lentą su tekstu: „1939 m. rugsėjo mėn. šiame pastate veikė Lietuvos Respublikos generalinis konsulas, kuriame konsulas dr. Antanas Trimakas išdavė tranzitines vizas karo pabėgėliams iš Lenkijos“.	Gedimino pr. 20	2019 m.	Vilniaus miesto savivaldybė. https://aktai.vilnius.lt/document/30333539 https://aktai.vilnius.lt/document/30332965
227. Informacinė lenta Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto veiklai pažymėti.	Šv. Ignato g. 16	2019 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30281848 Vilni ečių ainių klubas. http://www.slapieliu muziejus.lt/kvietimas-i-atminimo-lentos-atidengimo-iskilmes/
228. Atminimo lenta su tekstu: „YIVO, šioje vietoje 1933-1994 m. stovėjo žydų mokslo instituto JIVO pastatas. JIVO buvo įkurtas Vilniuje 1925 m. nuo 1940 m. tęsia savo veiklą Niujorke“ (t.p. anglų ir jidiš kalbomis)	A. Vivulskio g. 18	2019 m.	https://aktai.vilnius.lt/document/30296799 , Užsienio reikalų ministerijai https://www.lzb.lt/2019/06/20/vilniuje-iskilmingai-atidengta-zydu-mokslo-instituto-jivo-atminimo-lenta/ dalyvavo – R. Šimašius, L. Linkevičius, R. Kvietkauskas,
229. Vivulskio milinė. Šaltą 1919 m. sausio 3-iosios naktį, artėjant Raudonajai armijai, prie šio namo sargybą ėjo Antano Vivulskio, vietos savigynos būrio Vilniui ginti savanoris. Tarytum Šv. Martynas, savo milinę atidavęs kitam šalančiam kariui, pats stipriai persišaldė ir po kelių dienų mirė nuo ūmaus plaučių uždegimo. /Antanas Vivulskis 1877 02 20 – 1919 01 10/ Skulptorius ir architektas, kūręs Lietuvoje ir Lenkijoje. /Žymiausi jo darbai: Šiluvos koplyčia, Švč. Jėzaus Širdies bažnyčia ir Trys Kryžiai Vilniuje, monumentas Žalgirio mūšiui Krokuvoje. (t.p. lenkų kalba)	Užupio g. 1	2019 m.	https://www.bernardinai.lt/2019-01-11-vilnius-turi-nauja-akcenta-vivulskio-miline/
230. Atminimo lenta su tekstu: „1971-1975 metais čia gyveno poetas Paulius Širvyys, po šiais langais savo nepriklausomą darželį“	Vokiečių g. 11 namo kieme	2019 m.	Rašytojo dukra Dangė Širvytė https://www.bernardinai.lt/pauliaus-sirvio-isklajotas-vilnius/
231. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno dvasinis ir pasaulietinis karaimų tautos vadovas Hadži Seraja Chana Šapšalas 1873-1961. Jo bute 1941-1951 metais veikė karaimų istorijos-etnografijos muziejus.“ (t.p. tiurkų(karaimų) kalba)	Kęstučio ir Pušų gatvių sankirta	2020 kova s.	Žvėryno bendruomenė https://www.15min.lt/naujiena/aktuali/lietuva/zvėryno-bendruomene-vilniuje-pagerbs-dvasini-ir-pasaulietini-karaimu-lyderi-56-1403446?copied
232. Atminimo lentos įrašas „Šiame name 1982–2015 metais gyveno ir kūrė	Tuskulėnų g. 60	2020 m. liepa	Kipras Dirgėla. https://aktai.vilnius.lt/document/30323733

rašytojas Petras Dirgėla, „Karlalystė. Žemės keleivių epas“			https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/petras-dirgela/
233. Atminimo lenta su tekstu: „Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Pranciškus Tupikas (1929-2015) 1978-1990 m. vadovavo čia veikusiai Vilniaus 47-1jai vidurinei mokyklai (dabar-„Spindulio“ progimnazija)“.	R. Jankausko g. 17 (Spindulio progimnazija)	2020 m. spalio 15 d.	Vilniaus miesto savivaldybė. https://aktai.vilnius.lt/document/30339929
234. Atminimo lenta: „Šiame name 1965–2004 gyveno ir kūrė Pranas Sližys 1915–2004 Vilniaus universiteto choro dirigentas kompozitorius vargonininkas. Gyvenimą ir veiklą jis paskyrė Dievui žmogui ir Tėvynei „	D. Poškos g. 26	2021 m. vasario 16 d.	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/pranas-slizys/ https://www.facebook.com/profile/100069415020518/search/?q=pranu%20sli%C5%BEiui
235. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name 1942-1946 m. gyveno Stefanija Ladigienė (1901-1967). Lietuvos valstybės kūrėja, ateitininkė, pedagogė, politinė kalinė, Pasaulio tautų teisuolė“	Trakų g. 10	2021 m.	Vilniaus miesto savivaldybė https://vilnius.lt/2021/07/07/vilniuje-pagerbta-visuomenes-veikeja-ir-pasaulio-tautu-teisuole-s-ladigiene/ https://aktai.vilnius.lt/document/30351533
236. Atminimo lenta Alfonsui Žilėnui. Su tekstu: „Šiame name 1971–2005 m. gyveno Alfonsas Žilėnas (1921–2005) žymus finansininkas, Vilniaus universiteto profesorius, Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas“.	Vykinto g. 27	2021 m.	Vilniaus miesto savivaldybė. https://aktai.vilnius.lt/document/30360919
237. Atminimo lenta su įrašu: „Steponas Kairys 1879–1964 1918 m. vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės Akto signataras socialdemokratas/ 1917–1918 metais šiame name gyveno, dirbo ir redagavo laikraštį „Darbo balsas“.	Totorių g. 3	2021 m. gegužės 1 d.	https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vilniuje-atidengta-atminimo-lenta-nepriklausomybes-akto-signatarui.d?id=87084855
238. Atminimo lenta poetui Marcelijaus Martinaičio, su tekstu „Vilniaus Universiteto 1980-2001 metais dėstė poetas Marcelijus Martinaitis, akių tamsoj/širdies šviesoje“	VU M. K. Sarbievijaus kiemas	2021 m. spalio 9 d.	https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1530576/vilniaus-universiteto-kieme-atidengta-atminimo-lenta-poetui-marcelijui-martinaiciui
239. Atminimo lenta su tekstu „Šiame name gyveno legendinė Lietuvos teatro ir kino aktorė pirmoji šalies moteris – profesionali režisierė Kazimiera Kymantaitė (1909-1999)“	Beržyno g. 5	2021 m. spalio 10 d.	Teatro sąjungos meno kūrėjų asociacija (Lietuvos teatro sąjunga) https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/kazimiera-kymantaite/ https://www.zmones.lt/naujiena/vilniuje-atidengtas-aktorei-kazimierai-kymantaitei-skirtas-atminimo-zenklas-KOBrWlvmQXD
240. Atminimo lenta, kuri skelbia: „Šioje vietoje buvo Lietuvos totorių kapinės, kurios 1901 – 1902 m. statant Lukiškių kalėjimą caro valdžios sprendimu sunaikintos. Nuo 1941-02-15 čia buvo kalinamas iškilius Lietuvos totorių visuomenės veikėjas, teisininkas Olgierdas Naimanas Mirza Kričinskis. SSSR NKVD sprendimu išsiųstas į Gorkio kalėjimą Nr. 1. 1942-06-01 sušaudytas. Jo brolis garsus Lietuvos totorių visuomenės veikėjas teisininkas Leonas Naimanas Mirza Kričinskis 1939 m. gestapo sušaudytas prie Veiherovo, Lenkijoje“.	Lukiškių skg. 6	2022 m. kovo 14 d.	http://www.kpd.lt/news/6180/158/Totoriu-Lukiskese-atidengta-atminimo-lenta.html
241. Atminimo lenta su tekstu: „1906 lapkričio 6 d. šiuose namuose įvyko Miko Petrausko ir Gabrieliaus Landsbergio-Šilainių susitikimas“	Aušros Vartų g. 5		Valstybinė filharmonija

Žemkalnio pirmosios lietuviškos operos „Birutė“ premjera“.			
242. 1905 m. gruodžio 4-5 d. susirinkęs Lietuvos Vilniaus Seimas paskelbė tautos teisę atkurti Lietuvos valstybingumą.	Aušros vartų g. 5 (Pasažo skg. pusėje)		Lietuvos Respublikos Seimas
243. UNESCO paskelbė žmonijai žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais: 2001- Lietuvos kryždirbystės tradiciją, 2003- Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų ir šokių tradiciją. (t.p. anglų kalba).	Barboros Radvilaitės g. 8		
244. Atminimo lenta su tekstu: „Čia, Vilniaus universitete, 1815–1819 metais, studijavo Adomas Mickevičius“ (t.p. lenkų kalba).	Pilies g. 13	Atkūrus nepriklausomybę	https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/adomas-mickevicius-adam-mickiewicz/
245. 1781-11-24 įkurtas Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas.	Pilies g. 22		
246. 1926-1935 m. veikė žydų liaudies teatras, jo įkūrėjai N. Lipovskis ir M.KARPINOVIČIUS (t.p. jidiš kalba).	Liejyklos g. 2 kieme		
247. Žydų geto vartai, Vilniaus geto planas (t.p. jidiš kalba).	Gaono g. 3		
248. 1941-09-07 į Lydos g. buvo suvaryta virš 2 tūkst. Žydų, kurie buvo nužudyti Paneriuose (t.p. jidiš kalba).	Lydos g. 3		
249. Atminimo lenta su tekstu: „Šiuose namuose 1951-1969 m. gyveno žymus lietuvių kalbininkas, akademikas Juozas Balčikonis“.	Vašingtono a. 1	1971 m. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ji buvo pakeista nauja paminkline lenta.	Vilniaus miesto savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/juozas-balcikonis/
Atminimo lentos su teksta: „1910-1920 m. gyveno lietuvių visuomenės veikėjas, gydytojas Andrius Domaševičius“. „1920-1927 m. gyveno Lietuvos valstybės tarybos narys, signataras, daktaras Jonas Basanavičius“.	A.Domaševičiaus g. 9		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/andrius-domasevicius/
250. Atminimo lenta: „Šiame name 1957-1961 m. gyveno Lietuvos operos solistas Antanas Kučingis“.	Rasėinių g. 5		Operos ir baleto teatras. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/antanas-kucingis/
251. 1898 m. žydų varguomenei pastatyti 2 gyvenamieji namai. 1941 m. vokiečių okupantai juos iškeldino, dalį nužudė Paneriuose, kitus kieme (t.p. anglų, jidiš kalbomis).	Subačiaus g. 47		
252. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1905-1914 m. gyveno žymus Lietuvių tautinio atgimimo veikėjas, kultūrininkas, mokslininkas, 1918 m. vasario 16-iosios nepriklausomybės akto signataras, daktaras Jonas Basanavičius“.	Bokšto g. 2/1		
253. Atminimo lenta su įrašu: „Šiame name gimė ir gyveno žymus dailininkas Alfredas Rōmeris, 1832–1897. Čia buvo pirmosios Vilniuje dailės dirbtuvės, kuriose dirbo Kanutas Ruseckas,	Bokšto g. 10		Vilniaus miesto savivaldybė. https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/alfredas-romeris-alfred-romer/

Jonas Zenkevičius, Eduardas Matas Romeris“			
254. 1942-1943 m. veikė Vilniaus geto teatras (t.p. jidiš kalba).	Arklių g. 5		Lietuvos žydų kultūros klubas
255. Veikė Geto taryba, kieme 1941 m. buvo atrinkta sunaikinimui 1200 žydų, kurie sušaudyti Paneriuose (t.p. jidiš kalba).	Rūdninkų g. 8		
256. Vilniaus geto planas 2 lentos (t.p. jidiš kalba).	Rūdninkų g. 18		
257. Čia 1941-09-06 1943-09-23 buvo didžiojo žydo Geto vartai pro kuriuos buvo išvaryti mirčiai daugiau kaip 30 000 žydų 9 (t.p. tekstas jidiš kalba).	Rūdninkų g. 18		Lietuvos žydų bendruomenė
258. Atminimo lenta, su tekstu: „Šioje vietoje įrengtoje barikadoje Vilniaus geto Suvienytos partizanų organizacijos kovotojai 1943 09 01 sutiko ugnimi nacių karinį dalinį, žengusį susidoroti su getu. Naciams pavyko barikadą susprogdinti. Žuvo keli gynėjai, tarp jų barikados vadovas Jechielis Šeinboimas“ (t.p. jidiš kalba)	Žemaitijos g. 8		Lietuvos žydų bendruomenei ir Valstybiniam Vilniaus Gaono žydų muziejui
259. 1851-1927 m. gyveno Nepriklausomybės akto signataras, istorikas, literatas, gydytojas Jonas Basanavičius	1851-1927 m. gyveno Nepriklausomybės akto signataras, istorikas, literatas, gydytojas Jonas Basanavičius		
260. 7. Gyveno 1831 m. sukilimo dalyvis Simonas Konarskis, sušaudytas Vilniuje 1939 m. (t.p.rusų kalba).	S.Konarskio g. 1 Pylimo g. 18		
261. Informacinė lenta Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto veiklai pažymėti.	Šv. Ignoto g.16 fasado Dominikonų g. pusėje		Asociacija Vilniečių ainių klubas
262. Atminimo lenta partizanui Juozui Lukšai-Daumantui	Maironio g. 6.		http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm
263. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1993–2003 metais gyveno žymus matematikas, akademikas Vytautas Statulevičius“ .	Žirgo g. 5		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/vytautas-statulevicius/
264. Atminimo lenta smuikininkui Jurgis Fledžinskas.	A. Goštauto g. 2		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/jurgis-fledzinskas/
265. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1973–1986 m. gyveno akademikas Povilas Brazdžiūnas“	B. Sruogos g. 36		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/povilas-brazdziunas/
266. Atminimo lenta pažymėtas pastatas, kuriame 1931–1941 m. veikė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija	A. Jakšto g. 9		Sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė, „Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai“(Vilnius Versus aureus, 2015), p.75 https://www.amb.lt/data/public/uploads/2017/01/pasizvalgymai_po_vil_2015_1.pdf

267. Atminimo lenta su tekstu: „Šiame name 1989-2011 gyveno žymus Lietuvos disidentas Viktoras Petkus“	Akmenų g. 1		https://www.vilnijosvartai.lt/personalijos/viktoras-petkus/
268. „Sinagogą „Taharot Hakodeš" 1903 metais pastatė Vilniaus Gaono pasekėjai Misnagdim. Sinagoga priklauso Vilniaus žydų religinei bendruomenei.“ (t.p. jidiš k.)	Pylimo g. 39.		
269. Atminimo lenta: „Diena atrištom akim/tauta iš kapo pakilus. Viešpatie, leisk jai atkimt tebūna jos žodžiai kilnūs. -Justinas Marcinkevičius. 1986-1990 metais rašytojų namuose buvo vienas sąjūdžio židinių, atvedusių Lietuvą į nepriklausomybę.“	Rašytojų sąjunga K. Sirvydo g. 6		
270. Atminimo lenta Vilniaus 34-osios vidurinės mokyklos absolvento Vido Maciulevičiaus, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie Vilniaus Televizijos bokšto, atminimui.	Architektų g. 166. Sausio 13-osios vidurinė mokykla.		Projekto aut. Vytauto Zarankos projektavimo studija. Atidengta http://www.genocid.lt/Statiniai_Vietos/Paminklai/Vilniaus_m_paminklai.htm

Summary

Constructing Vilnius Identity through Commemorative Plaques (1990-2022)

The problem and relevance of this paper derive from a few aspects. Firstly, the interest of society in such commemorative places, as the last five years of events showed (the removal of the commemorative plaques of the military officer/diplomat K. Skirpa, partisan J. Noreika-Vetra and writer V. Valsiuniene). Also, the constant involvement of the communities in the creative process of such commemorative places. However, what raises the issue here is that the power of (not) allowing the building of such commemorative places in their hands has the Vilnius city council.

In the literature, we can find many reports related to commemorative practices, such as the monuments (in most cases, by looking at them retrospectively). However, plaques are usually a secondary practice. Even though the commemorative plaques obtain some interest from society during moments of tension, they cannot demonstrate a coherent Vilnius city identity. Therefore, the main question of this paper is: What kind of identity of the city of Vilnius has been created by commemorative plaques already in the period of independence?

After the analysis of the Vilnius city commemorative plaques hanged after the Lithuania Independence Restoration (1990-2022), this report aims to examine what kind of identity is formed in Vilnius city and through what identity narrative. The thesis follows these objectives: to define the main concepts of this report and to form the theoretical report foundation; to form the appropriate methodology for the analysis of the content of commemorative plaques as the remembrance places forming Vilnius' identity; to explore the creative process of commemorative plaques; to examine the Vilnius identity narratives created by the content of the commemorative plaques; after presenting the report findings, to introduce the conclusions of what the main identity narratives in Vilnius city formed by commemorative plaques are and what kind of Vilnius city identity is possibly formed by those narratives.

The report found that commemorative plaques in Vilnius are created by a vast number of creators. Therefore, the identity is created incoherently. As the results show, there is a focus on the three main narratives. The first one is the Victims and Heroes. It records the most important events for Lithuania and Vilnius, such as the night of 13th January, partisan movement, and different victims mostly related to the Soviet Union and nazis' occupations in the 20th century. This narrative reveals the separation between “we” and “they”, while “we” are Lithuanian soldiers, and “they” are the enemy (usually soviets or nazis).

The second is the narrative of the signs of the statehood of the Republic of Lithuania, which divides into the interwar period (1918-1940) and the restored independent Lithuania period (1990-now). In this narrative, the identity construction happens based on the question of who was the independence from and whom did Lithuanians not want to identify. In the perpetuation of the period

of restored independence prevails the process of memorializing Lithuania as a part of Europe and presenting the Soviets as enemies and occupiers. Meanwhile, the identity of the cultural city Vilnius created by commemorative plaques becomes an exceptional identity narrative of this city that occurs through the long period of living places or work of the commemorated individuals. The geographical borders expand by involving the individuals commemorated in different languages.

To sum up, the identity of Vilnius city is created by commemorative plaques through different identity narratives. By merging, they form the common Vilnius identity, which not only complements the national identity but also creates an identity of Vilnius that is unique from other cities.